

Kopio
enhist. foto 25/16.3.1978

Heikki Matiskainen:

KIURUVEDEN KUNNAN ESIHISTORIALLISTEN KOHTEIDEN
INVENTOINTI 1977

Kuopion Museo

Museoviraston esihistorian toimiston topografinen arkisto

S i s ä l l y s l u e t t e l o

	s.
Kiuruveden kunnan esihistoriallisten kohteiden inventointi, esipuhe	1
Painetut lähteet ja lyhenteet	6
Löytöjä tai löytötietoja, joita ei ole tarkastettu puutteellisten tietojen vuoksi	7
Esineluettelo löytöpaikoittain	21
Kiinteät muinaisjäännökset ja esihistorialliset löytöpaikat peruskarttalehdittäin	33
Dialuettelo	50
Kiinteät muinaisjäännökset (1-32)	53
Esihistorialliset löytöpaikat (/1-/104).	205

Sivut 181, 186 ja 340 puuttuvat 30/9/1994

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVEDEN

KIURUVEDEN KUNNAN ESIHISTORIAALLISTEN KOHTEIDEN INVENTOINTI

V. 1977 sain tehtäväkseni Kuopion Museon, Pohjois-Savon seutukaavaliiton ja Kiuruveden kunnan toimesta inventoida Kiuruveden esihistorialliset kiinteät muinaisjäännökset ja esihistoriallisten esineiden löytöpaikat. Työ oli ns. perusinventointi. Mainitut elimet myös huolehtivat inventointiin liittyvistä kustannuksista. Ohjelma liittyy osana laajempaan Kuopion Museon ja Pohjois-Savon seutukaavaliiton projektiin, jossa tullaan perusinventoimaan kaikki Kuopion läänin pitäjät, (Pohjakallio 1974).

Kenttätöön suoritin ajalla 16.5. - 23.6. 1977 Kiuruvedellä. Työn valvojina toimivat Kuopion Museon amanuenssi Lauri Pohjakallio ja Museoviraston tutkija Matti Huurre. Huurre myös ohjasi työtäni Kiuruvedellä ajalla 31.5 - 5.6.

Kiuruveden kunnan alueelta on saatu eri museoihin yli 300 kiviesinettä. Näistä yli 100 Kansallismuseoon talletettua esinettä on löydetty jo ennen maamme itsenäistymistä. Rautakautisia esineitä on löydetty pitäjän alueelta vain puolikymmentä.

Kiuruveden ensimmäinen "inventointi" tehtiin v. 1887. Työ oli ns. kihlakuntakertomus Iisalmen kihlakunnasta. Sen teki SMY:n stipendiaatti neiti Alli Nissinen. Kertomus on lähinnä nuoren neidin kokemuksista vieraalla paikkakunnalla, selvittelee Kiuruveden ensimmäisiä asuttajasukuja ja lisäksi kertomus sisältää 1800-luvun loppupuolella Kiuruvedellä muistissa ollutta perimätietoa.

Kiuruveden kunta kehittyi voimakkaasti maatalousvaltaiseksi pitäjäksi viime vuosisadan lopulla ja runsaasti peltopinta-alaa raivattiin viljelyksille. Raivauksen yhteydessä löydettiin myös runsaasti kiviesineitä, joita Suomen Muinaistieteellisen toimikunnan, Suomen muinaismuistoyhdistyksen ja yksityisten keräilijöiden toimesta toimitettiin valtion kokoelmiin. Keräilijöistä mainittakoon mm. Kaarlo Moilanen, toht. Hjalmar Appelgren ja yo. Alfred Tikkanen. Moilanen suoritti ansiokasta keräystoimintaa vuosisadan lopulla koko Suomessa. Kiuruvedellä hänen työn tuloksena paljastui tutkimushistoriallisesti merkittävä Hinkusalmen kivikautinen asuinpaikka. Hänen tekemien tarkkojen muistiinpanojen perusteella paikantui tämän inventoinnin yhteydessä Jylängön kivikautinen asuinpaikka. Moilasen ohella merkittävä keräilijä oli myös Alfred Tikkanen, joka Kiuruveden ohella teki ansiokkaita keräysmatkoja Vienankarjalaan Lauri Pääkkösen oppilaana.

Hinkusalmen asuinpaikkaa tutki Hjalmar Appelgren v. 1899. Sen ohella hän keräsi runsaasti kiviesineitä ja teki muistiinpanoja lapinraunioista. Kaivauksia jatkoi v. 1902 toht. Julius Ailio, joka myös julkaisi kaivaustuloksia väitöskirjassaan v. 1906. (Ailio 1906, Appelgren 1908).

Vapaussodan jälkeen toimi Kiuruvedellä aktiivisena "välitysmiehenä" pitäjänkuulu Paavo Ruotsalainen, paremmin tunnettu pitäjässä "Museo-Paavon" nimellä. V. 1960 teki toht. Ville Luho kaivauksia Tuliniemen ja Kariahon asuinpaikoilla.

Kiuruveden kuntaan perustettiin sotien jälkeen kotiseutumuseo "Museo-Paavon" aktiivisen ja uhrautuvan työn tuloksena. Museoon talletettiin 88 pitäjän alueelta löydettyä kiviesinettä. V. 1974 museo paloi ja kansatieteellisen ja arvokkaan rahakokelman ohella paloivat myös kiviesineet. Poliisitutkimuksissa palon syy todettiin murhapoltoksi, jonka syyllisiä ei kuitenkaan saatu edesvastuuseen. Inventoinnin yhteydessä toimitin palaneet kiviesineet Kuopion Museoon uudelleen kortistointia varten. Esineistä oli tehty Museoliiton toimesta 60-luvulla kortisto Kuopion Museolle, jota varten esineet numeroitiin, mitattiin ja valokuvattiin. Näin tullaan mahdollisesti tunnistamaan ainakin parhaimmin säilyneet esineet. Kortiston puutteellisuutena on erittäin epämääräiset löytötiedot. Suuri osa esineiden löytöpaikoista jäi siksi inventoinnin yhteydessä paikantamatta.

Kiuruveden esihistoria liittyy oleellisena osana Saimaan järvioltaan kehitykseen. Jääkauden jälkeisen maankohoamisen seurauksena järvioltaan kallistuttua, sen eri lasku-uomien aikaiset rannat ovat erotettavissa myös Kunnan alueella. Kivikautiset

asuinpaikat ovat sijainneet mäillä rannoilla, vanhimmat jyrkemmin ja nuoremmat loivemmin kallistuneilla rantapinnoilla. Inventointityössä oli minulla apunani FL Christian Carpelanin ja FT Ari Siiriäisen tutkimusten perusteella laadittu rannansiirtymisdiagrammi, joka liittyy Suur-Saimaan rannansiirtymis- ja arkeologiseen kronologiaan. Löytöpaikkojen korkeudesta merenpintaan nähden oli tämän mallin pohjalta helppo päätellä, liittyikö löydetty esine mahdollisesti Muinais-Saimaan rannalla sijainneeseen asuinpaikkaan, vai oliko löytökorkeus asuinpaikkahorisontin ylätai alapuolella irtolöydöksi tulkittavissa. Mallia ei voitu soveltaa Näläntöjärven ja Luupuveden rannoilta tehtyihin löytöihin sillä nämä järvet olivat Saimaan latvavesiä, muodostaen oman kronologiansa.

Kiuruveden kunnan kivikautisten esineiden runsaslöytöisyys perustuu käsitykseni mukaan siihen, että nopean maankohoamisilmiön ansiosta Muinais-Saimaalla on ollut alueella varsin regressiivinen luonne. Kunnan pohjoisosassa (ts. Pielaveden lasku-uoman kautta Kiuruveden halki kulkevan maankohoamisisobaasin luoteispuolella) on regressiivisen rannansiirtymisen seurauksena löydettävissä jo Suomusjärven kulttuurin aikaisista asuinpaikoista aina myöhäisneoliittisiin asuinpaikkoihin asti. Ilmiö poikkeaa muualta Saimaan alueelta, jossa esikeraamiset asuinpaikat ovat peittyneet transgression aiheuttaman rantakerroksen alle. Näitä regressioon aiheuttamia hedelmällisiä vesijättömaita on raivattu pelloiksi runsaasti vuosisadan vaihteessa Kiuruveden vesistöjen varilla, jolloin myöskin asuinpaikkoihin liittyneitä kiviesineitä löytyi runsaasti. Peltopinta-alaa lisättiin myös järvien laskuilla. Usein löytö on tehty "uutispeltoa kuokkiessa" tai kynnettäessä. Lukuisten tilojen mailta on löydetty yhdellä kertaa useampia kiviseineitä, mikä viittaa asuinpaikkaan. Pitkään aikainen peltoviljely on tuhonnut sittemmin asuinpaikan merkit, eikä niitä enää voitu paikantaa. Myöskin vuosisadan vaihteessa tehdyt muistiinpanot olivat puutteelliset, mikä vaikeutti asuinpaikkojen etsintää. Näin on tapahtunut Kiuruveden, Niemisjärven ja Koskenjoen ympäristössä, jonka rannat raivattiin viljelyksille jo varhain. Sen sijaan sodanjälkeisen siirtolaisasutuksen ansiosta Lahna- ja Remesjoen varsilta löytyi runsaasti asuinpaikkoja. Siellä löytöpaikat olivat vielä tuoreessa muistissa, samoin peltoviljelykään ei ole ollut pitkäaikaista ja kuluttavaa.

Inventointikertomuksen olen laatinut samalla tavalla, kuin on tehty aikaisemmin perusinventoiduista kunnista Kuopion läänis-

sä. Inventoinnin tuloksena Kiuruveden irtolöydöt ja kiinteät muinaisjäännökset on tarkastettu ja järjestetty juoksevilla numeroinnilla Pohjois-Savon seutukaavaliiton käyttämän seutukaavajaon mukaan. Kohteiden numeroinnissa ensimmäinen numero (tässä tapauksessa 2.) tarkoittaa Iisalmen seutukuntaa. Seuraava numerosarja, 400., viittaa Kiuruveden kuntaan. Kiinteät muinaisjäännökset on numeroitu 2.401.-, jossa kaksi viimeistä desimaalia on varattu muinaisjäännösten numerointiin. Esihistoriallisten esineiden löytöpaikat on numeroitu 2.400/-, jossa kauttaviivan jälkeinen koodinnumero viittaa löytöpaikkaan. Koodi 2.400/0 on varattu esineille, joita en onnistunut paikantamaan puutteellisten löytötietojen takia. Mikäli tiedot esineestä joskus täydentyvät, se tulee nollan sijaan saamaan sille kuuluvan juoksevan numeron.

Esihistorian toimistossa säilytetty kertomuksen kopio poikkeaa numerointinsa suhteen Kuopion Museon alkuperäiskappaleesta. Seutukaava- ja kuntakoodit (2.400 -) on jätetty pois. Kiinteät muinaisjäännökset on merkitty juoksevilla numeroinnilla (1-32) ja esihistorialliset löytöpaikat kauttaviivalla ja juoksevilla numeroinnilla (/1-/104). Alkuperäinen kertomus on sarja erillisiä kertomuksia, Esihist. tston kopio on muutettu kokonaisuudeksi sivunumeroin, se on myös sidottu.

Kunnan alueelta löydettyjen esineiden löytötiedot olen ottanut Museoviraston esihistorian toimiston arkistossa säilytettävän arkistomateriaalin pohjalta. Pääasiassa olen käyttänyt Kiuruveden kunnan löydöistä laadittua kivikauden lappuluettelo, jonka tietoja olen täydentänyt verifikaateissa olevien alkuperäisten lähteiden mukaan. Inventointikertomuksessa kunkin löytöpaikan kohdalla on löytötiedot mainittu kokonaan tai lyhennelmänä, josta selviää, minkälaisen tietojen pohjalta löytöpaikka on maastossa tarkastettu. Lisäksi olen peruskartoissa esiintyvien mielenkiintoisten paikannimien (esim. Lapin- ja Talvi-nimiset) perimätiedon tarkastanut Suomen Kirjallisuuden Seuran paikannimiarkistosta. Kiuruveden kotiseutumuseossa olleiden kiviesineiden löytötiedot sain em. Museoliiton tekemästä kortistosta.

Kiinteitä muinaisjäännöksiä oli Kiuruvedeltä löydetty ennen inventointia kuusi kappaletta, (2.401-6.), jotka kaikki olivat kivikautisia asuinpaikkoja. Tarkastuksessa paljastui uusia muinaisjäännöksiä 26 kpl, joista 24 on kivikautisia asuinpaikkoja, yksi lapinraunio ja yksi "uhrikuppikallio". Kiinteän muinaisjäännöksen luokittelu näkyy jokaisen kertomuksen kohdalla erikseen. Esihistoriallisia löytöpaikkoja tarkastin 104, (2.400/1-104.).

Museoihin tallennettujen esineiden lisäksi olen tarkastanut kentällä kuulleen tiedot kiviesineiden löytöpaikoista, joista löydettyt esineet syystä tai toisesta ovat kadonneet, mikäli löytäjän kertomuksesta käy selville, että kyseessä on todella ollut kivikautinen esine eikä löytäjän asiantuntemusta ole tarvinnut epäillä. Näin on esimerkiksi tapahtunut muutaman kerran, kun löytäjä on luovuttanut löydetyn esineen "Museo-Paavo" Ruotsalaisen haltuun Kiuruveden kotiseutumuseoon tallettamista varten, mutta esinettä ei ole mainittu Museoliiton laatimassa esinekortistossa. (Esine on merkitty kertomuksessa siinä tapauksessa kadonneeksi.) Ensiksi ei mielestäni ole mitään syytä epäillä Ruotsalaisen kiviesinetuntemusta, joten jokainen hänen hyväksymänsä esine on todennäköisesti ollut kivikautinen ja toiseksi esinekortiston ja museon palon välillä jää aikaperiodi, jonka aikana museoon tulleita kiviesineitä ei liene kirjattu minnekkään. Valitettavasti en päässyt tutustumaan äskettäin edesmenneen Ruotsalaisen kotiarkistoon, sillä kuolinpesä ei ollut ehtinyt järjestellä vielä hänen pape-reitaan.

Inventointilöydöt on talletettu Kuopion Museoon numeroille KuM 6252-6291.

Keravalla 22.9.1977

Huikki Häfiskainen

hum. kand.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PAINETUT LÄHTEET JA LYHENTEET:

AILIO, J. 1909. Die steinzeitlichen Wohnplatzfunde Wohnplatzfunde in Finland I (s. 84-93). Helsingfors.

APPELGREN-KIVALO, H. 1908. Kivikauden tutkimuksia. Kyntöläispelto Hinkusalmen maalla Kiuruveden pitäjässä (s. 2-14). Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakausikirja XXIV:1. Helsinki.

EDGREN, T. 1966. Jäkärälä-gruppen. En västfinsk kulturgrupp under yngre stenåldern (s. 157). Suomen muinaismuistoyhdistyksen aikakausikirja 64. Helsingfors.

POHJAKALLIO, L. 1974. Pohjois-Savon esihistoriallisten kohteiden arkistoinventointi. Pohjois-Savon seutukaavaliiton ja Kuopion kaupungin julkaisema moniste.

KM= Kansallismuseo

KuM= Kuopion Museo

KiKsM= Kiuruveden kotiseutumuseo

SMY= Suomen muinaismuistoyhdistys

SKS= Suomen Kirjallisuuden seura

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Löytöjä tai löytötietoja, joita ei Kiuruveden inventoinnin
yhteydessä ole pystytty tarkastamaan puutteellisten tietojen
takia eikä ole eritelty seuraavaan luetteloon.

Löytöjä tai löytötietoja, joita ei inventoinnin yhteydessä ole pystytty tarkastamaan puutteellisten tietojen takia eikä ole eritelty seuraavaan luetteloon.

- KM 721, liuskerengas, löydetty Kiuruvedeltä, maist. P. Tik-
kasen lahjoitus v:lta 1854.

- KM 2023: 82, vasarakirveen katkelma, löydetty Hautajärven-
niemen kylästä, Kiuruveden pitäjästä. Lunastettu R. Jack'in
kokoelmasta v. 1880.

- KM 2023: 84, tasataltta, esineen löytöpaikan sijoittuminen
Kiuruveden alueelle epävarmaa. Lunastettu R. Jack'in kokoel-
masta v. 1880.

- KM 2023: 85, tasataltta, löydetty keväällä 1874 Kämäränjär-
ven rannalta, Hautajärven kylästä, Kiuruvedeltä. Lunastettu
R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.

- KM 2023: 86, tasataltta, löydetty Hautajärvenniemeltä, Ki-
ruveden pitäjästä v. 1872. Lunastettu R. Jack'in kokoelmasta
v. 1880.

- KM 2023: 89, tasataltta, löydetty Kiuruvedeltä. Lunastettu
R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.

- KM 2023: 90, tasataltta, löydetty Kiuruvedeltä. Lunastettu
R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.

- KM 2023: 91, tasataltta, löydetty Kiuruvedeltä. Lunastettu
R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.

- KM 2023: 92, tasataltta, löydetty Kiuruvedeltä. Lunastettu
R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.

- KM 2023: 93, kourutaltta, löydetty Kiuruvedeltä. Lunastettu R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.
- KM 2023: 94, pieni tasataltta, löydetty kiuruvedeltä. Lunastettu R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.
- KM 2023: 95, tasataltta, löydetty Kiuruvedeltä. Lunastettu R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.
- KM 2023: 97, epämuotoinen reikäkivi, löydetty Kiuruvedeltä. Lunastettu R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.
- KM 2023: 98, epämuotoinen reikäkivi, löydetty Kiuruvedeltä. Lunastettu R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.
- KM 2042: 2, tasataltta, KM 2042: 3, tasataltta; esineet ovat jääneet n. 2,5 virstan päässä Kiuruveden kirkolta olevan Ryönän myllytorpan vanhalta vaimolta." Luultavasti käytetty taikalukuina, sillä vaimosta puhuttiin, että oli ollut noita." Ylioppilas A.F. Tikkasen lähetys SMY:lle v. 1880.
- KM 2378: 26, tasataltta, "eräältä kiuruveteläiseltä", saatu O. A. F. Mustosen kokoelmasta.
- KM 2540: 1, reikäkivi, löytänyt talollinen Aksel From peltoa tehdessään v. 1885 eräästä kivikasasta Lapinsalon kylästä. SMY:n stip. neiti Alli Nissisen kokoelma Iisalmen kihlakunnasta, SMY:lle jätetty v. 1887.
- KM 2540: 2, kivikirveen varsi, löytänyt P. Kämäräinen Luupuveden kylästä. SMY:n stip. neiti Alli Nissisen kokoelma Iisalmen kihlakunnasta, SMY:lle jätetty v. 1887. (Ks. Nissisen kertomus "Muinaisjäännöksiä Iisalmen kihlakunnasta", esihist. top. ark.).
- KM 2540: 3, tasataltta, SMY:n stip. neiti Alli Nissisen keräys Luupuveden kylästä. SMY:lle jätetty v. 1887.
- KM 3160: 5, pyöreä kivi, KM 3160: 6, kourutaltta, löydetty Sulkavan kanavaa kaivettaessa "useiden kiviaseiden ohessa". J. Kaupin lähetys v. 1895. Löytöpaikkaa en onnistunut paikantamaan. (Mahd. PK. 3323 07 SULKAVANJÄRVI ?)

- KM 3160: 8, tasataltta, löydetty katajapehkosta kunnantalon luota Kiuruveden kylässä. J. Kaupin lähetys v. 1895.
- KM 3160: 11, tasataltta, löydetty Rytkynjärven rannalta, sepän mökiltä, Hautakylän tilan N:o 11 maalta. J. Kaupin lähetys v. 1895. Rekisterinumeroa 11 indekseineen esiintyy Rytkynjärven pohjoispäässä Poskimäen ympäristössä. Tiedusteluista huolimatta en pystynyt sepän mökkiä paikantamaan. (3323 04 RYTKY)
- KM 3160: 12, tasataltta, löydetty Kaslarin mökin pellosta, Kalliolan kylästä. J. Kaupin lähetys v. 1895. Kalliolan kylä tarkoittanee Kalliokylää. Tiedustelin kyläläisiltä Kaslareista, mutta heitä ei enää paikalla tunnettu.
- KM 3160: 16, kaksoiskourutaltta, saatu kansak. op. Böökiltä, löytöpaikka tuntematon. J. Kaupin lähetys v. 1895.
- KM 3564: 15, pieni tasataltta, esine saatu Kiuruveden Kalliokylän Pahkamäen talosta. Isäntä Juho Ruhtalainen, jolta esine on saatu, on pitänyt esinettä n. 60 v. tautien parannuskaluna, "ukonkyntenä". Esineen löytöpaikka ja tapa tuntemattomat. Haa-vuri Kaarlo Moilasan keräys v:lta 1898.
- KM 3901: 1, piinuolenkärki, Esineen lahjoitti SMY:lle pankintirehtööri E. Sundman v. 1900. Lahjoittaja on ostanut esineen eräältä talonpojalta, joka kertoi sen löydetyksi v. 1860 useiden kiviesineiden kanssa eräästä Kiuruveden järvestä. Muista esineistä ei ole sen tarkempaa tietoa.
- KM 4029: 1, tasataltta, esineen löysi torppari Antti Kumpulainen Kiuruveden pitäjän, Kiuruveden kylän Laitakangas -nimisen torpan uudispeltoa kuokittaessa. Löytöpaikka oli vanhaa metsänpohjaa ja savikkomaata. Esine oli ollut n. 2 korttekin syvyydessä. A. Tikkasen lähetys v:lta 1901. Laitakangas nimistä tilaa tai taloa ei Kiuruveden kirkonkylällä tunnettu, se lienee sijainnut nykyisen kirkonkyläasutuksen alueella.

- KM 4048: 3, tasataltta, löytänyt kauppiaantytär Kaisa Ruotsalainen perunaa kaivaessa Nivan torpan pellosta kirkonkylän läheisyydessä. Esineen lähetti Antti Tikkanen v. 1902. Nivan torppa lienee sijainnut Kiuruveteen laskevan Koskenjoen suulla, suunnilleen nykyisen sairaalan, urheilukentän ja Elannon varaston alueella, kirkonkylän pohjoispäässä. Rakentaminen on rikkonut pahasti alueen. (3323 09 KIURUVESI)

- KM 4063: 1, kivirenkaan katkelma, esineen löysi torppari Mikko Niskanen n. v. 1893 kyntäessään Kiuruveden kylässä sijaitsevan Perhopuro -torpan vanhaa peltoa. A: Tikkasen lähetys v. 1902. Perhopuro nimistä torppaa ei kylällä enää muistettu. Se lienee aikoinaan sijainnut nykyisellä asemakaava-alueella kirkonkylässä.

- KM 4063: 7, tasataltta, löytänyt Eva Mariina (?) Kiuruveden kylän Ranta -nimisen torpan uutispellosta perunaa kaivaessaan n. v. 1887. Esineen lähetti A. Tikkanen v. 1902. Ranta -nimistä paikkaa ei enää ole olemassa, mahdollisesti se on sijainnut kirkonkylässä, asemakaava-alueella.

- KM 4088: 5, kourutaltta, löytänyt loismies Robert Kumpulainen Kiuruveden kylän Tähkä-aho -nimisen torpan maalta, vanhaa navetan kivijalkaa purkaessaan. Esineen toimitti KM:oon A. Tikkanen v. 1902. Tähkä-aho -nimistä tilaa ei ole enää Kiuruvedellä, sensijaan Kiuruveden koillisrannalla, n. 1 km järvestä on Tähkämäki -niminen tila. (Peruskartta 3323 08 RYÖNÄNJOKI, koordinaatit: x= 7058 94, y= 487 60, z= n. 150). Paikalla käydessäni kehtään ei ollut kotona, mitään erikoista ei tullut esille talon ympäristön tarkastuksessa. Viereisen Kilpalan tilan isännältä asiaa tiedustellessani hän ei muistanut koskaan kuulleen, että Tähkämäkeä olisi nimitetty joskus Tähkä-ahoksi.

- KM 4098: 9, tasataltta, löytänyt torppari Antti Niskanen Remeskylän Remesjoesta kanavaa kaivaessaan v. 1901. Esineen lähetti A. Tikkanen v. 1902. Löytöpaikka jäi paikantamatta. (Mahd. Perusk. 3324 04 REMESKYLÄ ?)

- KM 4098: 10, kourutaltta, löytänyt talonisäntä Matti Niskanen n. v. 1887 Remeskylän Kopolan talon vanhasta pellosta perunaa kuokkaessaan. Esineen lähetti A. Tikkanen v. 1902. Kopola -nimistä tilaa ei enää ole olemassa, yrityksistä huolimatta löytöpaikka jäi paikantamatta.

- KM 4415: 3, tasataltta, löytänyt isäntä Jafet Wäisänen Nä-
lännön järvijättöä kävellessään entisen järvenpohjan pinnalta
Remeskylästä v. 1904. Esineen lähetti Antti Tikkanen v. 1904.

- KM 4340: 49, tuuran tapainen esine, löytänyt taloll. Antti
Lind pellosta v. 1890 läheltä Ryönänkoskea, Kiuruveden pitä-
jästä. Esine on saatu varat. R. Jack'in kautta v. 1904 KM:oon.
(Mahd. PK. 3323 08 RYÖNÄNJOKI)

- KM 4541: 6, kaksoistaltta, KM 4541: 7, tasataltta, KM 4541:
8, epäsäännöllinen kivi, joka mahdollisesti on hiottu, esineet
luovutti talollinen Fredrik Partanen Luupuveden kylän Heinämä-
en talosta, mutta löytöseikat ovat tuntemattomat. Antti Tikka-
sen lähetys v:lta 1905.

- KM 6281, kourutaltta, löydetty kirkonkylästä, nuorisoseuran-
talon viereisestä pellosta. Esine saatu SMY:lle D. Böökin vä-
lityksellä v. 1913. Nuorisoseurantalo sijaitsee kirkonkylän
keskellä, uimahallin tuntumassa. Se oli sotien välillä suoje-
luskuntatalona ja nykyisin se toimii huonekaluliikkeenä. Maas-
to rakennuksen ympärillä on erittäin pahasti rikkoontunutta
omakotiasutuksen takia. (3323 09 KIURUVESI, x= 7061, y= 481)

- KM 7954: 11, reikäkivi, löydetty metsätietä tehtäessä, Kiu-
ruveden pitäjän, Kiuruveden kylästä n. 1km etelään Hautajärven
rannasta. Esineen lahjoitti SMY:lle tullinhoitaja Eino Tamelan-
der v. 1921, joka oli saanut esineen tilallinen Juho Pöksyläi-
seltä. (Mahd. PK. 3323 08 RYÖNÄNJOKI ?)

- KM 8289: 2, tasataltta, löytänyt taloll. M. Jauhiainen Kiu-
ruveden pitäjästä pellostaan. Koneenkäyttäjä K. A. Lindström-
in lähetys v:lta 1924.

- KM 8578: 1, kaitataltta, löytänyt torpanpoika Johan Kattai-
nen Kivipuron torpan rihipellosta, Kiuruveden rovastinpappilan
maalta. Esineen lähetti KM:oon koneenkäyttäjä K. A. Lindström
v. 1925. Rovastinpappilassa nykyisin asuva asessori J. Malmi-
vaara ei Kivipuron sijaintia muistanut.

- KM 8735, poikkikirves, löytänyt mv Olli Kärkkäinen v. 1924 uutispellon teossa Kiuruveden kylästä (N:o 21) Likolammin järviuivion rannasta n. 50 m itään. Likolammin järviuivio sijaitsee Ryönäjärven ylä- ja luodepuolella. Esineen lähetti Paavo Ruotsalainen v. 1926. Järviuivio lienee sijainnut jos-sain nykyisen Likojoen tuntumassa, tarkasti en onnistunut sitä paikantamaan. (Ks. peruskartta 3323 08 RYÖNÄNJOKI, koord. x= 7057-7058, y= 481-482.)

- KM 9322, tuura, löydetty Kiuruveden pappilan maalta, Pekka Ruotsalaisen huvilapalstalta kynnettäessä. Uno Svahnin lahjoitus KM:olle v. 1931. Tiedustelin huvilapaikan sijaintia ases-sori Malmivaaralta mutta hän ei sitä pystynyt paikantamaan. Mahdollisesti se on saattanut sijaita kirkonkylän edustalla olevassa Lapinsaassa.

- KM 12059, piinuolenkärki, esine on löydetty Kiuruveden Ra-pakkojoen Juurikkalahdesta uunikivistä, uunia purettaessa. Sen lahjoitti Rapakkojoen koululle Maija Ruonanoja v. 1936. Esine vaihdettiin KM:on kokoelmiin v. 1949. Löytö on mitä todennäköisimmin sekundääri.

- KM 13402, liuskekeihäänkärki, löytänyt mv Toivo Pikkarainen n. v. 1944 Kiuruveden pitäjän Kalliokylän Myllytalon pellosta kynnettäessä. Esine on vaihdettu Kiuruveden kotiseutumuseosta "Kiuruveden kourutaltan"jäljennökseen v. 1954. Kalliokylässä ei peruskartan mukaan ole Myllytalo -nimistä tilaa vaan Mylly-mäki ja Pieni Myllymäki, (koordinaatit: x= 7054, y= 471, pk: 3323 05 NIEMISKYLÄ). Myllymäestä esineen löytötietoja tiedus-tellessani talonväki ei esineestä tiennyt mitään, samoin löy-täjä oli heille tuntematon.

- KM 18695, tasataltta, Tri Ville Luhon KM:oon toimittama esi-ne Remeskyän Ahonperästä. Puutteellisten tietojen vuoksi esi-neen löytöpaikka jäi paikantamatta.

- Häme^{en}nnan Museo 1294, tasataltta, löydetty Kiuruvedeltä, tarkemmat tiedot puuttuvat.

- KuM 2, liuskenuolenkärki, löydetty Näläntöjärven läheltä peltoa kynnetäessä, muut tiedot puuttuvat.
- KuM 38, tasataltta, löydetty kappalaisen puustellin pellosta 0,5 kyynärän syvyydestä, saatu opettaja T. Böökin välityksellä v. 1884.
- KuM 41, kourutaltta, löydetty Niemismäen Karjavaaralta, läheltä ns. hiidenkiuasta. Asiamies op. T. Böök v. 1884. Hiidenkiuas sijaitsee Niemismäen korkeimmalla kohdalla. (Peruskartta 3323 06 OSMANKI, koordinaatit: x= 7063, y= 474).
- KuM 42, tasataltta, löydetty Koskenkylästä joen äyräältä läheltä saranvanutusmyllyä. Mylly on mahdollisesti sijainnut n. 4 km kirkonkylästä, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien varrella, Koskenjoen varrella. Vastakkaisella puolella jokea sijaitsee Koskenniskan kivikautinen asuinpaikka. (3323 06 OSMANKI)
- KuM 1342, kivikirves, KuM 1375, kivikirves, KuM 1783 tasataltta. Em. esineet ovat löytyneet Kiuruveden Jokelasta, muut tiedot puuttuvat. Ne saattavat olla peräisin joko Rapakkojoelta sijaitsevalta Jokelan tilalta, josta on lähetetty KM:oon useita kiviesineitä, KM 2042:5; 3160:2; 4048:2, (Omist. Toivo Tikkanen, os. 74670 Rapakkojoki, Perusk. 3323 08 RYÖNÄNJOKI koord. x= 7053 32, y= 480 38, z= n. 105), tai Osmankijärven kaakkoispäässä sijaitsevalta Jokelan tilalta (Om. Paavali Remes, os. Osmanki 74920, Peruskartta 3323 06 OSMANKI, koordinaatit: x= 7068 52, y= 473 86, z= n. 107,5), jossa sijaitsee Jokelan kivikautinen asuinpaikka, (ks. 2. 414.).
- KuM 2356, tasataltta; KuM 2357, tasataltta; KuM 2358, tasataltta, esineet on löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.
- KuM 2359, tasataltta; KuM 2360, kaksiteräinen taltta; KuM 2361, tasataltta; KuM 2362, tasataltta; KuM 2363, tasataltta; KuM 2375, kiviveitsi, esineet löydetty Kiuruvedeltä, muut löytötiedot puuttuvat. Luovuttanut tuom. R. Jack v. 1914.

- KuM 2360, tasataltta, samalle numerolle on merkitty kivi-
kauden lappuluetteloon myös kaksiteräinen taltta (ks. edellä).
Myös tämä tasataltta on löydetty Kiuruvedeltä, muut löytötie-
dot siitä puuttuvat.

- KuM:n kohdalle kivi-kauden lappuluetteloon on merkitty Kiu-
ruveden kohdalle kaksi oikotaltta ja niiden yhteyteen tieto
"Luettelon mukaan; ei voi sovittaa vissiin esineeseen" (?).

- KuM 4331:3, kivikirves, löytänyt mv Nikolai Eskelinen Luu-
puveden kylästä N:o 6 perattaessa uutispeltoa suolle saviker-
roksesta n. 20 cm syvyydestä. Saman talon pellosta on aikai-
semminkin löytynyt kiviesineitä mutta ne ovat joutuneet hukkaan.
Esine on mahdollisesti löytynyt Luuppuveden ja Välijärven väli-
seltä kannakkeelta, jossa rekisterinumeroa 6 esiintyy. Sen tar-
kemmin en pystynyt löytöä paikantamaan.

- KuM 4331: 4, kivikirves, löydetty Luuppujärven ympäristöstä,
muut tiedot puuttuvat.

- KuM 4331: 1, kivikirves, löytänyt Aapeli Saastamoinen Kiu-
ruveden Luuppuveden Taivallahdesta pellosta n. v. 1930. Tai-
vallahti on Luuppuveden lounaispäässä oleva lahti, jonka ran-
tapellosta Saastamoinen lienee esineen löytänyt. Mainitulla
rannalla sijaitsevat Rätylän (2. 407) ja Sirolan (2. 408) ki-
vikautiset asuinpaikat. (3323 09 KIURUVESI)

- KuM 4331: 2, kivikirves, löytänyt koululainen Kalle Kärkkäi-
nen Luuppujoen niskasta ojaan kaivaessaan mudasta v. 1938.
Kalle Kärkkäinen -nimistä ei enää asu Luuppujoen niskaan tuntua-
massa, sen sijaan paikalla asuu Aarne Kärkkäinen Järvelän ti-
lalla jonka maalta on löydetty kaksi kiviesinettä (KM 17621,
KuM 6280). Löytö liittyy mahdollisesti näiden yhteyteen.
(3323 09 KIURUVESI)

- Oulun Museo 413, kivitaltan kappale, löydetty Kiuruveden
Remes kylästä, ostettu torpparintytär Meriläiseltä v. 1902.
Meriläisiä on asunut Näläntöjärven itärannalla olevassa Puro-
lan tilalla vuosisadan vaihteessa, josta on lähetetty KM:oon
kolme kiviesinettä (KM 4415: 2, 5, 6). On mahdollista, että
esine liittyy mainittuihin löytöihin. (3324 05 TIHILÄNKANGAS)

- Oulun Museo 414, tasataltta, löytänyt ja luovuttanut Kalle Kumpulainen Kiuruveden Osmangin kylästä v. 1902. Muut tiedot puuttuvat.
- Oulun Museo 473, kiviesine, ostettu renki Matti Pietikäiseltä, joka löysi esineen Kiuruveden Rytkyn kylästä. Muut tiedot puuttuvat.
- Oulun Museo 927, kourutaltta, löytänyt itsellismies Juho Tikkanen Kiuruveden Remeskylästä v. 1900. Löytäjän lahjoittama.
- Oulun Museo 1302, kiviesine, löytänyt torpan tytär Johanna Meriläinen Kiuruveden Remeskylästä. Vrt. edellä Oulun Museo 413.
- Oulun Museo 1433, kourutaltan katkelma, löytänyt itsell. Juho Tikkanen Kiuruveden Remeskylästä.
- Oulun Museo 1303, kiviesine, löytänyt torpanpoika Kalle Kumpulainen Kiuruveden Osmangin kylästä.
- Oulun Museo 1434, kiviesine, löytänyt renki Matti Pietikäinen Rytkyn kylästä. Lienee todennäköisesti sama esine kuin edellä numerolla 473.
- Sortavalan Museo 336, tasataltta, löydetty Kiuruvedeltä.
- KiKsM 6, kaksoistaltta, mitat 10,1x4,2x2,2, löytänyt metsätekn. Paasisalo Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.
- KiKsM 13, kivikirves, mitat 22,3 x 4,7 x 2,1, löytänyt Bertta Kämäräinen Luupujoen varrelta, tarkemmat tiedot puuttuvat.
- KiKsM 15, "nahannylkemisveitsi", muut tiedot puuttuvat.
- KiKsM 25, reikäkivi, löytänyt Antti Tapaninen v. 1942 Kiuruveden kylästä, Haikolan talon rannasta. Löytöpaikkaa en onnistunut paikantamaan.

- KiKSM 29, tasataltta, mitat 11,8 x 5,3 x 1,5, löydetty Sul-kavankylän ja Pielaveden rajalta, muut tiedot puuttuvat.
- KiKSM 30, tasataltta, mitat 12 x 5,2 x 2,1, kaikki tiedot puuttuvat.
- KiKSM 33, taltta, mitat 10 x 5 x 2,9, löydetty Kiuruvedeltä Savi OY:n maalta v. 1939. Löytöpaikkaa en onnistunut paikantaamaan.
- KiKSM 36, tasataltta, mitat 13,1 x 5,8 x 1,9, löytänyt kar-toittaja Ponta v. 1954 Kiuruveden kirkonkylän Hyvölänlahdesta. Hyvölänlahti on Kiuruvedeen kuuluva lahti kirkonkylän tuntu-massa. Tarkastin pääpiirteittäin lahden ympäristöä mitään eri-koista havaitsematta. (3323 09 KIURUVESI, x= 7060, y= 482)
- KiKSM 37, tasataltta, mitat 7,4 x 4,5 x 1,3, löytänyt Veik-ko Ruotsalainen Sepännimestä v. 1960. Löytöpaikkaa en kyennyt tarkemmin paikantamaan.
- KiKSM 39, tasataltta, mitat 12,3 x 5,4 x 2,2, löydetty Kiu-ruveden Hautakylän Tiilitehtaan alueelta v. 1945. Tiedustelin hautakyläläisiltä tiilitehtaan sijaintia mutta sitä ei enää onnistuttu tarkemmin paikantamaan. Kysymyksessä lienee ollut jonkin tilan oma tiilitehdas sota-aikana.
- KiKSM 41, tasataltta, 10,8 x 4,4 x 2,5, löytänyt konst. Arvo Soinivaara Kiuruveden Pahkakankaalta v. 1949. Edesmenneen poliisin kyläläiset muistivat mutta eivät osanneet paikantaa Pahkakangasta. Se on saattanut olla omakotitontti kirkonkyläs-sä tai sen ympäristössä.
- KiKSM 82, tasataltta, mitat 8,8 x 4,4 x 2; KiKSM 83, tasa-taltta, mitat 12,4 x 4,5 x 2,6; KiKSM 84, tasataltta, mitat 10 x 4,6 x 2, esineet löydetty Kiuruvedeltä, tarkemmat tiedot puuttuvat.
- KiKSM 50, tasataltta, mitat 9,9 x 4,4 x 2,1, löytänyt isän-tä Jauhiainen Kotaniemen talon Pihlajapellosta mahd. Niemisky-lässä, v. 1946. Löytöpaikkaa en onnistunut paikantamaan.

- KiKsM 58, tasataltta, mitat 5,2 x 2,4 x 1,3, löytänyt Yrjö Tapaninen Koivujärven Mikkolanmäeltä v. 1934. Tarkemmin en kyennyt löytöpaikkaa paikantamaan.

- KiKsM 60, "nylkyveitsi", mitat 9,1 x 3,3-1,1 x 1,9, kaikki tiedot puuttuvat.

- KiKsM 66, kivikirveen ktkl, mitat 14,4 x 7,5 x 3,1, löytänyt Signe Kämäräinen Luupuveden Rönkönahosta v. 1955. Rönkönahon kylä Näläntöjärven eteläpuolella. Signe Kämäräistä ei kylällä tunnettu.

- KiKsM 74, tasataltta, mitat 8 x 4,1 x 1,4, löytänyt Veikko Kärkkäinen Rytkyn Haarankylän Talaskankaan perunapellosta. Talaskangas ollee peruskarttaan merkitty Talaskorpi, (pk. 3323 04 RYTKY, koord. x= 7040 33, y= 478 05), jossa kuulemma Veikko Keränen on aikoinaan asunut. Paikkaa en lähemmin tarkastanut.

- KiKsM 77, tasataltta, mitat 9,1 x 5,8 x 1,8, löytänyt Eelis Komulainen v. 1950 Rytkynkylän myllyltä. Löytöpaikka lienee sijainnut Pakolan asuinpaikan (2. 410.) läheisyydessä.

- KiKsM 86, kourutaltta, mitat 12,4 x 5 x 2, löydetty Kiuruveden Lahnaajoelta, tarkemmat tiedot puuttuvat.

- KuM 6292, 6293, kaksi reikäkiveä, jotka toimitin inventoinnin yhteydessä KuM:n kokoelmiin. Esineet sain "Kiuruvesi" -lehden toimituksesta, jossa ne olivat "lojuneet" vuosikausia. Tarkempia löytötietoja esineistä ei toimittajilla ollut.

-

- KiKsM 71, hiomakivi, löydetty Korpijoen Lusikkaniemestä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKsM 75, taltta, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

KiKSM 10, taltta, löydetty Luupuveden Lehtoniemestä v. 1945, löytäjä mv Ville Eskelinen. Tiedustelin Lehtoniemeä Luupuvedellä mutta tilan nimi oli kyläläisille tuntematon.

- KiKSM 11, taltta, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKSM 12, taltta, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKSM 38, taltta, Löytänyt Rikhard Kimanainen mahd. Kiuruvedeltä, joka luovutti esineen Antti Kaikkoselle, os. Pyhäjärvi (Ol.) Suopelto. Museoon esine saatiin A.K:lta.

- KiKSM 44, taltta, löydetty Luupujoelta, muut tiedot puuttuu.

- KiKSM 63, taltta, löytötietojen mukaan saatu Paavo Remekseltä Remeskylän Tapaninahosta v. 1950. Paikkaa en kyennyt tarkastamaan.

- KiKSM 65, keihäänkärki, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKSM 67, kivikirveen katkelma, saatu Aarne Väisäseltä Remeskylän Pihlajamaasta. Löytöpaikkaa en paikantanut.

- KiKSM 69, kivikirves, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKSM 73, kivikirves, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKSM 75, taltta, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKSM 83, taltta, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKSM 84, taltta, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot puuttuvat.

- KiKSM 86, taltta, löydetty Kiuruvedeltä, muut tiedot, puuttuvat.

Metallikautiset

- KM 2042:9, soikea tuluskivi, löydetty Remeksen Haapakummusta, Luupuveden kylään vievän tien varrelta.
- KM 3901:2, keltainen lasihelmi, löydetty hauen vatsasta, joka pyydetty eräästä Kiuruveden järvestä. Esineen lahjoitti SMY:lle E. Sundman v. 1900.
- KM 2540:1 , soikea tuluskivi, löydetty Lapinsalon kylästä löytäjä oli talollinen Axel Fromm. Löytötiedot esineestä ovat varsin puutteelliset, paikkaa en tarkemmin hakenut. (Peruskartta 3324 08 LAPINSALO).

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

ESINELUETTELO LÖYTÖPAIKOITTAIN

(Koodiluettelossa jätetty pois kiinteiden muinaisjäännösten kohdalla seutukaavatunnus 2. ja löytöpaikkojen kohdalla seutukaavatunnus 2. sekä kuntakoodi 400/.)

<u>Kansallismuseo</u>	<u>Koodi</u>
607	/65
721	/0
1799	/0
1915: 1,2,4,	416
2023: 82	/0
83	409
84	/0
85	/0
86	/0
87	/42
88	/42
89	/0
90	/0
91	/0
92	/0
93	/0
94	/0
95	/0
96	/73
97	/0
98	/0
2042: 1	401
2	/0
3	/0
4	409
5	/76
6	/84
7	/49

KansallismuseoKoodi

2042: 8	416
2158: 8	402
2159	/85
2299: 1,2,3	/72
2378: 26	/0
2540: 1	/0
2	/0
3	/0
3030: 1	/66
3160: 1	/ 55
2	/76
3	/61
4	/89
5	/0
6	/0
7	417
8	/0
9	/55
10	/84
11	/0
12	/0
14,15	417
16	/0
3161: 10	417
3564: 6	419
7	419
8	418
9-12	401
13,14	/65
15	/0
16,17	/28
18	/80
19	/41
3634: 1-49	401
3761: 1,2	415
3	/65
4	/0
3762: 1-48	401

KansallismuseoKoodi

3807: 2	/18
3873: 1-5	401
6	415
8	419
3878: 7	/0
33901: 1	/0
3990: 3	/51
4029: 1	/0
4048: 2	/76
3	/0
4064: 1	/0
2	409
3	/94
4	/31
5	/100
6	432
7	/0
4088: 2	419
3	/64
4	/87
5	/0
7-10	401
4098: 9	/0
10	/0
4142: 1	/14
2	414
3,4	/65
4143: 1-8	401
4340: 49	/0
4415: 1	/7
2	/9
3	/0
4	417
5	/9
6	/9
4512: 1	/15
2	/44

KansallismuseoKoodi

4541: 1	/101
2,3,4,5	/31
6	/0
7	/0
8	/0
5218: 28	/58
6176: 1,2	/75
6281	/0
6684: 1	/91
2	/85
7065: 1,2	/24
7954: 9,10	401
11	/0
8289: 1	/57
2	/0
8310: 1	417
2	417
3	417
4	/63
8311	/103
8578: 1	/0
2	417
8735	/0
8755	/95
8978: 1,2	428
3	/17
9322	/0
9343	/86
9442: 1	410
2	/40
9914:	/88
9968	/83
10092	/39
10138	/27
10765	411
11013	/30
11655	/46
11708	/74

KansallismuseoKoodi

12059	/0
12508: 1-5	405
12675	/61
12840	/33
13402	/0
13403	/103
13646	/102
13973	/6
14866: 1-5	405
14868	/71
14906: 1-3	402
14943: 1-6	402
15323: 1-4	402
15351: 1-5	402
15743: 1-147	402
15819: 1-4	405
15829: 1-3	402
15850	/93
17060: 1-20	402
17266	403
17621	/97
17871: 1-2	/50
18286	403
18695	403
18696	407 7
18975: 1-13	404
19213: 1-6	404
19898	/22

Kuopion MuseoKoodi

2	/0
37	/54
38	/0
39	416
40	/40
41	/0
42	/0
43	/52
1342	/0
1375	/0
1783	/0
1786	/75
1843	/17
1844	/17
2317	/81
2318	/81
2356	/0
2357	/0
2358	/0
2359	/0
2360	/0
2361	/0
2362	/0
2363	/0
2375	/0
2702	417
2718	401
2720	401
4331: 1-4	/0
6252	415
6253	414
6254	420
6255	411, 407
6256	427
6257	425
6258	424
6259	402
6260	422

Kuopion MuseoKoodi

6261	432
6262	409
6263	423
6264	408
6265	428
6266	401
6267	427
6268	410
6269	412
6270	403
6271	413
6272	419
6273	426
6274	/99
6275	/19
6276	/3
6277	/9
6278	/11
6279	/26
6280	/97
6281	/98
6282	/45
6283	/56
6284	/42
6286	/68
6287	/67
6288	/15
6289	/37
6290	/70
6291	/0
6292	/0
N.otta 2 esinettä	/0

Hämeenlinnan Museo

1294	/0
------	----

Sortavalan MuseoKoodi

336

/0

Oulun Museo

413

/9 (?)

414

/0

473

/0

927

/0

1302

/9 (?)

1303

/0

1433

/0

1434

/0

Kiuruveden Kotiseutumuseo

1

/24

2

/8

3

414

4

/104

5

402

6

/0

7

/69

8

/69

9

407

10

/0

11

/0

12

/0

13

/0

14

/69

15

/0

16

/59

17

432

18

/8

19

/24

20

/69

21

407

22

407

23

407

24

407

Kiuruveden KotiseutumuseoKoodi

25	/0
26	402
27	/79
28	402
29	/0
30	/0
31	/60
32	401
33	/0
34	/77
35	/78
36	/0
37	/0
38	/0
39	/0
40	/79
41	/0
42	432
43	401
44	/0
45	426
46	/20
47	/8
48	/79
49	402
50	/53
51	/0
52	402
53	407
54	/96
55	414
56	/62
57	414
58	/0
59	416
60	/0

Kiuruveden KotiseutumuseoKoodi

61	/48
62	407
63	/0
64	/25
65	/0
66	/0
67	/0
68	/24
69	/0
70	/43
71	/0
72	/38
73	/0
74	/0
75	/0
76	414
77	/0
78	414
79	/36
80	/32
81	414
82	/0
83	/0
84	/0
85	/24
86	/0
87	414
88	/8

Koivujärven kansakoulun kokoelmat

1	429
2	429
3	429
4	429
5	
6	/35
7	/35
8	/35

Koivujärven Kansakoulun kokoelmatKoodi

9

/35

11

/34

Kirkonkylän Kansakoulun kokoelmat

1

412

Lepistön kansakoulun kokoelmat

427

1

427

Kuopion Lyseo

1.

/0 (?)

Apt. Forsblomin "kokoelmissa"

3 esinettä

/92

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

ESINELUETTELO (METALLIKAUDELTA) LÖYTÖPAIKOITTAIN

Kansallismuseo

Koodi

KM 2042: 9 (soikea tuluskivi)	/0
KM 3634: 50 (pr. rannerengas)	/29
KM 3901: 2 (kelt. lasihelmi)	/0
KM 2512: 1 (soikea tuluskivi)	/0

Kuopion Museo

KuM 6285 (pr.soljen katkelma)	/13
-------------------------------	-----

KIURUVEDEN ESIHISTORIAALLISET LÖYTÖPAIKAT

PERUSKARTTALEHDITTÄIN

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PERUSKARTTA 3314 09 TOMMONMÄKI

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

2.400/102. KM 13646, kourutaltta, Nousiala, Asiaiskoski

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PERUSKARTTA 3323 01 KOIVUJÄRVI

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä eivarmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

2.429. Jokela, kivikautinen asuinpaikka, II

2.400/ 34. Koivujärven Huutoperän kansakoulun kokoelmissa, väärttinänpyörä, Koivujärvi, Rauhaniemi

2.400/35. Huutoperän kansakoulun kokoelmissa N:ot 6, painokivi; 7, väärttinänpyörä; 8, väärttinänpyörä; 9, väärttinänpyörä, Koivujärvi, Hietaniemi

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PERUSKARTTA 3323 03 HONKAPERÄ

(alleiviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sukkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle karttalehdelle)

2.411. Lehmilahti, kivikautinen asuinpaikka, II

2.400/36. KiKsM 79, taltta, Niemiskylä, Onnela

2.400/37. KuM 6289, pallonuija; kaksi hukassa olevaa reikäkiveä,
Niemisjärvi, Näлкönniemi

(2.400/38. KiKsM 72, kivikirves, Korpijoki, Peltoniemi)

PERUSKARTTA 3323 04 RYTKY

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

2.410. Pakola, kivikautinen asuinpaikka, II

2.400/39. KM 10092, kivikirves, Rytky, Vasari

2.400/40. KM 9442:2, reikäase, Rytky, Talliniemi

2.400/41. KM 3564:19, tasataltta, Rytky, Putka

2.400/42. KM 2023:87, kivikirveen teräkatkelma; KM 2023:88, iso reikäkivi; KuM 6284, iso reikäkivi, Rytky, Rasimäki

2.400/43. KiKsM 70, kivikirves; hukassa oleva taltta, Rytky, Lamminmäki

2.400/44. KM 4152:2, reikäkivi, Tommonmäki, Luhta

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESIPERUSKARTTA 3323 05 NIEMISKYLÄ

(alleiviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle karttalehdelle)

2.417. Niskala, kivikautinen asuinpaikka, II; kaski- tai lapinraunioita kaksi kpl.

2.400/45. KuM 6282, reikäase, Kalliokylä, Holma

2.400/46. KM 11655, kourutaltta; tuhoutunut reikäkivi, Kalliokylä, Sorsämäki

2.400/47. KM 6176:2, poikkikirves, Toiviaiskylä, Rikkilä

2.400/48. KiKsM 61, liuskenuolenkärki, Hautakylä, Poskilampi

2.400/49. KM 2042:7, otanuijan puolikas, Hautakylä, Kauppala

2.400/50. KM 17871, piinuolenkärki, piinpala, kvartseja, reikäkiven puolikas, Niemiskylä, Koskirinne

2.400/51. KM 3990:3, tasataltta, Niemiskylä, Räisälänniemi

2.400/52. KuM 43, tasataltta, Niemiskylä, Hilappa

2.400/53. KiKsM 51, taltta, Niemiskylä, Kämärilä

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

(alleiviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkitystä ei varmuudella, tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

- 2.403. Myllypuro, Yläpelto, kivikautinen asuinpaikka, II
2.412. Koskenniska, kivikautinen asuinpaikka, II
2.413. Tuonelanharju, kivikautinen asuinpaikka, punamultahautoja, II
2.414. Jokela, kivikautinen asuinpaikka, II
2.415. Kytöniemi, kivikautinen asuinpaikka, II
2.430. Niemismäki, kiviröykkiö, II
2.400/54. KuM 37, tasataltta, Niemisjärvi, Kaikkola
2.400/55. KM 3160:1, tasataltta; KM 3160:9, tasataltta; hukassa oleva reikäkivi, Niemiskylä, Kivikko
2.400/56. KuM 6283, kaksi hiointa; hukassa oleva taltta; kolmikulmainen reikäkivi, (talonväellä), Niemiskylä Paavola
2.400/57. KM 8289:1, poikkikirves, Niemiskylä, Kapeasalmi
2.400/58. KM 5218:28, kourutaltta, Aittojärvi, Ylännemäki
2.400/59. KiKsM 16, kivikirves; hukassa olevat tasataltta ja "kivipuukko", Koski, Suvanto
2.400/60. KiKsM 31, kaksoistaltta, Koski, Vuolle
2.400/61. KM 3160:3, tasataltta; KM 12675, liuskeveitsi, Koskenkylä, Koski
2.400/62. KiKsM 56, pieni taltta, Koskenjoki, Pellonpää
2.400/63. KM 8310:4, tasataltta, Koski, Rinteelä
2.400/64. KM 4088:3, tasataltta, Osmanki, Lassila
2.400/65. KM 607, tasataltan katkelma; KM 3564:13, oikokirves; KM 3564: 14, oikokirves; KM 4142:3, tasataltta; KM 4142:4, sahattu kivi, Osmanki, Paara
2.400/103. KM 8311, reikäkivi, Niemiskylä, Pennala

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PERUSKARTTA 3323 07 SULKAVANJÄRVI

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

- 2.400/66. KM 3030:1, iso tasataltta, Sulkavanjärvi, Paloharju
- 2.400/67. KuM 6287, reikäkiven- tai väärttinäpyörän puolikas, Sulkavanjärvi, Räjälä
- 2.400/68. KuM 6286, reikäkivi, Sulkavanjärvi, Kalima
- 2.400/69. KiKsM 7, taltan(?) teelmä, KiKsM 8, kaksipuoleinen taltta, Sulkavanjärvi, Vanhapiha
- 2.400/70. KuM 6291, oikokirves, Tommonmäki, Tuomiharju

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

- 2.405. Kariaho, punamultahautoja, kivikautinen asuinpaikka, III
2.431. Paljakanvuori, "uhrikuppeja" kallionpinnalla, I
2.400/71. KM 14868, kaarnakoho, Heinäkylä, Jauhiainen
2.400/72. KM 2299:1, hiottu kivi; KM 2299:2, kiviveitsi;
KM 2299:3, hiottu kiviliuska, Heinäkylä, Ketolanmäki
2.400/73. KM 2023:96, reikäkivi, Heinäkylä, Nurmiraanta
2.400/74. KM 11708, reikäase, ("Luelahen ukko"), Heinäkylä,
Luodelahti
2.400/75. KM 6176:1, tasataltta; KuM 1786, tasataltta, Rapakko-
joki joki, Läävänsalmi
2.400/76. KM 2042:5, tasataltta; KM 3160:2, tasataltta,
KM 4048:2, tasataltta, Rapakkojoki, Jokela
2.400/77. KiKSM 34, tasataltta, Rapakkojoki, Korkealahti
2.400/78. KiKSM 25, taltta; hukassa olevat taltta ja "nahannyl-
kemisveitsi", Hautakylä, Uudis-Tikka
2.400/79. KiKSM 27, taltta; KiKSM 40, taltta, KiKSM 48, kaksois-
taltta, Hautajoki, Lappala
2.400/80. KM 3564:18, tasataltta, Hautakylä, Pennala
2.400/81. KuM 2317, kivitaltta; KuM 2318, kivitaltta, Ryönän-
joki, Vääräniemi
2.400/82. Hukassa oleva kourutaltta, Hautakylä, Tallikangas
2.400/83. KM 9968, kourutaltta, Hautakylä, Pajala
2.400/84. KM 2042:6, tasataltta; KM 3160:10, tasataltta, Hauta-
kylä, Kangas
2.400/85. KM 2159:1, tasataltta; KM 6684:2, pallonuija, Ryönän-
joki, Karsikko
2.400/86. KM 9343, pienoistaltta, Ryönänjoki, Isokivi
2.400/87. KM 4088:4, tasataltta, Kiuruvesi, Yläpiha

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

(alleiviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

2.407. Rätylä, kivikautinen asuinpaikka, II

2.408. Sirola, kivikautinen asuinpaikka, II

2.416. Korkeakangas, kivikautinen asuinpaikka, II

2.432. Rikkilä, kivikautinen asuinpaikka, II

2.400/88. KM 9914, kourutaltoa, (ns. "Kiuruveden kourutaltoa"),
Kiuruvesi, Lehto

(2.400/89. KM 3160:43, tasataltoa, Kiuruvesi, Hankaniemi)

2.400/90. KM 2023: 83, tasataltoa; KM 2042:1, tasataltoa, Kiuru-
vesi, Hingunniemi

2.400/91. KM 6684:1, tasataltoa, Teeriperä, Autio

2.400/92. Kolme hukassa olevaa tasataltoa, Kiuruvesi,
Metsärinne

2.400/93. KM 15850, hioin, Haapakumpu, Kielomäki

2.400/94. KM 4063:3, tasataltoa, Luupuvesi, Mutkala

2.400/95. KM 8755:3, tasataltoa, Luupuvesi, Tapeli

2.400/96. KiKsM 54, taltoa, Luupuvesi, Tiusanniemi

2.400/97. KM 17621, poikkiteräinen kivitaltoa; KuM 6280,
kourutaltoa, Luupujoki, Järvelä

2.400/98. KuM 6281, tasataltoa, Luupujoki, Pajamäki

2.400/99. KuM 6274, pieni tasataltoa, Luupuvesi, Partala

2.400/100. KM 4063:5, kivikanki, Luupuvesi, Niirala

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESIPERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä löydöistä ei varmasti tiedetä, kuuluvatko tälle kartalle.)

2.404. Hukkala, kivikautinen asuinpaikka, II

2.418. Ohenmäki, kivikautinen asuinpaikka, II

2.420. Pitkälä, kivikautinen asuinpaikka, II

2.422. Härkälampi, kivikautinen asuinpaikka, II

2.423. Harjula, kivikautinen asuinpaikka, II

2.424. Tienpää, kivikautinen asuinpaikka, II

2.425. Metsäpirtti, kivikautinen asuinpaikka, II

2.426. Jussila, kivikautinen asuinpaikka, II

2.400/1. KuM 6285, kaksoistasataltta, Lahnajoki, Suopelto.

2.400/2. Hukassa olevat 2-3 kivikirvestä ja reikäkivi, Sorvalinkoski, Rissala.

2.400/3. KuM 6276, tasataltta, Osmanki 2, Keskilä.

2.400/4. KuM 6290, "otanuija" ja poikkikirves, Osmanki 2, Koivuranta ja Koivumäki.

2.400/5. Hukassa oleva taltta, Lahnajoki, Siltala.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PERUSKARTTA 3324 02 PILPANPERÄ

2.400/6. KM 13973, piikaavin tai -veitsi, Näläntö, Jokihaara.

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

(alleiviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle.)

- 2.401. Hinkusalmi, kivikautinen asuinpaikka, II
2.419. Jylänkö, kivikautinen asuinpaikka, II
2.421. Ruukanlehto, kivikautinen asuinpaikka, II
2.427. Lassila, kivikautinen asuinpaikka, II
2.428. Kivisilmä, kivikautinen asuinpaikka, II
2.400/10. Tasataltta ja "kirvestä muistuttava esine", hukassa,
Remeskylä, Myllyniemi.
2.400/11. KuM 6278, pallonuija, Remeskylä, Kurkku
2.400/12. Reikäase, hukassa, Remeskylä, Majaniemi
2.400/13. KuM 6277, pronssisoljen puolikas, Remeskylä,
Suopelto
(2.400/14. KM 4142:1, reiällinen nuija, Remeskylä, Heikkilä)
2.400/15. KM 4512:1, kehdonjalaskuokan katkelma, Remeskylä
Rajala
2.400/16. Hukassa oleva taltta ja Olavi Kärkkäisen hallussa
oleva pallonuija, Remeskylä Kytölä
2.400/17. KuM 1843, "kaksipuolisen kiviveitsen terä";
KuM 1844, keihäänkärki; KM 8978:3, kourutaltan puo-
likas, Remeskylä, Lampela
2.400/18. KM 3807:2, reikäkivi, Remeskylä, Lepistö
2.400/19. KuM 6275, kolmikulmainen reikäkivi ja reikäaseen
teelmä, Remeskylä, Viertola
2.400/20. KiKsM 46, kourutaltta, Remeskylä, Ruskala
2.400/21. KM , pohjalainen taltta, Herukkamäki, Kettumäki
2.400/22. KM 19898, poikkikirves, Herukkamäki, Herukkamäki
2.400/23. Hukassa oleva reikäase tai -kivi, Osmanki 2,
Tamppikoski
2.400/24. KiKsM 1, tasataltta; KiKsM 19, kivikirves; KiKsM 68,
kaksoistaltta; KiKsM 85, tasataltta; KM 7065: 1-2,
kaksi oikokirvestä, Osmanki 2, Myllylä
2.400/25. KiKsM 64, pieni taltta, Osmanki 2, Lampiranta
2.400/26. KuM 6279, oikokirves ja hioin; hukassa oleva taltta,
Osmanki 2, Savela

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESIPERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

(alleiviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

2.400/27. KM 10138, tuuramainen kiviase, Osmanki, Uudispiha

2.400/28. KM 3564:16, tasataltta; KM 3564:17, hioin,
Osmanki, Tiukkala

2.400/29. KM 3634:50, pronssinen rannerengas, Osmanki, Peksilä

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESIPERUSKARTTA 3324 05 TIHILÄNKANGAS

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä löydöistä ei varmasti tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

2.402. Tulinieki I-IV, kivikautinen asuinpaikka, II

2.400/7. KM 4415:1, oikokirves, Remeskylä Mäkelä,

2.400/8. KM 14076, rautakirves; KiKsM 2, taltta; KiKsM 18, kivikirves; KiKsM 47, kourutaltta; KiKsM 88, hioin; Näläntö, Talvilahti.

2.400/9. KM 4415:2, kivikirves; KM 4415:5, reikäkivi; KM 4415:6, reikäkivi, Remeskylä, Purola.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESIPERUSKARTTA 3324 07 LUUPUVESI

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

2.406. Mäntysuo, kivikautinen asuinpaikka, II

2.400/30. KM 11013, reikäkivi, Luupuvesi, Olkkosperä, Karjamaja

2.400/31. KM 4541: 2, tasataltta; KM 4541: 3, tasataltta;
KM 4541: 4, hioin; KM 4541: 5, tasataltta; Luupuvesi
Ranta-aho

2.400/32. KiKsM 80, kourutaltta, Luupuvesi, Pihlajaniemi

2.400/104. KiKsM 4, taltta, Luupuvesi, Lahti

2.400/101. KM 4541:1, taltta, Luupuvesi, Koppeloharju

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI

PERUSKARTTA 3324 10 SALAHMI

(alleviivatut kiinteitä muinaisjäännöksiä, sulkuihin merkityistä ei varmuudella tiedetä, kuuluvatko tälle lehdelle)

2.400/33. KM 12840, reikäkivi, Luupuvesi, Mäntylä

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

DIALUETTELO

<u>Esihist. tston N:o</u>	<u>Koodi</u>
3052	2.401
3053	2.402
3054	2.402
3055	2.403
3056	2.403
3057	2.404
3058	2.406
3059	2.407
3060	2.407
3061	2.407
3062	2.407
3063	2.410
3064	2.410
3065	2.414
3066	2.415
3067	2.421
3068	2.422
3069	2.428
3070	2.413
3071	2.413
3072	2.413
3073	2.426
3074	2.431
3075	2.431
3076	2.431
3077	2.431
3078	2.424
3079	2.400/74
3080	2.400/59
3081	2.430

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

DIALUETTELO

- 3052, Hinkusalmen kivik. asp. (II), 1, Maisemakuva n. koill-
lisesta.
- 3053, Tuliniemen kivik. asp. (II), 2, Maisemakuva alueista I
ja II, otettu n. kaakosta.
- 3054, Tuliniemen kivik. asp. (II), 2, Alue IV:n löytöpaikka
n. eteläkaakosta. Kuvassa vasemmalla FM Matti Huurre
ja oikealla paikan löytänyt mv Lauri Toivola.
- 3055, Myllypuron kivik. asp. (II), 3, Maisemakuva n. koilli-
sesta otettuna.
- 3056, Myllypuron kivik. asp. (II), 3, Ns. Yläpelto, jossa
asuinpaikka sijaitsee. Kuva n. itäkoillisesta.
- 3057, Hukkalan kivik. asp. (II), 4, Maisemakuva n. pohjoisesta.
- 3058, Mäntysuon kivik. asp. (II), 6, Kuva otettu n. kaakosta
varsinaisen löytöpaikan itäpuolelta.
- 3059, Yläpihan kivik. asp. (II), 7, Maisemakuva n. lännestä.
- 3060, Yläpihan kivik. asp. (II), 7, Maisemakuva n. lännestä.
- 3061, Yläpihan kivik. asp. (II), 7, Maisemakuva löytöalueesta
n. itäkoillisesta. Mv Yrjö Tikkasen kohdalla alueen run-
saslöytöisin paikka.
- 3062, Yläpihan kivik. asp. (II), 7, Asbestikeramiikkaa ja kvart-
si-iskos (KuM 6255) in situ -kuvattuna.
- 3063, Pakolan kivik. asp. (II), 10, Maisemakuva n. etelästä.
- 3064, Pakolan kivik. asp. (II), 10, Maisemakuva n. lännestä.

- 3065, Jokelan kivik. asp. (II), 14, Maisemakuva n. lounaasta.
- 3066, Kytöniemen kivik. asp. (II), 15, Maisemakuva n. etelästä.
- 3067, Ruukanlehdon kivik. asp. (II), 21, Maisemakuva n. etelästä.
- 3068, Härkälammen kivik. asp. (II), 22, Maisemakuva n. lännestä.
- 3069, Lassilan kivik. asp. (II) 28, Maisemakuva n. eteläkaakosta.
- 3070, Tuonelanharjun kivik. asp. (II), 13, KuM 6271 keramiikan löytöpaikka sorakuopan reunalla, n. kaakosta kuvattuna.
- 3071, Tuonelanharjun kivik. asp. (II) 13, Oletettuja punamultahautoja hautausmaan halki kulkevan polun pinnalla, kuva n. kaakosta.
- 3072, Tuonelanharjun kivik. asp. (II) 13, Punamultahiekkaa polun pinnalla.
- 3073, Jussilan kivik. asp. (II), 26, Maisemakuva n. koillisesta.
- 3074, Paljakan "uhrikupit", (I), 31, Kuppiryhmä liiduttuna.
- 3075, Paljakan "uhrikupit", (I), 31, Kuppiryhmä liiduttuna.
- 3076, Paljakan "pirunluolan" suuaukko, kuvassa opas Reino Tikkanen.
- 3077, Paljakan "uhrikuppialue", maisemakuva n. kaakosta
- 3078, Tienpään kivik. asp. (II), 24, Maisemakuva n. länsiluoteesta
- 3079, KM 11708, reikäaseen löytöpaikka, Maisemakuva n. idästä
- 3080, KiKsM 16 löytöpaikka, /59, Maisemakuva n. pohjoisesta.
- 3081, Niemismäen röykkiö, (II), 30, kuvattu n. etelästä.

KIURUVEDEN KUNNAN KIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET:

- 2.401. Hinkusalmi, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.402. Tuliniepi I-IV, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.403. Myllypuro, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.404. Hukkala, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.405. Kariaho, kivikautinen asuinpaikka ja kalmisto, III
- 2.406. Mäntysuo, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.407. Ylä-Piha, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.408. Sirola, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.409. Lapinniemi, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.410. Pakola, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.411. Lehmilahti, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.412. Koskenniska, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.413. Tuonelanharju, kivikautinen asuinpaikka ja kalmisto, II
- 2.414. Jokela, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.415. Kytöniemi, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.416. Korkeakangas, kivikautinen asuinpaikka, II (?)
- 2.417. Niskala, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.418. Ohenmäki, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.419. Jylänkö, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.420. Pitkälä, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.421. Ruukanlehto, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.422. Härkälampi, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.423. Harjula, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.424. Tienpää, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.425. Metsäpirtti, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.426. Jussila, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.427. Kivisilmä, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.428. Lassila, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.429. Haahkarinjokisuu, kivikautinen asuinpaikka, II
- 2.430. Niemismäki, ryykkiö tai lapinraunio, II
- 2.431. Paljakka, "uhrikuppeja", I
- 2.432. Rikkilä, kivikautinen asuinpaikka, II

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki
Hinkusalmi

1.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

koordinaatit: x= 7070 38, y= 471 40, z= 107,5-110

kl. Osmanki

tl. 1) Hingunsalmi RNo 3⁶⁰

2) Hingunmäki RNo 3⁵¹

om. 1) mv. Paavo Hyvärinen, os Aittojärvi Varpalahti 74740

2) mv. Antti Hyvärinen, os Aittojärvi Varpalahti 74740

Maasto: Koilliseen viettävä hiekkainen pelto Hingunmäen rin-
teessä, n. 400 m Osmanginjärvestä.

Löydöt: KM 3564: 9-12, KM 3634: 1-49, KM 3762: 1-48,

KM 3873: 1-5, KM 4143: 1-8, KM 4088: 7-10, KM 7954: 9-10,

KuM 2720, KuM 6266

Kaivaukset: Hjalmar Appelgren 1898, 1899, Julius Ailio 1902.

Tarkastukset: Oiva Keskitalo 1970, Matti Huurre ja Heikki Ma-
tiskainen 1977.

Julkaisut: Hjalmar Appelgren-Kivalo 1908, Julius Ailio 1909

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

H. Matiskainen:

Hinkusalmen Kyntöläispellon kivistä asuinpaikan (II)
tarkastus Kiuruveden Osmangin kylässä v. 1977.

Hinkusalmen kivistä asuinpaikka löytyi v. 1898. Haavuri Kaarlo Moilanen sai kivistä keräysmatkalla kuulla Hingunsalmen tilan vanhalta isännältä Kyntöläis- eli Riihipellosta, josta oli löydetty saviastianpalasia ja lukuisia kivistä, joita kyläläiset olivat vieneet taikakaluikseen. Paikalla kaivoi samana vuonna H. Appelgren sekä v. 1899. J. Ailio kaivoi paikalla v. 1902. O. Keskitalo tarkasti paikan v. 1970 (ks. liite).

Hingunsalmi sijaitsee Osmankijärven pohjoispäässä, Jylängönjoen suiston länsipuolella n. 20 m rannasta. Tila on jaettu kahtia osakkaiden kesken. Vanha päätalo muodostaa peruskartassa olevan Hingunsalmen tilan ja siitä n. 300 m lounaaseen, välittömästi asuinpaikan pohjoispuolelle on perustettu Hingunmäen tila.

Asuinpaikan tarkastin FM Matti Huurteen kanssa. Kyntöläis- eli Riihipelto sijaitsee Hingunmäen tilan eteläpuolilla pelloilla, jotka on jaettu puoliksi molempien tilojen kesken. Asuinpaikka rajoittuu pohjoisessa tilan rakennuksiin ja etelässä jo purettuihin riihirakennuksiin, jotka sijaitsivat peltoon pistävän metsäisen niemekkeen päässä. Maasto on koilliseen laskevaa loivaa hiekkamoreenipeltoa, joka tarkastettaessa oli H-mäen puolella kynöksellä ja H-salmen puolella heinällä. Kynöspellon pinnalta löysimme pii-iskoksen, 3 kvartsi-iskosta ja 2 saviastianpalaa. Isäntä Paavo Hyvärinen antoi lisäksi mukaamme pari vuotta sitten pellosta löytämänsä pienen tasataltan. (Esineet: KuM 6266.)

Asuinpaikkaa voidaan pitää II-luokkaan kuuluvana.

Kartanaihelma,

osottava Hyntöläispellon kivikautisen
asuinpaikan asemaa Hinkusalmen maalla

o Kiuruvedellä

Kartan mukaan v:ltä 1779.

1:8000

Laatinut: Hjalmar Appelgren

9

m

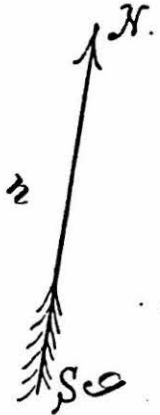
a

Valok.

Salmen talo.

HINKUN
MAKI

Hyntö-
läis-
pelto

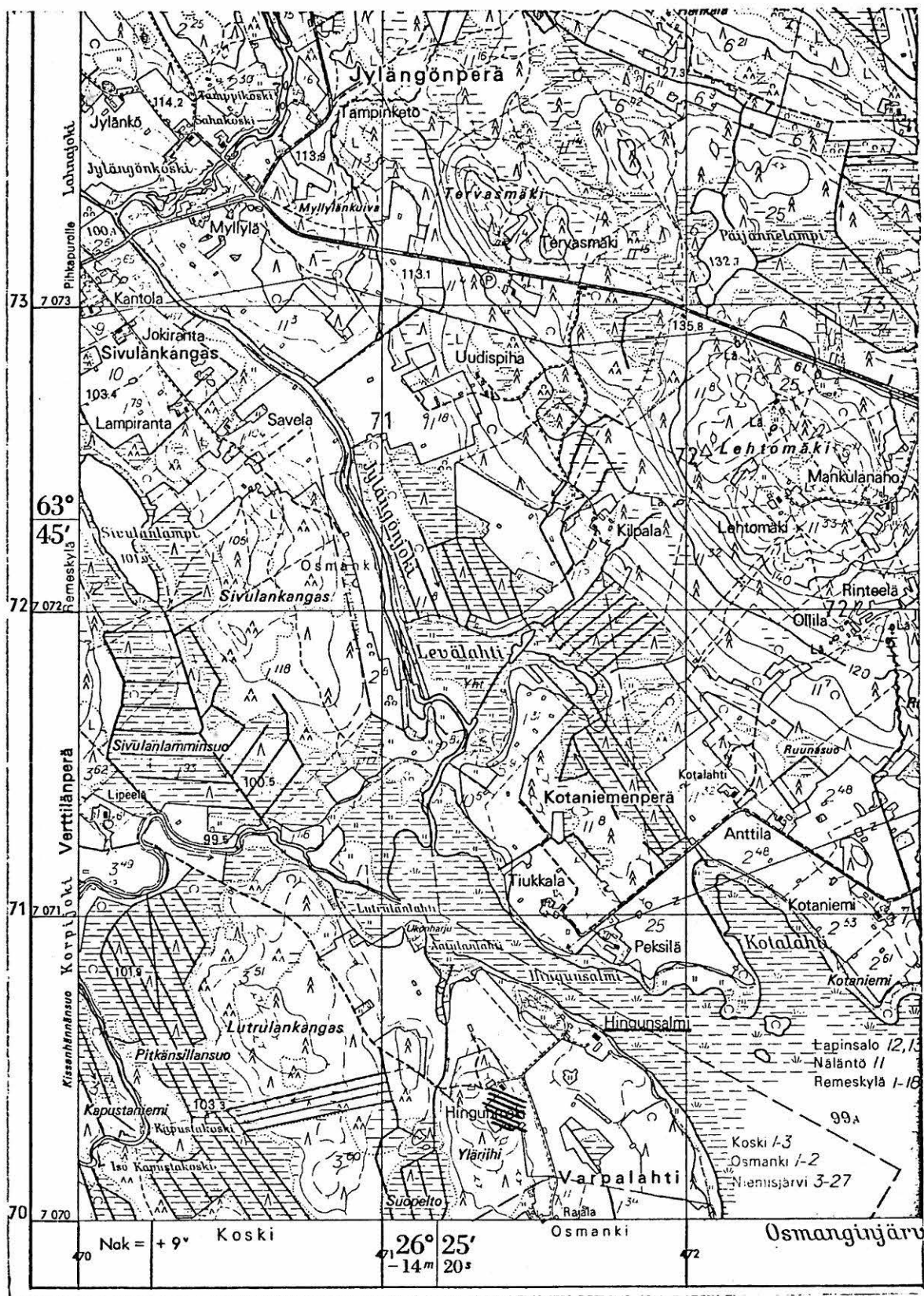

i

n

j

ä

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURURÜVESI

Osmanki

Hinkusalmi

2.401.

Hinkusalmen kiviautinen asuinpaikka n. koillisesta kuvattuna. Ristein merkitty KuM 6266 löytöpaikat. Kaarisulku osoittaa Kyntöläis- eli Riihipeltoa. Riihi sijaitsi aikoinaan nuolen osoittamassa paikassa peltoon pistävällä metsäisellä niemekkeellä. Oikeassa laidassa Hingunmäen tila, tie vasemmalla vie Hingunsalmen tilalle. Vasemmalla taustalla pilkottaa Osmanginjärvi.

Valok. H. Matiskainen 1977

Pikkaa koskevia tietoja:

AIIIO, J. 1909. Die steinzeitlichen Wohnplatzfunde in Finland,
1909 Helsingfors.

APPELGREN-KIVALO, HJ. 1908. Kivikauden tutkimuksia. Kyntöläispelto
Hinkusalmen maalla Kiuruveden pitä-
jässä. SMYA XXIV:1. Helsinki 1908.

APPELGREN HJ. 1899. Kaivauskertomus Hinkusalmen asuinpaikalta.
Esihist. top. ark.

AIIIO, J. 1902. Kaivauskertomus Hinkusalmen asuinpaikalta.
Esihist. top. ark.

KESKITALO, O. 1970. Tarkastuskertomus Hinkusalmen asuinpaikasta.
Esihist. top. ark.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Näläntö
Tuliniemi

2.

Kivikautinen asuinpaikka, II
peruskartta: 3324 05 TIHILÄNKANGAS
koordinaatit:

- Tuliniemi I: x= 7081 64, y= 472 50, z= 127,5
- Tuliniemi II: x= 7081 56, y= 472 56, z= 127,5
- Tuliniemi III: x= 7081 75, y= 472 45, z= 127,5
- Tuliniemi IV : x= 7081 84, y= 472 14, z= 127,5

kl. Näläntö

tl. Tuliniemi RNo 18²⁷

om. mv Lauri Toivola, os Tuliniemi Remeskylä 74680

Maasto: tasaista peltoa ja hakamaata

Tutkimukset: Ville Luhon kaivaus v. 1962

Löydöt: KM 14906: 1-3, KM 14943: 1-6, KM 15351: 1-5, KM
15829, KM 15743: 1-147, KM 17060: 1-20, kuM 6259, KiKsM 5,
KiKsM 26, KiKsM 28, KiKsM 49, KiKsM 52,

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Näläntö
Tuliniemi

2.

PERUSKARTTA 3324 05 TIHILÄNKANGAS

H. Matiskainen:

Tuliniemen kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruveden
Nälännön kylän Tuliniemessä.

V. 1960 mv Lauri Toivola löysi talonsa pihasta, paikalta johon hän aikoi rakentaa navetan kivistä esineitä. (KM 14906:1-3). Toht. Ville Luho kaivoi v. 1962 navetan alueen, (KM 14943: 1-6, KM 15473: 1-137), inventoiden samalla käynnillä kaksi muuta löytökeskusta kaivausalueen läheisyydestä.

Tuliniemi sijaitsee Näläntöjärven pohjoisrannalla, Rikkajoen suussa, suistoalueen koillispuolella, järveen pistävällä niemellä. Niemi kohoaa järvestä tasaisena platoona, se on raivattu tyveä myöten pelloksi. Asuinrakennukset sijaitsevat peltojen ympäröimänä keskellä niemeä.

Luho on erottanut paikalta kolme löytökeskusta roomalaisin numeroin.

Tuliniemi I sijaitsee asuinrakennusten ympäristössä. Varsinainen tutkimusalue sijaitsi nykyisen navetan alla. Paikka on merkitty peruskarttaan kiinteän muinaisjäännöksen merkillä. Tarkastin paikan FM Matti Huurteen kanssa. Maasto on navetan ympärillä varsin rikkonaista, isännän mukaan uusia löytöjä ei paikalta v:den 1962 jälkeen ole huomioitu. (KM 14906:1-3, KM 14943:1-6, KM 15473: 1-137.)

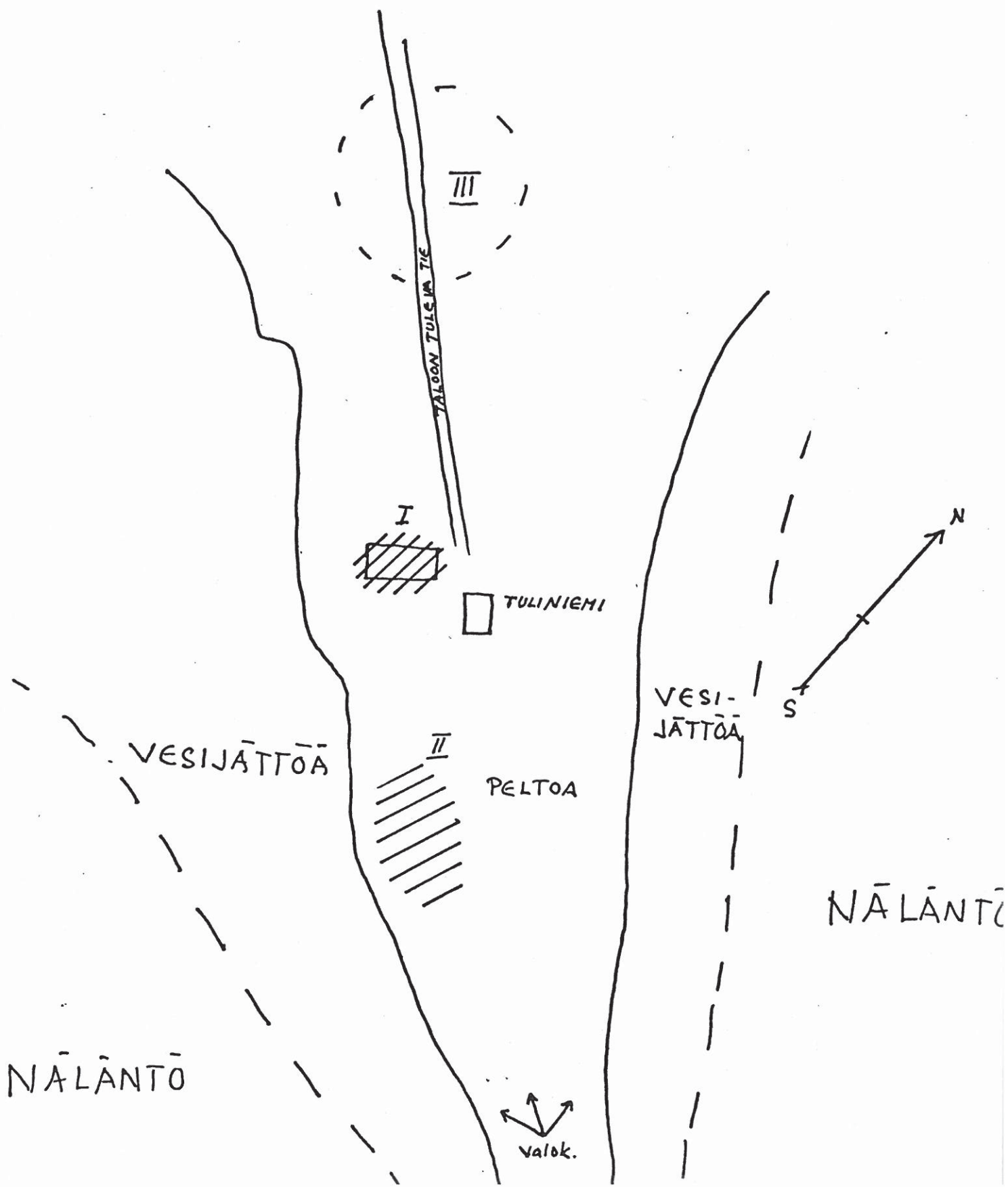
Tuliniemi II sijaitsee V. Luhon ilmoituksen mukaan n. 80-100 m navettarakennuksesta eteläkaakkoon. Maaperä paikalla on humuspi-toista hienoa hiekkaa. Paikka on pelto, joka tarkastuksen yhteydessä oli jätetty heinälle. Mitään emme paikalta löytäneet. Luhon mukaan KM 15743: 141-143 on löydetty Tuliniemi II:sta. KM 15743: 138-140 on löydetty I:en ja II:en väliseltä alueelta.

Tuliniemi III sijaitsee Luhon mukaan navetan luoteisseinästä n. 150 m luoteeseen, talosta lähtevän tien lounaispuolella oleval-la pelloilla. Pelto oli tarkastuksen yhteydessä kyntämättä, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Uusia löytöjä emme tehneet. Paikalta on Luho poiminut löydöt KM 15323: 1-4, KM 15743 144-146,

Tuliniemi IV: Kyseinen paikka sijaitsee Tuliniemi I:stä n. 400 m luoteeseen, välittömästi Rikkajoen itäpuolelle raiva-
tun pellon itäpuolella, hakamaassa. (Koordinaatit: x= 7081 84,
y= 472 14, z= n. 125.) Paikan löysi Lauri Toivola hakamaata
ojittaessaan. Löydöt (KuM 6259) tulivat esille kahdesta län-
tisimmästä oja-profiilista, ojat kulkevat n. luode-kaakko -suun-
nassa, sijaiten n. 30 m päässä toisistaan. Toivola löysi pai-
kalta mm. varh. asb. keramiikkaa, varh. tyypillistä kampake-
ramiikkaa ja Sär 2 -tyyliin kuuluvaa asb. keramiikkaa. Hänen
opastuksellaan tarkastimme Matti Huurteen kanssa paikan.
Läntisimmästä oja-profiilista ennen peltoa, joka on erotettu
risuaidalla, löysi M.H. hiotun kiviesineen, kvartsi-iskoksia
ja palanutta luuta. Maasto on loivasti lounaaseen viettävää,
lohkareista ja kivikkoista, vesiperäistä rinnettä. Lisäksi
maaperä on paikoin soransekaista hiekkaa ja paikoin vahvamul-
taista turvemaata.

Mainittakoon, että paikka on peruskarttaan merkitty
kiinteän muinaisjäännöksen merkillä ja tekstillä "kivikaut.
asuinpaikka". Lauri Toivola kertoi antaneensa paikasta tie-
don kartottajille, jotka olivat käyneet talossa 70 -luvun
vaihteessa.

Karttaluonnos Tuliniemen kirkonkautista
asuinpaikoista I-III. Kopioitu L. Toivolan
tilakartasta. MK 1:1000

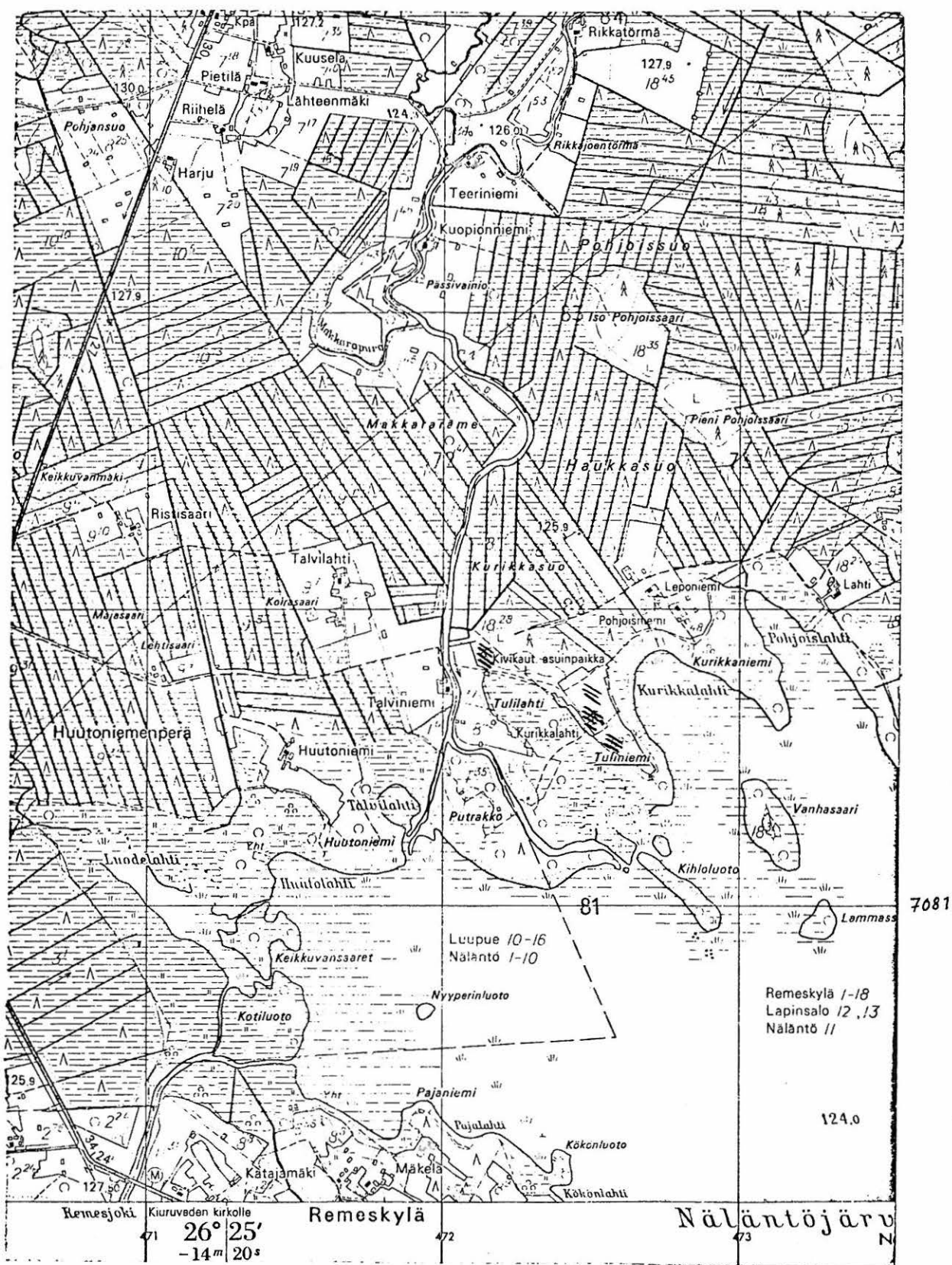
PERUSKARTTA 3324 05 TIHILÄNKANGAS

KIURUVESI

Näläntö

Tuliniemi

2.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Näläntö

Tuliniemi

2.402.

Tuliniemi I ja Tuliniemi II kuvattuna Tuliniemen kärjestä eli n. kaakosta. I sijaitsee navetta-
rakennuksen paikalla ja II navettarakennuksesta n. 100 m eteläkaakkoon. Niemen molemmin puolin
näky Näläntöjärveä.

Valok. H. Matiskainen 1977

KUOPION MUSEO KhO
 ESIHIST: TOP. ARK.

KIURUVESI

Näläntö

Tuliniemi

2.402.

Tuliniemi IV kuvattuna Rikkajoen ylittävän sillan korvasta, n. länsilounaasta. Asuinpaikka sijaitsee nuolen osoittamassa paikassa vesaikon takana.

Tuliniemi IV n. eteläkaakosta kuvattuna. Asuinpaikan merkkejä on tavattu ojaprofiilista, ks. ristit. Nuolen osoittamassa paikassa virtaa Rikkajoki, jonka taloon tuleva tie ylittää.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuvapion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemisjärvi
Myllypuro

3.

Kivikautinen asuinpaikka, II
peruskartta: 3323 06 OSMANKI
koordinaatit: x= 7063 66, y= 471 88, z= 110,5
kl. Niemisjärvi
tl. Myllypuro RNo 12³⁵
om. mv Erkki Hiltunen, os. Aittojärvi Myllypuro 74740
Maasto: koilliseen melko jyrkästi viettävä hiekkaperäinen
rinnepelto.
Tarkastus: Oiva Keskitalo v. 1970
Löydöt: KM 17266, KM 18286

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Myllypuro

3.

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

H. Matiskainen:

Kiuruveden Myllypuron Yläpellon kivikautisen asuinpaikan (II)
tarkastus Niemismäen kylässä v. 1977.

V. 1967 löysi mv Erkki Hiltunen Myllypuron Yläpellosta kynnettäessä saviastianpaloja (KM 17266, tyypillistä kampakeramiikkaa). Löydöt tulivat esille normaalia syvemältä, ns. vesivakoa kynnettäessä. Samalta paikalta löysi myöhemmin hänen Riitta-sisarensa hioimen (KM 18286). Asuinpaikan tarkasti FM Oiva Keskitalo v. 1970

Myllypuron tila sijaitsee Iisalmi-Pyhäsalmi -maantien eteläpuolella, n.650 m tiestä, km-pylvään 25/45 kohdalla, Niemisjärven Pohjanlahden rannalla, lahden länsipuolella, n. 50 m järvestä. Asuinpaikka sijaitsee taloon kuuluvalla pellolla, maantieltä kartanolle tulevan tien länsipuolella, risteyksestä n. 150 m etelään. Talonväki kutsuu peltoa Yläpelloksi. Se on n 0,5 ha kokoinen peltokokonaisuudesta ulokkeena länteen pistävä jyrkähkö rinnepelto, joka viettää koilliseen. Pelto päättyy lännessä selvästi havaittavaan vanhaan rantatörmään, joten se on ilmeisesti raivattu purkutasoon ja jyrkänportaalle. Pellon päässä, rantatörmään rajoittuen, on n. 100-200 m² laajuinen hiekkakuoppa, josta talonväki on ottanut hiekkaa tielle ja uudisrakennuksen sokkeliin.

Asuinpaikalla kävin kahdesti, toisen kerran FM Matti Huurteen kanssa. Talonväen mukaan paikalta ei v. 1967 jälkeen ole mitään löydetty. Emännän selostuksen mukaan keramiikka löytyi Yläpellossa eteläsivulla olevasta perunakuopasta n. 30-40 m koilliseen. Kaivoin olettamalleni löytöpaikalle muutamia koekuoppia, mutta mitään en löytänyt. Maaperä kyntösyvyteen asti on humuspitoista hiekkaa, sen alapuolelta alkaa puhdas hieno hiekka. Mahdollista on, että asuinpaikkakerros on ehyenä kyntösyvyyden alapuolella (ks. Keskitalo). Pelto oli tarkastettaessa heinäällä, ja se vaikeutti havaintojen tekoa.

Asuinpaikan yläpuolella olevasta hiekkakuopasta kertoi FL Christian Carpelan v. 1973 muinaisrantahavaintoja tehdessään löytäneensä muutamia kvartsi-iskoksia. Paikalta on sen

jälkeen luultavasti ajettu hiekkaa pois. Tarkastimme Matti Huurteen kanssa hiekkakuopan profiilit. Kulttuurikerrosta ei siitä saattanut havaita ja mitään mainittavaa emme löytäneet.

C.C. ilmoitti asuinpaikan korkeuden olevan 110,5 y.m.p.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Niemiskylä

Myllypuro

2.403.

Myllypuron asuinpaikka n. itäkoillisesta kuvattuna, löytöpaikka merkitty risteillä. Oikealla erottuu Iisalmi-Pyhäsalmi -maantie.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Lahnajoki
Hukkala

4.

Kivikautinen asuinpaikka, II

Peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

Koordinaatit: x= 7075 16, y= 467 64, z= n. 117,5

kl. Lahnajoki, Sorvalinkoski

tl. Hukkala RNo 3³⁴

om. mv Aapeli Hukkanen, os. Kokkopuro 74700 Kiuruvesi

Maasto: Harjun loivasti pohjoiseen viettävä pelloksi
raivattu rinne.

Tarkastus: FM Matti Huurre v. 1973

Löydöt: KM 18975: 1-13, KM 19213: 1-6, KuM 6270

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

H. Matiskainen:

Hukkalan kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruveden Lahnajoen Sorvalinkosken kylässä v. 1977.

Asuinpaikka sijaitsee Kiuruveden kirkolta n. 20 km luoteeseen, Osmanginjärveen luoteesta laskevaan Remesjokeen yhtyvän Lahnajoen länsipuolella, Lahnajoem kansakoulusta ja Hukkalan talosta n. 250 m lounaaseen. Peltoa, jolta löydöt on tehty, kutsutaan Kettukankaaksi. Se on metsää kasvava hiekkämäki, jonka pohjoisosaa on raivattu pelloiksi. Peltoa on myös sen itäpuolella, lännessä ja lounaassa taas suota.

Maaperä on mullan värjäämää hienoa hiekkaa, asuinpaikkakorkeuden alapuolella siinä on selvä raja, muuttuen multa- ja savipitoisemmaksi.

Paikalla käydessäni tapasin Esko Hukkasen, joka keramiikan oli löytänyt (KM 18975) peltoa kyntäessään v. 1972. Löydöt lähetti Kansallismuseoon Lahnajoen koulun opettaja Matti Saastamoinen samana vuonna. Ensimmäisen saviastianpalan E.H. kertoi löytäneensä pikkupoikanav. 1955, jolloin hän kaivoi ketunpesää paikalta, joka silloin oli metsällä. Kun peltoa raivattiin v. 1964-65 "Catepillarin" avulla pelloksi, oli koneen repimien kantojen alta löytynyt runsaasti saviastianpaloja. Nämä löydöt olivat joutuneet hukkaan. Runsain löytöalue oli sijainnut vieläkin näkyvän, romuilla täytetyn, pellon ympäröimästä hiekkakuopasta n. 30 m pohjoiseen olevan matalan peltoniemekkeen päästä.

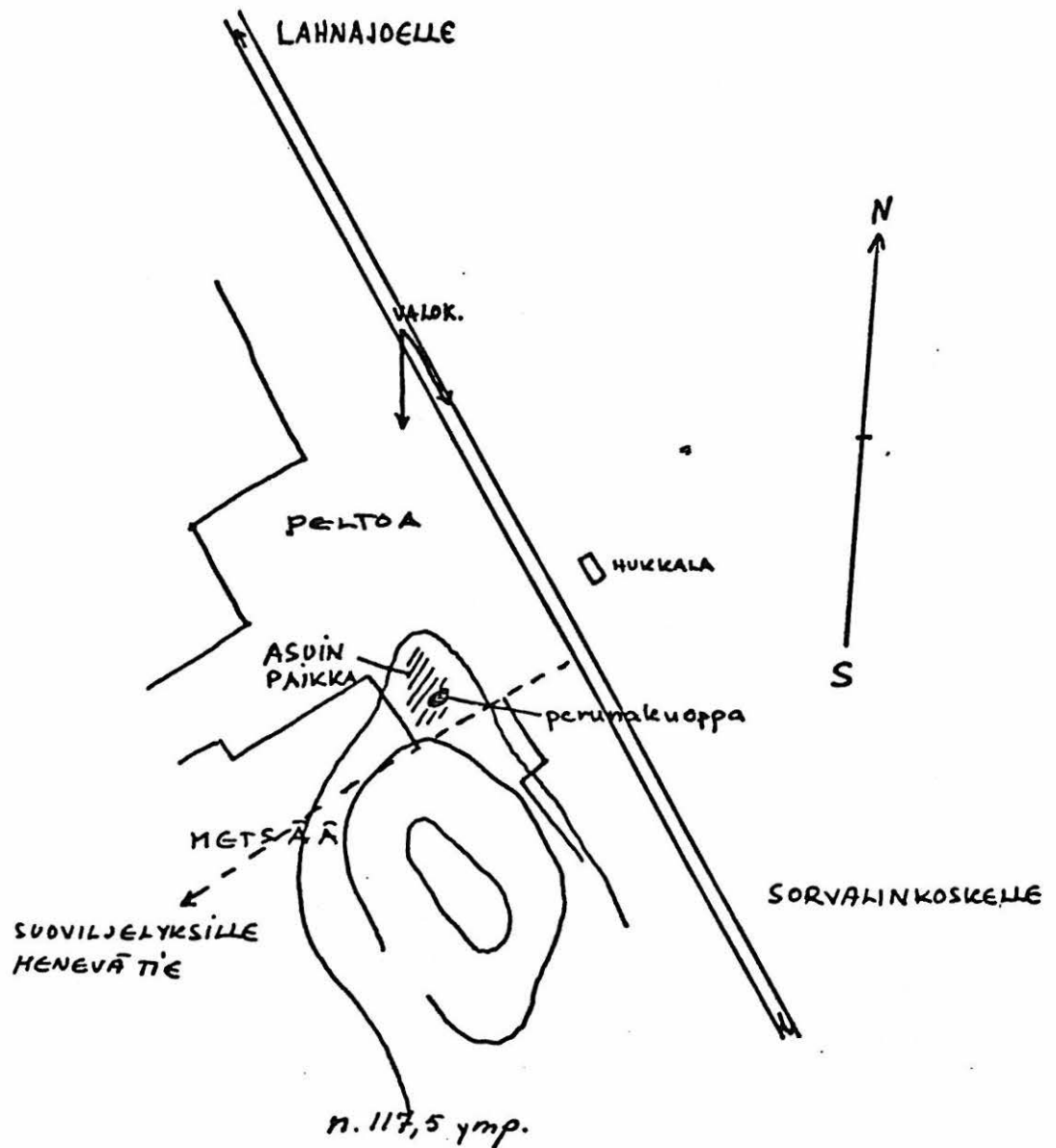
Hiekkakuopan itäpuolelta, n. 5 m kuopasta löysin sänkipellon pinnalta pienen saviastianpalasen, ja lähettyviltä poimin muutaman kvartsi-iskoksen. Vaikuttaa siltä, että puskuetraktori on nostanut asuinpaikkakerroksen aivan pellon pintaan.

Hukkalan tilaan kuuluvalta, Lusikkaniemen itärinteeseen, Kettukankaasta n. 350 m lounaaseen olevalta rinnepellolta kertoi mv. Kalle Mäyrä, os. Sorvalinkoski 74700 Kiuruvesi, löytäneensä hiotun kiviesineen. Tarkastin paikan Matti Huurteen kanssa. (Koordinaatit: x= n. 7075 00, y= n. 467 36, z= 120).

Pelto oli jätetty heinälle, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Mitään mainittavaa emme paikalta löytäneet.

Karttaluonnos Hukkalan kivikautisesta asuinpaikasta

MK: 1:10.000

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

KIURUVESI

Lahnajoki

Hukkala

4.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Lahnajoki

Hukkala

2.404.

Hukkalan kivikautinen asuinpaikka n. pohjoisesta kuvattuna.
Asuinpaikka sijaitsee oikealla ympäristöään ylempänä olevalla
peltoharjanteella. Nuoli osoittaa Hukkalan tilan rakennuksia.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Ryönänjoki
Kariaho

s. 78

5.

Kivikautinen asuinpaikka ja kalmisto, III

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: N-pää: x= 7054 10, y= 485 34,
S-pää: x= " 00, y= " 34,
E-pää: x= " 06, y= " 40,
W-pää: x= " 06, y= " 30,
z= n. 107,5

kl. Ryönänjoki

tl. RNo 25⁷

om.

Maasto: Ollut hiekkaperäinen loivasti kaakkon viettävä kangas,
nykyään hiekanoton tuhoama.

Löydöt: KM 12508: 1-3; KM 14866: 1-5; KM 15819: 1-4;

LIUSKERIIPOKSET (KM 14866:1-5 JA KM 15819:1-2)
OVAT LÖYTyneet ENNEN LUHON TUTKIMUKSIA.
KS. SM 1961 s 29-30 JA KUVA 19.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Ryönänjoki
Kariaho

5.

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

H. Matiskainen:

Kariahon kivikautisen asuinpaikan ja kalmiston (III) tarkastus Kiuruveden Ryönänjoella v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin ns. Kariahon hiekkakuopan, josta löydetty kampakeraamisia punamultahautoja. Paikan tarkastin kahdesti, toisen kerran FM Matti Huurteen kanssa.

Kariaho sijaitsee n. 9 km kirkonkylästä eteläkaakkoon, Kiuruvedeltä Pielavedelle menevän tien lounaispuolella, tiestä n. 350 m. Kiuruveden Ruutananselän Luodelahden rannasta on Kariahon asuinpaikalle matkaa n. 1,2 km länteen. Paikka on pahasti soranotosta rikkoontunutta aluetta.

Ensimmäiset esineet löydettiin v. 1949, jolloin hiekanajon yhteydessä tuli hiekan seasta esiin kaksi piikeihäänkärkeä, (KM 12508:1-2). Seuraavana vuonna "Museo-Paavo" Ruotsalainen kävi löytöpaikalla ja löysi kivilaji-iskoksen, (KM 12508:3). C. F. Meinander tarkasti löytöpaikan ja hänen mukaan esineet löytyivät n. 1m² alalta punamullan seasta, n. 50 cm syvyydestä, (Edgren 1966). V. 1960 lähetti Ruotsalainen v. 1949 löydetyt esineet KM:oon, (KM 14866:1-5). Ne olivat ehjä liuskeriipus ja neljän erillisen liuskeriipuksen katkelmat. Löytöpaikka oli ollut sama kuin em. piikärkien. V. 1960 kävi V. Luho löytöpaikalla ja tutki kaksi uutta punamultahautaa. Toinen oli löydötön, sijaiten n. 4 m päässä v:en 1949 haudasta. N. 10 m. löydöttömästä haudasta löytyi alueen kolmas, alaltaan 1 x 0,5m oleva punamultahauta. Siitä löytyi seitsemän soikeaa liuskeriipusta, (Edgren 1966). Tarkastuksen yhteydessä toimitti Luho KM:oon Ruotsalaisen kuopasta löytämät neljä saviastianpalaa, (KM: 15819: 1-4)

Kariahon löytöpaikan tarkastin FL C. Carpelanin ohjeiden perusteella. C.C:n ollessa v. 1973 tutkimassa alueen muinaisrantoja, oli hänen oppaanaan ollut eräs lähitalossa asuva mieshenkilö, joka oli avustanut V. Luhoa tutkimuksissa v. 1960. Löydöt olivat tulleet esille n. RNo 25⁷ alueelta, joka halkaisee hiekkakuopan. Paikan tarkastuksessa ei C.C. löytänyt mitään.

Tarkastimme hiekkakuopan profiilit, mutta emme löytäneet mitään. Käyttökelpoinen maalaji on otettu kuopasta suunnilleen loppuun.

Koska asuinpaikan merkkejä ei kuopasta ole havaittu enää, katson, että asuinpaikka on tuhoutunut hiekanotossa ja määrittelen paikan III- luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

KIURUVESI

Ryönänjoki

Kariaho

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

5.

485

6.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 07 LUUPUVESI

koordinaatit: x= 7071 80, y= 484 96, z= n. 140

kl. Luupuvesi

tl. Mäntysuo 13

om. Kalle Nevalainen, os. 74700 Kiuruvesi Luupuvesi koulu.

Maasto: Koilliseen viettävä metsärinne.

Löydöt: Kivikirves (KM 19549, "naarmutettu ukko"): kivi-
kirves, joka hukassa;

Tarkastus: FM Lauri Pohjakallio v. 1974

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Mäntysuo

6.

PERUSKARTTA: 3324 07 LUUPUVESI

H. Matiskainen:

Kiuruveden Mäntysuon kivistä asuinpaikan tarkastus
v. 1977.

" Mäntysuon tila sijaitsee Kiuruveden kirkosta n. 9 km pohjoiskoilliseen ja Luupuveden kansakoululta n. 1,7 km luoteeseen. Löytöpaikka sijaitsee Mäntysuon tilan rakennuksista n. 50 m eteläkaakkoon kylältä tilalle johtavan tien varressa. Esineen löysi maanomistaja Kalle Nevalainen tien teossa n. v. 1971 (KM 19549). Alue on hiekkaista savimaata ja selvästi koillispuolella olevaa viljeltyä peltoa, entistä suota ylempänä. Pellon ja löytöpaikan välillä on jyrkkä lasku." (Ote L. Pohjakallion tark. kertomuksesta v:lta 1974, ks. liite.) ^{x)}

Paikalla kävin " Iisalmen Sanomien" toimittajan Marjatta Pulkkisen kanssa. Mäntysuon tilarakennukset oli jätetty autioksi. Asuinpaikan alapuolinen pelto oli vastikään kynnetty. Maaperä paikalla on hiekkamoreenia, mitään mainittavaa en siitä löytänyt. Tien varteen, eli oletetulle asuinpaikalle kaivamastani koekuopasta ei löytynyt mitään erikoista.

Koska kivistä löytöpaikan tienoolta on tien teon yhteydessä tullut esille vielä hiiliä ja palaneita kiviä, jotka voivat olla tulisijan jäännöksiä, ks. L. Pohjakallion liitteenä oleva tark. kertomus v:lta 1974, katson paikan edelleen kuuluvan II- luokan kiinteisiin muinaisjäännöksiin.

x) Tarkastuskertomus esihist. top. ark.

484

7071

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Mäntysuo

2.406.

Mäntysuon kivilautista (?) asuinpaikkaa n. eteläkaakosta kuvattuna. Vasemmalla tilalle menevä tie, jonka teon yhteydessä asuinpaikkaan viittaavat esineet, kaksi kivikirvestä löytyivät.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi
Yläpiha

7.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: NW-pää: x= 7067 86, y= 485 84, z= n. 130,

SE-pää: x= 7067 64, y= 485 98, z= n. 130

kl. Luupuvesi

tl. Yläpiha RNo 5¹⁹

om. mv Yrjö Tikkanen, os 74840 Koppeloharju

Maasto: Itään viettävä loiva pelto Luupuveden rannalla

Löydöt: Kiuruveden kotiseutumuseo: 9, 21, 22, 23, 24, 53,
62; KM 18696; KuM 6255

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

H. Matiskainen:

Yläpihan Rätylän kivistä asuinpaikan tarkastus
Luupuvien kylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin V. Luhon Yläpihan tilalta v. 1972 Kansallismuseoon toimittaman esineen löytötiedot. Tilalla käydessäni esitti isäntä Yrjö Tikkanen tyttärensä Terttu Tikkasen tekemät asuinpaikkalöydöt tilan pellosta tämän vuoden toukokuussa. Löydöt käsittivät kampa- ja asbestikeramiikkaa, kivistineiden katkelmia, iskoksia jne.

Yläpihan tila sijaitsee Kiuruvesi-Vieremä -maantieltä Tapelinperän kohdalta Luupujoelle risteävän maantien laidassa, tien koillispuolella, n. 800 m risteyksestä, Tapelinkallion lounaisrinteessä. Tila on erotettu entisestä Rätylän tilasta, jota ei enää ole olemassa. Rätylä on sijainnut Yläpihasta n. 250 m itään Tapelinkallion kaakkoispäässä.

Isäntä kertoi ensimmäisten kivistineiden löytyneen v. 1939 raivatusta pellosta sotien aikana ja välittömästi sen jälkeen. Nämä seitsämän esinettä oli hänen äitinsä toimittanut "Museo-Paavo" Ruotsalaisen välityksellä Kiuruveden kotiseutumuseoon. Myöhemmin löytyneen, kauan talossa olleen tasataltan kertoi isäntä antaneensa Ville Luholle, tämän käydessä Kiuruvedellä v. 1972. Varsinainen asuinpaikka paljastui tänä keväänä peltoa kynnettäessä, jolloin tytär löysi paikalta keramiikkaa ym.

Asuinpaikan tarkastin isännän opastuksella. Se sijaitsee Luupuvien Rätylänlahden länsirannalla, n. 100 m rannasta, lähteen laskevan Väljoen suistossa, n. 200 m joen suusta etelälounaaseen. Paikka on järvestä loivasti nouseva pelto, joka lounaassa rajoittuu jyrkästi nousevaan Tapelinkallioon. Asuinpaikan merkit erottuivat selvästi orasta kasvavalta peltolta. Pinnalta keräsin kampa- ja asbestikeramiikkaa, kivistineiden katkelmia, palanutta luuta, hioimia, kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. Runsain löytöalue sijaitsi Harjulan ja Yläpihan tilarajasta kaakkoon kolmannen koillis-lounas -suunnassa

kulkevan peltosaran puolivälissä. Kvartsi-iskoksien perusteella asuinpaikka ulottuu samalla korkeudella n. 200 m kaakkoon Nurmelan tilan puolelle. Sieltä löytyi aarin alueelta välimaaastoa runsaammin kvartsi-iskoksia. Isäntä Y.T. kertoi paikalta löydetyn kaksi tai kolme kivikirvestä ennen sotia. Ne lähetettiin Kiuruveden kotiseutumuseoon tai ovat voineet joutua hukkaankin.

Koordinaatit: NW-pää: $x = 7067\ 86$, $y = 485\ 84$, $z = n. 130$,
SE-pää: $x = 7067\ 64$, $y = 485\ 98$, $z = n. 130$

Kulttuurikerros näyttää sijaitsevan nykyisessä kyntösyvytydessä. Maaperä on mullansekaista hiekka- ja savimoreenia, muuttuen savipitoisemmaksi alemmaksi järveen päin mentäessä.

Asuinpaikan katson kuuluvan II-luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

KIURUVESIYläpiha

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

7.

7067

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Luupuvesi

Yläpiha

2.407.

Yläpihan kivikautista asuinpaikkaa n. koillisesta kuvattuna. Isäntä Yrjö Tikkanen seisoo KuM 6255 löytöpaikalla.

Valok. H. Matiskainen 1977

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Luupuvesi

Yläpiha

2.407.

Yläpihan kiviautinen asuinpaikka Rätylänmäeltä, n. länsilounaasta kuvattuna. Ristein merkitty KuM 6255 löytöpaikat. Taustalla Luupuvesi.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi
Sirola

8.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: 1) x= 7066 10, y= 486 55, z= n. 130 (Sirolan tilan asuinrakennus)

2) x= 7066 16, y= 486 55, z= n. 130 (Asuinpaikka)

kl. Luupuvesi

tl. Sirola RNo 18²⁴

om. Tauno Korhosen perikunta, os. Kiuruvesi Tapeli 74820

Maasto: pohjoiskoilliseen viettävä loiva pelto Luupuv veden rannalla.

Löydöt: KuM 6264

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

H. Matiskainen:

Sirolan kivikautisen asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruveden
Luupuveden kylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä sain kuulla, että v. 1976 kuollut Tauno Korhonen oli omistamaltaan Sirolan tilalta Luupuveden kylässä löytänyt kivikirveen.

Sirolan tila sijaitsee Kiuruvesi-Vieremä -maantieltä Tapelinperältä Luupujoelle risteävän maantien koillispuolella, n. 150 m tiestä ja n. 3 km risteyksestä, Luupuveden Taivallahden rannalla, n. 150 m järvestä kaakkoon.

Tilan rakennukset on rakennettu loivasti järveen viettävälle rinteelle, ympäristö ja osa vesijättömaata on raivattu tilan pelloiksi.

Tauno Korhosen pojan Eero Korhosen opastuksella tarkastin kivikirveen löytöpaikan. Se löytyi navetan päädyistä n. 30 m pohjoiseen pellostä kynnettäessä, n. 1970 -luvun alussa. Pelto oli kynnetty ja helposti tarkastettavissa. Löytöpaikan ympäriltä löysin kiviaseen katkelman, kivilaji- ja kvartsi-iskoksia ja mahdollisen hioimen. E.K. kertoi, että paikalta on löytynyt joskus kynnettäessä merkkejä tulisijoista, hiiltä ja palneita kiviä on tullut esille n. 30 cm syvyydestä. Maaperä on saven ja mullansekaista hienoa hiekkaa, löytöpaikalla hieno hiekka puhkaisi kynnöspellon ruskeana kaistana.

Mainittakoon, että paikalta n. 1,8 km pohjoisluoteeseen sijaitsee Yläpihan Rätylän asuinpaikka suunnilleen samalla korkeudella Luupuvdestä.

Asuinpaikan katson kuuluvan II-luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

KIURUVESI

Luupuvesi

Sirola

8.

486

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Luupuvesi

Sirola

2.408.

Sirolan kivilautinen asuinpaikka n. luoteesta kuvattuna. Eero Korhonen seisoo kivilauteen löytöpaikalla, ks. nuoli. Ristein merkitty muita KuM 6264 löytöjä, kvartsi-iskoksia.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi
Lapinniemi

9. . .

Kivikautinen asuinpaikka, II
peruskartta: 3324 07 LUUPUVESI
koordinaatit: x= 7070 35, y= 488 40, z= n. 135
kl. Luupuvesi
tl. Lapinniemi RNo 16²³
om. mv Matti Säisä, os. Koppeloharju 74840
Maasto: Matala hiekkaperäinen peltoharjanne Välijärven rannalla.
Löydöt: KM 2023, KM 4063: 2, KuM 6262,

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi
Lapinniemi

9.

PERUSKARTTA 3324 07 LUUPUVESI

H. Matiskainen:

Lapinniemen kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Luupuv
vedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Lapinniemen tilalta Kansallismuseoon toimittettujen esineiden löytötiedot. KM 2023, "nalkutuskivi" löydettiin Lapinniemen vanhasta pellostasta, josta ennenkin on löydetty kiviaseita, lunastettu R. Jack'in kokoelmasta v. 1880; KM 4063:2, tasatalta, löytänyt talonpoika Aukusti Säisä Lapinniemen vanhaa peltoa kyntäessään v. 1899, lähettänyt A. Tikkanen v. 1902.

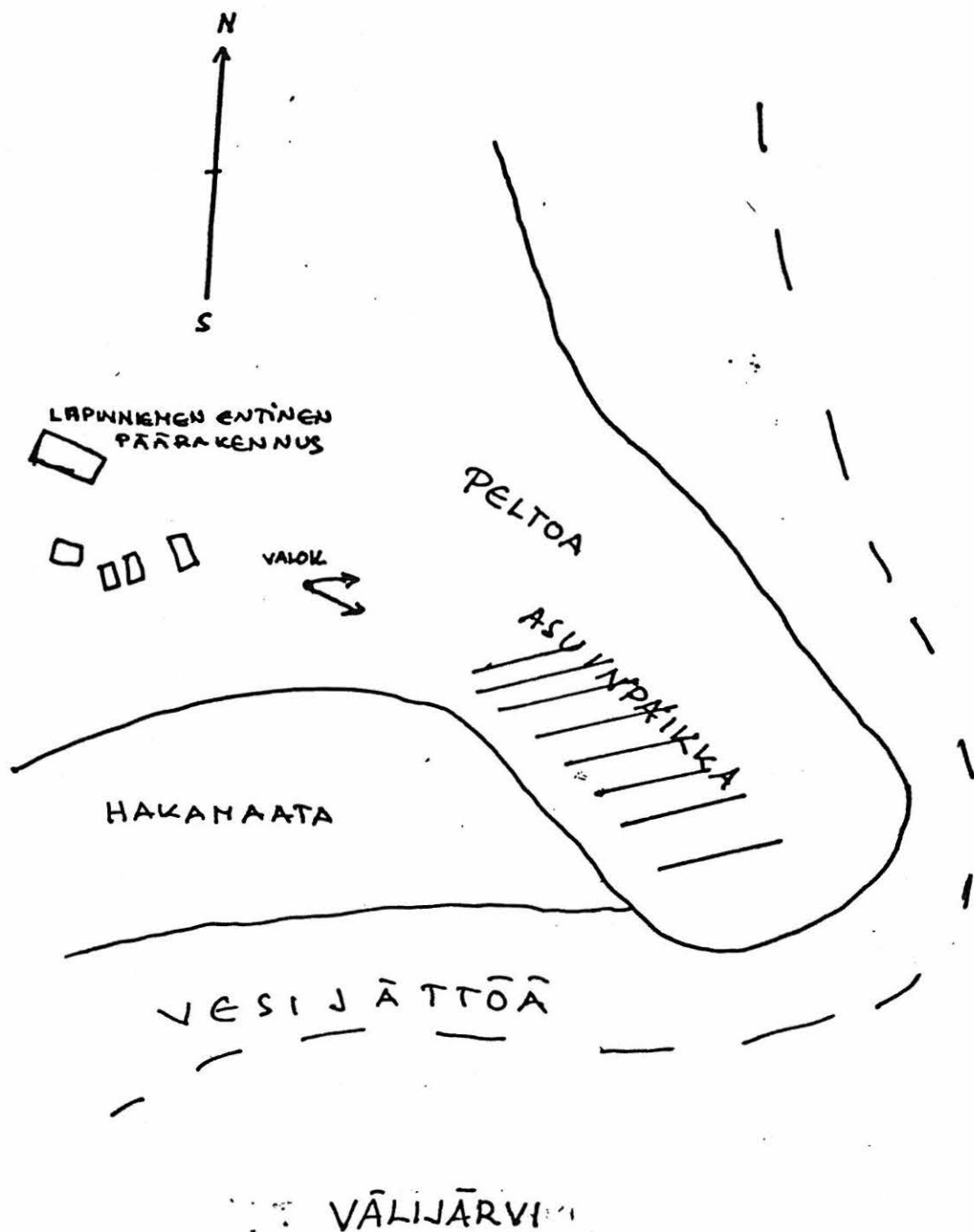
Lapinniemen tila sijaitsee Kiuruvesi- Vieremä -maantietä km-pylvään 15/12 kohdalta Luupujoelle risteävän maantien itäpuolella, n. 100 m tiestä ja n. 2 km risteyksestä, Välijärven länsipuolella, n. 150 m järvestä. Tilan vanha asuinrakennus sijaitsee Välijärveen pistävän Lapinniemen tyvessä, sen pohjoispuoli ja niemi on raivattu pelloiksi. Rakennus on nykyään autiona, uudisrakennus sijaitsee siitä n. 200 m itäluoteeseen, maantien laidassa.

Paikalla kävin "Iisalmen Sanomien" toimittajan Marjatta Pulkisen kanssa. Talonväki osasi paikantaa "vanhan pellon", ja kertoi siitä "sotien jälkeen" löytyneen kivistä kivikirveen toimitetun Kiuruveden kotiseutumuseoon. Talon pojan Kälervo Säisän opastuksella kävimme löytöpaikalla. Vanha pelto on Lapinniemen päässä sijaitseva pelto, joka matalana harjanteenomaisena nousee Välijärvestä. Pellon lounaislaidalta löysin kvartsiesineitä ja -iskoksia, palanutta luuta ja piinpalan. K.S. kertoi paikalta löytyneen joskus kynnettäessä hiillostaa ja nuotionpohjia. Maaperä paikalla on voimakkaasti mullan sekoittamaa hiekkaa. Luultavasti pitkäaikainen viljely on sekoittanut asuinpaikkakerroksen perinpohjin. Löydöt poimin kynnetyn pellon pinnalta (KuM 6262).

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II-luokan kivistä kivistä asuinpaikaksi.

Karttaluonnos Lapinniemen kivikautisesta
asuinpaikasta.

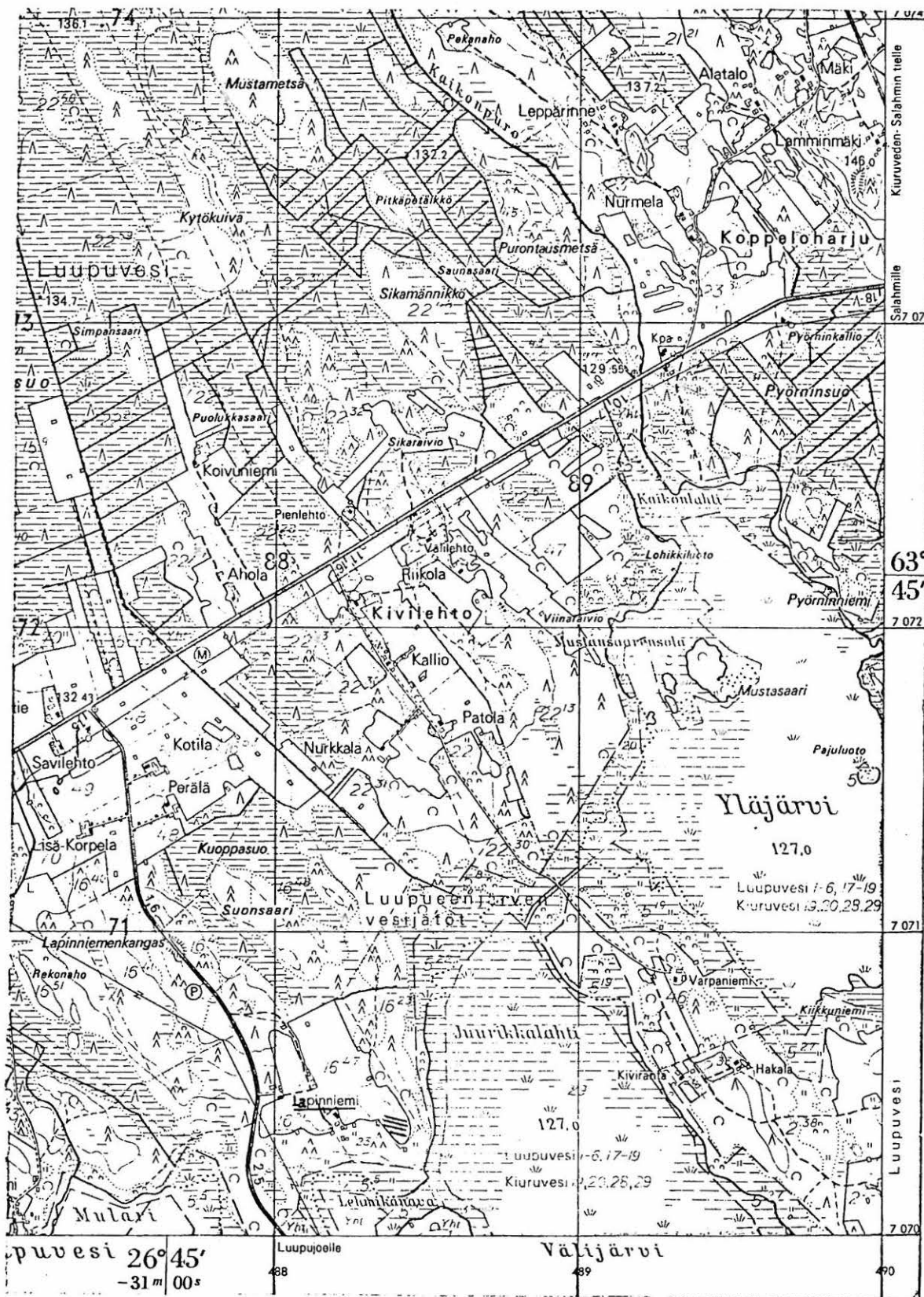
MK 1:2000

KIURUVESI
Luupuvesi
Lapinniemi

PERUSKARTTA 3324 07 LUUPUVESI

9.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Luupuvesi
Lapinniemi
2.409.

Lapinniemen kivistä asuinpaikkaa n. luoteesta kuvattuna. Ristein merkitty KuM 6262 -löytöjä.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Rytky

Pakola

10.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 04 RYTKY

koordinaatit: x= 7044 52, y= 479 22, z= n. 105

kl. Rytky

tl. 1) Rujola RNo 3²³

2) Pakola RNo

om. 1) mv Eero Tikkanen, os. Myllyniemi 74680

2) eläkeläinen Otto Kärkkäinen, os. Myllyniemi 74680

Maasto: Länteen viettävä hiekkaperäinen pelto Rytkynkosken
partaalla.

Löydöt: KuM 6269, KM 9442:1

PERUSKARTTA 3323 04 RYTKY

H. Matiskainen:

Pakolan kivikautisen asuinpaikan (II) tarkastus Rytkyn kylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä otti minuun yhteyttä Rujolan tilan emäntä Aini Tikkanen, ilmoittaen löytäneensä saviastianpaloja tilansa pellosta.

Rujolan tila sijaitsee Rytkyn kylässä, Salijärven pohjoispäästä itään, n. 250 m rannasta.

Saviastianpalat löytyivät talosta n. 200 m luoteeseen, Rytkynkosken itärannalla olevalta, n. 0,5 ha kokoiselta pellolta. Pelto on Kiuruvesi-Pielavesi -maantieltä tilalle risteävän tien varressa, välittömästi Rytkynkosken ylittävän sillan korvassa, sillasta n.10 m kaakkoon. Pellon pohjois- ja koillispuolella tien varressa on kaksi mökkiä pienine tontteineen, jotka on erotettu tilan maasta.

Toukokuussa 1977 keräsivät Tikkasen kiviä vastakynnetyltä pellolta, jolloin työn yhteydessä löytyivät saviastianpalat (tyypillistä kampakeramiikkaa). Enimmät palaset löytyivät pellon pohjoispäästä, läheltä sillankorvaa. Emäntä kertoi pellon olevan vastikään raivatun, sitä ennen se oli hakamaata.

Paikalla kävin kahdesti, toisen kerran FM Matti Huurteen kanssa. Pelto oli äestetty, lannoitettu ja kylvetty, joten havaintojen teko oli helppoa. Paikalta löytyi pellon pinnasta kampakeramiikkaa, piinuolenkärki ja -kaavin, pii- ja kvartsi-iskoksia. Löytöjä tuli esille peltoa itäpuolella rajoittavan tien oja-profiilista. Välittömästi tien reunassa, peltoa vastapäätä Pakola -niminen tontti, jonka omistaja, eläkeläinen Otto Kärkkäinen kertoi löytäneensä puutarhaansa tehdessä vastaavanlaisia saviastianpaloja. Puutarhasta kerättyjen kivien joukosta löysin hioimen. O.K antoi minulle paikalta löytämänsä kvartsitaltan, jota hän oli erikoisen muotonsa takia pitänyt suolakalapainona, saviastianpalaset olivat joutuneet hukkaan "lasten käsissä" jo aikoja sitten.

Käsitykseni mukaan asuinpaikka-alue sijaitsee peltorinteessä, tien alla ja ainakin osaksi Pakolan tontin puutarhasa. Välittömästi löytöalueen yläpuolella, Pakolan mökin takana ja mökistä etelään on havaittavissa selvä muinaisrantapallakivikko n. 107,5 m korkeudella.

Maaperä löytöpaikalla on hienoa hiekkamoreenia, muuttuen savipitoisemmaksi alempana Rytkykosken varrella.

Kutsun asuinpaikkaa Pakolan mökin mukaan Pakolan asuinpaikaksi ja löytöjen perusteella määrittelen sen kuuluvaksi II -luokkaan.

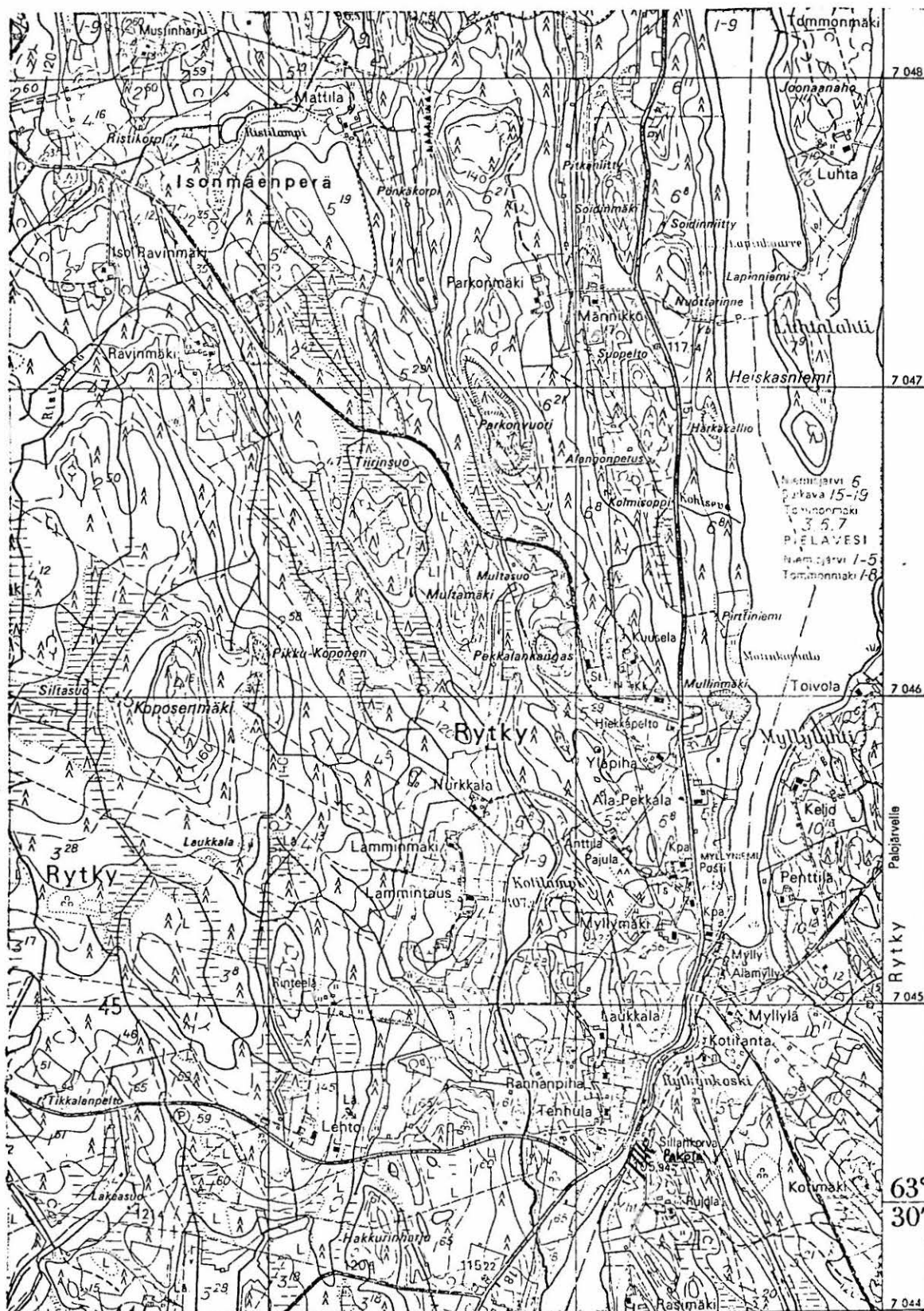
KIURUVESI

Rytky

Pakola

10.

PERUSKARTTA 3323 04 RYTKY

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Rytky

Pakola

2.410.

Pakolan kivikautinen asuinpaikka n. etelästä kuvattuna. Koivikon reunustamana virtaa Rytkynjoki. Pakolan tilan jää lepikon taakse oikealla, ks. nuoli. Asuinpaikka sijaitsee tien molemmin puolin, pellon yläosassa ja Pakolan puutarhassa. Ristein merkitty KuM 6268 löytöpaikkoja.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Lehmilahti

11.

Kivikautinen asuinpaikka, II
peruskartta: 3323 03 HONKAPERÄ
koordinaatit: x= 7061 12, y= 468 68, z= n. 130
kl. Niemiskylä
tl. Lehmilahti RNo 15¹⁸
om. Tyyne Partanen, os. 74740 Aittojärvi
Maasto: Etelälounaaseen viettävä hiekkaperäinen pelto
Vaaksjärven rannalla.
Löydöt: KM 10765, (reikäkivi); hukassa oleva taltta;
KuM 6255, (tasataltta, hioin, 2 kvartsi-iskosta);

11.

PERUSKARTTA 3323 03 HONKAPERÄ

H. Matiskainen:

Lehmilahden kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruveden Niemiskylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin KM 10765, reikäkiven löytötiedot, josta seuraavaa: "Esineen löysi Eino Tikkanen v. 1937 Aittojärven kylän Lehmilahden tilan maalta, tieleikkauksesta, Paajakaperälle vievää tietä tehtäessä, n. 60 cm syvyydestä, kalliota vastassa, pohjahiekassa. Paikka on rinnettä ja maa laadultaan soransekaista savea."

Lehmilahti sijaitsee Vaaksjärven pohjoisrannalla, n. 100 m järvestä, Aittojärvi-Kalliokylä -maantien eteläpuolella, Iisalmi-Ylivieska -radasta n. 2 km etelään.

Tila on raivattu Vaaksjärvestä kohoavalle rinteelle, asuimukset sijaitsevat Niskamäen kallioisessa etelärinteessä, eteläpuoli rantaan asti on raivattu pelloiksi.

Paikalla käydessäni kertoi tilalla asuva Tyyne Partasen poika Erkki Pennanen löytäneensä kivitaltan asuinrakennuksesta n. 100 m länsiluoteeseen ja paikallaolevasta kaksoisladosta n. 30 m pohjoiseen rinnepellolta "ns. vesivakoa" kyntäessään. (x= 7061 12, y= 468 68). Taltan hän kertoi luovuttaneensa kirkonkyläläisen urheiluliikkeen johtajalle V. Pesoselle. (Pesoselta esinettä tiedustellesani hän kiisti saaneensa koskaan mitään kiviesinettä haltuunsa Lehmilahden tilalta.) Toinen tilan maalta löytynyt taltta oli talossa ja sen sain mukaani. Esineen tarkkaa löytöpaikkaa ei E.P. tarkasti muistanut. Hän oletti taltan löytyneen jostain asuinrakennuksen ja siitä länteen olevan navetan alapuolelta.

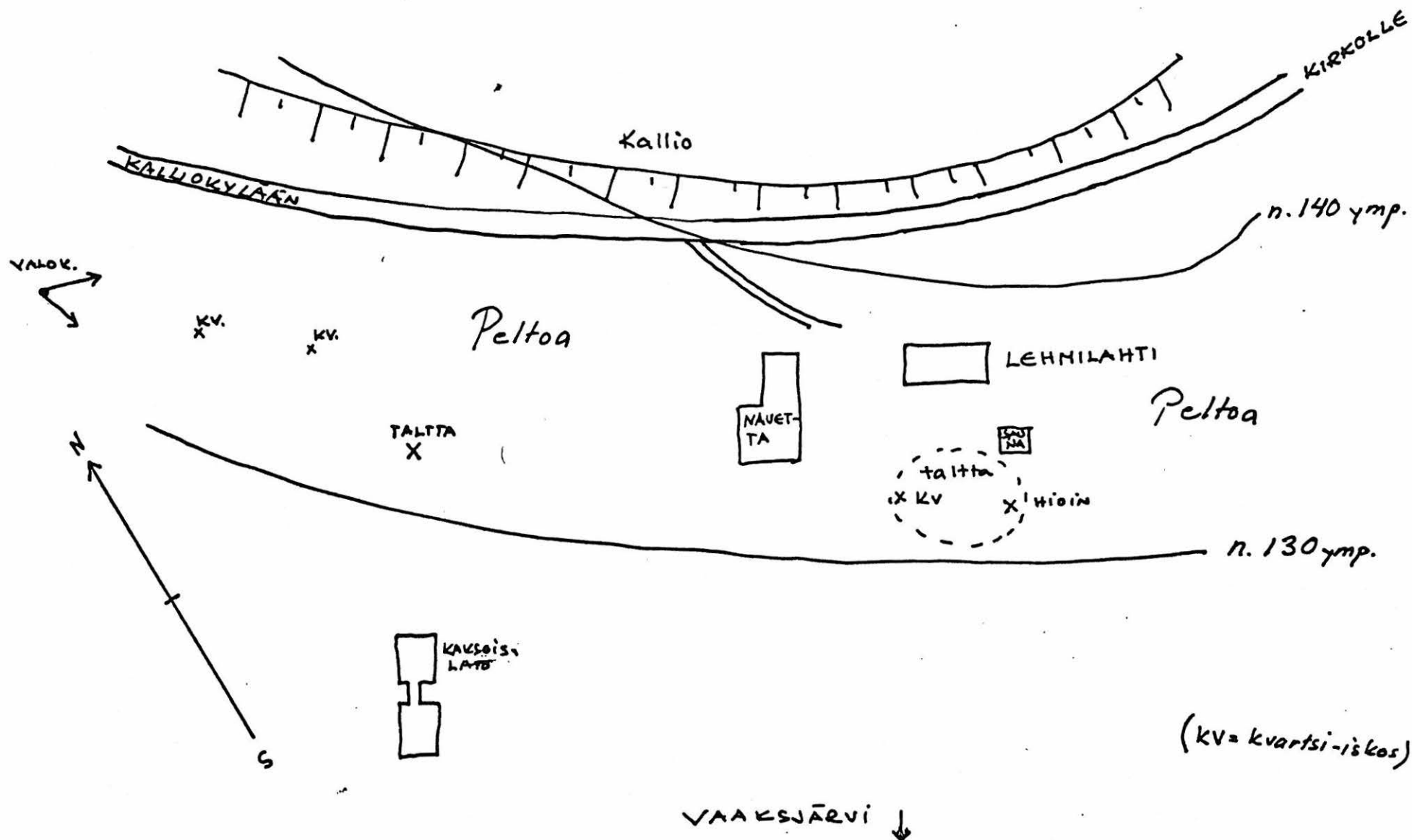
E.P:n opastuksella tarkastin löytöpaikat ja ympäristön. Hukkaan joutuneen taltan vaiheilta löysin kynnöspellon pinnalta kivilaji-iskoksen ja palaneen luun muruja. Asuinrakennuksen alapuolelta löysin kynnöksen pinnalta pari kvartsi-iskosta ja mahdollisen hioimen. Maaperä alueella on mullanvärjäämää hienoa hiekkaa.

Em. reikäkiven arvioidulta löytöpaikalta tarkastin oja-profiilit mutta mitään erikoista en niistä havainnut.

Havaintomahdollisuudet olivat tarkastuksen yhteydessä hyvät, kaikki pellot olivat kynnöksellä. Vaikka löytöjä tuli esille verrattain vähän, katson paikalla olevan kivikautisen asuinpaikan, jonka määrittelen kuuluvaksi II-luokkaan.

Karttaluonnos Lehmilähten asuinpaikasta.

MK m. 1:5000

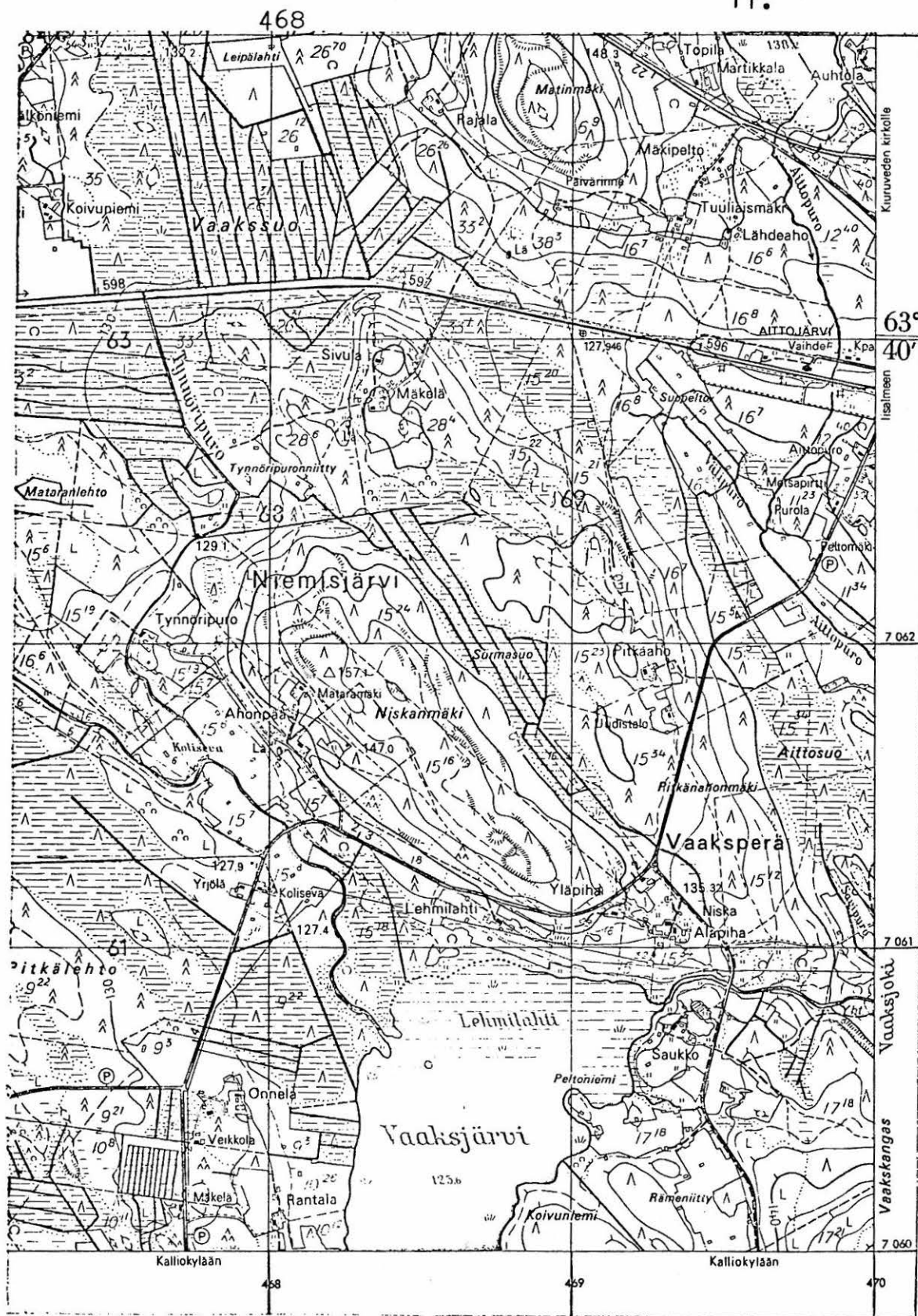
(kv = kvartsi-iskos)

VAAKSJÄRVI ↓

PERUSKARTTA 3323 03 HONKAPERÄ

KIURUVESI
Niemiskylä
Lehmilahti

11.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Niemiskylä
Lehmilahti
2.411.

Lehmilahden asuinpaikka n. länsiluoteesta kuvattuna. Ristillä merkitty hukassa olevan taltan löytöpaikka.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

s. 112

KIURUVESI

Koski

Koskenniska

12.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 06 OSMANKI

koordinaatit: x= 7063 66, y= 478 94, z= n. 100

kl. Koski

tl. Koskenniska RNo 1⁹⁹

om. mv Aarre Jauhiainen, os. Kirkonkylä 2 kp, Koski 74700

Kiuruvesi

Maasto: Koilliseen viettävä peltorinne Koskenjoen lounaispuolella.

Löydöt: Kiuruvesi, Kirkonkylän kansakoulun kokoelmissa tasataltta; KuM. 6269, (pii-iskos, kvartsi-iskoksia, hiottu kivi-esine);

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Koski
Koskenniska

12.

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

H. Matiskainen:

Koskenniskan kivikautisen asuinpaikan tarkastus, (II lk.),
Kiuruveden Koskenkylässä v. 1977.

Koskenniskan tila sijaitsee Koskenjoen lounaisrannalla, Tuonelanharjun hautausmaalle menevän tien varressa, kylätiesillän korvassa, n. 4 km kirkonkylästä.

Kiuruveden inventoinni yhteydessä tarkastin tilalta löydetyn tasataltan löytöpaikan. Ilmoituksen mukaan sen löysi Ilkka Jauhiainen asuinrakennuksesta n. 20 m koilliseen oltavalta pellolta.

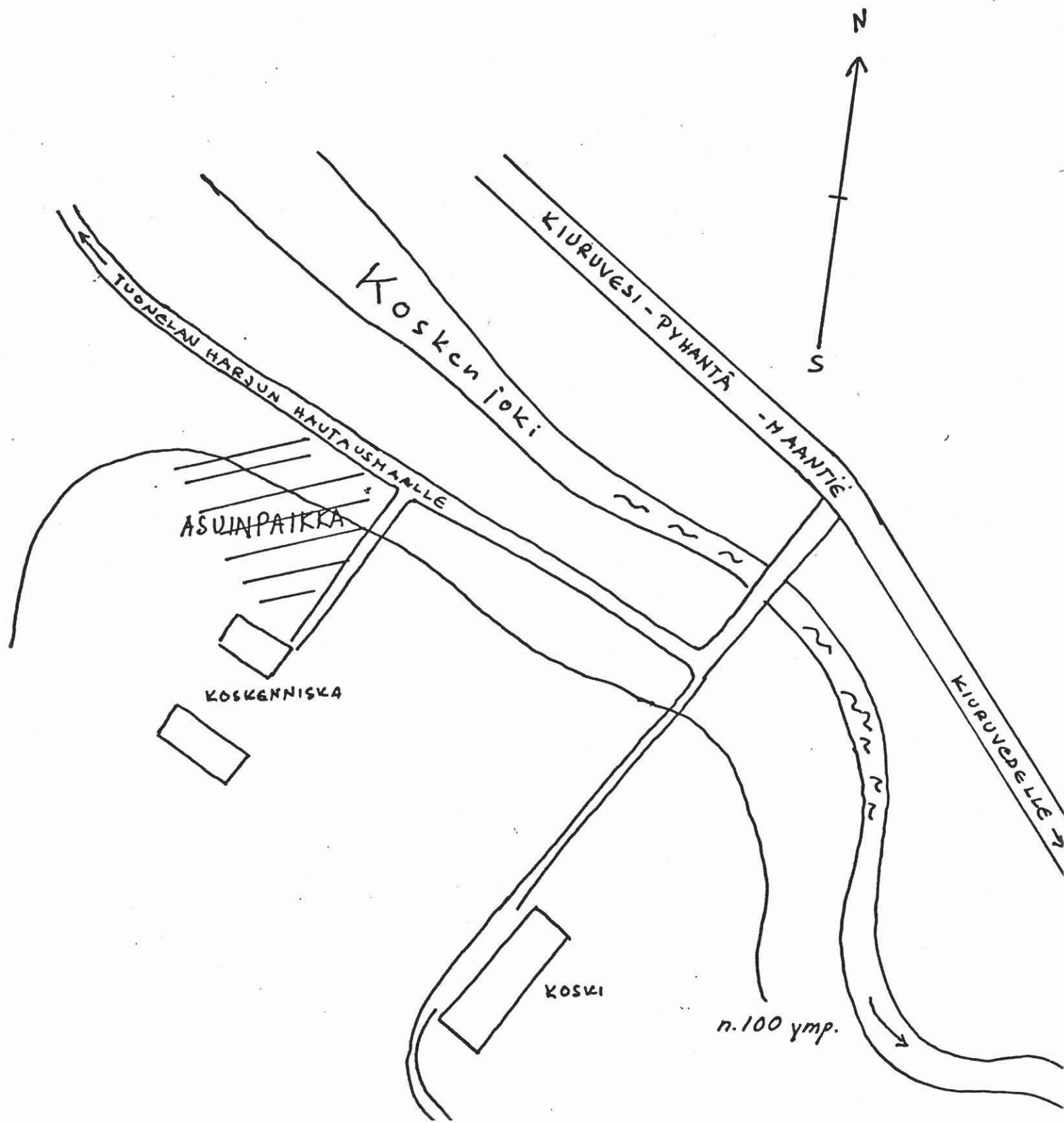
Löytöpaikka on koilliseen viettävä hiekkamoreenipelto, joka ulottuu asuinrakennuksesta aina joenvartta hautausmaalle menevän tien reunaan asti, Pelto oli kynnöksellä ja helposti tarkastettavissa. Oletetun löytöpaikan ympäristöstä löysin lukuisia kvartsi-iskoksia, alempaa tien vierestä pii-iskoksen. Maaperä pellossa on mullanvärjäämää hiekkamoreenia, paikoin puhdas ruskea hiekka ulottui särkkinä pellon pintaan asti.

Asuinpaikan lienee pitkäaikainen peltoviljelys sekoittanut. Koekuoppien perusteella kyntösyvyyden alapuolella alkaa puhdas hiekka, josta ei kulttuurimaan merkkejä saattanut havaita.

Löytöjen perusteella katson paikan olevan II-luokan kivikautisen asuinpaikan.

Karttaluonnos Koskenniskan kivikautisesta
asuinpaikasta.

MK n. 1:2000

KIURUVESI

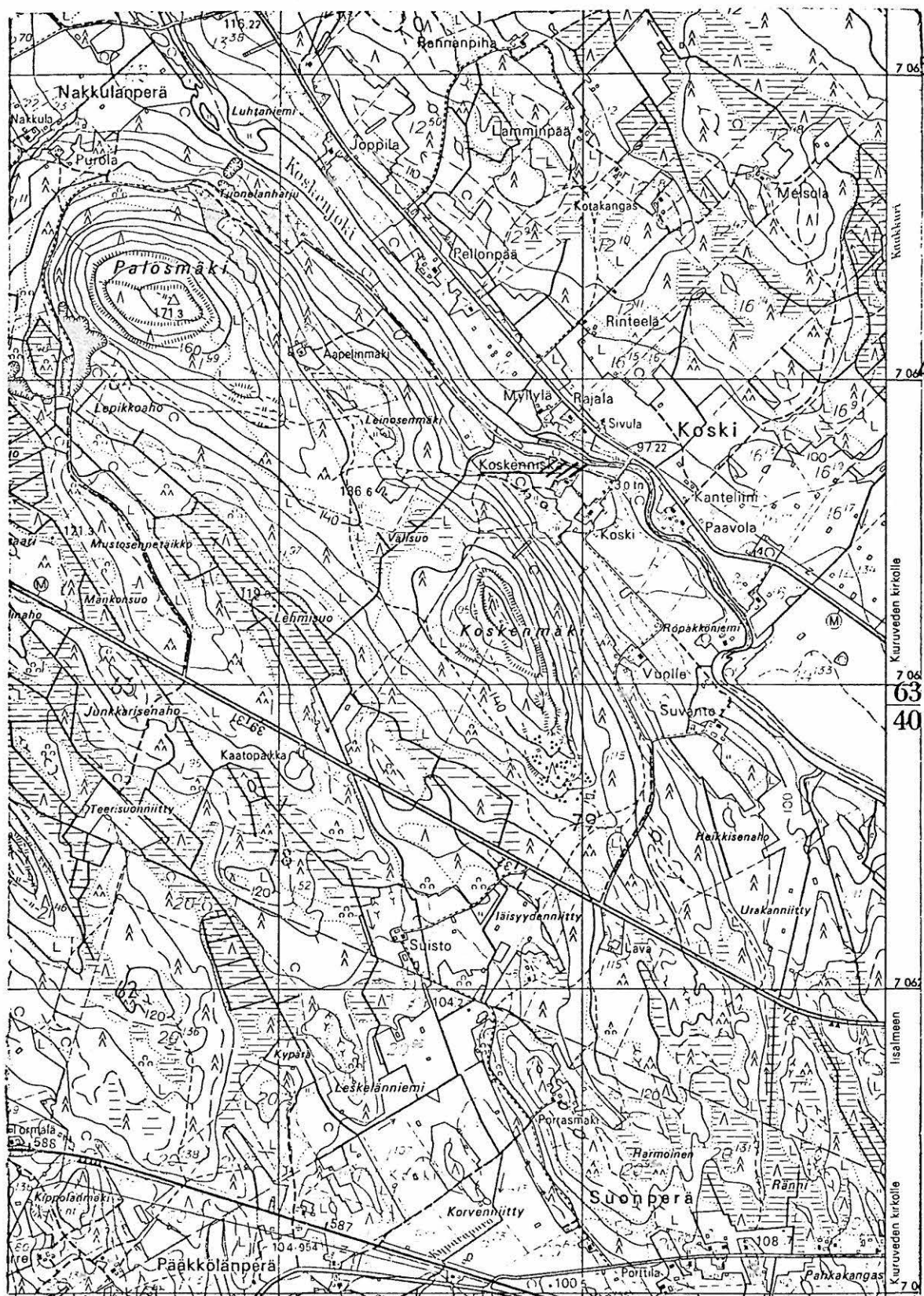
Koski

Koskenniska

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

12.

478

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 06 OSMANKI

koordinaatit: x= 7064 66, y= 477 78, z= n. 135

kl. Koskenkylä

tl. Tuonelanharjun hautausmaa

om. Kiuruveden seurakunta, os. Kiuruveden kirkkoherranvirasto

74700 Kiuruvesi

Maasto: Koilliseen jyrkästi viettävä metsärinne Koskenjoen
rannalla.

Löydöt: KuM 6271, (kampakeramiikkaa ja kvartsi-iskoksia);

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESTI
Koski
Tuonelanharju

13.

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

H. Matiskainen:

Paloismäen Tuonelanharjun kivi-kautisen asuinpaikan tarkastus
(II lk.) Kosken kylässä v. 1977.

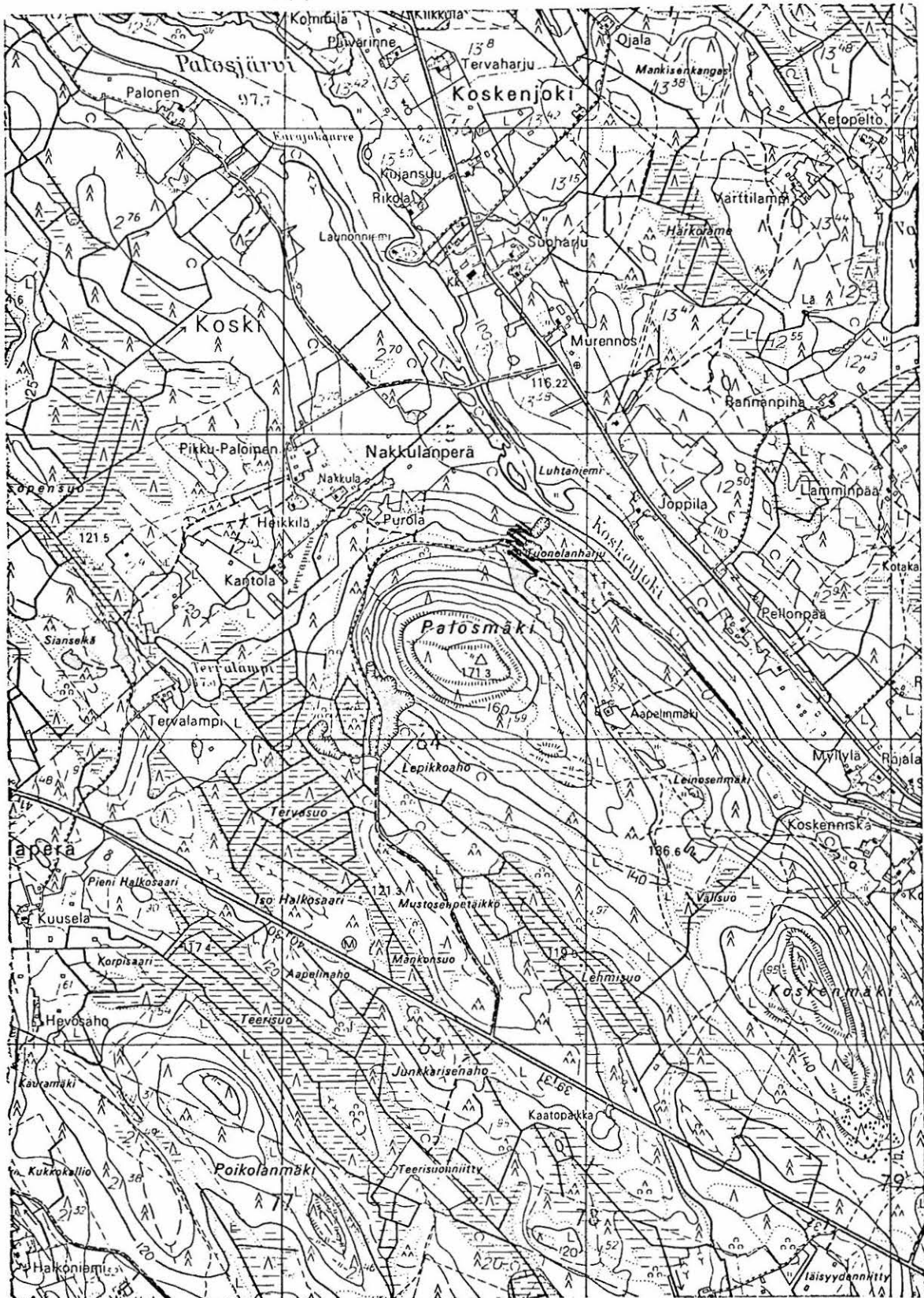
Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin amanuenssi Lauri Pöjälän kanssa Paloismäen koillisrinnettä Tuonelanharjun hautausmaan sisällä, paikantaaksemme talollinen Juho Pöksyläisen 1900-luvun alussa Kansallismuseoon lähettämän tiedon epämääräisistä kuopista Paloismäen ja Koskenjoen välillä, jotka olivat J.P:n mukaan pyynti- tai asuinkuoppia. Mitään hänen kuvaamia kuoppia ei paikalta löytynyt, mutta hautausmaa-alueen sisältä löysimme kivi-kautisen asuinpaikan.

Tuonelanharju sijaitsee n. 6 km kirkonkylästä luoteeseen Koskenjoen lounaisrannalla. Se on n 4 ha kokoinen seurakunnan omistama tontti, joka on varattu hautausmaaksi. N. 1,5 ha sen kaakkoispäästä on haudattu tiheään, sen jälkeen maasto kohoaa luoteeseen mentäessä jyrkästi, viettäen Koskenjokeen. Rinteestä on otettu hiekkaa kolmesta hiekkakuopasta kirkonkylässä olevalle vanhalle hautausmaalle. Alueen halki kulkevan polun pinnassa havitsimme viidestä erillisestä kohdasta punamultaa, jotka viittaavat viiteen punamultahautaan, punamullan saostuminen paikalle luontaisesti on epätodennäköistä. Paikalta löytyi lisäksi runsaasti kvartsi-iskoksia. Alempana n. 30 m päässä olevien hiekkakuoppien vierestä, traktorinpyörän esille nostamasta hiekasta löysi L.P. kaksi keramiikanpalaa. Hiekkakuoppien profiilit olivat sen sijaan löydöttömät.

Maaperä paikalla on punamultalaikkujen kohdalla hiekkamoreenia, muuttuen alempana hiekkakuoppien kohdalla soraiseksi, paikoin someroiseksi.

Alue kasvoi lyhyttä mäntytaimistoa.

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II-luokan kivi-kautiseksi asuinpaikaksi.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVEESI

Koski

Tuonelanharju

2.413.

Tuonelanharjun kivilautinen asuinpaikka n. koillisesta Kiuruvesi-Pyhäntä -maantieltä kuvattuna. Asuinpaikka sijaitsee nuolen osoittamassa paikassa, hiekkakuoppien luoteispuolella. Taustalla Paloismäki ja etualalla kevättulviva Koskenjoki.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki
Jokela

s. 119

14.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 06 OSMANKI

koordinaatit: x= 7068 52, y= 473 86, z= n. 107,5

kl. Osmanki

tl. Jokela RNo 3⁶⁵

om. mv Yrjö Paavali Remes, os. Osmanki 74920

Maasto: Lounaaseen viettävä peltorinne Pölhönjoen niskassa

Löydöt: KM 4142: 2; Kiuruveden kotiseutumuseo 3, 54, 57,
76, 78, 81, 87; KuM 6253;

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

H. Matiskainen:

Jokelan kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Osmangin kylässä v. 1977.

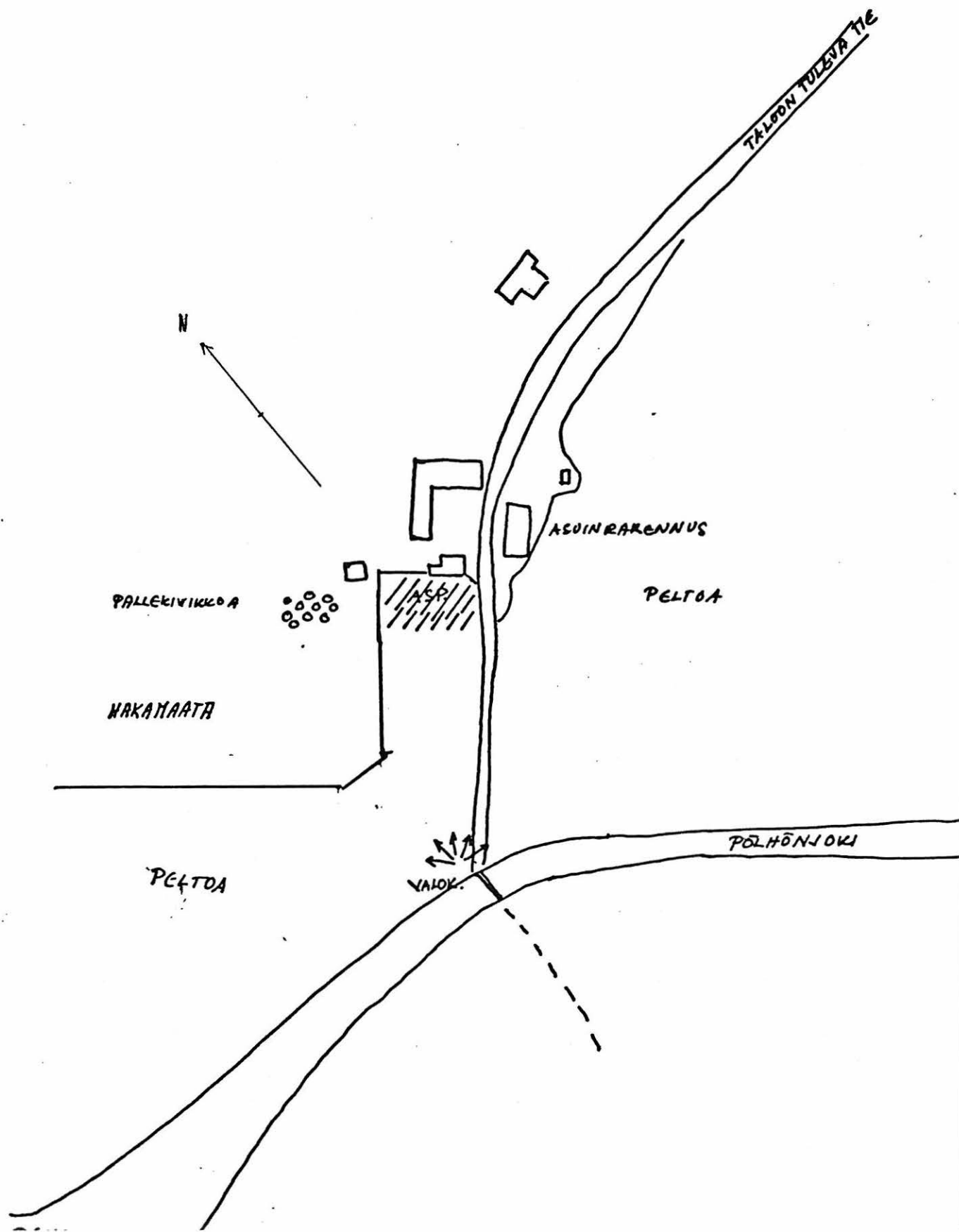
Kiuruveden Osmangin kylässä inventoidessa sain kuulla, että Jokelan tilalta on löydetty runsaasti kiviesineitä.

Tila sijaitsee Osmanki- ja Paloisjärven välisen Pöyhöjoen koillisrannalla, n. 100 m joesta ja n. 300 m joen niskasta, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien lounaispuolella, n. 800 m. tiestä. Tila on rakennettu joesta kohoavan mäen päälle, eteläpuoli on raivattu pelloiksi. Mäen pohjoispuoli on kivistä hakamaata.

Paikalla kävin FM Matti Huurteen ja amanuenssi Lauri Pohjakallion kanssa. Paavali Remes osoitti löytöpaikan, josta kiviesineitä vuosien mittaan kyntötöissä oli löytynyt. Se sijaitsee asuinrakennuksesta n. 50 m länteen, pihamökin takana olevan pellon yläosassa. Pelto viettää lounaaseen jokea kohti, löytöalueen alapuolella on huomattava lasku. Tarkastuksessa löysimme alueelta kaksi palaa kampakeramiikkaa, pii- ja kvartsi-iskoksia ja kiviesineen katkelman. Isäntä antoi mukaamme paikalta löydetty neljä talttaa ja neljä hiointa, (KuM 6253). Löytöjen perusteella asuinpaikka on muutaman aarin laajuinen. Maaperä paikalla on kyntösyvyydeltä voimakkaasti mullan värjäämää hiekkaa, muuttuen sen alapuolella puhtaaksi hiekaksi. Asuinpaikkakerrosta saattaa olla vielä ehjänä kyntösyvyyden alla. Hakamaassa asuinpaikan pohjoispuolella on näkyvissä kivistä, joka saattaa merkitä muinaisrantaa.

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II-luokan kivistä asuinpaikaksi.

Karttaluonnos Jokelan kivik. asuinpaikasta.
Kopioitu tilakartasta MK 1:1000

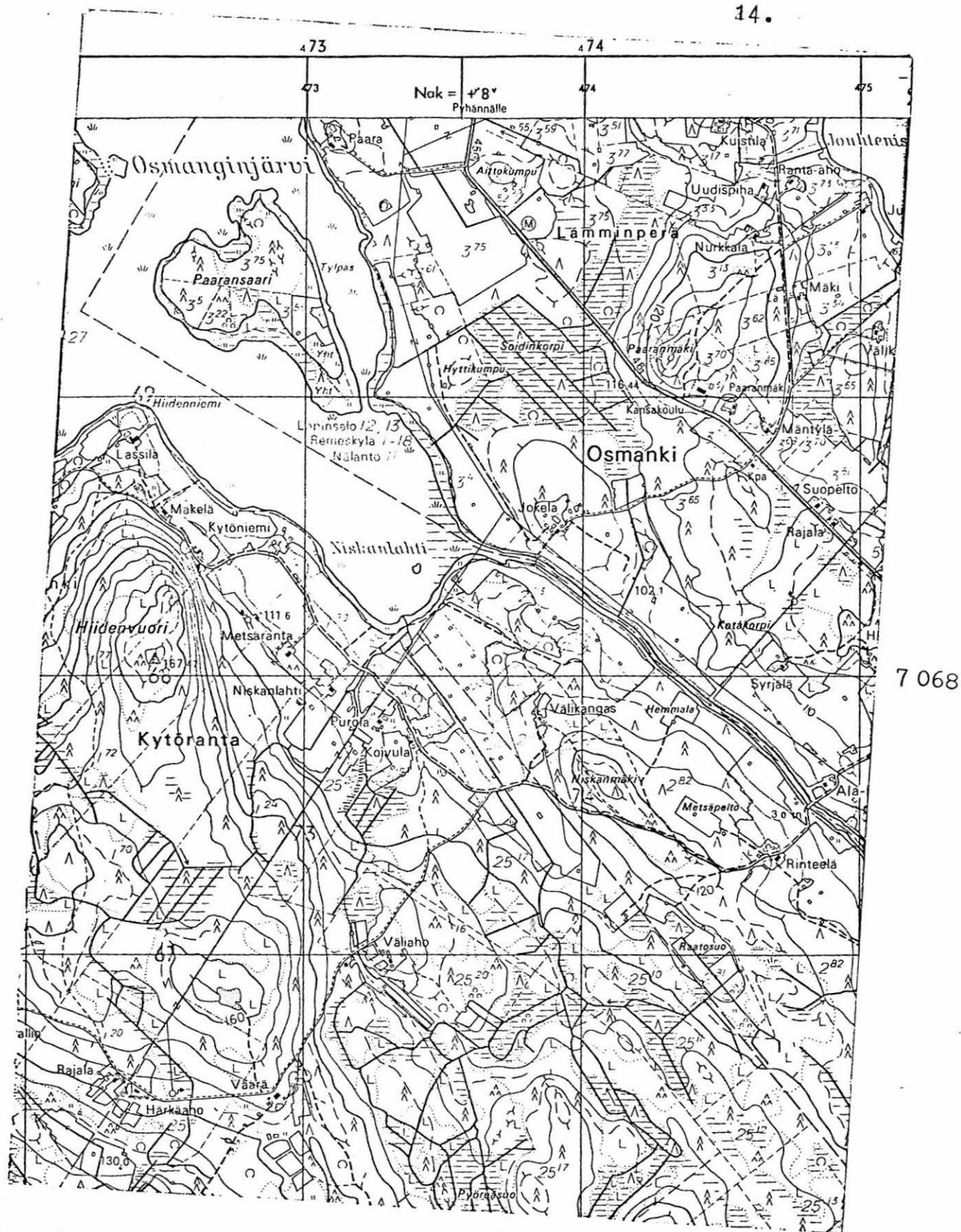
PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

KIURUVESI

Osmanki

Jokela

14.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Osmanki

Jokela

2.414

Jokelan kivilautinen asuinpaikka n. kaakosta, Pöyhönjokivarresta kuvattuna. Löytöalue KuM 6253 on merkitty ristein. Nuoli osoittaa mahdollista muinaisrantapalletta. Vasemmalla laidassa erottuu kappale Osmankijärveä.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Osmanki

Kytöniemi

15.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 06 OSMANKI

koordinaatit: x= 7068 38, y= 473 02, z= n. 105

kl. Osmanki

tl. Kytöniemi RNo 1⁷²

om. mv Paavo Hyvärinen, os. 74920 Osmanki

Maasto: Loivasti koilliseen viettävä hiekkaperäinen pelto
Osmankijärven rannalla.

Löydöt: KM 3761: 1, KM 3873: 6, KuM 6252, (iso kivikirves,
kynsitaltta, asb. sek. keramiikkaa, palanutta luuta, kvartsi-
-iskoksia).

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki
Kytöniemi

15.

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

H. Matiskainen:

Kytöniemen kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Osmankin kylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Hjalmar Appelgrenin Kytöniemen tilalta Kansallismuseoon toimittamien kiviesineiden löytötiedot. Kourutaltasta KM 3761:1 kertoo Hj. A. seuraavaa: " Esine on löydetty pellosta Kytöniemen talon kaakkoispuolelta, n. 150 m Osmankijärven rannasta. Muutamia satoja metrejä (askeleita) tuosta löytöpaikasta on talon eteläpuolisessa pellossa töyrään tapainen kohta, jossa on potakkakuoppia. Siltä kohdalta kuuluu lapset eri saroilta kynnön aikana löytäneet erikokoisia ukonkivisirpaleita. Minäkin löysin muutamia sellaisia pellon pinnalta." (Kert. v:lta 1899). Tasataltan KM 3873:6 kertoo Hj. A. löytyneen "talon pellosta", esineen hän toi KM:oon v. 1900.

Kytöniemen tila sijaitsee Osmankijärven etelärannalla, n. 100 m järvestä. Talon luoteispuolella on järveen pistävä Hiidenniemi ja lounaispuolella kohoaa Hiidenvuori. Paikannimiarkiston mukaan tilan entinen nimi oli Hiidenranta, tilan järvenrantaa kutsuttiin Hiidenapajaksi. Arkiston mukaan Hiidenvuorella on kolme onkaloa, joita kutsutaan Hiidenonkaloiksi. Tila on rakennettu Osmankijärvestä kohoavalle tasanteelle, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Tilalla käydessäni esitti isäntä Paavo Hyvärinen isänsä Paavo Hyvärisen (+) v. 1955 "riihenaluspellosta" löytämän ison kivistä. Riihenaluspelto oli kynnöksellä ja helppo tarkastaa. Paikalta löysin kynsitaltan, asb. keramiikkaa, palanutta luuta ja kvartsi-iskoksia kynnöksen pinnalta. Pelto on maaperältään mullanvärjäämää hienoa hiekkaa, joka kynnösyvyyden alapuolelta muuttuu puhtaaksi. Löytöalue oli n. kahden aarin laajuinen, jonka alapuolella maasto tekee muuten melko tasaisesta profiilista jyrkemmän laskun. Töyrästä on pitkäaikainen viljely kuluttanut muuta pintaa enemmän, puhdas hiekka nousi paikalla kynnöksen pinnalle särkkämäisenä juovana.

Varmuudella en pysty sanomaan, kuinka paljon viljely on asuinpaikkakerrosta kuluttanut. Mahdollista on, että osia siitä saattaa olla koskemattomana kyntösyvyyden alapuolella.

"Riihenaluspelto" sijaitsee n. 150 m asuinrakennuksesta kaakkoon. Löytöalue on n. 50 m riihestä koilliseen, n. 50 m rannasta lounaaseen. On mahdollista että paikka on Hj. A:in kuvailema paikka löydön KM 3761:1 yhteydessä. Mitään "potakka-kuoppia" tai jälkiä niistä en paikalla havainnut.

Rinteelän tilan nuori isäntä Matti Rissanen kertoi löytäneensä reikäaseen- tai reikäkiven katkelman peltoa hankmotessaan "riihenaluspellon" eteläpuolelta. Löytöpaikka on asuinpaikka-alueesta n. 50 m. etelään Kytöniemen ja Rinteelän tilarajan tuntumassa. Esine on joutunut hukkaan, M. R. kertoi antaneensa esineen KiKsM:oon mutta kortiston perusteella ei esinettä ole siellä säilytetty.

Em. löytöjen perusteella määrittelen paikan II-luokan kivistä asuinpaikaksi.

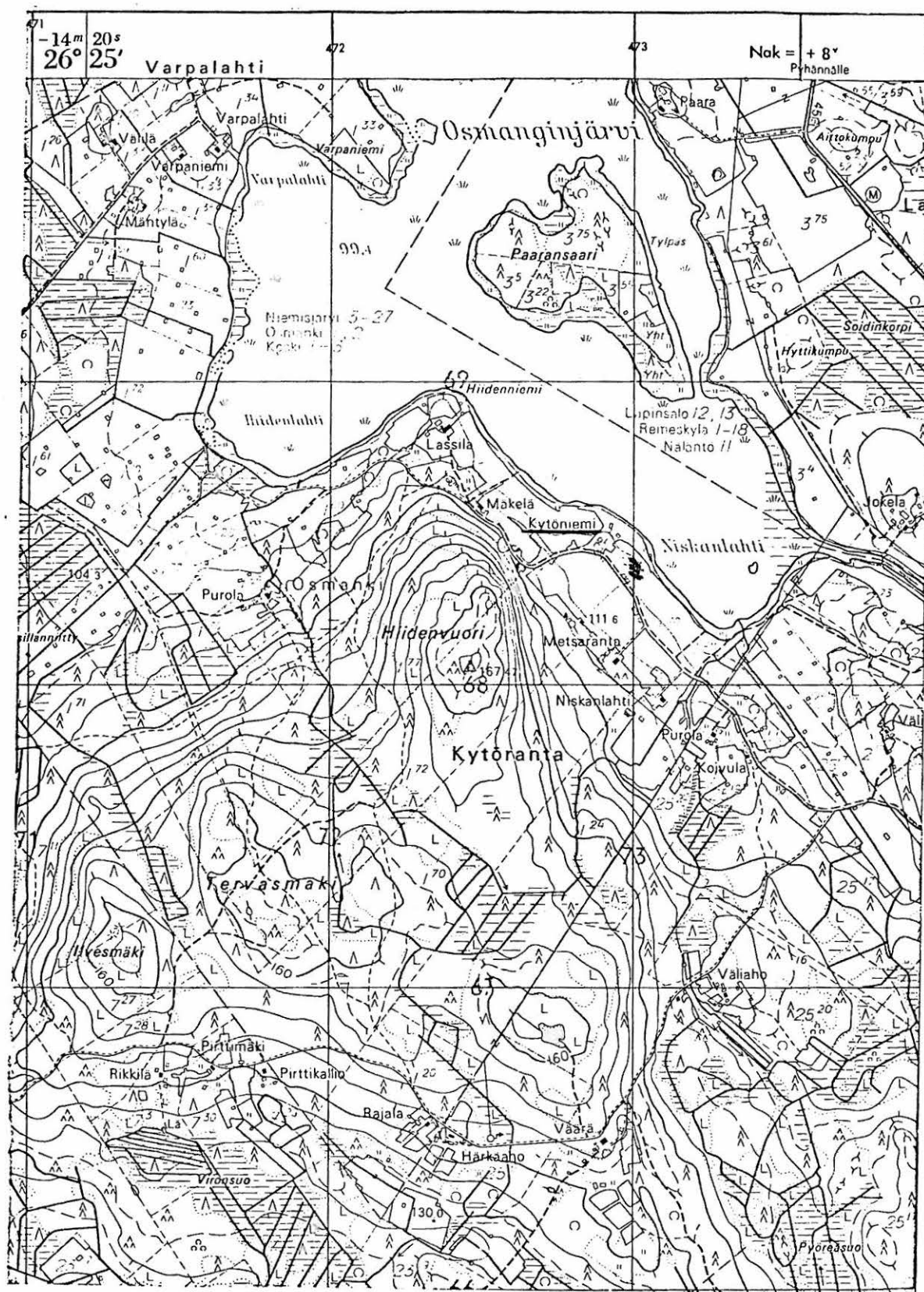
KIURUVESI

Osmanki

Kytöniemi

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

15.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Osmanki

Kytöniemi

2.415.

Kytöniemen asuinpaikka n. etelästä kuvattuna. Vasemmassa laidassa kohoaa Hiidenvuori, keskellä Kytöniemen tilan rakennukset ja oikealla Osmanginjärvi. Asuinpaikka sijaitsee nuolella merkityn riihirakennuksen oikealla puolella pellossa. Ristein on merkitty KuM 6252 löytöpaikka.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Kirkonkylä
Korkeakangas

16.

Kivikautinen asuinpaikka, II (?)

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

koordinaatit: N-pää: x= 7063 26, y= 481 40, z= n. 105,

S-pää: x= 7063 02, y= 481 42, z= n. 105,

kl. Kirkonkylä

tl. Korkeakangas RNo 14¹⁴³

om. mv Heikki Remes, os. 74700 Kiuruvesi 2 kp.

Maasto: länteen viettävää loivaa peltorinnettä.

Löydöt: KM 1915: 1-3; KM 2024: 8; KuM 39; KuM 40; KiKsM 59;

KiKsM, hiontalaaka, n:otta; kaksi hukassa olevaa kivitalttaa;

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Kiuruvesi
Korkeakangas

16.

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

H. Matiskainen:

Korkeakankaan kivikautisen asuinpaikan II tarkastus Kiuruvedellä v. 1977. (?)

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Korkeakankaan tilalta löydettyjen esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 1915:1-3 on löydetty kaikki yhdessä lahopuun alta peltoa tehtäessä, kyynärän syvyydestä, Joppilan talon Korkeakankaan torpan alueelta. Esineet toimitti KM:oon yliop. A. Tikkanen v. 1878. (1= "verkonkalvosimen tapainen kiviesine", 2= otanuija, 3= reikäkivi). KM 2042:8, kivikirveen teräkatkelma, löydetty Korkeakankaan torpan pellosta, "josta ennenkin kiviaseita löydetty". A. Tikkasen lähetys v:lta 1880. KuM 39, poikkikirves ja KuM 40, tasataltta, -löydetty Korkeakankaan torpan pellosta, "josta on paljon ennenkin kivikaluja löytynyt". KiKSM:oon toimitettu iso hiomalaaka, joka on löytynyt Korkeakankaan torpan pellosta. KiKSM 59 pieni taltta, jonka toimitti museoon Lauri Remes Korkeakankaan tilalta v. 1937.

Korkeakangas sijaitsee n. 1,5 km kirkonkylästä pohjoiseen. Tilan rakennukset sijaitsevat Raatesuosta itään kohoavalla pohjois-etelä -suuntaisella rinteellä. Suo ja rinteet on raivattu pelloiksi. Tila on entinen Joppilan talon torppa.

Korkeakankaan isäntä Heikki Remes kertoi hiomalaan löytyneen asuinrakennuksesta n. 100 m luoteeseen peltotöiden yhteydessä joskus 30-luvulla. Se oli palvellut vuosia aitan porras-kivenä, kunnes "Museo-Paavo" Ruotsalainen oli keksinyt sen ja toimittanut KiKSM:oon. (Esine lienee ollut numeroimatta ja tuhoutunut tulipalon yhteydessä v. 1974). Itse hän kertoi löytäneensä kaksi kivitaltta asuinrakennuksesta n. 150 m etelään olevasta pellosta, läheltä metsän reunaa, 50 -luvun lopulla. Esineet olivat vuosien saatossa hukkuneet, H. R. otaksui antaneensa esineet mahdollisesti "Museo-Paavolle", joka olisi tallettanut esineet KiKSM:oon. (Kortiston perusteella niitä ei sinne ole koskaan tullut.)

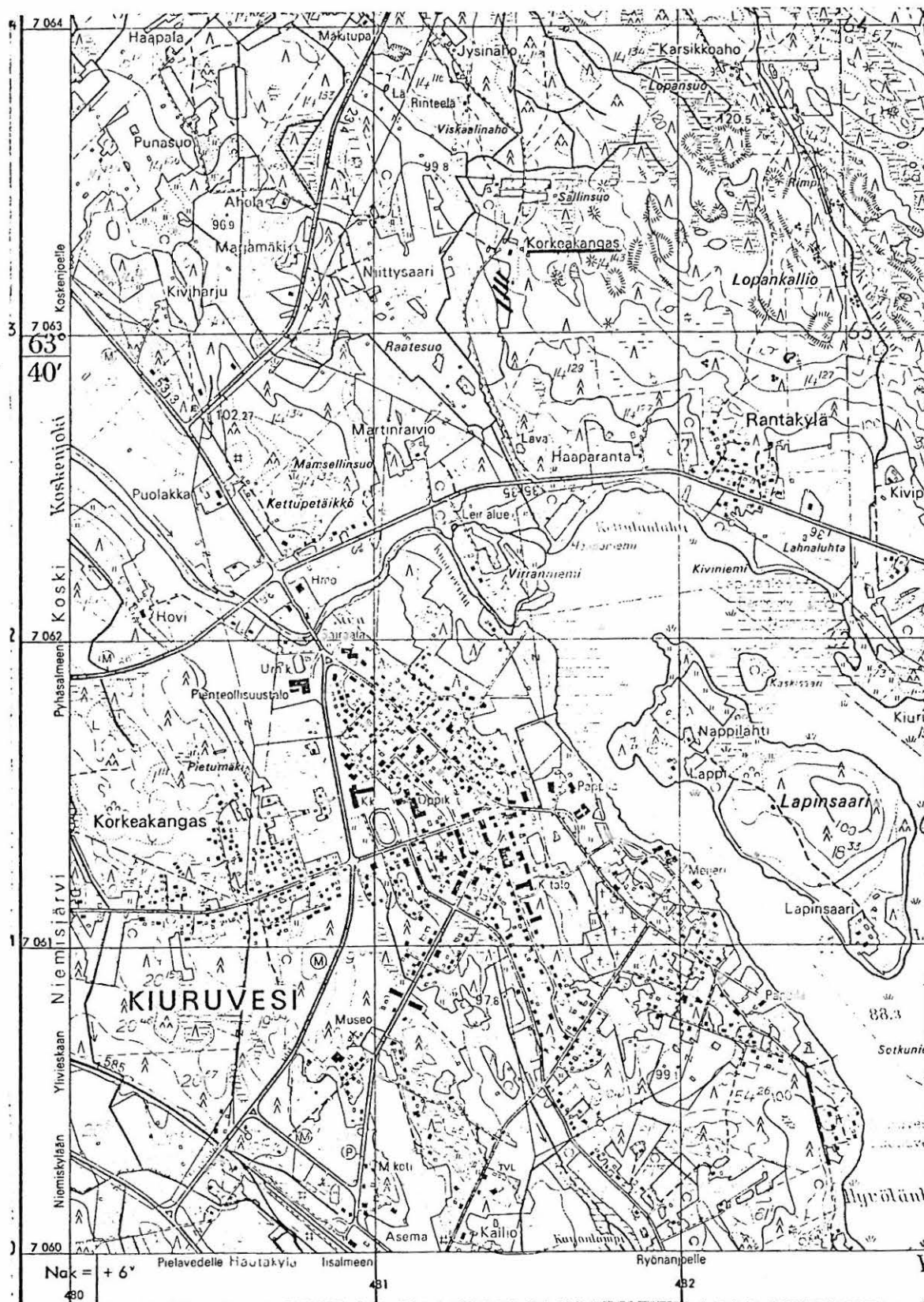
Rakennusten eteläpuolella olevat pellot olivat kynnöksellä, jotka tarkastin kahdesti, toisen kerran FM Matti Huurteen kanssa. Maaperä pellon yläosassa on mullanvärjäämää hiekkamoreenia, alempana se muuttuu savipitoiseksi. Mitään mainittavaa yhtä mahdollista kiviesineen katkelmaa lukuunottamatta emme löytäneet.

Koska löytöjä on tullut esille runsaasti, käsitykseni mukaan melko suppealta alueelta, katson paikan kuuluvan toistaiseksi II-luokan kivilautiseksi asuinpaikaksi.

KIURUVESI
Kirkonkylä
Korkeakangas

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

16.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHOST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Kiuruvesi

Korkeakangas

2.416.

Korkeakankaan kivikautinen asuinpaikka n. idästä kuvattuna. Nuolella merkitty Kiuruveden kirkko. Esineet on löydetty tilarakennuksen ympäristöstä ja sen eteläpuolelta. Katkoviivoiteltua aluetta on löydetty kaksi kivitalttaa, jotka ovat hukassa.

Valok. H. Matiskainen 1977.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLÄ

koordinaatit: x= 7059 96, y= 475 30, z= n. 107,5 (Niskala)

kl. Niemiskylä

tl. Niskala RNo 18⁶³

om. mv Eero Heinonen, os. 74720 Niemiskylä

Maasto: Loivasti etelään viettävä pelloksi raivattu hiekka-peräinen niemi.

Löydöt: KM 3160: 7, 14, 15; KM 3161: 10; KM 8310: 1-3;

KM 4415: 4; KM 8578: 2; KuM 2702; kaski- tai lapinraunioita;

PERUSKARTTA 3323 05 NIEMISKYLÄ

H. Matiskainen:

Niskalan kivikautisen asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruveden Niemiskylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Niskalan-niemen Niskalan tilalta löydettyjen kiviesineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 3160: 7, (tasataltta), 14, (tasataltta), 15, (kourutaltta) on löydetty Olli Niskasen tilan maalta Niemiskylästä. Esineet lähetti KM:oon J. Kauppi v. 1895. KM 3161: 10, (kivituura), löydetty Olli Niskasen maalta Lapinharju -nimiseltä paikalta, josta Kaupin kautta ennenkin kolme kiviesinettä. J. Kaupin lähetys v:lta 1895. - KM 4415: 4, (kourutaltta), löytänyt Juho Gärström perunakuoppaa syventäessään n. v. 1898 Niemiskylän Niskalanniemen talosta. Antti Tikkasen lähetys v:lta 1904. - KM 8310: 1-3, (tasataltta, tasataltta, kourutaltta), löytänyt ent. taloll. Olli Niskanen Niskalanniemen talon pihapellosta. K. A. Lindströmin lähetys v:lta 1924. - KM 8578: 2, (kivenliuska), löytänyt talollinen Efraim Heinonen Niskalanniemeltä omistamansa talon niemipellosta. - KuM 2702, (kivitaltta), löytänyt Veikko Tossavainen kynnöksestä v. 1931 Niskalansalmen etelärannalta. Paikka on n. 2 m veden pinnan yläpuolella ja n. 100 m vesirajasta. Aikaisemmin kerrottiin myös paikalta löydetyn kivitalttoja. Esineen luov. mv Olli Lämsä v. 1931, stip V. Jauhiaisen keräys.

Niskalan tila sijaitsee Niemisjärveen pistävällä Niskalanniemellä Niemiskylässä. Tilan rakennukset on rakennettu niemen korkeimmalle kohdalle. Rinteet ympärillä on raivattu pelloiksi, paitsi niemen länsiranta, joka on kivikkoista ja kallioista.

Tilan isäntä Eero Heinonen ei löydöistä tiennyt mitään. Löytötietojen perusteella hän oletti esineiden löytyneen asuinrakennuksen eteläpuolella olevalta pellolta. Tilan hän kertoi siirtyneen Heinosten omistukseen 1900 -luvun alussa.

Tilan pellot olivat kynnöksellä ja helposti tarkastettavissa. Paikalla kävin kahdesti, toisen kerran FM Matti Huurteen kanssa. Maaperä pellossa on mullan värjäämää hiek-kamoreenia, josta emme havainneet mitään esihistorialliseen viittaavaa.

Koska löytöjä on tullut esille runsaasti, käsitykseni mukaan melko suppealta alueelta, määrittelen paikan toistaiseksi II -luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

Asuinrakennuksesta n. 300 m etelälounaaseen on kaksi ki-viröykkiötä niemen kärjessä, länsipuolella, koivuhaassa. Röyk-kiöt sijaitsevat vierekkäin. Pohjoisempi, pienempi on pyöreä, halkaisijaltaan n. 4 m, eteläisempi pitkä ja epäsäännöllisempi, n. 10 m pitkä ja 5 m leveä. Kivet ovat kooltaan enimmäkseen päänkokoisia mutta myös "miehennostannaisia" esiintyy. On vaikea sanoa, ovatko röykkiöt kaski- vai lapinraunioita, kuitenkin luontaista ei kivikko ole.

Hjalmar Appelgren on merkinnyt muistiin tiedon, joka mahdollisesti liittyy em. röykkiöihin. Kertomuksen mukaan Läävän talon isäntä Juho Pöksyläinen Kiuruveden muinaisjäännöksiä ilmoittaessaan mainitsee, että "Niemisjärven rannalla, Lapin-harjulla on lappalaiskiukaita". Kertomus on v:ltä 1898. Peruskarttaan on merkitty Niskalanniemen länsipuolella olevan niemen nimeksi Lapinharju, (ks. 3323 06 OSMANKI, x= 7060, y= 474). Tarkastin niemen mutta en havinnut siellä mitään röyk-kiöitä. Myöskään paikan omistaja, Aarne Pennanen, os. 74720 Kiuruvesi Niemiskylä, ei kertomansa mukaan niitä ole niemessä nähnyt. Viitaten em. löytöön KM 3161: 10, joka mainitaan löy-tyneeksi Lapinharju -nimiseltä paikalta ja josta on aikaisem-min lähetetty kiviesineitä (KM 3160) oletan nimitetyn Lapin-harjuksi vuosisadan vaihteessa Olli Niskasen tilaa, tai jo-takin tiettyä osaa siitä.

KIURUVESI

Niemiskylä

PERUSKARTTA 3323 05 NIEMISKYLÄ

Niskala

17.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Niemiskylä

Niskala

2. 417.

Niskalan kiviautinen asuinpaikka n. etelästä kuvattuna. Esineet on löydetty tilarakennuksen läheisyydestä pellolta. Vasemmassa laidassa koivikossa erottuvat kivirauniot (lapinraunioita ?) Aivan oikealla näkyy kappale Niemisjärveä.

Valok. H. Matiskainen 1977

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Niemiskylä

Niskala

2.417.

K1 Pohjoisempi röykkiö kuvattu n. pohjoisluoteesta.
Taustalla Niemisjärvi.

K2 Eteläisempi röykkiö kuvattu n. etelästä.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Koski

Ohenmäki

18.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

koordinaatit: x= 7073 04, y= 469 26, z= 117,5

kl. Koski

tl. Ohenmäki RNo 1⁷⁴

om. mv Antti Hyvärinen, os 74700 Kiuruvesi Ohenmäki

Maasto: pohjoiseen viettävä hiekkaperäinen pelto.

Löydöt: KM 3564: 8, KM 18691: 1-4,

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Koski

Ohenmäki

18.

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

H. Matiskainen:

Ohenmäen kivikautisen asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruvedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Ohenmäen tilan maalta löydettyjen kiviesineiden löytötiedot, joista seuraavaa: - KM 3564:8, (kourutaltta), löytänyt itsellismies Hiskias Humaloja Kosken tilan, Ohenmäen torpan pellosta kyntötöiden yhteydessä. K. Moilasen lähetys v:lta 1898. - KM 18691: 1-4, (hioin, tasataltta, kourutaltta, kourutaltta), löytänyt mv. Antti Hyvärinen (+) Ohenmäen tilan pellosta.

Ohenmäen tila sijaitsee Lahnaojen lounaispuolella, josta n. 800 m, Ohenmäen kansakoulusta n. 200 m pohjoiskoilliseen. Tila on rakennettu pohjoiseen viettävänrinteen laelle, rinne ja sen alapuolella oleva jokitasanko on raivattu talon pelloiksi.

Tilan isäntä Antti Hyvärinen kertoi v. 1972 "Museo-Paavo" Ruotsalaisen välityksellä KM:oon lähetettyjen kiviesineiden (KM 18691) löytyneen 60-luvun lopulla talon pohjoispuolella olevasta rinnepellolta, pieneltä alueelta, kyntötöiden yhteydessä. Esineet löysi hänen isävainaja, Antti Hyvärinen. Löytöpaikka on n. 150 m asuinrakennuksesta pohjoiseen, pellon rinteessä selvästi havaittavassa muinaisrantatörmän muodostamassa poukamassa. Pelto oli jätetty heinälle, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Koekuopista en löytänyt mitään mainittavaa. Maaperä on paikalla hienoa hiekkaa.

Paikka soveltuu asuinpaikaksi hyvin korkeutensa perusteella, verrattaessa sitä mm. Hinkusalmen ja Hukkalan asuinpaikkoihin. Koska esineet ovat tulleet esille suppealta alueelta, määrittelen paikan toistaiseksi II-luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

KUOPION MUSEO KHO
ESIIST. TOP. ARK.

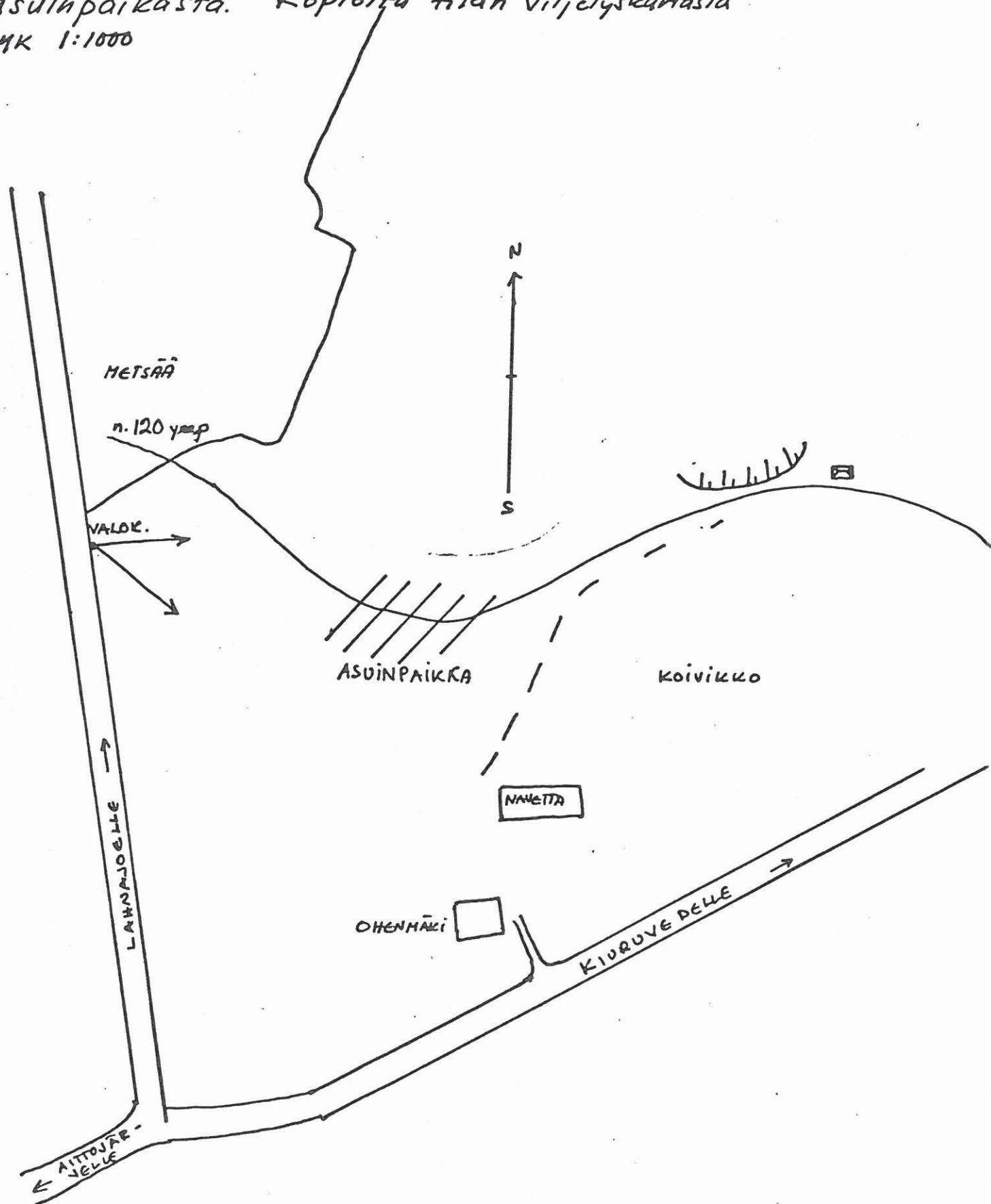
KIURUVESI

Koski

Ohenmäki

2. 418.

Karttaluonnos Ohenmäen kivikautisesta
asuinpaikasta. Kopioitu tilan viljelyskartasta
MK 1:1000

Koski

Ohenmäki

18.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Koski

Ohenmäki

2.418.

Ohenmäen kivikautinen asuinpaikka n. lännestä, Lahnajoen maantieltä kuvattuna. Tilarakennukset oikealla. Viivoitetylta alueelta on löydetty esineet KM 18691: 1-4.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Jylänkö

19.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

koordinaatit: x= 70 73 46, y= 470 40, z= 112,5 (Jylänkö)

kl. Osmanki 2

tl. Jylänkö RNo 2²⁵

om. mv Kalle Multala, os. 74700 Kiuruvesi Myllylä

Maasto: Lounaaseen viettävä pelto Jylängönkosken partaalla.

Löydöt: KM 3564: 6, 7; KM 3873: 8; KM 4088: 2; hukassa oleva
taltan katkelma; KuM 6272;

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

H. Matiskainen:

Jylängön kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruvedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkasti Jylängön tilalta KM:oon toimitettujen esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: - KM 3564: 6,7, (kaksoistaltoa, kourutaltoa) on löydetty samasta paikasta, n. 0,5 kyynärän syvyydestä uutispeltoa tehtäessä n. v. 1888 Osmangin kylän Jylängön talon Jylängön kosken varrelta, n. 2 syltä kosken rannasta länttä kohden. Paikka on savimaata ja muuten soista. Samasta pellostä kerrottiin myöhemmin löytyneen esineitä, vaan ne ovat joutuneet hukkaan. Aseet on löytänyt isäntä Tuomas Alatalo. K. Moillasen keräyksiä v:lta 1898. - KM 3873:8, (kourutaltoa), löydetty Jylängön talon maalta riiden luota, kun sitä pelloksi tehtiin. Siinä oli keskellä peltoa talon väen mukaan "semoinen niinkuin saari, kiviä, tiiltä ja mitä lie ollut", joka jätettiin raivaamatta ja vielä näkyy muodostavan muutoin tasaisen pellon korkeimman kohdan. Siitä on tämä taltoa ja kaikki muut kiviaseet löytyneet. (Entiset löydöt KM 3564: 6,7). Hjalmar Appelgrenin keräys virkamatkaltaan v. 1900. - KM 4088: 2, (tasataltoa), löytänyt talonpoika Sakari Alatalo Jylänkö -nimisen talon vanhasta pellostä, sitä kyntäessään v. 1901. Samasta pellostä oli ennenkin löytynyt kivistä esineitä, mutta se oli joutunut hukkaan. A. Tikkasen lähetys v:lta 1904.

Jylängön tila sijaitsee Lahna- ja Remesjoen risteyksessä, Jylängönkosken rannalla, koskesta n. 100 m pohjoiseen. Risteyksestä joki jatkaa Jylängönjokena, laskien Osmankijärveen. Tilasta n. 250 m luoteeseen sijaitsee toinen rakennusryhmä, jossa asuu K. Multalan veli. Tämä paikka on merkitty peruskarttaan Jylängöksi. Vanha päärakennus on v:lta 1843, tila on siirtynyt Alatalon suvulta Multaloille v. 1934.

Tilan isäntä Kalle Multala osasi paikantaa löytöpaikan. Se sijaitsee vanhasta päärakennuksesta n. 100 m etelään, kosken partaalla, jossa pelto kohoaa kumpuna ympäristöään ylem-

mäksi. Muuten pelto viettää loivasti etelälounaaseen. Löytötiedoissa mainittu riihi on edelleen pystyssä, sen ja kumpareen välimailta kertoi K. M. löytäneensä joskus 50 -luvulla taltan puolikkaan, mutta se on joutunut hukkaan.

Tarkastin riien ja kosken välisen kynnöksellä olleen pellon. Em "kumpareelta" poimin 5 kvartsi-iskosta pellon pinnalta. Paikalla oli myös rautakuonaa, pahnutta savea, tiilenkappaleita ja hiiliä. Maaperä on savipitoista moreenia, löytöpaikalla mustaa ja noen värjäämää. (Löydöt: KuM 6272) Tarkastin myös kynnöksellä olleet pellot riien länsipuolella aina Jylängön uudistilaan asti, mutta en havainnut paikalta mitään erikoista.

Käsitykseni mukaan asuinpaikka on sijainnut riien ja kosken välisellä alueella, "ydinalueen" olleen kumpareella, kosken partaalla. Myöhemmin paikalle on luultavasti rakennettu sulatto tms. joka on ottanut käyttövoimansa koskesta.

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II-luokan kivi-kautiseksi asuinpaikaksi.

PERUSKARTTA 3324 REMESKYLÄ

KIURUVESI

Osmanki 2

Jylänkö

19.

KUOPION MUSEO KhO
 ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Osmanki 2

Jylängö

2.419.

Jylängön kivikautinen asuinpaikka n. lännestä kuvattuna. Jylängön tila merkitty nuolella, riihirakennus on ympäröity. Sen vasemmalla puolella olevasta pellosta on löydetty KM 3564: 6.7; KM 3873: 8; KM 4088:2. Risteillä merkitty kvartsi-iskosten KuM 6272 löytöpaikka.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

s. 150
KIURUVESI
Sorvalinkoski
Pitkälä

20.

Kivikautinen asuinpaikka, II
peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI
· koordinaatit: x= 7075 24, y= 468 30, z= 117,5
kl. Sorvalinkoski
tl. Pitkälä RNo 2⁵¹
om. mv Kalle Mäyrä, os. 74700 Kiuruvesi Sorvalinkoski
Maasto: lounaaseen viettävä pelto Lahnajoen varrella.
Löydöt: KuM 6254, (kolme tasatalttaa, pienoistaltta, liuske-
naskali, kvartsi-iskos)

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

H. Matiskainen:

Pitkälän kivistä asuinpaikan tarkastus Kiuruveden Sorvalinkosken kylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi mv Kalle Mäyrä minulle omistamansa Pitkälän tilan pellosta löytämistään kiviesineistä.

Löytöpaikan tarkastin FM Matti Huurteen kanssa.

Pitkälän tila sijaitsee Sorvalinkosken kylässä, Lahna-joen koillisrannalla, n. 50 m joesta. Tilan pellot on raivattu joesta kohoavalle rinteelle. Aittojärvi-Remeskylä -maantie halkaisee pellot luode-kaakko -suunnassa.

Kalle Mäyrän opastuksella kävimme löytöpaikalla. Se sijaitsee asuinrakennuksesta n. 250 m itäkoilliseen, maantien koillispuolella olevalla pellolla, joka viettää loivasti lounaaseen. Paikalla on ympäristöään ylemmäksi kohoava kumpare ja mainitulta kumpareelta löytyivät esineet muutaman vuoden sisällä paikkaa kynnettäessä 60 -luvun vaihteessa. Tarkastuksen yhteydessä pelto oli jätetty "sängelle", joten havaintojen teko oli vaikeaa. Maaperä on paikalla hienoa hiekkamoreenia. Muutamaa epämuotoista kvartsia lukuunottamatta emme havainneet paikalla mitään erikoista.

Koska esineet on löydetty suppealta alueelta ja löytökorkeus on sama kuin paikalta n. 600 m kaakkoon, Lahna-joen kaakkoispuolella olevan Hukkalan kampakeraamisen asuinpaikan, (ks. 2.404.), määrittelyn paikan II-luokan kivistä asuinpaikaksi.

KIURUVEESI

Sorvalinkoski

Pitkälä

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

7075284/3468278

20.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Sorvalinkoski
Pitkälä
2.420.

K 1. Pitkälän asuinpaikka kuvattu n. länsilounaasta, Sorvalinkosken maantieltä. Löydöt KuM 6254 tulivat esille nuolen osoittamalta kumpareelta.

K 2. Nuolen osoittama asuinpaikka kuvattuna Lahnaajoen yli n. lounaasta.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI s. 154
Osmanki 2
Ruukanlehto

21.

Kivikautinen asuinpaikka, II
peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ
koordinaatit: x= 7075 10, y= 470 17, z= 117,5
kl. Osmanki 2
tl. Ruu(h)kanlehto RNo 11¹²
om. mv Aaro Savirinne, os. 74700 Kiuruvesi Myllylä
Maasto: lounaaseen viettävä jokivarsipelto Remesjoen rannalla.
Löydöt: KuM 6256, (neljä tasatalttaa)

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

H. Matiskainen:

Ruukanlehdon kivikautisen asuinpaikan (II) tarkastus Kiuru-
vedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä saimme FM Matti Huurteen kanssa kuulla Aaro Savirinnan omistamaltaan Ruukanlehdon tilalta löytämistään ja hallussaan olevista kiviesineistä.

Ruukanlehdon tila sijaitsee Remesjoen itärannalla, josta n. 200 m itään, Jylängönkoskesta n. 1,7 km pohjoiseen. Tila on rakennettu loivasti lounaaseen Remesjokeen viettävälle jokirinteelle, rakennusten ja joen välinen alue on raivattu pelloksi. A. S:an mukaan tilan oikea nimi on Ruuhkanlehto, peruskartalle se on merkitty Ruukanlehdoksi.

Isännän opastuksella tarkastimme löytöpaikan. Se sijaitsee asuinrakennuksesta n. 120 m länteen pellolla, siihen pistävän metsäisen niemekkeen päässä. Löytöpaikalla maasto on hieman ympäristöään korkeampi hiekkaperäinen kumpare, maaperä ympärillä on savipitoista, luultavasti joen aikaisemmin tuomaa lietettä. Esineet löytyivät suppealta alueelta kumpareen ympäriltä vuosien mittaan paikkaa kynnettäessä. Tarkastuksen yhteydessä pelto kasvoi heinää, mitään mainittavaa emme paikalta löytäneet. Löytöalueen viereinen metsää kasva-va niemeke on maaperältään hiekkaa. Niemekkeessä on lukuisia pieniä hiekkakuoppia, joista on otettu hiekkaa tilan käyttöön. Kuoppien profiilien tarkastuksessa ei löytynyt mitään mainittavaa.

Koska löydöt ovat tulleet esille suppealta alueelta ja paikan löytökorkeus on sama kuin siitä n. 1,2 km pohjoiseen sijaitsevan Härkälammen asuinpaikan (ks. 2. 422.), määrittelen paikan II -luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

KIURUVESI

Osmanki 2

Ruukanlehto

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Osmanki 2

Ruukanlehto

2.421.

Ruukanlehdon kivekautisen asuinpaikan arvioitu sijaintipaikka. KuM 6254 löydetty nuolen osoittamalta, ympäröidyltä peltoharjanteelta. Kuva on otettu n. etelästä, Ruukanlehdon tila oikealla, vasemmalla virtaa Remesjoki.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Härkälampi

22.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

koordinaatit: x= 7076 27, y= 469 65, z= .120

kl. Osmanki 2

tl. Härkälampi RNo 11³⁵

om. mv Heikki Laukkanen, os. 74700 Kiuruvesi Lehto

Maasto: hiekkaperäinen kumpare länteen viettävällä jokivarsipellolla Remesjoen rannalla.

Löydöt: KuM 6260, (pohjalainen kirves, pohjalainen tasataltta, kourutaltta ja kvartsi-iskoksia)

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Härkälampi

22.

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

H. Matiskainen:

Härkälammen kivilautisen asuinpaikan (II) tarkastus Kiuru-
vedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä sain FM Matti Huurteen kanssa kuulla, että mv Heikki Laukkasen hallussa oli kivilautisia esineitä, jotka olivat löytyneet hänen omistaman Härkälammen tilan maalta.

Härkälammen tila sijaitsee Remesjoen itärannalla, joesta n. 200 m itään, Jylängönkoskesta n. 3 km pohjoisluoteeseen. Tila on rakennettu Remesjoesta kohoavalle rinteelle, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Esineet oli löytänyt isännän edesmennyt äiti Hilma Laukanen asuinrakennuksesta n. 70 m länteen, pellosta 1950 -luvulla. Löytöpaikka on pellossa hieman ympäristöään ylemmäksi kohoava hiekkaperäinen kumpare. Pelto oli tarkastettaessa jätetty heinälle. Kumpareen halkaisevan sarkaojan profiilista löysi Matti Huurre puolenkymmentä kvartsi-iskosta. Maaperä on paikalla hienoa hiekkaa, alempana rinteessä se muuttuu savipitoiseksi.

Asuinpaikan laajuus jäi epäselväksi huonojen havaintomahdollisuuksien vuoksi. Löytöpaikan eli kumpareen eteläpuolella on n. 50 m päässä n. 0,5 ha suuruinen hiekkakuoppa, jonka profiilien tarkastuksessa ei havaittu mitään erikoista.

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II -luokan kivilautiseksi asuinpaikaksi.

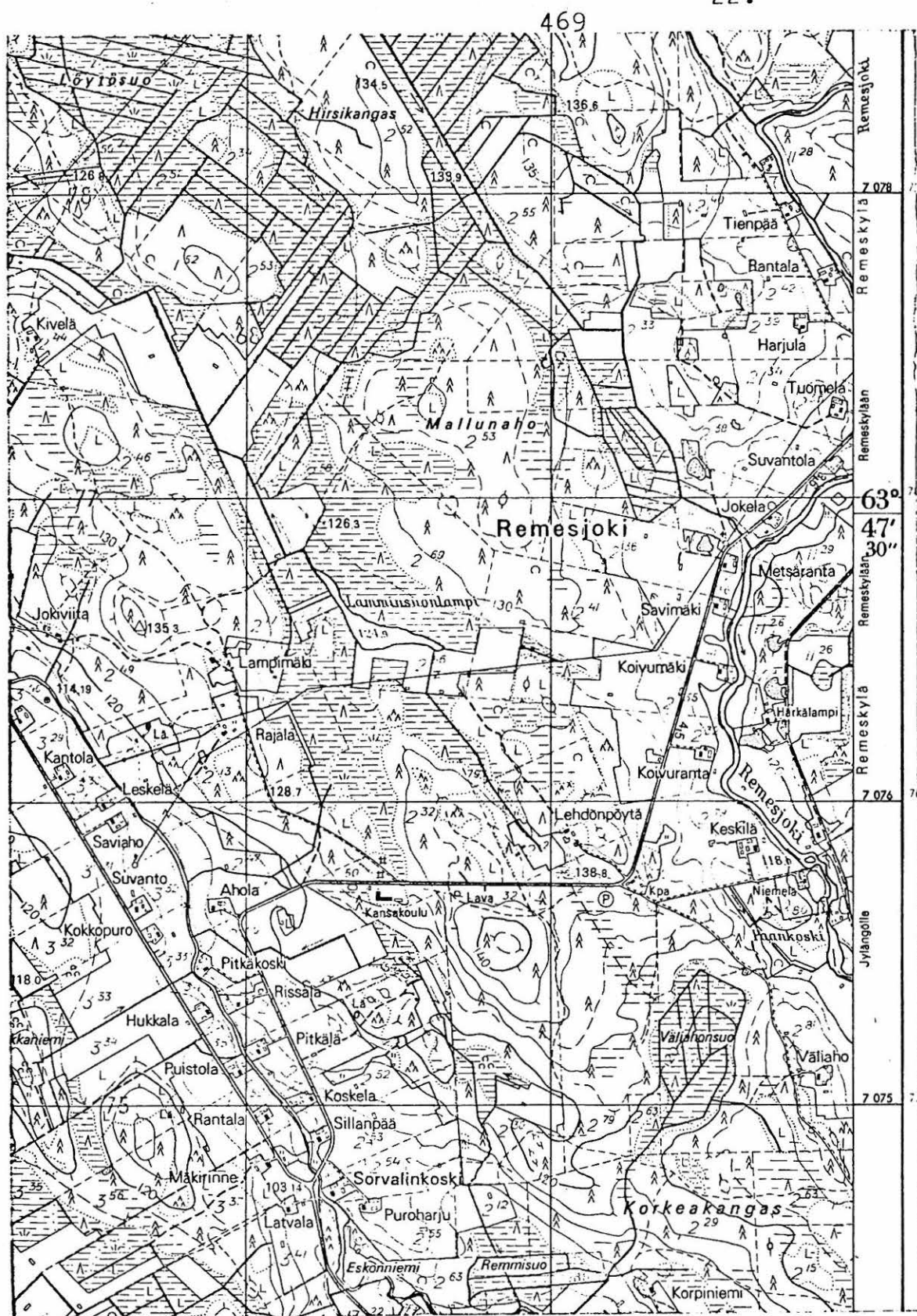
PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

KIURUVESI

Osmanki 2

Härkälampi

22.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Osmanki 2

Härkälampi

2.422.

Härkälammen kiviautinen asuinpaikka n. pohjoisesta kuvattuna. Löydöt KuM 6260 tulivat esille pellon keskivaiheilla näkyvältä kumpareelta, ks. ristit. Vasemmalla Härkälammen tilan rakennuksia, oikealla virtaa Remesjoki.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Osmanki 2

Harjula

23.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

koordinaatit: x= 7077 66, y= 469 62, z= n. 130

kl. Osmanki 2

tl. Harjula RNo 2³⁹

om. mv Emil Saastamoinen, os 74700 Kiuruvesi Siltala

Maasto: itään viettävä hiekkaperäinen metsää kasvava harjanne.

Löydöt: KuM 6263, (kvartsi-iskoksia, palanutta luuta),

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

H. Matiskainen:

Harjulan kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruvedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Remesjokivarressa olevia kynnöspeltoja pääpiirteittäin. Sen yhteydessä löysin Harjulan kivistä asuinpaikan.

Harjula sijaitsee Remesjoen länsipuolella, n. 200 m joesta länsilounaaseen, Remeskylä-Lahnajoki -maantien luoteispuolella, n. 300 m tiestä. Tila on rakennettu joesta kohoavalle rinteelle, ympäristö asuinrakennusten ympäriltä on raivattu pelloiksi.

Asuinpaikka sijaitsee asuinrakennuksesta n. 250 m länsiluoteeseen, loivaa peltorinnettä ylempänä olevalla, männikköä kasvavalla hiekkaperäisellä harjanteella. Paikalla on kaksi pientä hiekkakuoppaa ja maatunut tervahauta. Löydöt tulivat esille idemmästä, lähempänä tilaa olevasta hiekkakuopasta. Kuoppa on n. 2 aarin laajuinen. Kvartsi-iskokset löytyivät sen pohjois ja itäpuolelta profiilista. Maaperä paikalla on hiekka- ja sora-moreenia, paikoin kivistä. Isäntä E. S:en mukaan paikalta on otettu hiekkaa n. 20 v. sitten. Profiilitkin olivat paikoin jo luhistuneet. Niiden mukana oli valunut alas myös hiilenkappaleita mutta mitään luhistuneita liesirakenteita en havainnut.

Lännempänä olevan hiekkakuopan tarkastuksessa ei tullut esille mainittavaa. Samoin löytöpaikan ympärillä alempana olevien peltöjen tarkastuksessa en havainnut mitään erikoista. Maaperä on hienoa hiekkaa.

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II -luokan kivistä asuinpaikaksi.

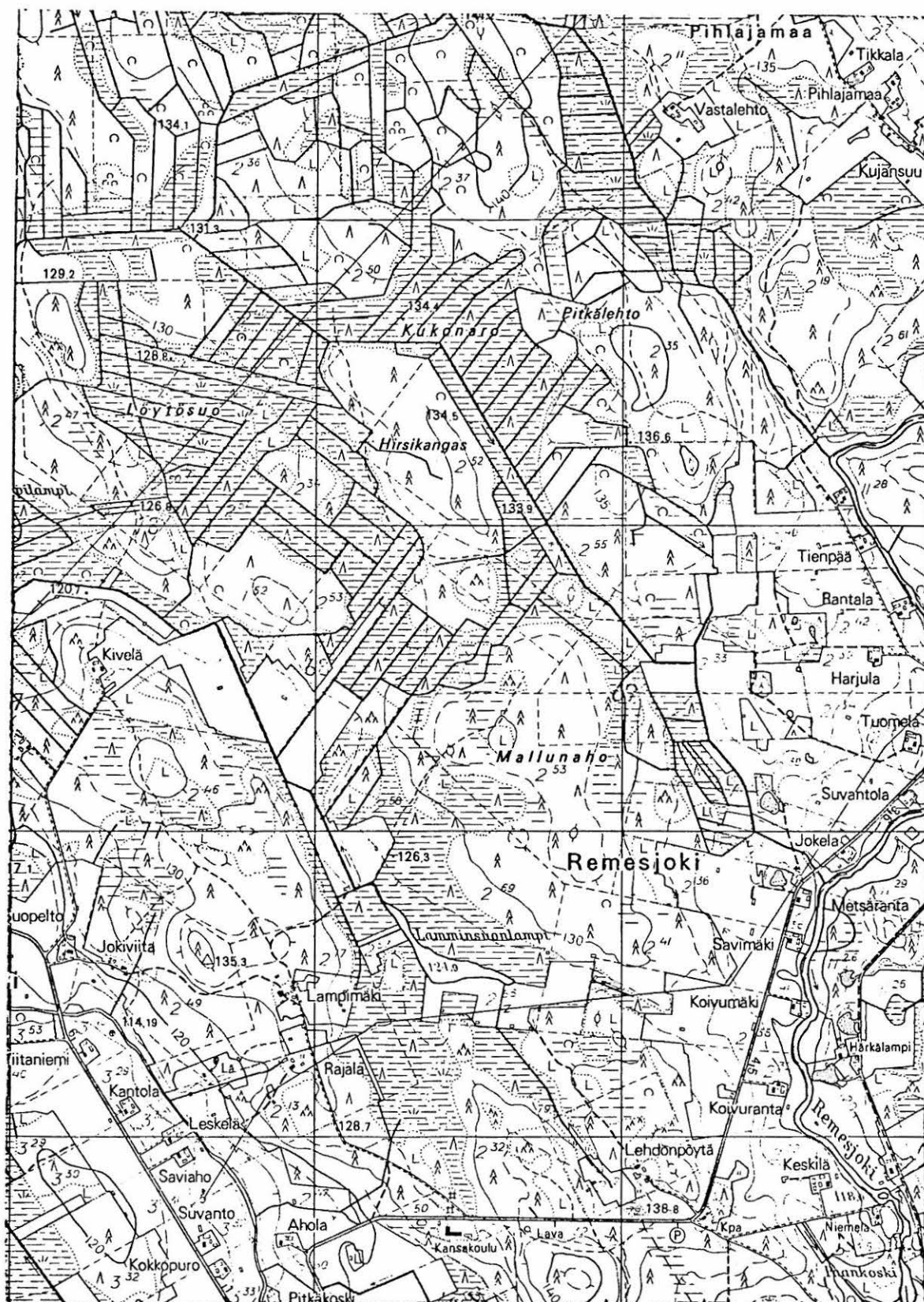
KIURUVESI

Osmanki 2

Harjula

PERUSKARTTA 3324 01 LAINAJOKI

23.

KUOPION MUSEO Kh0
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Osmanki 2

Harjula

2.422. J

Harjulan kivikautinen asuinpaikka n. länsiluoteeseen,
Harjulan tilan pihalta kuvattuna. Nuolen osoittamassa
paikassa metsikössä on hiekkakuoppa, jonka profiileista
tulivat löydöt KuM 6263 esille.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Tienpää

s. 166

24.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

koordinaatit: x= 7078 00, y= 469 76, z= n. 125

kl. Osmanki 2

tl. Tienpää RNo 2⁴⁰

om. Juho Kärkkäisen perik., os. 74700 Kiuruvesi Siltala

Maasto: koilliseen viettävä peltorinne Remesjoen varrella.

Löydöt: KuM 6258, (kvartsi-iskoksia ja kaapimia); (hukassa oleva reikäase tai -kivi).

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Tienpää

24.

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

H. Matiskainen:

Tienpään kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruvedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi mv Juho Hyvönen, os. 74700 Kiuruvesi Siltala, että hänen naapuristaan, Tienpään tilalta on löydetty joskus aikoinaan kivistä esine.

Tienpään tila sijaitsee Remesjoen kylässä, (virallisesti kylä on Osmanki 2), Remesjoen länsirannalla, jokiterassin päällä, joen partaalla, Remeskylä-Lahnajoki -maantien koillispuolella, tiestä n. 700 m. Tilan pellot ympäröivät asuinrakennuksia. Ne on vuokrattu mv. Yrjö Partasen viljeltäväksi, os. Remeskylä 74940.

Talonväen mukaan "kivistä esine" on ollut reiällinen esine, jonka joku talon lapsista löysi v. 1954, navetan takaa joesta, johon se ilmeisesti oli vierinyt rantatörmästä. Esine oli kuulemma toimitettu Kiuruveden kotiseutumuseoon mutta kortiston mukaan sitä ei siellä ole ollut.

Tarkastin löytöpaikan navetan takaa. Törmästä en löytänyt mitään mutta törmän päällä olevasta ruispellosta löysin runsaasti kvartsi-iskoksia. Ne löytyivät orasta kasvavan pellon pinnalta joen ja Metsäpirtin tilalle menevän tien välistä n. 0,5 ha alueelta. Maaperä paikalla on mullanvärjäämää hienoa hiekkaa. Löytöpaikka viettää loivasti koilliseen. Alempana maaperä muuttuu savipitoisemmaksi.

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II -luokan kivistä asuinpaikaksi.

KIURUVESI

Osmanki 2

Tienpää

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

24.

469

KUOPION MUSEO Kh0
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURU VESI

Osmanki 2

Tienpää

2.424

Tienpään kiviakautinen asuinpaikka n. länsiluoteesta kuvattuna, löytöalue merkitty ristein.
Vasemmalla virtaa Remesjoki, nuolen osoittamassa metsikössä Harjulan (2.423) asuinpaikka.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Metsäpirtti

25.

Kivikautinen asuinpaikka, II
peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI
koordinaatit: x= 7078 18, y= 469 68, z= n. 125
kl. Osmanki 2
tl. Metsäpirtti RNo 2¹⁹
om. mv Aarne Väisänen, os. 74700 Kiuruvesi Siltala
Maasto: koilliseen viettävä jokitorrä Remesjoen varrella.
Löydöt: KuM 6257, (kvartsi-iskoksia); (hukassa oleva taltta),

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Metsäpirtti

25.

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

H. Matiskainen:

Metsäpirtin kivikautisen asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruvedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä, tarkastaessani Tienpään kivikautista asuinpaikkaa (2.424.), kertoi viereisen tilan, Metsäpirtin isäntä Aarne Väisänen, että hän oli löytänyt kivikirveen tai taltan tilansa pellosta 50 -luvun lopulla.

Metsäpirtin tila sijaitsee Remesjoen kylässä (virallisesti Osmanki 2), Remesjoen länsirannalla, jokiterassin päällä, Remeskylä-Lahnajoki -maantien koillispuolella, n. 900 m tieltä. Jokivarsi tilan ympäriltä on raivattu pelloksi.

Kiviesineen kertoi isäntä antaneensa pian löytymisen jälkeen kirkonkyläläiselle urheiluliikkeen johtajalle Viljo Pesoselle, tarkoituksena talletta esine KiKS:oon tämän välityksellä. Esinettä ei mainita museon esineluettelossa, joten se on hukkunut matkalle.

Isännän opastuksella tarkastin löytöpaikan. Esine löytyi asuinrakennuksesta n. 100 m luoteeseen ja n 30 m joesta pellostä, kyntötöissä. Pelto oli jätetty heinälle, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Arvioidulta löytöpaikalta poimin pellon pinnalta puolenkymmentä kvartsi-iskosta. Isäntä väitti, että aina kynnön yhteydessä on paikalta noussut vastaavanlaisia kvartsilastuja mulloksen pintaan, mutta ne on jätetty peltoon. Maaperä on paikalla savipitoista hienoa hiekkaa. Löytöpaikan kohdalla maasto nousee kumparemaisesti ympäristöään hiukan ylemmäksi. sen pohjoispuolella oli tarkastuksen yhteydessä perunalle istutettu pelto. Maaperä siinä on hienoa moreenia. Mitään mainittavaa en enää siitä löytänyt.

Asuinpaikan laajuus jäi huonojen havintomahdollisuuksien vuoksi epäselväksi. Löytöalue on muutaman aarin laajuinen. Paikalta n. 200 m kaakkoon sijaitsee Tienpään asuinpaikka, (2.424.) Väliseltä alueelta en löytänyt mitään asuinpaikkaan viittaavaa, joten erotin alueet erillisiksi asuinpaikoiksi.

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II-luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

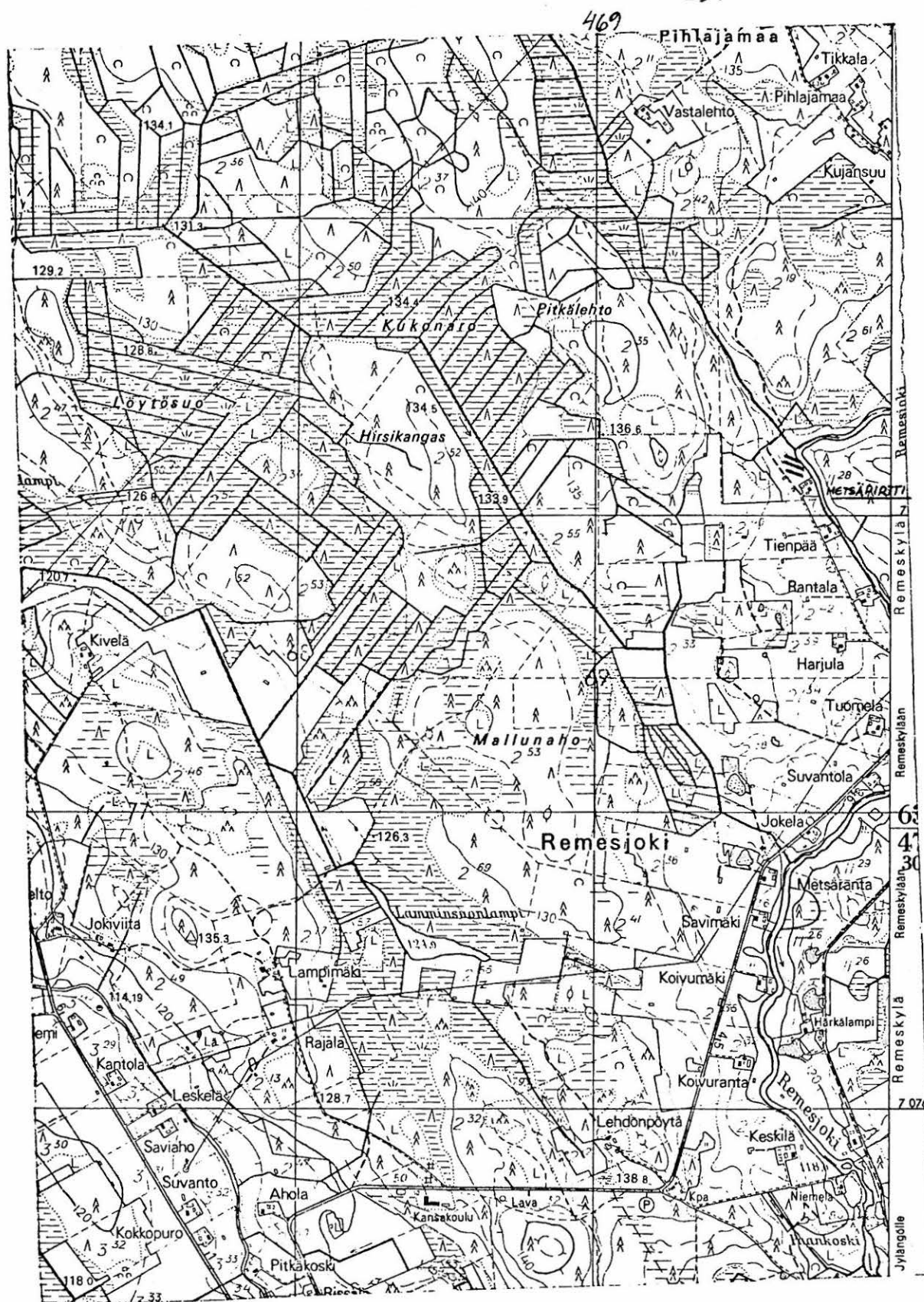
KIURUVESI

Osmanki 2

Metsäpirtti

25.

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Osmanki 2

Metsäpirtti

2.425.

Metsäpirtin kivilautinen asuinpaikka n. pohjoisesta kuvattuna. Löytöalue merkitty ristein. Vasemmalla virtaa Remesjoki, nuolen osoittamassa paikassa sijaitsee Tienpään kivilautinen asuinpaikka (2.424)

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Lahnajoki
Jussila

26.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

koordinaatit: x= 7077 42, y= 466 88, z= n. 120

kl. Lahnajoki, Osmanki 2

tl. Jussila RNo 2⁴⁸

om. mv. Juho Manu, os 74700 Kiuruvesi Jelkänen

Maasto: itään loivasti viettävä, Lahnajokeen laskeva pelto-
rinne.

Löydöt: KuM 6273, (kiviesineen katkelmia, kvartsi-iskos)

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

26.

H. Matiskainen:

Kiuruvesi, Lahnajoki, Jussila, tarkastus 20.6. 1977.

Kiuruveden kotiseutumuseon kivikautisten esineiden luettelon mukaan mv. Veikko Manu, os. Jelkänen 74700 Kiuruvesi, oli v. 1960 toimittanut Kiuruveden kotiseutumuseoon tilan pellolta löydetyn taltan. Inventointityön yhteydessä tarkastin löytöpaikan.

Jussilan tila sijaitsee Lahnajoen kylässä, Lahnajoes-ta Sorvalinkoski-Lahnanen maantiesillasta n. 900 m. pohjoiseen. Tila on rakennettu suosta kohoavan harjanteen päälle (koordinaatit x= 7077 27, y= 467 05, z= 125), tilarakennusten ympäristö on metsää kasvavaa kangasta. Talon pellot sijaitsevat asumukseta n. 300 m. luoteeseen. Ne on raivattu suosta. Asuinpaikka sijaitsee peltokokonaisuudesta kaakkoon pistävällä rinnepellolla, talosta pelloille menevän tien lounaispuolella jäävällä saarakkeella.

Löytäjä VM toimi oppaanani. Hän kertoi peltoa käytetyn useasti maaperänsä vuoksi perunapeltona, ja sen yhteydessä on huomio kiinnittynyt maasta löytyviin hiottuihin kivikappaleisiin. Suuri määrä mainittuja katkelmia oli joutunut hukkaan, mutta kaksi kiviesineen katkelmaa ja kvartsi-iskos oli vielä löytäjän hallussa (KuM 6273).

Maanlaatu asuinpaikalla on mullansekaista hienoa hiekkaa, joka rinteen alaosassa muuttuu turpeen sekaiseksi saveksi. Pelto oli jätetty heinälle, ja havaintojen teko oli vaikeaa. Pellon pinnalta löysin hiottun kiviesineen katkelman ja kivilaji-iskoksen. Tien koillispuolella oleva saarake oli perunalla mutta siinä en havainnut mitään erikoista (ks. kuvaliite). (Löytämäni esineet: KuM 6373).

Määrittelyn paikan II -luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

KIURUVESI

Lahnajoki

Jussila

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVEESI

Lahnajoki

Jussila

2.426.

Jussilan kivekautinen asuinpaikka n. koillisesta kuvattuna. Löytöalue merkitty ristein.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Kivisilmä

27.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

koordinaatit: x= 7076 14, y= 476 50, z= n. 130

kl. Remeskylä

tl. Kivisilmä RNo 4²

om. 1) Onni Partanen, Valkeakoski

2) Roope Huttusen perik. os. 74930 Herukkamäki

Maasto: Koilliseen viettävä peltorinne Näläntöjärven
rannalla.

Löydöt: Reikäkivi, joka on Lepistön kansakoulun kokoelmissa;
hukassa oleva reikäkivi; KuM 6267, (kvartsi-iskoksia);

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

H. Matiskainen:

Kivisilmän kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Kiuru-
veden Remeskylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa Kivisilmän tilalta löydetyn reikäkiven löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysivät Arvo ja Paavo Partanen Kivisilmän tilalta, Näläntöjärven itäpäästä n. 10m rannasta emäntä Tiina Kaikkosen pellolta nurmea kynnettyä v. 1948 savimultamaasta. Samaista peltoa raivattaessa siitä kuulemma löydettiin litteä reiällinen (tahkokiveä muistuttava) kivi, joka sittemmin on joutunut hukkaan,

Kivisilmän tila sijaitsee Näläntöjärven etelärannalla, n. 100 m järvestä, Järvenpäänlahdella. Talon kaakkoispuolella on loivat pellot.

Tilalla käydessämme havaitsimme sen olevan autiona. Saimme kuulla, että Tiina Kaikkosen tilan oli perinyt hänen poikansa Onni Partanen, joka oli myynyt peltoalueet Roope Huttusen perikunnalle. Asuinrakennus toimi edelleen Partasen kesähuvilana. Roope H:en poika Heikki Huttunen ei tiennyt löydöistä mitään eikä uusiakaan ollut löytänyt.

Kivisilmän pellot olivat kynnöksellä. Tarkastuksessa löysimme muutamia kvartsi-iskoksia ja -kaapimen, (KuM 6267). Maaperä paikalla on hiekkamoreenia. mitään merkkejä kulttuuri- maasta emme havainneet. Esineet löytyivät n. 80-100 m asuinrakennuksesta kaakkoon.

Epäselvien löytötietojen perusteella en voi varmuudella sanoa, kuuluvatko kvartsi-iskokset reikäkivien yhteyteen. Ilmeisesti reikäkivet löytyivät alemmasta, läheltä Näläntöjärveä.

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II- luokan kivistä asuinpaikaksi.

KIURUVESI

Remeskylä

Kivisilmä

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

27.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Lassila

s. 182

28.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

koordinaatit: SE-pää: x= 7075 00, y= 475 88, z= n. 132,5

NW-pää: x= 7075 07, y= 475 75, z= n. 132,5

kl. Remeskylä

tl. Lassila RNo 4²⁷

om. mv Alfred Kämäräinen, 74930 Herukkamäki

Maasto: Etelään viettävä hiekkaperäinen peltorinne

Löydöt: KM 8978: 1-2, (kaksoiskourutaltoa, keihäänkärjen ktkl.)
KiKsM 45, (kourutaltoa), hukassa oleva ta-sataltoa v:lta
1967, KuM 6265, (kvartsi-iskoksia)

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Lassila

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

28.

H. Matiskainen:

Lassilan kivikautisen asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruveden Remeskylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa Remeskyllän Lassilan tilalta löydettyjen kiviesineiden KM 8978: 1-2, KiKSM 45 löytötiedot.

Lassilan tila sijaitsee Näläntöjärven eteläpuolella, Järvenpäänlahden pohjasta n. 1,3 km lounaaseen Lepistönperän kylässä. Rakennukset sijaitsevat eteläkaakkoon viettävällä rinteellä. Ympäristö on raivattu pelloiksi.

Tilan isäntä Alfred kämääräinen muisti tilan maalta löydettyt kiviesineet ja osasi paikantaa summittain löytöpaikat. KM 8978: 1-2, kaksoiskourutaltan ja keihäänkärjen katkelman oli löytänyt hänen isänsä Kalle Kämääräinen v. 1926 asuinrakennuksesta n. 30 m etelään sijainneen riiden läheisyydestä. Itse hän kertoi löytäneensä kaksi kiviesinettä asuinrakennuksen eteläpuoleiselta pellolta. Toinen löytyi v. 1930 peltoa kynnettäessä riiden läheisyydestä. Esine oli kourutaltta, jonka A.K. kertoi luovuttaneensa 'Museo-Paavo' Ruotsalaisen kautta Kiuruveden kotiseutumuseoon, (KiKSM 45). Toisen kiviesineen, tasataltan, hän kertoi löytäneensä v. 1967 asuinrakennuksesta n. 150 m itäkaakkoon suopellolle menevän tilustien koillispuolelta, oja-profiilista. Paikalta oli tullut esille myös runsaasti hiillosta. Esineen A.K. kertoi toimittaneensa Kiuruveden kotiseutumuseoon, mutta kortiston perusteella sitä ei ole siellä säilytetty.

Hukassa olevan taltan löytöpaikalta löytyi runsaasti hiiliä, jotka vaikuttivat olevan peräisin terva- tai sysihaudasta. Tilustien etelälounaispuolella olevat peltosarat olivat kynnök-sellä. Löytöpaikan ja riiden väliseltä alueelta, pellon yläosasta poimimme kynnöksen pinnalta 16 kvartsi-iskosta. Asuinpaikka sijaitsee tilarakennuksista n. 150 m eteläkaakkoon n. 132,5 m:n korkeuskäyrää noudatellen. Laajuus tilustien koillispuolelle jäi epäselväksi huonojen havaintomahdollisuuksien vuoksi. Pelto siellä oli jätetty heinälle. Maaperä paikalla on hienoa hiekkaa

Löytöjen perusteella määrittelen paikan II-luokan
kivikautiseksi asuinpaikaksi.

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KIURUVESI

Remeskylä

Lassila

475

28.

7075

PERUSKARTTA 3323 01 KOIVUJÄRVI

29

H. Matiskainen:

Haahkarinsuun kivistä asuinpaikan tarkastus Kiuruveden Koivujärven kylässä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Jokelan tilalta löydettyjen kiviesineiden löytötiedot. V. 1914 löysi tilallinen Heikki Wåg omistamaltaan Jokelan tilalta, Koivujärven kylässä peltoa tehdessään hiontalaa'an kappaleen, hiomakiven kappaleen ja suppiloreiällisen pallonuijan. Löytäjän kerrotun mukaan "Löytöpaikalla havaittiin n. 5 m:n halkaisijan kokoinen rinki, jonka keskeltä löytyi tuhkaa ja hiiltä." Esineet ovat Huutoperän kansakoulun kokoelmissa.

Jokelan tila sijaitsee Koivujärven pohjoisrannalla, järvestä n. 150 m, Haahkarinjoen suistossa, joen länsipuolella. Tilan rakennukset on rakennettu joen muodostamalle niemekkeelle, ympäristö on raivattu pelloksi. Pellot jatkuvat talon pohjoispuolelle jokiterassin päällä. Tilaa ei enää viljellä. Pellot ovat olleet jo jonkin aikaa kyntämättä, asuinrakennus toimii kesäasuntona.

Kävin tilalla Rauhanniemen tilan isännän, Teuvo Saastamoisen opastuksella. Talonväki muisti 1914 löydettyt esineet ja lisäksi minulle kerrottiin, että Heikki Wågin poika Paavo (+) oli aikoinaan löytänyt asuinrakennuksen läheisyydestä, sen länsipuolelta kivitaltan ja kiviveitsen, joka kuvauksesta päätellen saattaisi olla liuskekeihäänkärkikin. Esineet olivat jo hävinneet "vuosien saatossa". Talonväen hallussa oli pallonuija, jonka tytär, Maija Wåg löysi v. 1963 perunankaivun yhteydessä asuinrakennuksesta n. 60 m länsiluoteeseen navetan takaa olevasta pellosta. Esine jäi edelleen talonväen haltuun, en saanut suostuteltua sitä mukaani.

Havaintojen teko oli vaikeaa kauan viljelemättöminä olevista pelloista. Asuinrakennuksen länsipuolella oli pieni peruna- ja kasvimaa, jonka tarkastuksessa ei mitään merkittävää tullut esille. Myöskään navetan taakse tehdyistä koekuopista en löytänyt mitään.

Maaperä on paikalla hiekkamoreenia, paikoin soraista.

Koska esineet on löydetty verrattaen pieneltä alueelta, n. 0,5 ha alalta ja esineiden joukossa on asuinpaikkaan viittaavaa materiaalia, kuten hiomakiviä, määrittelen paikan toistaiseksi II-luokan kivikautiseksi asuinpaikaksi.

Mainittakoon, että asuinpaikan nimi "Haahkarinsuu" on valittu ohi virtaavan joen perusteella, Jokela -nimi olisi saattanut sekaantua Osmankijärven rannalla olevaan Jokelan kivikautiseen asuinpaikkaan, 2.414.

PERUSKARTTA 3323 01 KOIVUJÄRVI

KIURUVESI

Koivujärvi

Haahkarinsuu

29.

Kivikautinen asuinpaikka, II

peruskartta: 3323 01 KOIVUJÄRVI

koordinaatit: x= 7046 04, y= 462 28, z= n. 137,5

kl. Koivujärvi

tl. Jokela RNo 5²²

om. Paavo Wågin perikunta, os. Huutoperän kansakoulu Koivujärvi

74700 Kiuruvesi

Maasto: Haahkarinjoen suussa oleva hiekkaperäinen peltotasanne.

Löydöt: Hiontala'an kappale, hiontakiven kappale, suppiloreikäinen pallonuija. Em esineet Huutoperän kansakoulun kokoelmassa. Hukassa oleva taltta ja kiviveitsi tai liuskekeihäänkärki. Pallonuija, joka on Maija Wågin hallussa.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Koivujärvi
Haahkarinsuu

2.429.

Haahkarinsuun kivilautista asuinpaikkaa n. pohjoisesta kuvattuna. Löydöt ovat tulleet esille asuinrakennuksen oikealta puolelta ja aittarakennuksen takaisesta pellosta.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Niemismäki

30.

Lapinraunio (?), II

peruskartta: 3323 06 OSMANKI

koordinaatit: x= 7063 40, y= 474 35, z= n. 170

kl. Niemiskylä

tl. RNo 18³⁵

om.

Maasto: Niemismäen männikköä kasvava kallioperäinen laki

Löydöt:

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Niemismäki

30.

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

H. Matiskainen:

Niemismäen röykkiön (II) tarkastus Niemismäen kylässä Kiuru-
vedellä v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Hjalmar Appelgrenin v. 1899 SMY:n arkistoon kirjaaman tiedon Niemismäen päällä olevasta kivikellarista. Paikasta on myös Juho Pökyläisen vuosisadan vaihteelta oleva ilmoitus, jonka mukaan Niemismäen päällä on hiidenkiuas, (esihist. top. ark.).

Niemismäki sijaitsee Niemisjärven pohjoispuolella, järvestä n. 2 km. Mäki on eräs Kiuruveden korkeimmista. Paikka on kalliopohjainen, männikköä kasvava.

Röykkiö sijaitsee mäen korkeimmalla kohdalla, Iisalmi-Pyhäsalmen maantien Niemismäen kalliroleikkauksesta km-pylvään 43/27 kohdalta n. 700 m etelään. Röykkiö on n. 25 m pitkä, 12 m leveä, eteläpäästä n. 1-1,5 m korkea. Sen pohjoispää on aluskasvillisuuden peittämä, eteläpää on vapaa. Eteläpäähän on kaivettu kaksi kuoppaa, jotka lienee osoituksena siitä, että paikkaa on joskus "tutkittu". Pohjoispuoli on matalempaa, sammaleen peittämää, ladotulta vaikuttavaa kivikkoa. Kivien koko vaihtelee kananmunan kokoisista aina miehennostannaisiin.

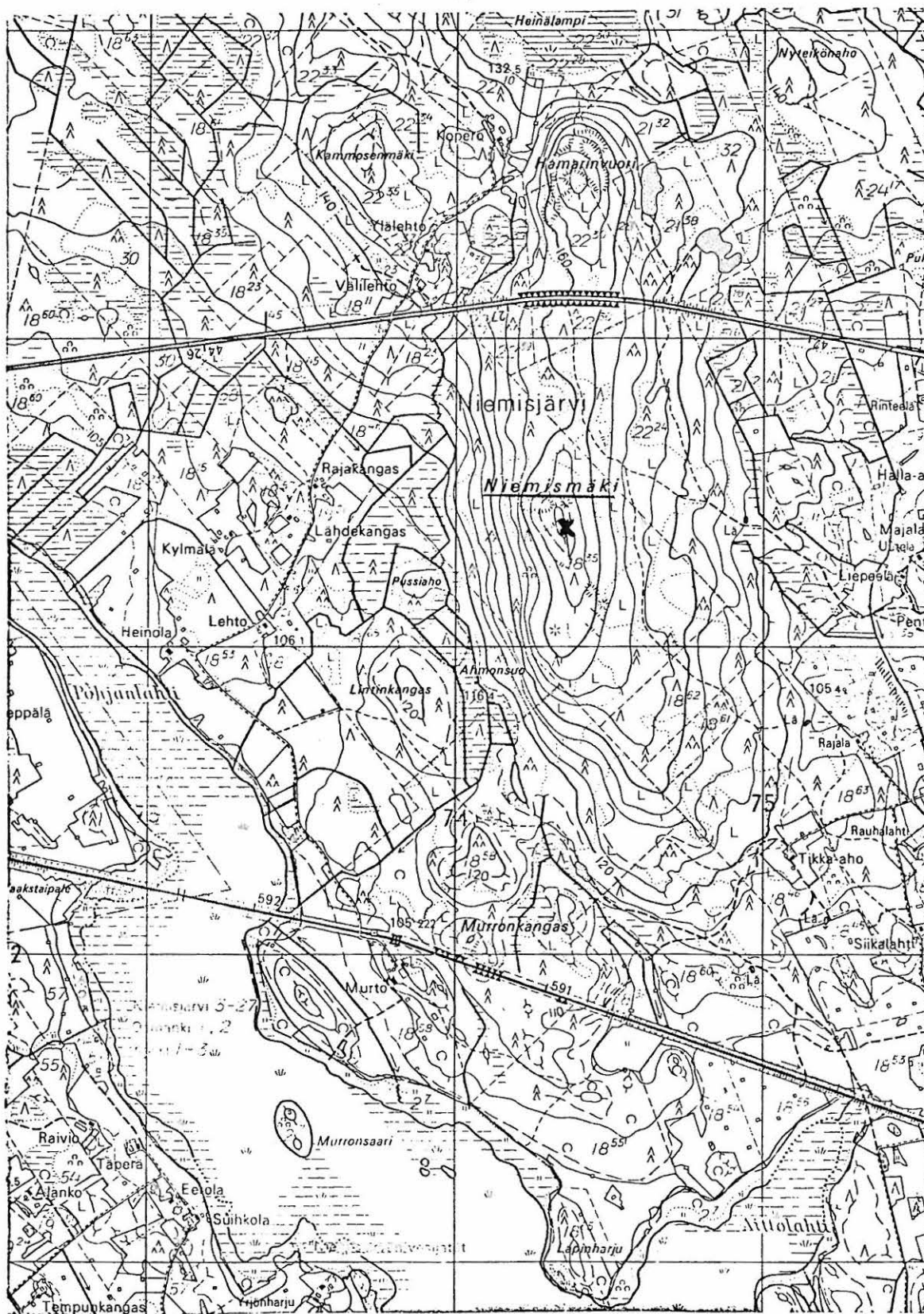
Röykkiön ympäristö on kivetön, joten en katso sitä luonnonmuodostamaksi, ja koska kiveys vaikuttaa ladotulta, määrittelen röykkiön toistaiseksi II -luokan kiinteäksi muinaisjäännökseksi.

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

KIURUVESI
 Niemiskylä
Niemismäki

30.

474

7063

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Rapakkojoki
Paljakka

31.

08
PERUSKARTTA 3323⁰⁸RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7050 90, y= 483 77, z= n. 165

kl. Hautakylä, Rapakkojoki

tl. RNo 13⁴⁰

om. Anna Rajakangas, os 74670 Rapakkojoki

Maasto: Loivasti luoteeseen viettävä paljas kalliopinta Paljak-
kavuoren korkeimmalla kohdalla.

Löydöt: Kiinteä muinaisjäännös, jossa "uhrikuppeja" n. 40 kpl.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7050 90, y= 483 77, z= n. 165 ("uhrikupit")

kl. Hautakylä, Rapakkojoki

tl. RNo 13⁴⁰

om. Anna Rajakangas, os. 74670 Rapakkojoki

Kiinteä muinaisjäännös, jossa "uhrikuppeja" n. 40 kpl.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin V. Hyvösen v. 1974 Kansallismuseolle ilmoittamien Paljakkavuoren "uhrikuppien" aitouden ja sijaintipaikan.

Paljakanvuori sijaitsee Rapakkojoen kylässä, Ylemmäisen- ja Raskeenlammen välissä. Vuori kohoaa keskimääräistä ympäristön korkeutta (n.100-110) 60-70 m korkeammalle.

Sain oppaakseni Papinlahden tilan isännän Reino Aleksanteri Tikkasen, os 74670 Rapakkojoki, jonka kanssa kävin vuorella. R.T. kertoi, että vuori on ollut sukupolvien ajan kyläläisten suosiossa, sitä on käytetty tanssikalliona ja siellä on ollut kyläkeinu. Nimensä se lienee saanut paljaasta päällyksestä tai Paljankasta - haitarista.

Kalliopinnan kivilajin ulkoasu on breksiamainen ja paikoin voimakkaasti rapautunut. Kallion pintaa myötem vaakasuorassa kulkee n. puolen metrin syvyydessä paikoin lustarako, jota hyväksikäyttäen kyläläiset ovat räjäyttäneet kalliosta uunikiviä kiviruudilla ennenvanhaan.

"Uhrikuopat" sijaitsevat vuoren korkeimmalla kohdalla, laajan, paljaan kalliotasanteen koillisreunalla, n. 30 m länteen vuoren yli kulkevalta retkeilypolulta. Kuopat muodostavat tiheän rykelmän, V-kirjaimen muotoinen hahmo erottuu selvästi kokonaisuudesta. Laskin kuoppia olevan n. 40. Toiset ovat pieniä, vaivoin erottuvia, toiset suurempia, halkaisijaltaan n. 5 cm, syvyydeltään 2,5-4 cm. Kuoppien paikaksi on valittu n. 1 m² suuruinen kiinteä, tiivis kalliopinta, johon rapautuminen ei ole vaikuttanut.

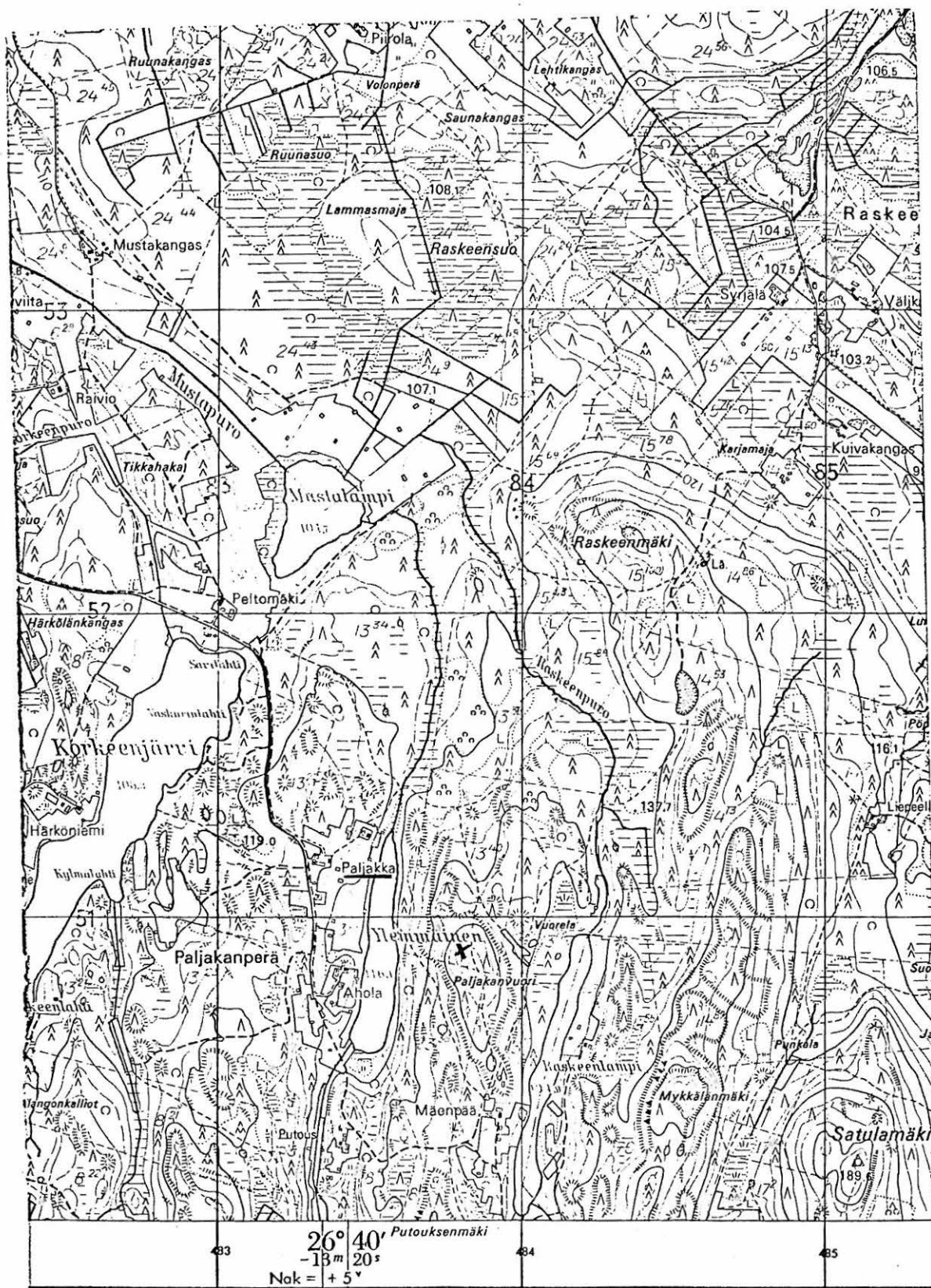
Kuoppia en pidä luonnonmuovaamina. Ne on ikäänkuin piikkaamalla hakattu ja senjälkeen hierretty.

Paljakanvuoren pohjoispäässä sijaitsee pirunluolaksi kutsuttu luola. (Koordinaatit: x= n. 7051 00, y= n. 483 73, z= n. 145.) Paikka on n. 150 m pohjoiseen "uhrikupeista". R.T. kertoi, että perimätiedon mukaan piru on asunut luolassa. Talonpoika Heikki Pietikäinen oli kertonut v. 1922 82-vuotiaana R.T:lle, että hän laskeutui toveriensa avustamana luolaan 1860 -luvun alussa, tuohisoihdun ja hartioihin kiinnitetyn narun avulla. H.P. oli laskeutunut luolaan 18 syltä narusta laskien, (36 m ?!). Luola oli laskeutunut miltei pystysuoraan. Alemmaksi mies ei voinut enää mennä, sillä ilma muuttui niin savuiseksi ja kosteaksi. Sitten luola on täytetty, R.T:n mukaan parin sukupolven ajan vähitellen. Pelättiin näet lampaiden putoavan luolaan. Luolan syvyys tällä hetkellä vaikeasti arvioitavissa.

Paljakanvuoresta n. 1,5 km pohjoiskoilliseen olevalla Raskeenmäellä on Juho Pöksyläisen vuosisadan alussa Kansallismuseoon tekemän ilmoituksen mukaan hiidenkiuas.

Lisäys: Kävin paikalla myöhemmin amanuenssi Lauri Pohjakallion ja Fil. lis. Christian Carpelanin kanssa. "Uhrikuppien" läheltä kalliosta havaitsimme siihen hakattuja päiväyksiä 1850- luvun puoliväliltä. Niillä ei liene kuitenkaan mitään yhteistä kuppien kanssa.

31.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Rapakkojoki
Paljakka
2.431.

Kivikautinen asuinpaikka, II

Peruskartta 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: NW-pää: x= 7069 20, y= 488 36, z= n. 130

SE-pää: x= " 04, y= " 44, z= "

kl. Luupujoki

tl. Rikkilä RNo 3⁴¹

om. mv Juhani Partanen, os. 74840 Koppeloharju

Maasto: Loivasti lounaaseen viettävä hiekkaperäinen pelto
Luupuveden rannalla.

Löydöt: KM 4063:6, (kourutaltta); Em. esineen yhteydessä löytynyt, hukassa oleva kourutaltta; KiKsM 17, (taltta); KiKsM 42, (taltta); KuM 6261, (kourutaltta, 2 kvartsi-iskosta, rautakuonaa)

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupujoki
Rikkilä

32.

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

H. Matiskainen:

Rikkilän kivistä asuinpaikan (II) tarkastus Kiuruveden Luupujoella v. 1977.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä otti minuun yhteyttä Rikkilän tilan isäntä Juhani Partanen, kertoen tilan maalta löytämästään ja hallussa olevasta kourutaltasta. Löytöpaikan tarkastin FM Matti Huurteen kanssa.

Rikkilän tila sijaitsee Luupuvien ja Välijärven välisellä kannakkeella, Luupuvien koillisrannalla, järvestä n. 600 m, Luupujoen niskasta n. 2.5 km luoteeseen. Rakennukset sijaitsevat luode-kaakko -suuntaisen harjanteen laella, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Paikalla sain kuulla, että tila on entinen Anttilan torppa. Lappuluettelossa olleen tiedon mukaan KM 4063:6 on löydetty em. torpan uutispellosta kynnettäessä v. 1901. Löytäjänä oli torppari Antti Juntunen. Esineen toimitti KM:oon A. Tikkanen v. 1902. Löytötietojen mukaan toinen kiviesine, joka oli löydetty samalta saralta, oli joutunut hukkaan. J. Partanen ei tiennyt löydöstä mitään, eikä tuntenut löytäjääkään. Kiuruveden kotiseutumuseon kiviesineistä tehdyn kortiston mukaan KiKSM 17 ja 42 (molemmat kivitalttoja) on löytänyt Rikki Partanen Luupujoelta v. 1934-1935. Löytäjä oli tilan nykyisen isännän isä. Tarkemmat tiedot esineistä puuttivat, eikä niitä talossakaan muistettu.

J.P:en löytämän kourutaltan (KuM 6261) löytöpaikka sijaitsee asuinrakennuksesta 300 m länsiluoteeseen (x= 7069 20, y= 488 36). Paikka on järvestä loivasti kohoava hiekkaperäinen pelto, joka tarkastuksen yhteydessä oli jätetty heinälle. Esine löytyi v. 1974 kynnettäessä. Havaintojen teko itse löytöpaikalta oli vaikeaa mutta paikalta n. 100 kaakkoon oleva viereinen sarka oli kynnöksellä. Sen tarkastuksessa löysi Huurre kaksi mahdollista kvartsi-iskosta. Maaperä paikalla on hienoa hiekkamoreenia, mullanvärjäämää.

Koska on syytä olettaa, että muut neljä kiviesinettä ovat löytyneet samalta alueelta kuin edellämainitut (KuM 6261), määrittelen paikan toistaiseksi II -luokan kivistä asuinpaikaksi.

Tarkastimme myös asuinrakennuksesta n. 100 m itään olevan paikan, josta Juhani Partanen kertoi aina kynnettäessä tulevan esille vahvaa hiillosta. Paikalta löytyi runsaasti rautakuonaa ja palanutta savea, joten päättelimme kyseessä olevan vanhan paajan- tai sulattopaikan. (Koordinaatit: x= 7069 08, y= 488 75).

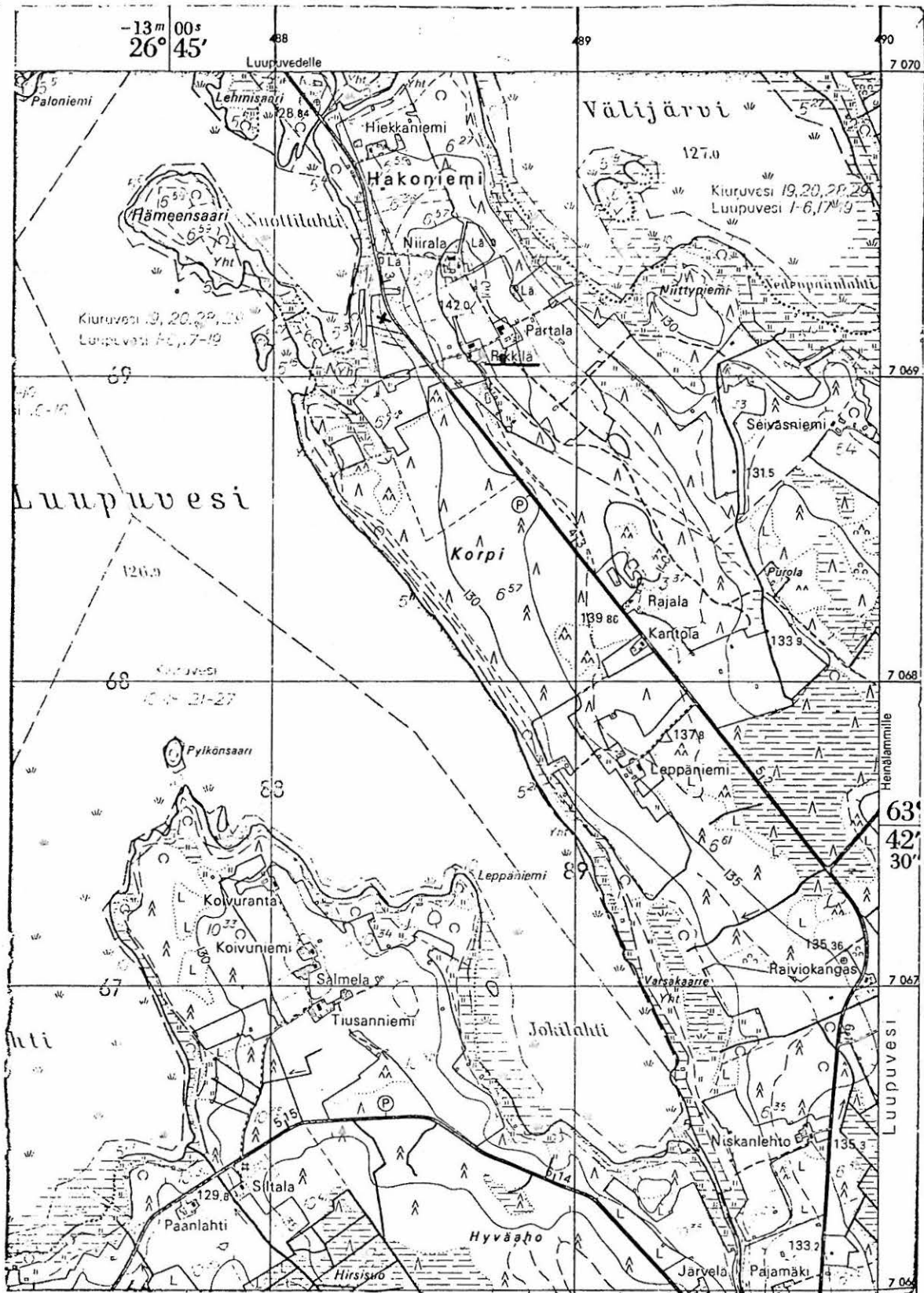
KIURUVESI

Luupujoki

Rikkilä

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

32.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST: TOP. ARK.

KIURUVESE
Luupujoki
Rikkilä
2.432.

Rikkilän kivikautista asuinpaikkaa Luupujoen maantieltä, n.
kaakosta kuvattuna. Nuolella merkitty KuM 6261 kourutaltan arvioitu
löytöpaikka.

Valok. H. Matiskainen 1977

KIURUVEDEN KUNNAN ESIHISTORIAALLISET LÖYTÖPAIKAT

- 2.400/1. KuM 6285, kaksoistaltta, Lahnajoki, Suopelto
- 2.400/2. Hukassa olevat 2-3 kivikirvestä ja reikäkivi, Sorvalinkoski, Rissala
- 2.400/3. KuM 6276, tasataltta, Osmanki 2, Keskilä
- 2.400/4. KuM 6290, "otanuija" ja poikkikirves, Osmanki 2, Koivuranta ja Koivumäki
- 2.400/5. Hukassa oleva taltta, Lahnajoki, Siltala
- 2.400/6. KM 13973, piikaavin tai -veitsi, Näläntö, Jokihaara
- 2.400/7. KM 4415:1, oikokirves, Remeskylä Mäkelä
- 2.400/8. KM 14076, rautakirves; KiKsM 2, taltta; KiKsM 88, hion; KiKsM 18, kivikirves; KiKsM 47, kourutaltta; Näläntö, Talvilahti
- 2.400/9. KM 4415:2, kivikirves, KM4415:5, reikäkivi; KM 4415:6, reikäkivi, Remeskylä, Purola
- 2.400/10. Tasataltta ja "kirvestä muistuttava esine", hukassa, Remeskylä, Myllyniemi
- 2.400/11. KuM 6278, pallonuija, Remeskylä, Kurkku
- 2.400/12. Reikäase, hukassa, Remeskylä, Majaniemi
- 2.400/13. KuM 6277, pronssisen hevosenkenkäsoljen puolikas, Remeskylä, Suopelto
- 2.400/14. KM 4142:1, reiällinen nuija, Remeskylä, Heikkilä
- 2.400/15. KM 4512:1, kehdonjalaskuokan katkelma, Remeskylä Rajala
- 2.400/16. Hukassa oleva taltta ja Olavi Kärkkäisen hallussa oleva pallonuija, Remeskylä, Kytölä
- 2.400/17. KuM 1843, "kaksipuolisen kiviveitsen terä"; KuM 1844, keihäänkärki (liusketta); KM 8978:3, kourutaltan puolikas, Remeskylä, Lampela
- 2.400/18. KM 3807:2, reikäkivi, Remeskylä, Lepistö
- 2.400/19. KuM 6275. kolmikulmainen reikäkivi ja reikäaseen teelmä, Remeskylä, Viertola
- 2.400/20. KiKsM 46, kourutaltta, Remeskylä, Ruskala
- 2.400/21. KM , pohjalainen taltta, Herukkamäki, Kettumäki
- 2.400/22. KM 19898, poikkikirves, Herukkamäki, Herukkamäki
- 2.400/23. Hukassa oleva reikäse tai -kivi, Osmanki 2, Tamppikoski

- 2.400/24. KiKsM 1, tasataltta; KiKsM 19, kivikirves; KiKsM 68, kaksoistaltta; KiKsM 85, tasataltta; KM 7065: 1-2, kaksi oikokirvestä, Osmanki 2, Myllylä
- 2.400/25. KiKsM 64, pieni taltta, Osmanki 2, Lampiranta
- 2.400/26. KuM 6279, oikokirves ja hioin; hukassa oleva taltta, Osmanki, Savela
- 2.400/27. KM 10138, tuuramainen kiviase, Osmanki, Uudispiha
- 2.400/28. KM 3564:16, tasataltta; KM 3564:17, hioin, Osmanki Tiukkala
- 2.400/29. KM 3564:50, pronssinen rannerengas, Osmanki, Peksilä
- 2.400/30. KM 11013, reikäkivi, Luupuvesi, Olkkosperä, Karjamaja
- 2.400/31. KM 4541:2, tasataltta; KM 4541:3, tasataltta, KM 4541:4, hioin; KM 4541:5, tasataltta, Luupuvesi, Ranta-ano KM 4063.
- 2.400/32. KiKsM 80, kourutaltta, Luupuvesi, Pihlajaniemi
- 2.400/33. KM 12840, reikäkivi, Luupuvesi, Mäntylä
- 2.400/34. Kiuruveden Koivujärven Huutoperän kansakoulun kokoelmissa, Värttinänpyörä, koivujärvi, Rauhaniemi
- 2.400/35. Huutoperän kansakoulun kokoelmissa N:ot 6, painokivi; 7, värttinänpyörä; 8, värttinänpyörä; 9, värttinänpyörä, koivujärvi, Hietaniemi
- 2.400/36. KiKsM 79, taltta, Nimiskylä, Onnela
- 2.400/37. KuM 6289, pallonuija; kaksi hukassa olevaa reikäkiveä, Niemisjärvi, Nälkönniemi
- 2.400/38. KiKsM 72, kivikirves, Korpijoki, Peltoniemi
- 2.400/39. KM 10092, kivikirves, Rytky, Vasari
- 2.400/40. KM 9442:2, reikäase, Rytky, Talliniemi
- 2.400/41. KM 3564:19, tasataltta, Rytky, Putka
- 2.400/42. KM 2023:87, kivikirveen teräkatkelma; KM 2023: 88, tasataltta; KuM 6284, iso reikäkivi, Rytky, Rasimäki
- 2.400/43. KiKsM 70, kivikirves; hukassa oleva taltta, Rytky, Lamminmäki
- 2.400/44. KM 4152:2, reikäkivi, Tommonmäki, Luhta
- 2.400/45. KuM 6282, reikäase, Kalliokylä, Holma
- 2.400/46. KM 11655, kourutaltta; tuhoutunut reikäkivi, Kalliokylä, Sorsamäki
- 2.400/47. KM 6176:2, poikkikirves, Toiviaiskylä, Venttilä
- 2.400/48. KiKsM 61, liuskenuolenkärki, Hautakylä, Poskilampi
- 2.400/49. KM 2042:7, otanuijan puolikas, Hautakylä, Kauppala

- 2.400/50. KM 17871, piinuolenkärki, piinpala, kvartseja, reikäkiven puolikas, Niemiskylä, Koskirinne
- 2.400/51. KM 3990:3, tasataltta, Niemiskylä, Räisälänniemi
- 2.400/52. KuM 43, tasataltta, Niemiskylä, Hilappa
- 2.400/53. KiKSM 51, taltta, Niemiskylä, Kämärilä
- 2.400/54. KuM 37, tasataltta, Niemisjärvi, Kaikkola
- 2.400/55. KM 3160:1, tasataltta; KM 3160:9, tasataltta; hukassa oleva reikäkivi, Niemiskylä, Kivikko
- 2.400/56..KuM 6283, kaksi hiointa; hukassa oleva taltta; kolmikulmainen reikäkivi (talonväellä), Niemiskylä, Paavola
- 2.400/57. KM 8289:1, poikkikirves, Niemiskylä, Kapeasalmi
- 2.400/58. KM 5218:28, kourutaltta, Aittojärvi, Ylännemäki
- 2.400/59. KiKSM 16, kivikirves; hukassa olevat tasataltta ja "kivipuukko", Koski, Suvanto
- 2.400/60. KiKSM 31, kaksoistaltta, Koski, Vuolle
- 2.400/61. KM 3160:3, tasataltta; KM 12675, liuskeveitsi, Koskenkylä, Koski
- 2.400/62. KiKSM 56, pieni taltta, Koskenjoki, Pellonpää
- 2.400/63. KM 8310:4, tasataltta, Koski, Rinteelä
- 2.400/64. KM 4088:3, tasataltta, Osmanki, Lassila
- 2.400/65. KM 607, tasataltan katkelma; KM 3564:13, oikokirves, KM 3564:14, oikokirves; 4142:3, tasataltta; KM 4142:4, "sahattu kivi", Osmanki Paara
- 2.400/66..KM 3030:1, iso tasataltta, Sulkavanjärvi, Paloharju
- 2.400/67. KuM 6287, reikäkiven tai väärttinäpyörän puolikas, Sulkavanjärvi, Rajala
- 2.400/68. KuM 6286, reikäkivi, Sulkavanjärvi, Kalima
- 2.400/69. KiKSM 7, taltan (?) teelmä; KiKSM 8, kaksipuoleinen taltta, Sulkavanjärvi, Vanhapiha
- 2.400/70. KuM 6291, oikokirves, Tommonmäki, Tuomiharju
- 2.400/71. KM 14868, kaarnakoho (esinistoriallinen ?), Heinäkylä Jauhainen
- 2.400/72. KM 2299:1, hiottu kivi, KM 2299:2, kiviveitsi, KM 2299:3, hiottu kiviliuska, Heinäkylä, Ketolanmäki
- 2.400/73. KM 2023:96, reikäkivi, Heinäkylä, Nurmiranta
- 2.400/74. KM 11708, reikäase ("Luelahen ukko"), Heinäkylä, Luodelahti
- 2.400/75. KM 6176:1, tasataltta; KuM 1786, tasataltta, Rapakkojoki, Läävänsalmi
- 2.400/76. KM 2042:5, tasataltta; KM 3160:2, tasataltta; KM 4048:2, tasataltta, Rapakkojoki, Jokela

- 2.400/77. KiKSM 34, tasataltta, Rapakkojoki, Korkealahti
- 2.400/78. KiKSM 35, taltta; hukassa olevat taltta ja "nahan-
nylkemisveitsi", Hautakylä, Uudis-Tikka
- 2.400/79. KiKSM 27, taltta; KiKSM 40, taltta, KiKSM 48, kak-
soistaltta, Hautajoki, Lappala
- 2.400/80. KM 3564:18, tasataltta, Hautakylä, Pennala
- 2.400/81. KuM 2317, kivitaltta; KuM 2318, kivitaltta, Ryönän-
joki, Vääräniemi
- 2.400/82. Hukassa oleva kourutaltta, Hautakylä, Tallikangas
- 2.400/83. KM 9968, kourutaltta, Hautakylä, Pajala
- 2.400/84. KM 2042:6, tasataltta; KM 3160:10, tasataltta, Hauta-
kylä, Kangas
- 2.400/85. KM 2159:1, tasataltta; KM 6684:2, pallonuija, Ryönän-
joki, Karsikko
- 2.400/86. KM 9343, pienoistaltta, Ryönänjoki, Isokivi
- 2.400/87. KM 4088:4, tasataltta, Kiuruvesi, Yläpiha
- 2.400/88. KM 9914, kourutaltta (ns. "Kiuruveden kourutaltta")
Kiuruvesi, Lehto
- 2.400/89. KM 3160:4, tasataltta, Kiuruvesi, Hankaniemi
- 2.400/90. KM 2023:83, tasataltta; KM 2042:1, tasataltta, Kiu-
ruvesi, Hingunniemi
- 2.400/91. KM 6684;1, tasataltta, Teeriperä, Autio
- 2.400/92. Kolme hukassa olevaa tasatalttaa, kiuruvesi, Metsärinne
- 2.400/93. KM 15850, hioin, Haapakumpu, Kielomäki
- 2.400/94. KM 4063:3, tasataltta, Luupuvesi, Mutkala
- 2.400/95. KM 8755, tasataltta, Luupuvesi, Tapeli
- 2.400/96. KiKSM 54, taltta, Luupuvesi, Tiusaniemi
- 2.400/97. KM 17621, poikkiteräinen kivitaltta; KuM 6280,
kourutaltta, Luupujoki, Järvelä
- 2.400/98. KuM 6281, tasataltta, Luupujoki, Pajamäki
- 2.400/99. KuM 6274, pieni tasataltta, Luupuvesi, Partala
- 2.400/100. KM 4063:5, kivikanki, Luupuvesi, Niirala
- 2.400/101. KM 4541:1, taltta, Luupuvesi, Koppeloharju
- 2.400/102. KM 13646, kourutaltta, Nousiala, Asiaiskoski
- 2.400/103. KM8311, reikäkivi, Niemiskylä, Pennala **KM13403**
- 2.400/104. KiKSM 4, taltta, Luupuvesi, Lahti

Peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

/1.

Koordinaatit: x= 7077 60, y= 467 20, z= 117,5 (talo)

kl. Osmanki 2, Lahnajoki

tl. Suopelto, RNo 2⁴⁶

om. mv. Niilo Jelkänen, os. Jelkänen 74700 Kiuruvesi

KuM 6285 kaksoistasataltta, mustaa sädekiviliusketta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä löysin vanhoja "Kiuruvesi" -lehtiä selatessani uutisen Niilo Jelkäsen löytämästä taltasta.

Suopellon tila sijaitsee Lahnajoen kylässä, n. 200 m. Lahnajoen pohjoispuolella, Sorvalinkoskelta Lahnasille menevän maantien itäpuolella, maantiesillasta n. 200 m. pohjoiseen.

Tilan rakennukset on rakennettu joesta kohoavalle rinteelle. Ympäristö on raivattu pelloiksi, samoin talon länsipuolella olevasta Soidinsuosta on osa raivattu viljelyksille.

Löytäjä, isäntä NJ:n mukaan talttoja oli löydetty kaksi kappaletta "muutaman vuoden välein" mutta toinen oli joutunut hukkaan. Esineet löytyivät asuinrakennuksesta n. 20 m. koilliseen olevalta pellolta perunannoston yhteydessä 60-luvun alussa. Paikka kasvoi tarkastettaessa orasta ja havaintojen teko oli helppoa. Maaperä löytöpaikalla ja siitä rinnettä ylemmäksi mentäessä on mullansekaista hienoa hiekkaa, joka alempana jokivarressa muuttuu voimakkaasti savensekaiseksi. Löytökorkeuden perusteella paikka soveltuisi hyvin asuinpaikaksi (vrt. Hukkalanharju, Pitkälä, Suopelto) mutta merkkejä siitä en saattanut paikalta havaita.

PERUSKARTTA 3324 01 LAHNAJOKI

467

468

/1

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Sorvalinkoski
Rissala

/2.

Peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

Koordinaatit: x= 7075 34, y= 486 02, z= n. 115 (tila)

kl. Sorvalinkoski

tl. Rissala RNo 2⁴⁵

om. mv Mikko Vartiainen, os 74700 Kiuruvesi Sorvalinkoski

Kivikautinen löytöpaikka, josta 2 tai 3 kivikirvestä ja reikäase. Esineet hukassa.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä, FM Matti Huurteen kanssa Pitkälän asuinpaikkaa tarkastaessamme, (ks 2. 420.), Sorvalinkosken kylässä, otti meihin yhteyttä Pitkälän luoteispuolella olevan Rissalan tilan emäntä Aune Vartiainen kertoen löytämistään kiviesineistä.

Rissalan tila sijaitsee Lahnaojen koillispuolella, n. 100 m joesta. Tilaa ympäröivät pellot, jotka on raivattu luoteeseen viettävään joenrinteeseen. Aittojärvi-Remeskylä-maantie halkaisee tilan pellot luode-kaakko suunnassa.

Emännän mukaan esineet löytyivät asuinrakennuksesta n. 200 m koilliseen olevalta pellolta. Esineet olivat löytyneet 50 -luvun lopulla pellolta kiviä kerätessä. Löydöille ei talonväki osannut antaa sen suurempaa arvoa, vaan oli heittänyt ne pellon kaakkoisreunassa olevaan kiviraunioon. Vasta naapurillaan, Kalle Mäyrällä vastaavanlaisia esineitä nähtyään he olivat ymmärtäneet vahingon tapahtuneen. Kiviraunio oli kasvanut niin suureksi, ettei niitä enää välitetty kaivaa esille.

Löytöalueella pelto nousee normaalia jyrkemmin, muodostaen mahdollisesti muinaisrantatörmän. (Suur-Saimaan Piela-veden lasku-uoman aikainen ylin ranta sijaitsee samalla korkeudella.) Pelto oli tarkastettaessa jätetty heinälle. Maaperä on hienoa hiekkamoreenia, mitään mainittavaa emme paikalta löytäneet. Purimme myös kivirauniota, löytääksemme kadonneita esineitä, mutta tuloksetta.

Pitkälän asp. sijaitsee löytöpaikalta n. 200 m kaakkoon.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
SORVALINKOSKI
RISSALA

RISSALAN TILAN PELTO, JOSTA HUKASSA OLEVAT ESINEET
OVAT LÖYTyneet. KUVAN OIKEASSA LAIDASSA EROTTUU
KIVIRAUNIO, JONNE ESINEET ON HEITETTY.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Keskilä

/3.

Peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

Koordinaatit: x= 7075 85, y= 469 68, z= n. 122,5 (tila)

kl. Osmanki 2

tl. Keskilä RNo 2⁷⁹

om. mv. Viljo Kuljukka, os. Lehto 74700 Kiuruvesi

KuM 6276, primitiivinen tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi Peksilän tilan isäntä Väinö Kuljukka, että hänen veljensä Viljo K. on löytänyt omistamaltaan Keskilän tilalta kivitaltan.

Keskilän tila sijaitsee Remesjoen länsirannalla, n. 50 m joesta, Remeskylä-Lahnajoki -maantien itäpuolella, Paan-kosken mutkan kohdalla. Maasto on loivasti Remesjoesta kohoavaa rinnemaata, joka on asumusten ympäriltä raivattu pelloiksi.

Tarkastin löytöpaikan FM Matti Huurteen kanssa isäntä V.K:n opastuksella. Taltta löytyi kynnettyäessä v. 1972 asuinrakennuksesta n. 300 m länteen olevan peltosaran päästä. (Koordinaatit: x= 7075 76, y= 469 38, z= n. 127,5.) Välittömästi löytöpaikan länsipuolella maasto on kivikkoista lepikkoa kasvavaa vetistä hakamaata, paikalla on kaksi lähdetä. Pelto oli jätetty heinälle, joten havaintojen teko löytöpaikalta ja sen ympäristöstä oli vaikeaa. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa emme siitä havainneet.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Koivuranta
ja
Koivumäki

Peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI

74.

Koordinaatit: x= 7076 16, y= 469 50, z= 122,5 (Koivuranta)

x= 7076 44, y= 469 56, z= 120 (Koivumäki)

kl. Osmanki 2 Lahnajoki

tl. 1) Koivuranta RNo 2³²

2) Koivumäki RNo 2³⁵

om. mv Eino Saaranen, os. 74700 Kiuruvesi Lehto

KuM 6290, "otanuija", (a)
KuM , poikkikirves. (b)

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä saimme FM Matti Huurteen kanssa kuulla Eino Saarasen löytämistä kiviesineistä, jotka olivat edelleen hänen hallussaan.

Saarasten asuintila on Koivuranta, joka sijaitsee Remesjoen länsirannalla, Remeskylä-Lahnajoki -maantien itäpuolella. Koivumäki on Saarasten omistuksessa oleva tila Koivurannan pohjoispuolella, jonka rakennukset ovat autiona. Rakennukset sijaitsevat joen partaalla, joenrinteet ympäristössä on raivattu pelloiksi.

Eino Saarasen opastuksella tarkastimme esineiden löytöpaikat. Poikkikirves löytyi v. 1973 Koivurannan eteläpuolella olevasta Remesjoesta loivasti kohoavasta pellosta perunannoston yhteydessä, n. 80 m asuinrakennuksesta länsilounaaseen. (Koord. x= 7076 14, y= 469 42, z= 125.) Maaperä löytöpaikalla on mullansekaista hiekkamoreenia. Pelto oli tarkastuksen yhteydessä kynnöksellä, josta emme havainneet mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

Otanuijan löysi E. S. Koivumäen tilan pellosta, maantien länsipuolelta, Koivurannan tilasta n. 400 m luoteeseen, peltoa kyntäessään v. 1966. (Koord. x= 7076 38, y= 469 18, z= n. 125.) Löytöpaikka on loivasti koilliseen viettävää peltoa. Tarkastettaessa pelto oli jätetty heinälle, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Maaperä on savipitoista hiekkamoreenia, mitään mainittavaa emme paikalla havainneet.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
OSMANKI 2
KOIVURANTA
ja
KOIVUMÄKI

KuM 6290, "otanuijan" löytöpaikka n.
idästä kuvattuna maantietä.

KuM 6290, poikkikirveen löytöpaikka,
Valok. Koivurannan pihalta n. länteen.

Valok. H. Mäntikainen.

/5.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7077 40, y= 470 20, x= n.120 (tila)

kl. Osmanki 2, Lahnajoki

tl. Siltala RNo 2³⁴

om. mv. Eetu Pitkäkangas, os. Kiuruvesi Siltala 74700

Kivikautinen löytöpaikka, josta taltta (hukassa)

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä otti minuun yhteyttä mv. Juho Hyvönen, os. Siltala Kiuruvesi 74700, kertoakseen muutamista naapuriensa löytämistä kiviesineistä. Sen yhteydessä hän mainitsi löytämistään taltasta, jonka hän "Museo-Paavo" Ruotsalaisen välityksellä lahjoitti Kiuruveden kotiseutumuseoon. Kuitenkaan en löytänyt mitään mainintaa luettelon perusteella esineestä. Koska mielestäni ei ollut syytä epäillä löytäjän asiantuntemusta tarkastin JH:n opastuksella löytöpaikan.

Siltalan tila sijaitsee Remeskylä-Lahnajoki -maantien varrella, Remesjoen yli menevän maantiesillan korvassa. JH löysi taltan v. 1965 peratessaan Siltalan tilan halki oman tilansa pelloille menevän tien ojia. Löytöpaikka sijaitsee JH:n asuintilasta, Tuomelasta (Peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI, Koordinaatit: x= 7077 29, y= 469 98) lähtevän pelto-tien varrella, talosta n. 350 m länteen, metsäsaarakkeen keskellä, loivasti kohoavan etelärinteen päällä, tasanteella. (LÖYTÖ: Peruskartta: 3324 01 LAHNAJOKI, Koordinaatit: x= 7077 34, y= 469 58, z= n. 130).

Ojaprofiileista ei tarkastuksen yhteydessä saattanut havaita asuinpaikan merkkejä. Maaperä alueella on savense-kaista hienoa hiekkaa.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

s. 221
KIURUVESI
Näläntö
Jokihaara

Peruskartta: 3324 02 PILPANPERÄ /6.
Koordinaatit: x= 7086 62, y= 470 00, z= n. 140 (tila)
kl. Näläntö
tl. Jokihaara RNo 7²¹
om. työm. Erkki Väänänen, os. Näläntö 74960 Kiuruvesi

KM 13973, piikaavin tai -veitsi.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa em. esineen löytöpaikan, josta on seuraavat tiedot: Esineen löysi ja lähetti Kansallismuseoon Pentti Ruotsalainen v. 1954. Se löytyi Jokihaaran pellosta, n. 50 m talosta pohjoiseen ojankaivun yhteydessä, n 40 cm syvyydeltä, hiekkamaasta.

Jokihaaran talo sijaitsee Kiuruvesi-Pyhäntä -maantietä km-pylvään 30/28 kohdalta Pilpanperälle lähtevän kylätien länsipuolella, Pilpanpuron sillasta n. 500 m luoteeseen.

Santeri Ruotsalainen(+) jonka hallussa tila löytöaikana oli, muutti tilalta 1961. Väänäset ovat asuttaneet tilaa v.sta 1963.

Ilmoitetulla löytöpaikalla on kaksi peltosarkaa maaperältään voimakkaasti hiekkapitoista. Paikalta ei Väänästen tietojen mukaan sittemmin ole mitään muuta esihistorialliseen viittaavaa löytynyt. Paikan tarkastuksessa emme havainneet mitään mainittavaa.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Mäkelä

/7.

Peruskartta: 3324 05 TIHILÄNKANGAS
Koordinaatit: x= 7080 06, y= 471 75, z= n. 135 (tila)
kl. Remeskylä
tl. Mäkelä RNo 8³⁹
om. mv. Alfred Väisänen, os. Remeskylä 74940

KM 4415:1, oikokirves

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkistin Mäkelän tilalta tilallinen Jafet Väisäsen löytämän ja ylioppilas Alfred Tikkasen 19.8.1904 Kansallismuseoon lähettämän oikokirveen löytötiedot.

Mäkelän tila sijaitsee Näläntöjärven länsirannalla, n. 200 m rannasta Pajaniemen kohdalla, n. 500 m Remesjokisuun eteläpuolella, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien itäpuolella.

Tila on rakennettu Nälännöstä nousevalle rinteelle, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Löytöä ei talossa tiedetty, eikä uusiakaan oltu myöhemmin löydetty. Löytäjä JW on ollut nykyisen isännän isoisan isä.

Tilan pellot oli suurimmaksi osaksi jätetty heinälle, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Perunapellosta päätellen maaperä alueella on multapitoista hiekkamoreenia. Mitään esihistorialliseen viittaavaa en paikalla havainnut.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Näläntö
Talvilahti

/8.

Peruskartta: 3324 05 TIHILÄNKANGAS

Koordinaatit: x= 7082 10, y= 471 65, z= n. 127,5 (tila)

kl. Näläntö

tl. Talvilahti RNo 9⁸

om. mv. Erkki Kärkkäinen, os. Luesuo 74700 Kiuruvesi

KM 14076, Rautakirves, Petersenin C -tyyppiä,

KiKsM 2, taltta, v:lta 1950

" 18, kivikirves, v:lta 1947

" 47, kourutaltta, v:lta 1943

" 88, hioin, v:lta 1941

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytöpaikan.

Talvilahden tila sijaitsee n kilometrin päässä Näläntöjärvestä, sen pohjoispuolella, n. 400 m Rikkajoesta länteen. Tilan rakennukset sijaitsevat Luesuon keskellä, Koirasaareksi kutsutulla suosta nousevalla hiekkamoreenisaa-
rakkeella. Talon ympäristö on suosta raivattua tasaista peltoa.

Esineiden löytäjä, mv. Ville Piippo (+) muutti tilalta v. 1969. Kärkkäiset ovat asuneet tilalla v:sta 1971.

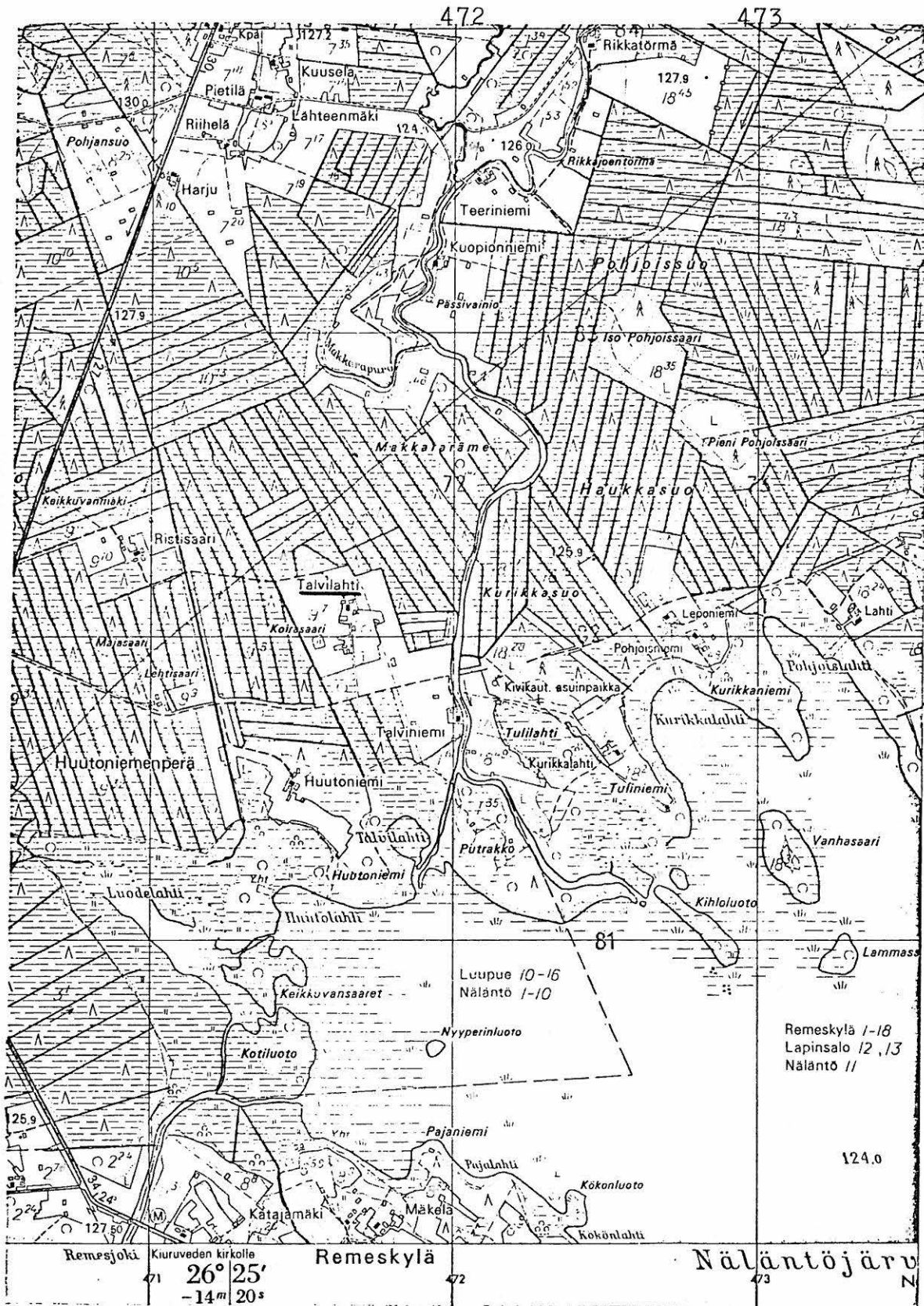
Paikannimiarkiston mukaan Talvilahti ja siitä 400 m kaakkoon oleva Talviniemi ovat saaneet nimensä "talven" viipymisestä pitkään alueella keväisin.

Rautakirves löytyi tontin alueelta, asuinrakennuksen läheltä rakennukselle perustaa kaivettaessa v. 1953. Sen lähetti Kansallismuseoon "Museo-Paavo" Ruotsalainen v. 1957. Löytötietojen mukaan KiKsM:n numeroille luetteloidut kivesineet löytyivät myös Koirasaaresta, ts. asuinrakennusten läheisyydestä 1940 -luvulla.

Tarkastin paikan kahteen otteeseen, toisella kertaa FM Matti Huurteen kanssa. Isäntä E.K. ei löytöjä tuntenut. Hän kertoi löytäneensä pari vuotta sitten maasta petkeleen tapaisen ruostuneen rautaesineen, jonka hän varttoi puuvarrella tilapäisesti, mennessään kokeilemaan jään paksuutta Rikkajoesta v. 1976 syksyllä. Esinettä ei haeskelusta huolimatta enää löydetty. (Onko se mahdollisesti ollut putkikirves ?)

Koirasaari on rakennusten pahasti rikkoma alue. Tarkastuksessa en havainnut alueella mitään esihistorialliseen viittaavaa. Piha-alue oli istutusten takia vaikeasti tarkastettavissa. Navetan takana olevan peruna- ja oraspellon perusteella maaperä alueella on hiekkaa ja osaksi soraa. Alemmaksi mentäessä se muuttuu voimakkaasti turvepitoiseksi.

Mainittakoon, että tilalta n. kilometri kaakkoon sijaitsee Tuliniemen kivilautinen asuinpaikka, josta Ville Piippo on lähettänyt myös kiviesineitä. Koska em. kiviesineistä on puutteelliset löytötiedot, on mahdollista että nekin saattavat olla peräisin Tuliniemestä, (KiKsM 2, 28, 47, 88,).

Kuopion Museo kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Purola

/9.

Peruskartta: 3324 05 TIHILÄNKANGAS
Koordinaatit: x= 7080 06, y= 474 90, z= n. 135 (tila)
kl. Remeskylä
tl. Purola RNo 18⁹
om. mv Eino Martikainen, os Pökki 74700 Kiuruvesi

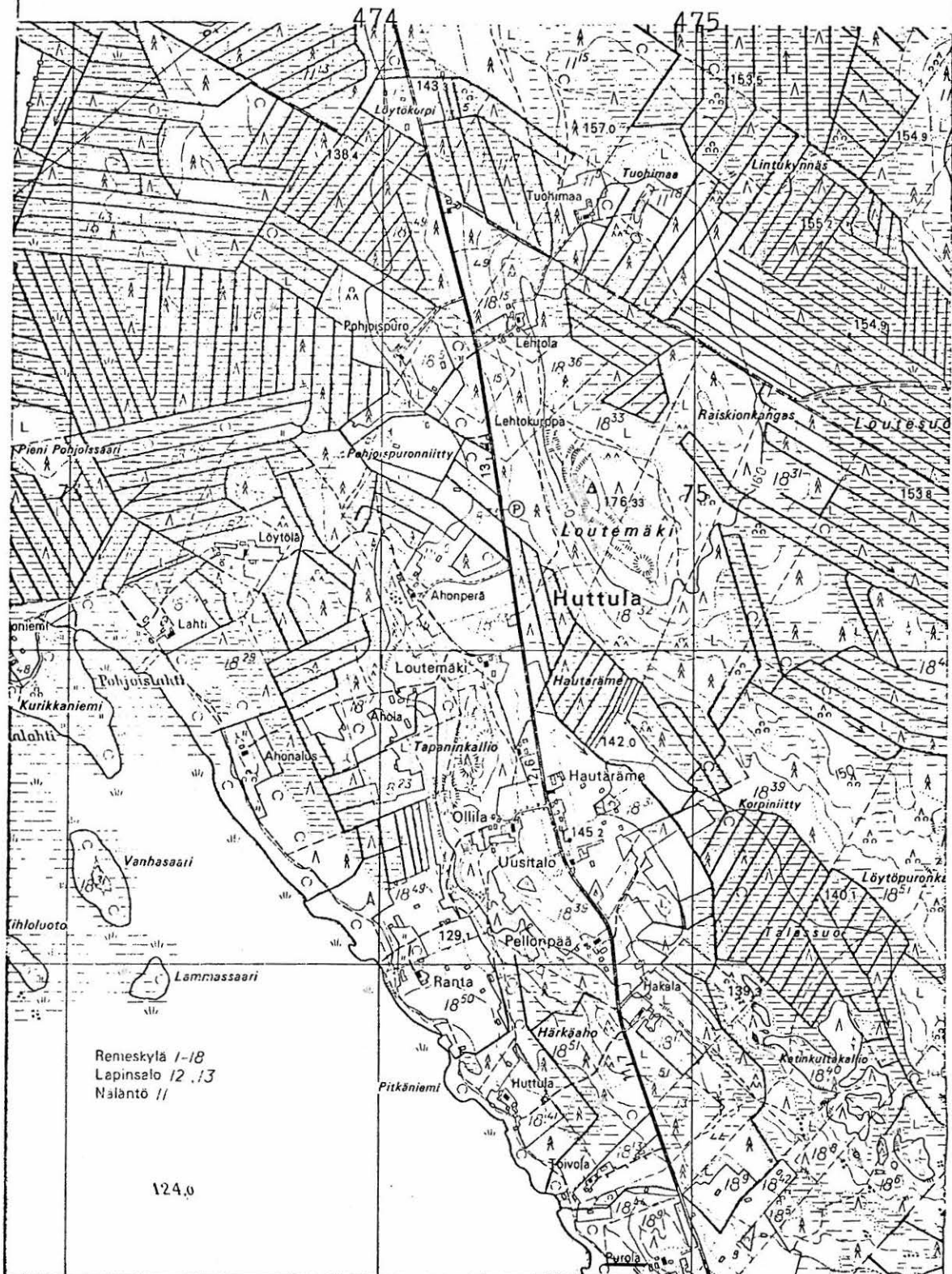
KM 4415: 2, kivikirves,
KM 4415: 5, reikäkivi,
KM 4415: 6, reikäkivi.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 4415:2 löysi torppari Erkki Meriläinen n. v. 1896 kesäkyntöä suorittaessaan Purolan torpan vanhasta pellosta, Remeskylän tahi Lapinsalon kylästä. - KM 4415:5 löysi työmies Agi Kämäräinen n. v. 1900 lähes kahden korttelin syvyydestä Remeskylän Purolan torpan vanhasta pellosta ojaan kaivaessaan. - KM 4415:6 on saatu torppari Erkki Meriläiseltä. Sen löytötiedot ovat tuntemattomat. Esineet lähetti Kansallismuseoon Antti Tikkanen v. 1904.

Purolan tila sijaitsee Nälätöjärven itärannalla, n. 200 m järvestä, Lapinsaloon menevän maantien länsipuolella, n. 100 m tiestä. Asumusten ympäristö on viljelemätöntä hakamaata, talon pellot ovat maantien itäpuolella.

Tilan isäntä Eino Martikainen ei löytöjä tuntenut, eikä hänen tiedossaan ollut uusia tilan maalta. Meriläisiä hän kertoi seudulla muinoin asuneen, mutta vanhaa peltoa hän ei osannut paikantaa.

Tarkastin talon ympäristössä olevia oja- ja profiileja ja perunapellon. Mitään mainittavaa en havainnut.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Myllyniemi

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

/10.

Koordinaatit: x= 7079 34, y= 470 45, z= 125 (tila)

kl. Remeskylä

tl. Myllyniemi RNo 2⁶¹

om. mv. Vilho Hyvärinen, os. Metsäranta 74700 Kiuruvesi

Kivikautinen löytöpaikka, josta taltta ja "kirvestä muistut-
tava kiviesine" - molemmat joutuneet hukkaan.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä mv. Juho Hyvönen, os. Siltala 74700 Kiuruvesi, kertoi minulle Myllyniemen tilalta löydettyistä kiviesineistä.

Myllyniemen tila sijaitsee Remes kylässä, Remesjoen luoteispuolella Myllyniemessä, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantiestä n. 1,25 km itään. Tie taloon eroaa eroaa Remes kylästä Lahenajoelle menevältä maantieltä, Remesjoen maantiesillankorvasta pohjoiseen.

Rakennukset sijaitsevat jokitörmällä, joka aukeaa tasankona törmän päältä. Tällä terassilla sijaitsevat talon pellot.

Isännän, VH:n kertoman mukaan taltta löytyi n. 30 m navetan päädyssä kaakkoon perunannoston yhteydessä. Toinen kiviesine löytyi rakennusten koillispuolella olevasta pellostä. Molemmat esineet löytyivät 50 -luvun alussa.

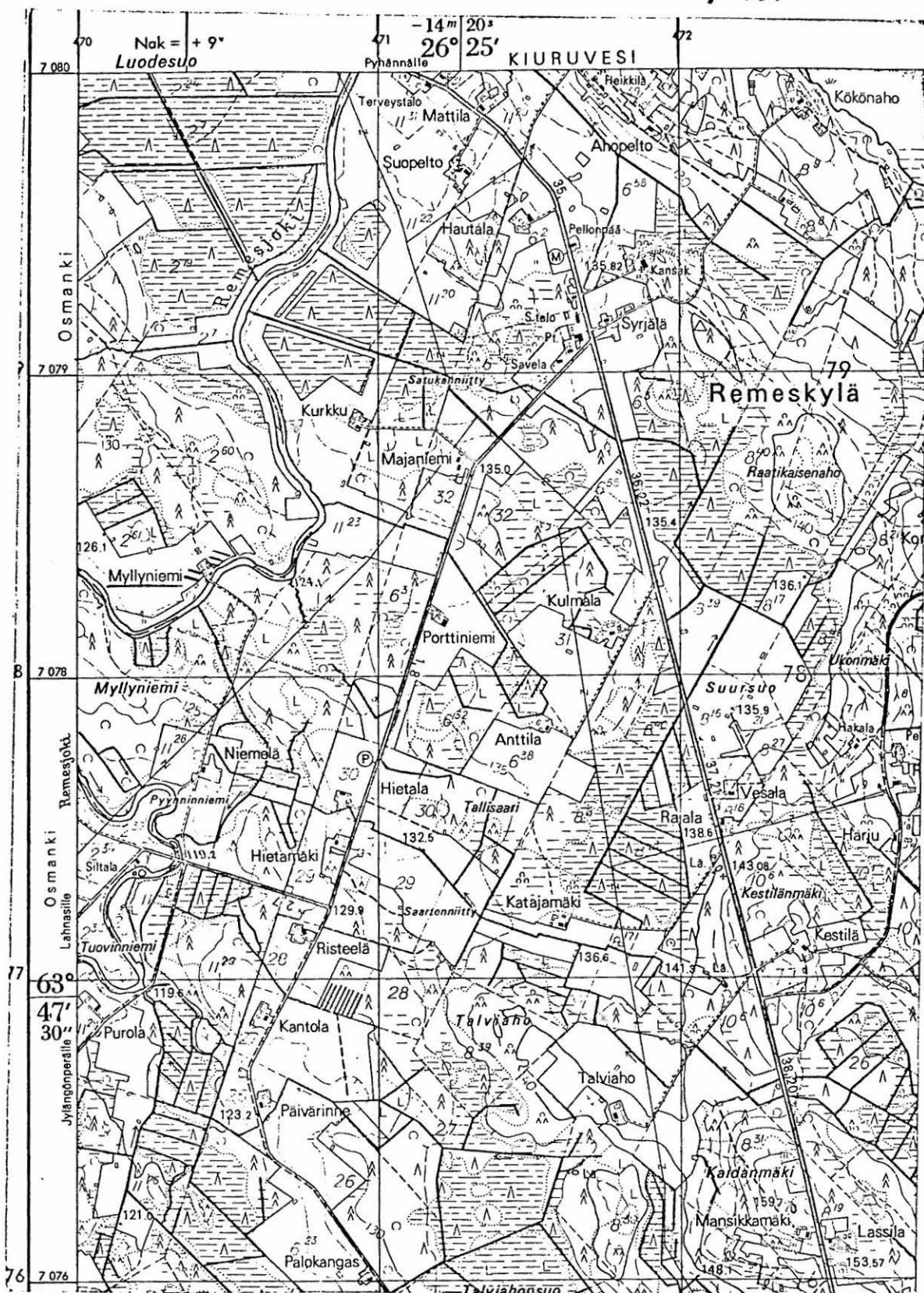
Kuvauksen perusteella kävin löytöpaikalla. Pellot olivat oraalla ja helposti tarkistettavissa, kuivuus kuitenkin haittasi havaintojen tekoa. Maaperä pinnalta käsin tarkastettuna on voimakkaasti savipitoista tai silttiä. Oletetuilta löytöpaikoilta ja niiden ympäristöstä en havainnut mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

Mainittakoon että tilarakennus on autio, toimien kesäasuntona. Hyväristen varsinainen asuintila on Jokelan tila Remesjoen länsirannalla, Myllyniemestä n. 1,6 km lounaaseen.

KIURUVESI
Remeskylä
Myllyniemi

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

10.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

s. 232
KIURUVESI
Remeskylä
Kurkku

/11.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7078 83, y= 470 94, z= n. 127,5 (tila)

x= 7078 74, y= 471 10, z= n. 127,5 (löytöp.)

kl. Remeskylä

tl. Kurkku RNo 11²³

om. mv. Yrjö Partanen, Remeskylä 74940

KuM 6278, Pallonuija.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä sain Remeskylää tarkastaessani kuulla Yrjö Partasen tilalta löydetystä reikäseestä.

Kurkun tila sijaitsee Remesjoen itärannalla, joesta n. 250 m, laakealla jokiniityllä, n. 900 m Kiuruvesi-Pyhäntä-maantiestä länteen. Tilan ympäristö on raivattu pelloiksi.

V. 1972 raivattiin "catepillarilla" talon luoteispuolelle uutta peltoa, paikka on peruskartassa merkittynä haketuksi metsäksi. Raivauksen yhteydessä pallonuija löytyi taisaiselta savikolta saven seasta. Sen löysi talon tytär Saara Partanen.

Paikalla käydessäni pelto oli jätetty heinälle, joten se oli vaikeasti tarkastettavissa. Mitään merkkejä asuinpaikasta en siinä havainnut. Maaperä on mullanvärjäämää savea tai silttiä.

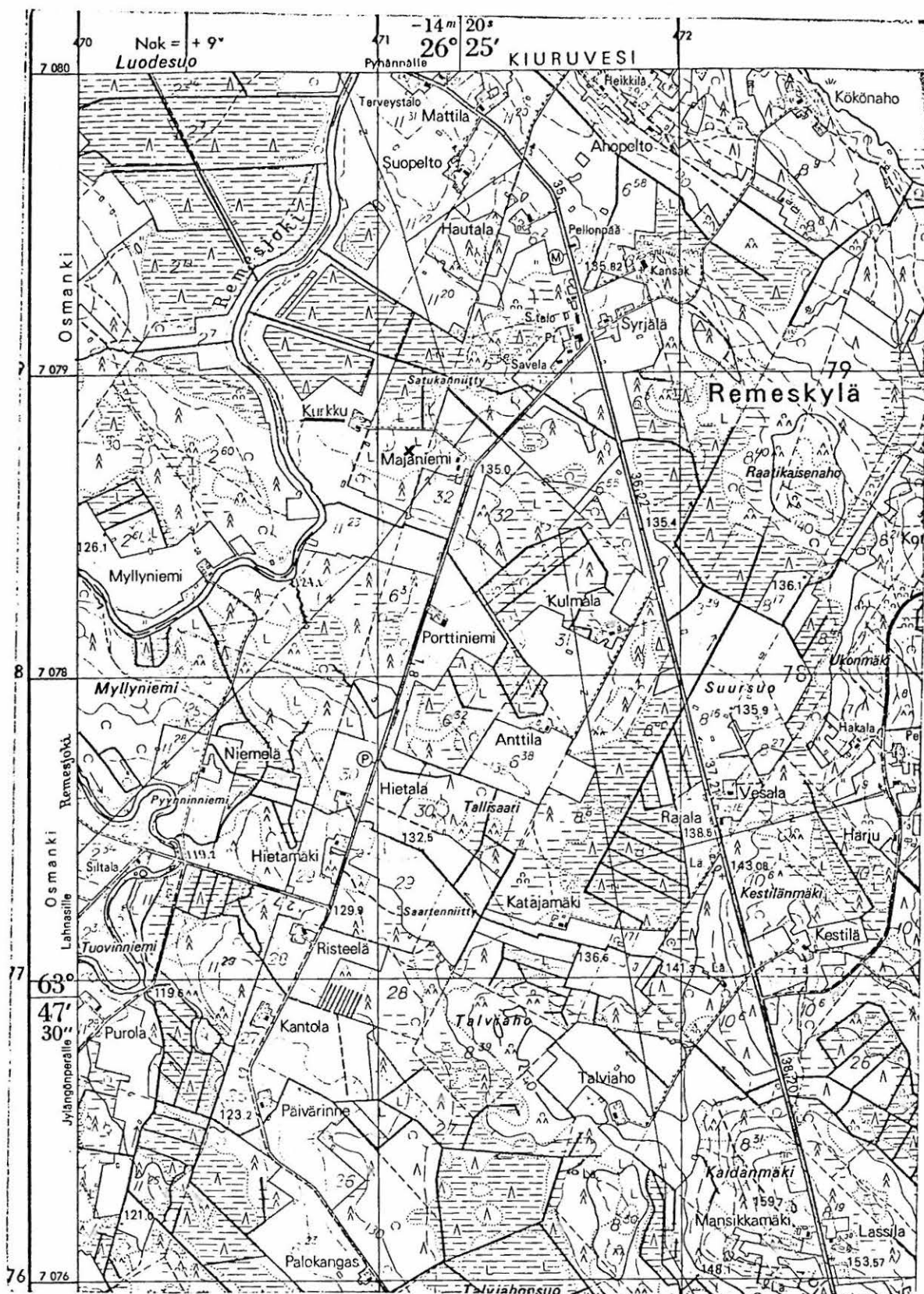
Mainittakoon, että löytöpaikasta n. 250 m kaakkoon on Majaniemen tilalta löydetty myöskin reikäse, mutta se on joutunut hukkaan.

KIURUVESI

Remeskylä

Kurkku

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP, ARK.

KIURUVESI
Remeskylä
Kurkku

KuM 6278, pallonviijan löytöpaikka.
Kuvattu Kurkun tilan pihalta kaakkoon

/12.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7078 69, y= 471 27, z= 132,5 (tila)

kl. Remeskylä

tl. Majaniemi RNo 32

om. mv. Eino Blomberg, os. 74940 Remeskylä

Kivikautinen löytöpaikka, josta hukassa oleva reikäkivi.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi Kurkun tilan isäntä Yrjö Partanen minulle naapurinsa löytämästä kiviesineestä.

Majaniemen tila sijaitsee n. 500 m Remesjoesta itään ja Kiuruvesi-Pyhäntä maantieltä Remeskylän postin kohdalta n. 500 m lounaaseen.

Tilan ympäristö on laakeaa jokitasankoa.

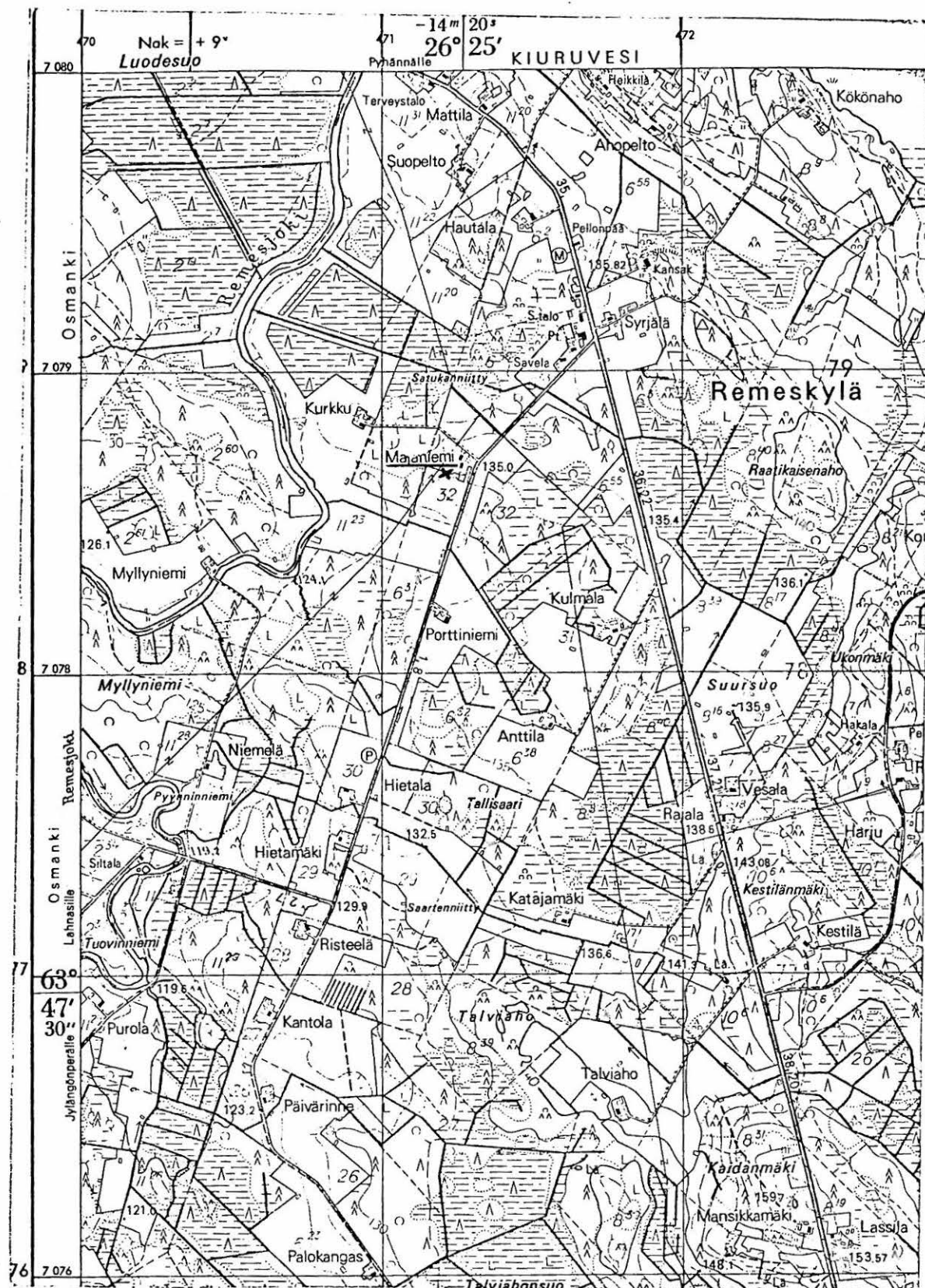
Emäntä Blomberg kertoi Sukevalaisen vanginvartijan Yrjö Pesosen löytäneen reikäkiven talon lounaispuolella olevasta pellonlaitaan kasatusta kiviaidasta. Kivet on kerätty vuosien mittaan pellolta. Esine löytyi v. 1962. Emäntä kertoi sen toimitetun Kiuruveden kotiseutumuseoon, mutta kortiston perusteella sitä sinne ei ole tullut.

Tarkastin arvioidun löytöpaikan. Maaperä pellolla on voimakkaasti savipitoista moreenia. Pelto oli jätetty heinälle. Mitään mainittavaa en siinä havainnut.

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KIURUVESIRemeskyläMajaniemi

/12.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Suopelto

/ 13.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7079 76, y= 471 30, z= n. 130 (tila)

kl. Remeskylä

tl. Suopelto RNo 11²²

om. mv. Aarne Mähönen, os. Remeskylä 74940

KuM 6277, pronssisen hevosenkenkäsoljen puolikas.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytöpaikan.

Pitkälän tilan isäntä Kalle Mäyrä, os. Sorvalinkoski 74700 Kiuruvesi, antoi minulle talossa käydessäni Suopellon tilalta 50 -luvun alussa perunannoston yhteydessä löytämänsä pronssiesineen.

Suopelto sijaitsee Remeskylässä, lähellä Remesjoen niska, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien luoteispuolella, n. 300 m tiestä. Tila on rakennettu Remesjoen itärannalle, joesta loivasti kohoavalle rinteelle. Rakennusten ympäristö on raivattu pelloiksi.

Soljenkappale löytyi talon pohjoispuolelta taloon tulevan tien luoteispuolelta, tienviereisestä peltosarasta, vilja-aitan kohdalta, n. 10-20 m aitasta luoteeseen. Mitään muuta erikoista ei Kalle Mäyrä kertomansa mukaan löytöpaikalta havainnut.

Isäntä Mähönekään ei sittemmin ole paikalta mitään löytänyt. Tarkastettaessa tienvarsisarka oli jätetty heinälle, joten havaintojen teko siitä oli vaikeaa. Viereisen kynnöspellon tarkastuksessa ei esille tullut mitään erikoista. Maaperä paikalla on mullanvärjäämää hiekkamoreenia.

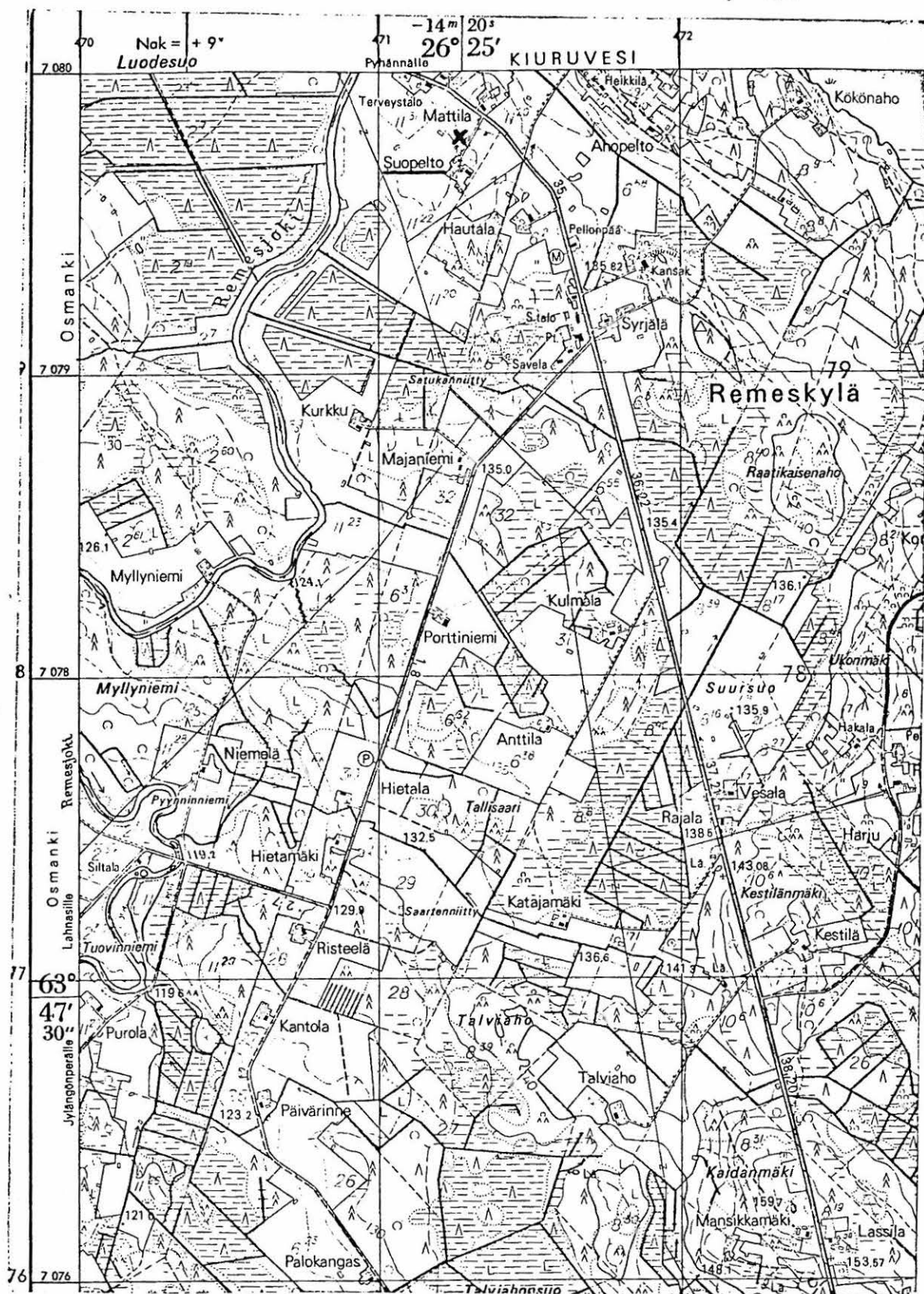
PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KIURUVESI

Remeskylä

Suopelto

/ 13.

KUOPION MUSEO KHO
ESIIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Remeskylä

Suopelto

KuM 6277, pronssisen hevosenkenkäsoljen kappaleen löytö-
paikka Remesjoen sillankorvasta, n. luoteesta kuvattuna
Vasemmalla Kiuruvesi-Pyhäntä -maantie.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Heikkilä

/ 14.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLA

Koordinaatit: x= 7079 94, y= 471 47, z= n. 145 (tila)

kl. Remeskylä

tl. Heikkilä RNo 6⁵⁸

om. mv. Kalle Heikinmaa, os. Remeskylä 74940

KM 4142:1, reiällinen nuija, vuolukiveä, viivakoristeltu.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Esine löytyi Remeskylästä, Näläntöjärven lounaispuolella olevan Heikkilän tilan maalta, Santtu Häkkisen mökin N-puolella olevasta pellosta, sänki-
maasta. Esineen löysi Ville Häkkisen äiti vuosisadan vaihteessa ja Kansallismuseoon sen lähetti keräilijä A. Tikkanen 1902.

Heikkilän tila sijaitsee em. paikalla, Remesjoen luusuan kaakkoispuolella, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien itäpuolella, km-pylvään 35/23 kohdalla n. 400 m tiestä.

Heikkilän tilan koko esineen löytöaikohin oli nykyisen isännän Kalle Heikinmaan mukaan yli 2000 ha. Löytöpaikkaa hän ei pystynyt paikantamaan. Samoin Häkkiset olivat hänelle tuntemattomia.

Sen sijaan isäntä kertoi löytäneensä reikäkiviä talosta n. 250 m luoteeseen olevalta pellolta. Esineet ja muutamat hiotulta vaikuttaneet kivet hän oli toimittanut Kiuruveden kotiseutumuseoon mutta luettelon perusteella niitä sinne ei ole ilmaantunut.

Isäntä kynsi mainitun löytökohdan muuten heinälle jätetystä pellosta. Paikalla maa oli vahvasti hiilen ja noen sotkema. Löysin kiviliipan, palaneita kiviä ja rautakuonaa likamaan kohdalta. Oletan kysymyksessä olevan pajanpaikan.

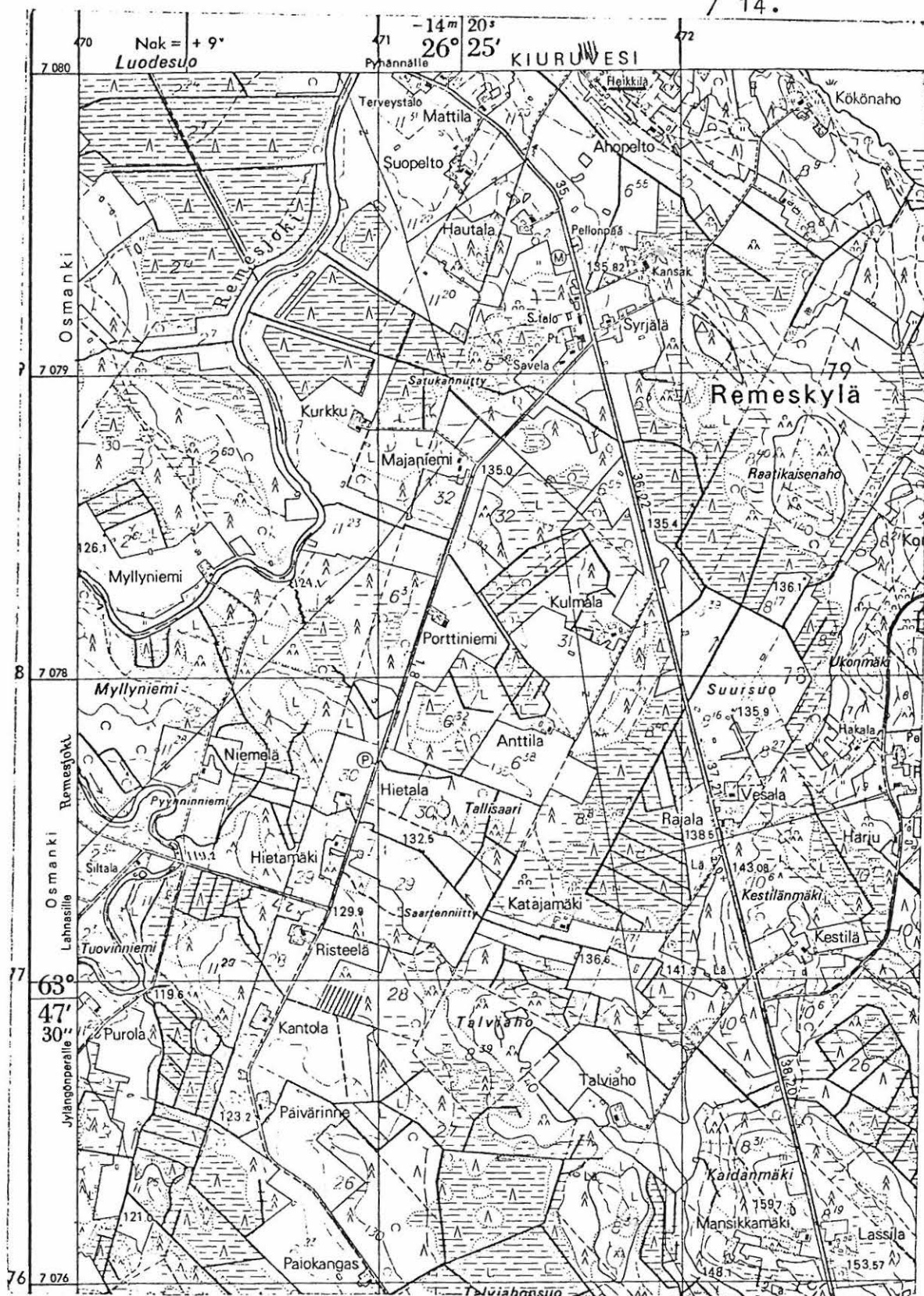
PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KIURUVESI

Remesskylä

Heikkilä

/ 14.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Rajala

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ /15
Koordinaatit: x= 7079 93, y= 475 02, z= n. 130
kl. Remeskylä
tl. Rajala (?) 18⁶
om.

KM 4512: 1, kehdonjalaskuokan teräkatkelma

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä yritin selvittää Remeskylän Rajalan tilalta v. 1905 Antti Tikkasen lähettämän "kehdonanturan muotoisen kiviaseen teräkatkelman" löytöpaikan. Esine löytyi n. 1890 ja sen löysi Rajalan torpan torppari Anselmi Meriläinen Näläntöjärven rannalta, torpan läheisyydestä, uutispeltoa tehdessään.

Paikansin Rajalan peruskartan mukaan Nälännön keillisrannalle, Tihilään menevän maantien varteen, km-pylvään 10/8 vaiheille. Paikalla käydessäni en tavannut tilalta ketään. Pellot olivat jääneet jo aikaa sitten viljelemättä. Tarkastuksessa ei tullut esille mitään erikoista.

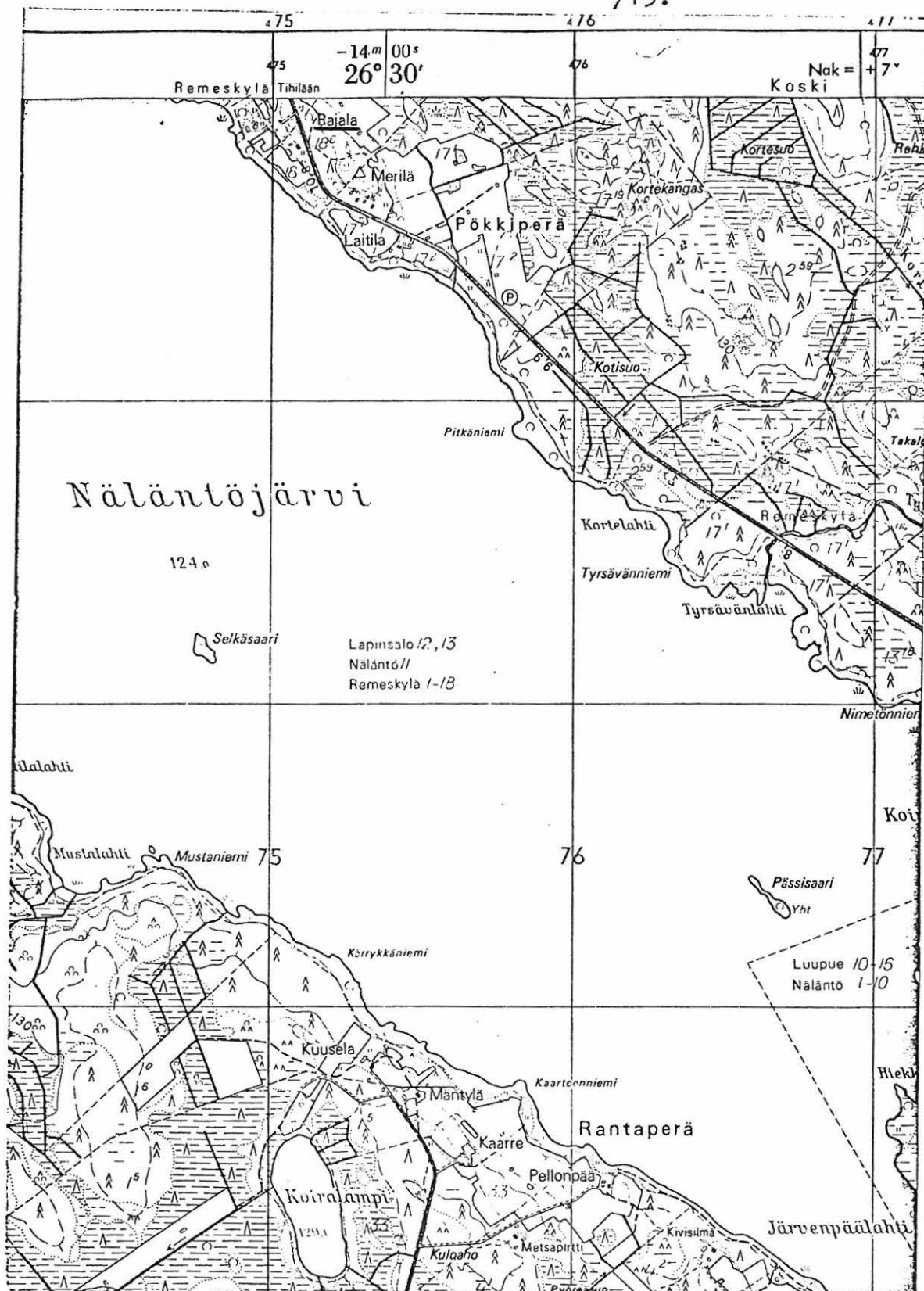
KIURUVESI

Remeskylä

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

Rajala

/15.

7079

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Kytölä

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

/ 16.

Koordinaatit: x= 7078 58, y= 473 25, z= 130 (talo)

kl. Remeskylä

tl. Kytölä RNo 1²⁰

om. mv. Olavi Kärkkäinen, os. 74680 Remeskylä

Kivikautinen löytöpaikka, josta taltta (hukassa) ja pallo-
nuija (isännällä)

Kiuruveden kunnan inventoinnin yhteydessä poikkesin Kytölän tilalla, jolloin tilan isäntä OK kertoi löydöistään.

Kytölän tila sijaitsee Näläntöjärven länsirannalla, järvestä n. 140 m. Kytölänlahden kohdalla, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien itäpuolella, tiestä n. 1,4 km.

Tilan rakennukset on raivattu Nälännöstä kohoavalle rinteelle, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Esineet löytyivät isännän kertoman mukaan asuinrakennuksen vierestä, sen koillispuolelta, aivan pihapiiristä. Löytöpaikka oli tarkastettaessa kynöksellä. Paikalta oli aikoinaan vedetty maata läheiselle pellolle, nyt aikoi isäntä korottaa maan pinnan entiselleen kasvuturpeen avulla. Isännän mukaan paikalta olisi syvästä noussut kaivettaessa hiillosta, kuin nuotionpohjista. Maaperä löytöpaikalla oli mullansekaista hienoa hiekkaa, josta kuitenkin en mitään asuinpaikkaan viittaavaa löytänyt. Mahdollista on että em. maansiirto on voinut tuhota mahdolliset asuinpaikan merkit. Löytöpaikan korkeus Nälännöstä sopii hyvin asuinpaikaksi (vrt. Tuliniemen ja Lassilan asuinpaikat) mutta maaston rikkonaisuuden ja muiden löytöjen puuttuessa, pidän paikkaa ainoastaan kivikautisena löytöpaikkana.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Lampela

/17.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7075 34, y= 475 53, z= n. 145 (tila)

kl. Remeskylä

tl. Lampela RNo 4²⁶

om. leskiemäntä Salli Saastamoinen, os. 74930 Herukkamäki

KuM 1843, "kaksipuolisen kiviveitsen terä", sädekiviliusketta.

" 1844, keihäänterä, arv. sädekiviliusketta.

KM 8978: 3, kourutaltan puolikas.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa em. esineiden löytöpaikan, joista oli seuraavat tiedot: KuM 1843 ja KuM 1844 on saatu tuomari Rudolf Jack'ilta v. 1914. Sen yhteydessä tieto, että esineet peräisin Lampelan tilan No 4 maalta.- KM 8978:3 on löytänyt Emil Saastamoinen Lampelan talon maalta n. v.1918, talosta n. 10 m koilliseen viettävältä rinteeltä, multaperäiseltä pellolta. Esineen lähetti Kansallismuseoon v. 1928 pienviljelijä Kalle Kämäräinen.

Lampelan tila sijaitsee Näläntöjärven etelä-luodepuolella, n. 1,5 km järvestä ja Koiralammen eteläpuolella, n. 800 m lammeesta. Asumukset on rakennettu ympäristöönsä korkeammalle mäelle, mäen rinteet on raivattu pelloiksi.

Talossa käydessämme kertoi emäntä Emil Saastamoisen olleen miesvainajansa isä. Löydöistä ei emäntä ollut koskaan kuullut, eikä uusiakaan hänen tiedossaan tilan alueelta ollut.

Asuinrakennus sijaitsee nykyisin samalla paikalla kuin v. 1918, joten KM 8978:3:n löytöpaikka voitiin paikantaa tarkoin. Löytöpaikka ja sen ympäristö oli kynnöksellä. Mitään mainittavaa paikalta ei löytynyt. Maaperä on mullansekaista hiekkamoreenia. Lisäksi tarkastimme tuloksetta talon ympärillä olleet pellot.

KIURUVEESI

Remes kylä

Lampela

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

475

/ 17.

7075

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Remeskylä
Lampela

KM 8978; 3, kourutaltan puolikkaan arvioitu
löytöpaikka. Kuva otettu Lepistönperän
maantieltä n. lounaaseen.

Kuopion Museo KhO
eesihist. top. ark.

KIURUVESI
Remeskylä
Lepistö

/ 18.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7074 84, y= 474 99, z= 137,5 (asuinrak.)

kl. Remeskylä

tl. Lepistö RNo 15²⁸

om. Kalle Kärkkäisen perikunta, os. Herukkamäki, Lepistö
74700 Kiuruvesi

KM 3807:2, reikäkivi

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytöpaikan.

Lepistön tila sijaitsee Lepistönperällä Herukkamäessä, n. 2km Kiuruvesi-Pyhäntä -maantiestä itään, Lepistönperän kansakoulun tuntumassa, koulurakennuksesta n. 300 m etelään.

Tilan rakennukset sijaitsevat suoympäristöstä kohoavalla mäellä, jonka rinteet on raivattu pelloiksi.

Reikäkiven löysi tilallinen Kalle Kärkkäinen 1800 -luvun lopulla, Kansallismuseoon sen lähetti Fredrik Tikkanen v. 1904. Esine löytyi uudispeltoa kuokittaessa kahden korttelin syvyydestä, tasaiselta savikolta, n. 125 sylvä talosta itään. Talossa otaksuttiin löytäjän olleen edesmenneen Kalle Kärkkäisen isä. Löytöä ei tunnettu eikä uusiakaan ollut esille tullut.

Tarkastin löytöpaikan löytötietojen perusteella. Paikka sijaitsee taloryhmästä itään korkean mäen päällä, peltotasan-
teella. Maaperä paikalla on savensekaista hiekkamoreenia, Pelto kasvoi orasta, joten havaintomahdollisuudet olivat hyvät. Paikalta en havainnut mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

KIURUVESI

Remeskylä

Lepistö

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

/18.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Rönkönahon
Viertola

/19.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: 7074 26, y= 476 98, z= n.130-135 (tila)

kl. Rönkönahon

tl. Viertola RNo 4¹¹

om. mv. Vilho Partanen, os. Rönkönahon 74700 Kiuruvesi

KuM 6275, kolmikulmainen reikäkivi, reikäkiven(tai pallo-
nuijan)teelmä.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä sain Rönkönahon kylällä käydessäni kuulla mv. Vilho Partasen hallussa olevista kiviesineistä.

Viertolan tila sijaitsee Rönkönahon kylässä, Herukkamäeltä Kiuruvesi-Pyhäntä -maantieltä itään risteävän maantien varrella, n. 5 km risteyksestä.

Rakennukset sijaitsevat maantien länsipuolella, tien vieressä suoympäristöstä kohoavan Rönkönahon mäen koillisrinteellä.

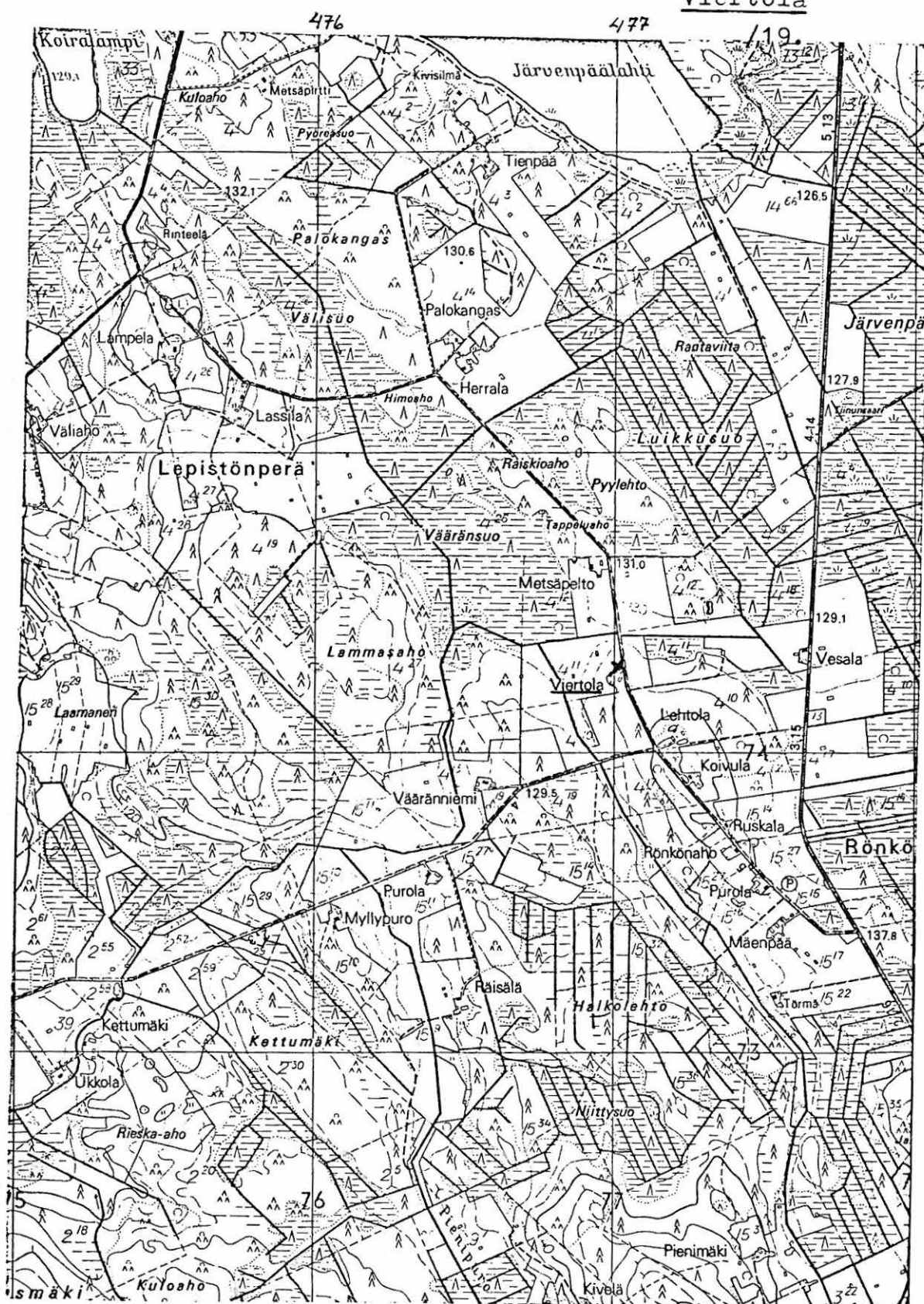
Tilan pihapiiristä, n. 30 m navetan päästä pohjoiseen tienvieruspelloilta löytyivät kiviesineet kynnettäessä lähikäin, 60 -luvun alussa. Tarkastin paikan löytäjän, isäntä V. H:n opastuksella FM Matti Huurteen kanssa. Se oli kynöksellä ja helppo tarkastaa. Löytöpaikalta ja sen ympäristöstä emme havainneet mitään mainittavaa. Maaperä paikalla on mullansekaista hiekkamoreenia.

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KIURUVEESI

Remeskylä

Rönkönaho

Viertola

7074

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Remeskylä

Viertola

KuM 6275 esineiden löytöpaikka n. pohjoisesta kuvattuna.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Rönkönaho
Ruskala

/20.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLA

Koordinaatit: x= 7073 76, y= 477 37, z= n. 145 (tila)

kl. Rönkönaho

tl. Ruskala RNo 15¹⁴

om. mv. Kalle Ruuska, os. Rönkönaho 74700 Kiuruvesi

KiKSM 46, kourutaltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin tilalta v. 1953 löydetyn ja Kiuruveden kotiseutumuseoon lähetetyn kourutaltan löytöpaikan.

Ruuskalan tila sijaitsee Rönkönahossa, Kiuruvesi-Lapinsalo -maantieltä Turhalan kohdalta pohjoiseen risteävän maantien itäpuolella, risteyksestä n. 3 km.

Tila sijaitsee ympäristöään korkeammalla harjanteella, jonne Rönkönahon kylän talot ovat sijoittuneet. Rinteet on raivattu pelloiksi.

Löytäjän, isäntä Ruuskan opastuksella tarkastin löytöpaikan. Esine löytyi Ruuskalan tilan pellosta, n. 50 m navetan alapuolelta olevasta rinteestä. Mitään muuta sittemmin ei pellosta ole löytynyt.

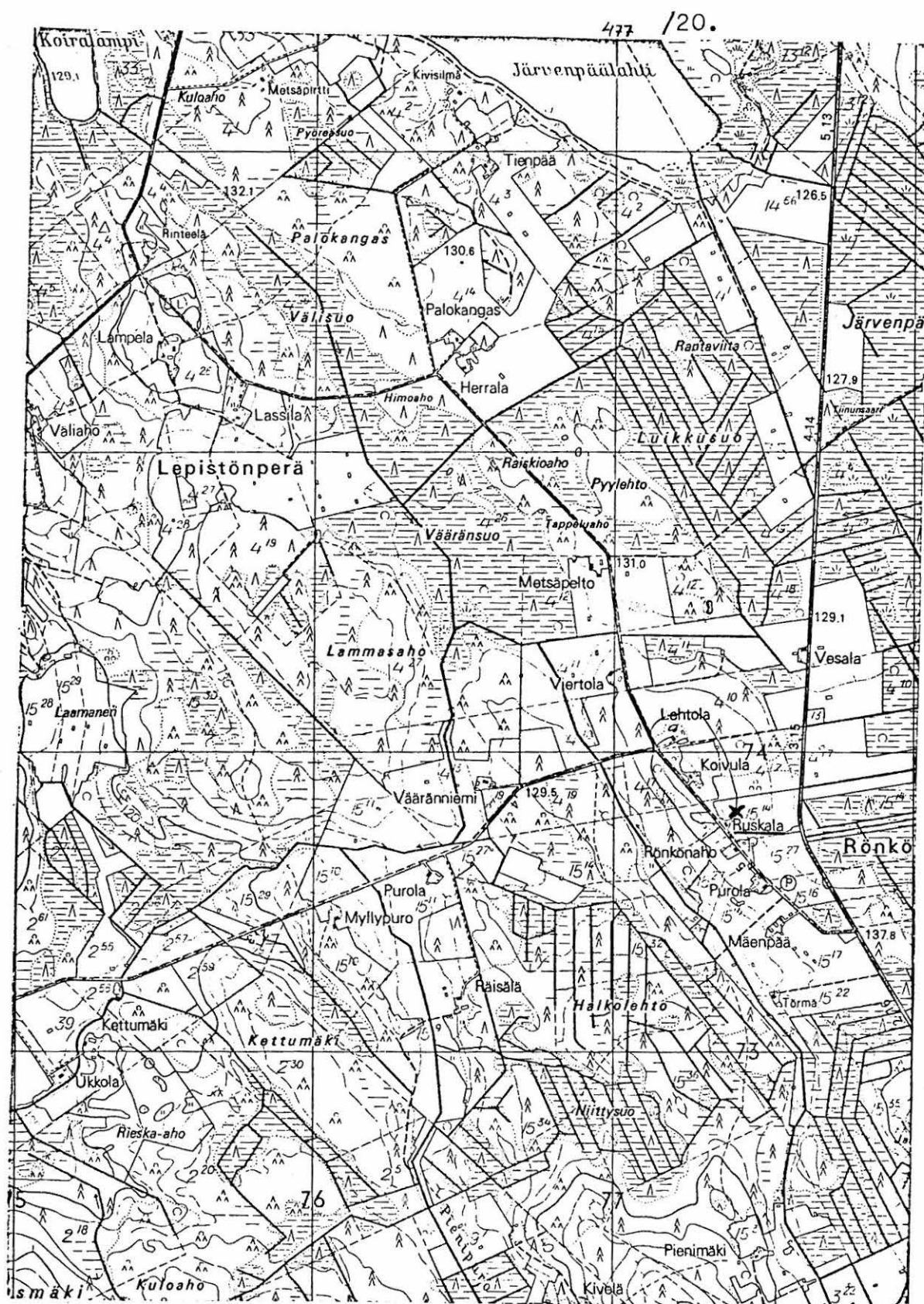
Pelto kasvoiruista, minkä vuoksi havaintojen teko oli vaikeaa. Mitään merkkejä asuinpaikasta en siinä havainnut.

Mainittakoon, että Kalle Ruuska asuu viereisellä Koivulan tilalla, mikä myös on hänen omistuksessaan.

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KIURUVESI

Rönkönen

Ruskala

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Herukkamäki
Kettumäki

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

/21.

Koordinaatit: x= 7073 03, y= 475 22, z= n 115 (tila)

kl. Herukkamäki

tl. Kettumäki RNo 39

om. mv. Eero Kärkkäinen, os. Herukkamäki 74930

KuM , pohjalainen taltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa em. esineen löytöpaikan.

Kettumäen tila sijaitsee Herukkamäestä Kiuruvesi-Pyhäntä maantieltä Rönkönahoon menevän tien eteläpuolella, n. 2,5 km em. risteyksestä. Talo sijaitsee Kettumäen W-NW -puolella rinteessä, Valkeispuron E-puolella. Pellot sijaitsevat rinteeseen S-N -puolella. Talon E-ES rinne on kivikkoista soramoreenia. Kettumäen päällä maaperä muuttuu hienoksi hiekaksi, johon on raivattu peltosarka.

Löytöpaikka on em. peltosarka mäen päällä, asuinrakennuksesta n. 150 m kaakkoon aivan pellon itäkulmassa. Taltan löysi E. K. perunankaivun yhteydessä v. 1976. Löytöpaikasta n. 40 m luoteeseen saman mäen rinteestä oli kuulemma E.K:n äiti löytänyt n 20 v. sitten helposti murenevia saviastiankappaleita ja hiiliä.

Tarkastimme E.K:n opastuksella löytöpaikan ja sen ympäristön. Mitään asuinpaikan merkkejä emme taltan ja oletettujen saviastianpalojen löytöpaikalta löytäneet.

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KIUKUVESSI
 Herukkamäki
Kettumäki

/ 21.

KUOPION MUSEO KHO

ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Herukkamäki

Kettumäki

KM pohjalaisen taltan löytöpaikka n. lännestä
kuvattuna. Vasemmalla Kettumäen tila.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Herukkamäki
Herukkamäki

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

/22.

Koordinaatit: x= 7071 76, y= 473 34, z= n. 120 (tila)

kl. Remeskylä Herukkamäki

tl. Herukkamäki RNo 2¹²

om. mv Väinö Rätty, os. 74930 Herukkamäki

KM 19898, poikkikirves,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin mv Väinö Rädyn omistamaltaan Herukkamäen tilalta v. 1975 löytämän poikkikirveen löytöpaikan.

Herukkamäen tila sijaitsee Herukkamäen kylässä, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien varressa, tien länsipuolella, n. 15 km kirkonkylästä, km-pylvään 45/15 tuntumassa.

Löytäjän opastuksella tarkastin löytöpaikan. Esine löytyi asuinrakennuksen eteläpuolella olevalta pellolta perunan istutuksen yhteydessä. Tilan rakennusten ja pellon välillä on huomattava lasku, itse pelto on loivasti etelään viettävä. Maaperä pellossa on hienoa hiekkaa, muuttuen alempana savipitoisemmaksi. Löytöpaikka sijaitsee suunnilleen pellon puolivälissä, (Koord. x= 7071 68, y= 473 36, z= n. 110). Pelto oli tarkastettaessa kynnöksellä, joten havaintojen teko oli helppoa. Maaperän ja paikan "edullisuudesta" huolimatta en havainnut mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

KIURUVESI

Herukkamäki

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

Herukkamäki

/22.

7071

7070

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Herukkamäki
Herukkamäki

KM 19898, poikkikirveen löytöpaikka.
Kuvattu Kiuruvesi-Pyhäntä -maan-
tieltä n. pohjoisluoteeseen.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Tamppikoski

/ 23.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7074 04, y= 470 52, z= 117,5

kl. Osmanki 2

tl. Tamppikoski RNo 2³⁰

om. nuoriso-ohjaaja Raimo Manu, Kuusitie 5, Yhtelä 74700

Kiuruvesi

Kivikautinen löytöpaikka, josta reikäase tai -kivi, hukassa.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi Raimo Manu löytämästään kiviesineestä.

Esine löytyi n. 1960. Löytöpaikka sijaitsee Remesjoen länsipuolella; joesta n. 50 m., Jylängönkoskesta n. 600 m pohjoiseen, Juholan talon kohdalla, joen vastakkaisella puolella.

Löytäjän opastuksella tarkastin löytöpaikan. Se sijaitsee jokivarsipellolla, joka loivasti kohoaa joen uomasta. Maaperä alueella on savensekaista hienoa hiekkaa (tulvan aiheuttamaa?). Syvemmälle mentäessä maaperä muuttuu voimakkaasti savipitoiseksi siltiksi. Esine löytyi ojankaivun yhteydessä n. 30-50 cm syvyydeltä. Mitään erikoista ei tarkastuksessa esille tullut. Mainittakoon, että peltoja ei ole viljelty enää pitkään aikaan, ne kasvoivat tiheää nuorta lehtipuustoa.

KIURUVESI

Osmanki 2

Tamppikoski

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

/23.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki
Myllylä

/24.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7073 28, y= 470 38, z= 105 (tila)

kl. Osmanki

tl. Myllylä RNo 11³

om. mv Vilho Kärkkäinen, os. Myllylä 74700 Kiuruvesi

KM 7065: 1-2, kaksi oikokirvestä,

KiKsM 1, tasataltta,

KiKsM 19, kivikirves,

KiKsM 68, kaksoistaltta,

KiKsM 85, tasataltta,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Myllylän tilalta löydettyjen kiviesineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 7065: 1-2 ovat löytäneet torpanpojat Juho ja Hjalmar Kärkkäinen Myllylän torpan maalta, päällysmultaa pois luodessa savihaudan esille saamista varten, suon ja kovan maan rajasta. Paikka on n. 1 km N Myllylän torpasta ja 50 sylväjoen rannasta. Esineet olivat 0,5 m toisistaan, 0,5 m syvästä. Lähistöllä oli mustaa multaa n. 3 m avaralta. Esineet saapuivat KM:oon v. 1916. - KiKsM 1 löysi Vilho Kärkkäinen v. 1963 kertomansa mukaan Myllylän asuinrakennuksen viereisestä pellosta talon länsipuolelta perunankaivun yhteydessä. - KiKsM 19 on saatu Jalmari Kärkkäiseltä vailla tarkempia löytötietoja. - KiKsM 68 löysi Jalmari Kärkkäinen v. 1962 Remesjoen varrelta, tarkemmat löytötiedot puuttuu. - KiKsM 85 löysi Jalmari Kärkkäinen Myllylän tilalta, tarkemmat tiedot löytöpaikasta puuttuvat.

Myllylän tila sijaitsee Lahna- ja Remesjoen risteyksessä, josta joki jatkaa Jylängönjokena, laskien Osmankijärveen. Risteyksessä sijaitsee Jylängönkoski jonka eteläpuolelle Myllylä on rakennettu joesta kohoavalle rinteelle. Tilan ympäristö on raivattu pelloiksi.

Tilan isäntä Vilho Kärkkäinen muisti ainoastaan itse löytämänsä tasataltan löytöpaikan (KiKsM 1). Isänsä Jalmari Kärkkäisen tekemistä löydöistä hän ei tiennyt sen tarkemmin. Tarkastin talon länsipuolella olevan pellon, joka oli kynnöksellä V. K:en opastuksella. Maaperä pellossa on hienoa hiekkamoreenia, josta asuinpaikan merkkejä en havainnut.

Koetin paikantaa löytötietojen perusteella KM 7065:1-2 löytöpaikan. N. 1 km pohjoiseen Myllylän tilalta Remesjokivarteen tekemäni tarkastuksen perusteella en havainnut alueella mitään erikoista. Joen itäpuoli oli raivattu viljelyseksi, länsipuoli oli vanhaa peltoa, joka nyt kasvoi tiheää lepikkoa.

Samalta paikalta, joen länsipuolelta on löydetty kuulemma reikäkivi, joka on joutunut hukkaan.

KIURUVESI

Osmanki 2

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

Myllylä

/ 24.

470

471

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Lampiranta

/ 25.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7072 66, y= 470 36, z= 110 (Lampirannan talo)

kl. Osmanki 2

tl. Lampiranta RNo 1⁷⁹

om. mv. Eelis Tikkanen, os. Myllylä 74940 Remeskylä

KiKsM 64, pieni taltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkistin yllä mainitun esineen löytöpaikan. Lampirannan tila sijaitsee Sivulanlankankaalla, Sivulanlammen ja Jylängönjoen välisellä harjanteella, Jylängönkoskesta n. 700 m. etelään, Osmanginjärvestä n. 2 km. luoteeseen.

Tilan rakennukset sijaitsevat mainitun harjanteen laella, niiden ympäristö on raivattu pelloiksi. Taltan löysi v. 1938 silloinen tilan omistaja mv. Arvo Kortelainen. AK möi tilan 60 -luvun alussa mv. Eelis Tikkaselle (asuu viereisellä Savelan tilalla, RNo 1¹⁰⁴, koordinaatit: x= 7072 61, y= 470 50). Lampirannan rakennukset ovat nykyään autiona.

Eelis Tikkanen muisti taltan löytöpaikan. Se sijaitsee n. 100 m Lampirannan rakennuksista koilliseen, harjanteen korkeimmalla kohdalla (koordinaatit: x= 7072 75, y= 470 44, z= 110). Maaperä paikalla on hienoa hiekkamoreenia. Aluetta ei ole siinä esiintyvien lohcareiden takia raivattu pelloksi vaan se on toiminut hakalaitumena. Paikalta on paikoin otettu hiekkaa talon tarpeisiin. Havaintomahdollisuudet olivat hyvät. Tarkastin hiekkakuopat ja läheiset oraspellot mutta merkkejä asuinpaikasta en saattanut havaita.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki 2
Savela

/26.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7072 66, y= 470 36, z= 115 (tila)

kl. Osmanki 2, Jylänkö

tl. Savela 1¹⁰⁴

om. Eelis Tikkanen, os. Sivulankangas 74700 Kiuruvesi

KuM 6279, oikokirves, sädekiviliusketta, pahoin rapautunut;
hioin, mahd. esihistoriallinen, sekä hukassa oleva tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä ilmoitti Savelan isäntä Eelis Tikkanen minulle tilaltaan löytämistä kiviesineistä. Löytöpaikat tarkastimme FM Matti Huurteen kanssa.

Savelan tila sijaitsee Jylängönjoen lounaispuolella, joesta n. 300 m. Tie taloon eroaa Jylängön kosken sillalta Ohemäkeen menevältä maantieltä Sivulankankaan kohdalta etelään. Tila on rakennettu joesta nousevaan mäkirinteeseen. Loivat rinteet rakennuksista sektorissa koillis-lounas on raivattu pelloiksi.

Oikokirveen isäntä E.T. löysi v. 1965 ojaa kaivaessaan Jylängönjoen varresta, riihirakennuksesta rantaan menevän tien viereltä, n. 60 cm syvyydeltä puhtaan saven seasta. Hän piti löytöä irtolöytönä, mitään muuta ei paikalta esille tullut. (Koordinaatit: x= 7072 58, y= 470 72, z= 100.)

Tasataltta, joka on hukassa, löytyi v. 1967 kynnön yhteydessä riihirakennuksesta n. 30 m etelään olevalta pellolta. (Koordinaatit: x= 7072 42, y= 470 60, z= 115.) Maaperä paikalla oli voimakkaasti hiekkapitoista, asuinpaikaksi sopivaa. Tarkastuksessa emme havainneet kuitenkaan siitä mitään merkkejä.

Hioimen tarkkaa löytöpaikkaa ei isäntä muistanut.

Mainittakoon, että tasataltan on isännän mukaan vienyt Ruotsiin hänen vävynsä. Isäntä lupasi yrittää saada taltan takaisin ja toimittaa sen Kuopion Museoon.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki
Uudispiha

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

/27.

Koordinaatit: x= 7072 78, y= 471 31, z= n. 110 (tila)

kl. Osmanki

tl. Uudispiha RNo 11¹⁸

om. opettaja Matti Saastamoisen perik., 74700 Kiuruvesi
Tervasmäki

KM 10138, tuuramainen kiviase.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esimeen löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysi Otto Rönkä Osmangin kylästä Remesjoen varrelta A.J. Röngän talon maalta 1935 ojankaivussa n. 50 cm syvyydeltä savimaasta. Samasta jokivarresta löydettyt kivinen keihäänkärki ja kaksi kivistä ovat jonkun pienviljelysneuvojan hallussa. Kansallismuseoon esineen lahjoitti liikemies Matti Rönkä v. 1935.

Osmangin kylässä sain kuulla Aapo Röngän tilan sijaintipaikan, joka on nykyisen Uudispihan alueella.

Uudispiha sijaitsee Jylängönjoen itäpuolella, n 500 m joesta, Tervasmäessä. Asumukset on rakennettu joesta kohoavalle rinteelle, talon länsipuoli jokeen asti on raivattu pelloiksi.

Saastamoisille tila on siirtynyt Rongältä v. 1936. Leskirouvan tiedossa ei ollut muita löytöjä, miesvainajansa muisti kuulemma O. Röngän löytämän esineen.

Tarkastin kynnöksellä olevat pellot. Esineen löytöpaikka oli epävarma. Mitään mainittavaa en alueelta löytänyt. Maaperä on mullansekaista savea, paikoin hieno hiekka rikkoo särkkämäisinä juovina savikon.

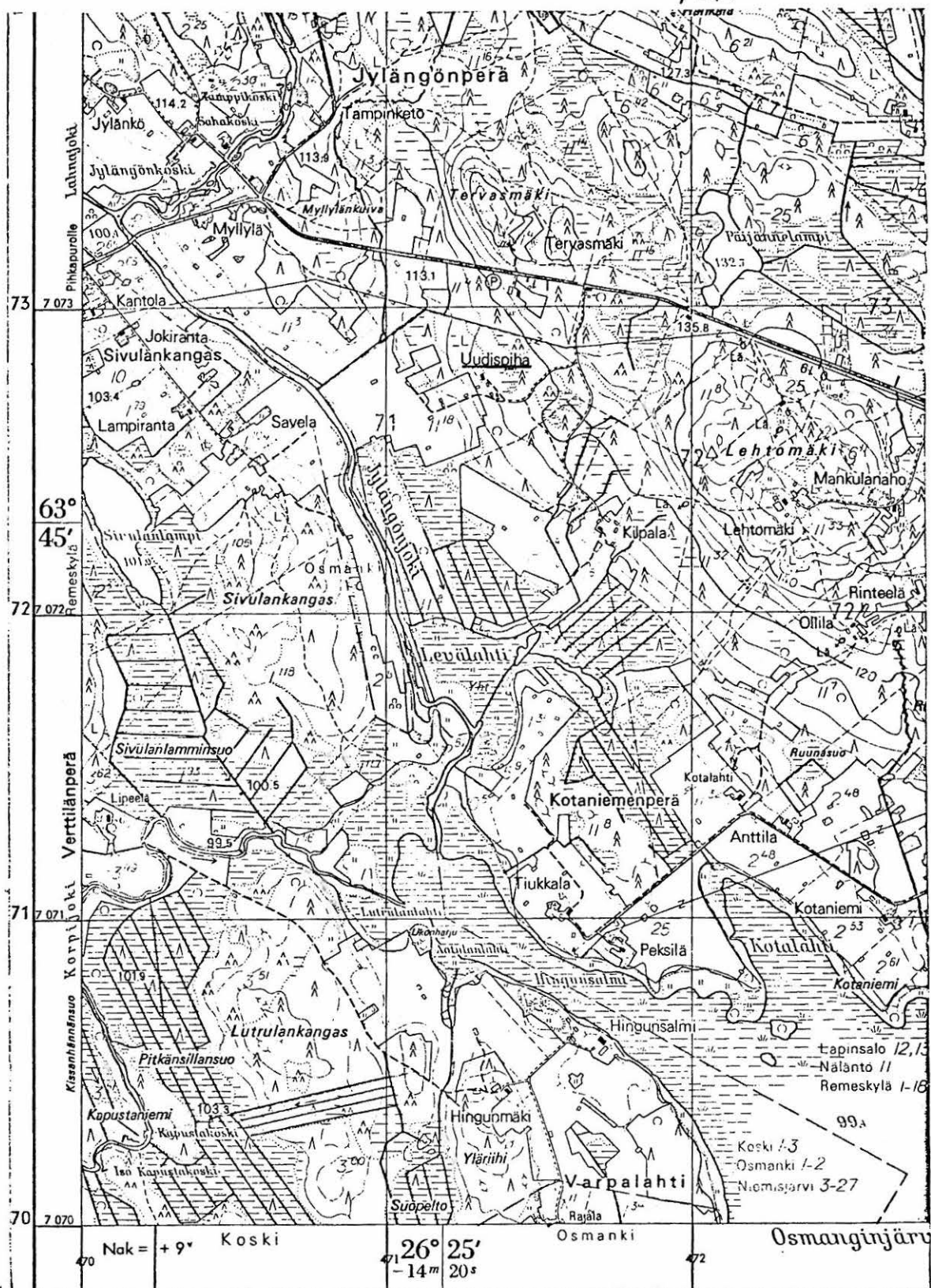
PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

KIURUVESI

Osmanki

Uudispiha

/27.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Osmanki

Tiukkala

/28.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7071 02, y= 471 60, z=102,5 (tila)

kl. Osmanki

tl. Tiukkala 11⁸

om. mv. Kaarlo Kumpulainen, os. Herukkamäki 74930

KM 3564: 16, tasataltta;" : 17, hioin.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa em. esineen löytötiedot, joista seuraavaa:

Esineet löysi torppari Matti Kumpulainen "pellosta kivirauniota purettaessa" 1800 -luvun lopulla. Kansallismuseoon ne joutuivat haavuri Kaarlo Moilasen keräysmatkan tulokseksi 28.6. 1898.

Tiukkalan tila on entisen Mattilan talon torppa ja sijaitsee Osmankijärven pohjoispäässä, Jylängönjoen suussa, suiston itäpuolella. Asumukset on rakennettu matalalle harjanteelle, pellot ympäröivät rakennuksia.

Kaarlo Kumpulaisen Eila-vaimo kertoi paikalla käydessämme, että löytäjä muutti U.S.A:han jo ennen vapaussotaa. Löytäjä on nykyisen isännän isoisa. Itse löydöistä emäntä ei ollut koskaan kuullut, eikä hänen tiedossaan ollut myöskään uusia löytöjä tilan alueelta.

Talon ympäristön pelloista osa oli äestyksen jäljiltä, ja osa oli jätetty heinälle. Tarkastuksessa ei esille tullut mitään mainittavaa.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Osmanki
Peksilä

/29.

Peruskartta: 3324 04 REMESKYLÄ

Koordinaatit: x= 7070 90, y= 471 78, z= n. 102,5 (tila)

kl. Osmanki

tl. Peksilä RNo 25

om. mv. Väinö Kuljukka, os Herukkamäki 74930

KM 3634:50, pronssinen rannerengas.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytötiedot, joista seuraavaa:

Hj. Appelgren-Kivalon kirjoitus löydöstä 10.4. 1899.

" Osmankijärven luoteiseen pistävän lahden pohjoisrannalla on Peksinniemen torppa, jonka rannassa on pieni kolmisarkainen pelto. Loismies Antti Remeksen isä oli kaakonpuoleisesta sarasta "tulensijan" tahi poltetun maakohdan luota löytänyt rautakaluja, joiden joukossa muistettiin viikatteen tahi sirpin ja pitkän puukon olleen. Ne olivat jo hävinneet. Toisesta luoteenpuoleisesta sarasta oli Antti Remes itse löytänyt pronssisen rannerenkaan virolaista muotoa, josta hän katkaisemalla ja jatkamalla teki kahvipannun sangan; tämän renkaan ostin ja toin historialliseen museoon. Näissä saroissa ja niiden läheisyydessä kaivelin katteeksi, vaan en löytänyt mitään vijelyksen jälkiä. Ruokamullan ja muun pintamaan alla tuli savea vastaan. - Peksinniemellä kertoo kansa, on muinoin asunut Jättiläisiä tai Koirankuontolaisia."

Peksinniemi sijaitsee Osmankijärven pohjoispäässä, vastapäätä Hinkusalmen kivikautista asuinpaikkaa, Jylänköjoen suussa. Peksilä sijaitsee mainitulla niemellä, matalalla niemestä kohoavalla töyräällä. Tilan ympäristö on raivattu pelloiksi paitsi etelä-lounaispuoli, joka rajoittuu Osmankiin.

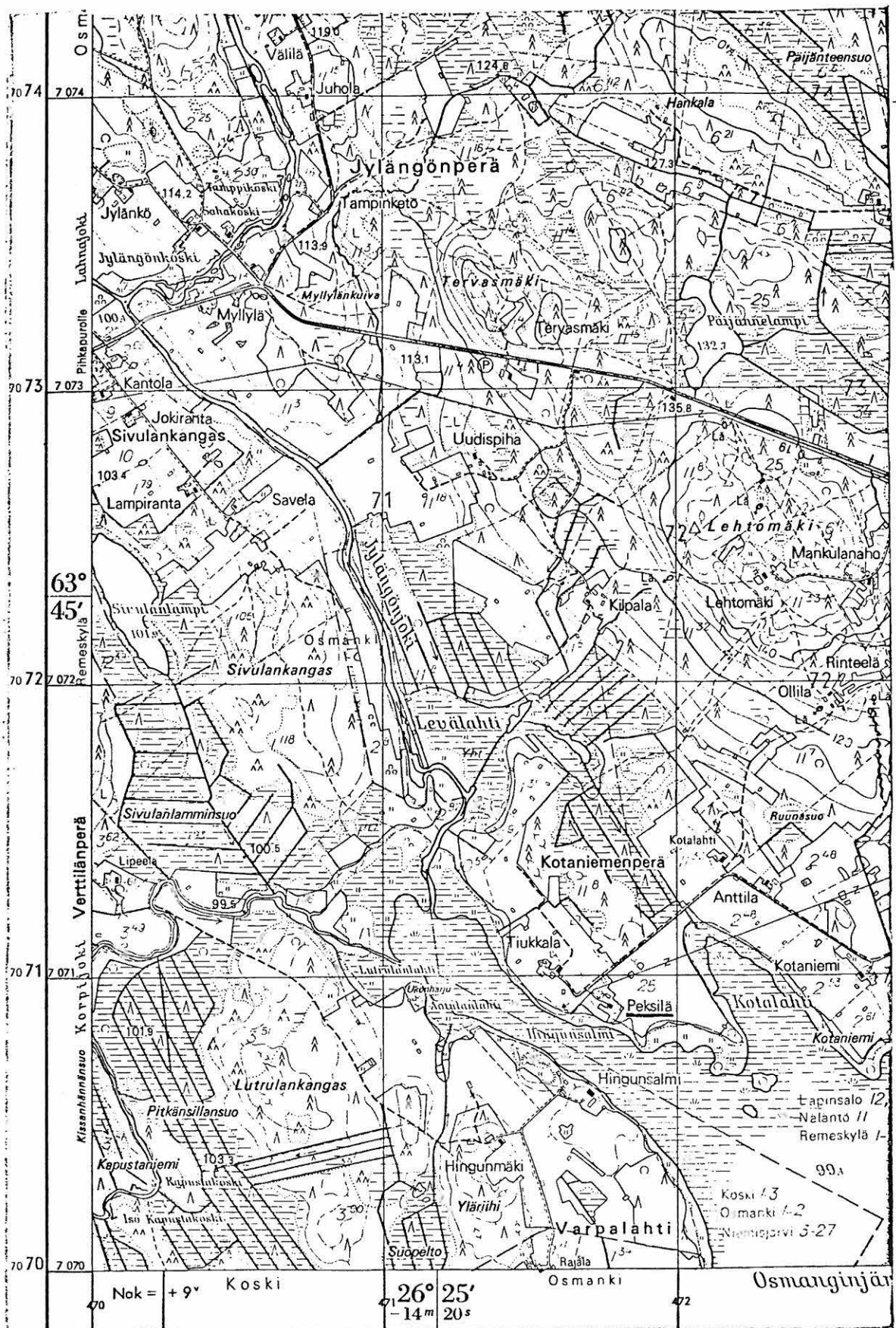
Tarkastin paikan FM Matti Huurteen kanssa. Kuljukat ovat siirtyneet luovutetusta Karjalasta Kiuruvedelle sodan jälkeen, löytöä taikka Antti Remestä hän ei tuntenut. Hj. A-K:n kertomuksen perusteella hän otaksui peltojen sijainneen nykyisen asuinrakennuksen ja navetan itäpuolella. Pellot olivat kynnöksellä ja helppo tarkastaa. Mitään mainittavaa ei löytynyt.

PERUSKARTTA 3324 04 REMESKYLÄ

Osmanki

Peksilä

/29.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi,
Olkkosperä
Karjamaja

/30.

Peruskartta: 3324 07 LUUPUVESI

Koordinaatit: x= 7073 20, y= 482 62, z= n. 137,5 (tila)

kl. Luupuvesi Olkkosperä

tl. Karjamaja RNo 12⁷

om. mv. Kalle Korhonen, os. Turhala 74700 Kiuruvesi

KM 11013, reikäkivi

Kiuruveden inventoinnin yhtydessä tarkastin em. esineen löytöpaikan.

Karjamaja sijaitsee Olkkosperällä, Luupuvien kylässä, n. 1 km Suojoesta länteen. Tie tilalle eroaa Kiuruvesi-Lapinsalo -maantieltä km-pylvään 60/17 kohdalta lounaaseen.

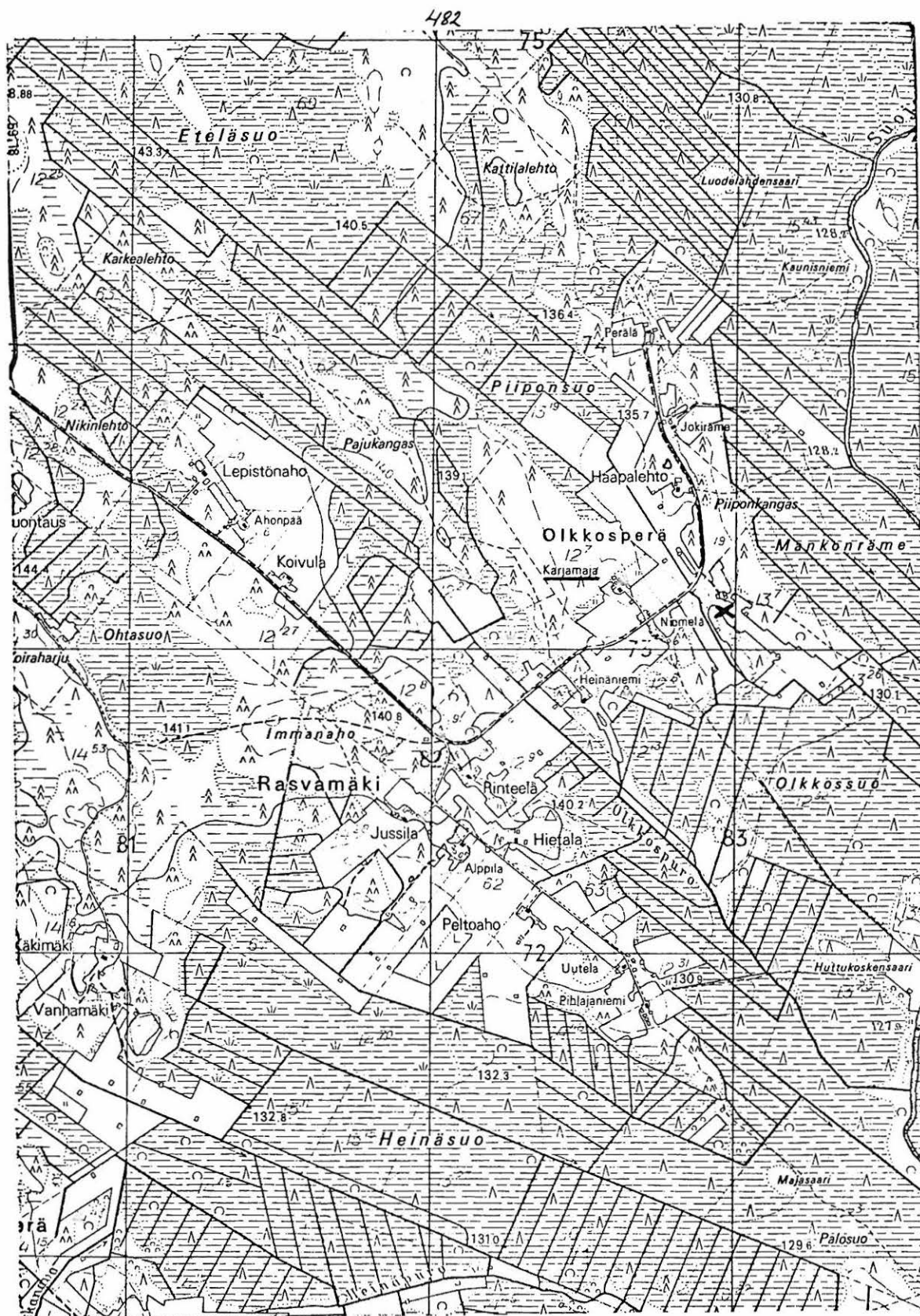
Esineen löysi Kalle Korhonen v. 1939 Piiponkankaan tilan pellosta. Karjamaja on Piiponkankaan tilan viereinen tila, joka on Korhosten nykyinen asuintila. Piiponkangas on autio, tilan maat (RNo 13⁷) on liitetty Karjamajaan.

Löytöpaikan tarkastin KK:n veljen, Risto Korhosen opastuksella, joka tunsi löydön ja löytöolosuhteet. Reikäkivi löytyi n. 50 m Piiponkankaan autiorakennuksista etelään, "verekseen" peltoon kynnettäessä, raivauksen yhteydessä 10 cm syvyydeltä ruokamullan ja turpeen välistä. Pelto oli ns. "pakettissa". Oppaan mukaan paikalta ei sen koommin ole muita esineitä löytynyt.

KIURUVESI
Olkkosperä
karjamaja

PERUSKARTTA 3324 07 LUUPUVESI

/30.

7073

/31.

Peruskartta: 3324 07 LUUPUVESI

Koordinaatit: X= 7072 84, Y= 489 30, Z= n. 130 (torppa)

kl. Luupuvesi

tl. Ranta-aho RNo 23?

om. Riitta Jormanainen, (os. Mäkinen), os. Helsinki

KM 4541: 2, tasataltta, harmaan vihreätä kiveä,

" " : 3, tasataltta, vaalean vihreätä kiveä

" " : 4, mahdollinen hioin,

(Mahd. myös

" " : 5, tasataltta, vihreätä kiveä.

KM 4063: 4)

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot. Kiviesineet löysi torppari Antti Juntunen v. 1904 keväällä kyntötöiden yhtydessä Ranta-ahon torpan läheisyydestä "vanhasta pellosta". Kansallismuseoon ne lähetti Antti Tikkanen 8.5. 1905 (Verf.).

Mäntylän tilan isäntä Uno Kumpulainen osasi paikantaa Ranta-ahon torpan, jota peruskarttaan ei ole merkitty. Se sijaitsee Yläjärven pohjoispäässä Kiuruvesi-Vieremä -maantien vieressä, suunnilleen km-pylvään 10/17 kohdalla, Koppelohajun postin ja Valinta-Juntusen kaupan vastapäätä tien toisella puolella.

Riitta Jormanainen, joka on Juntusen suvun perillisiä, pitää asuntoa kesäasuntona. Käydessäni Ranta-ahossa, en omistajaa tavannut. Tila on autiona, sen koko on nykyään vain muutama aari.

Torpan eteläpuolella on nykyään hakamaana toimiva pelto ja pellon eteläpäässä on Välijärven vanha rantapenkki selvästi havaittavissa. Järveä lienee laskettu viime vuosisadalla.

Löytöpaikan paikantaminen ei minulle onnistunut. Maantie ja kauppa rikkovat alueen pahasti. Hakamaahan tehdyistä koe-kuopista ja maantien profiileista ei asuinpaikan merkkejä esille tullut. Maaperä alueella on savensekaista hiekkamoreenia.

Paikalla on mahdollisesti asuinpaikka. Se sijoittuu samalle korkeudelle kuin lähistöllä olevat Sirolan, Lapinnien ja Rätylän asuinpaikat.

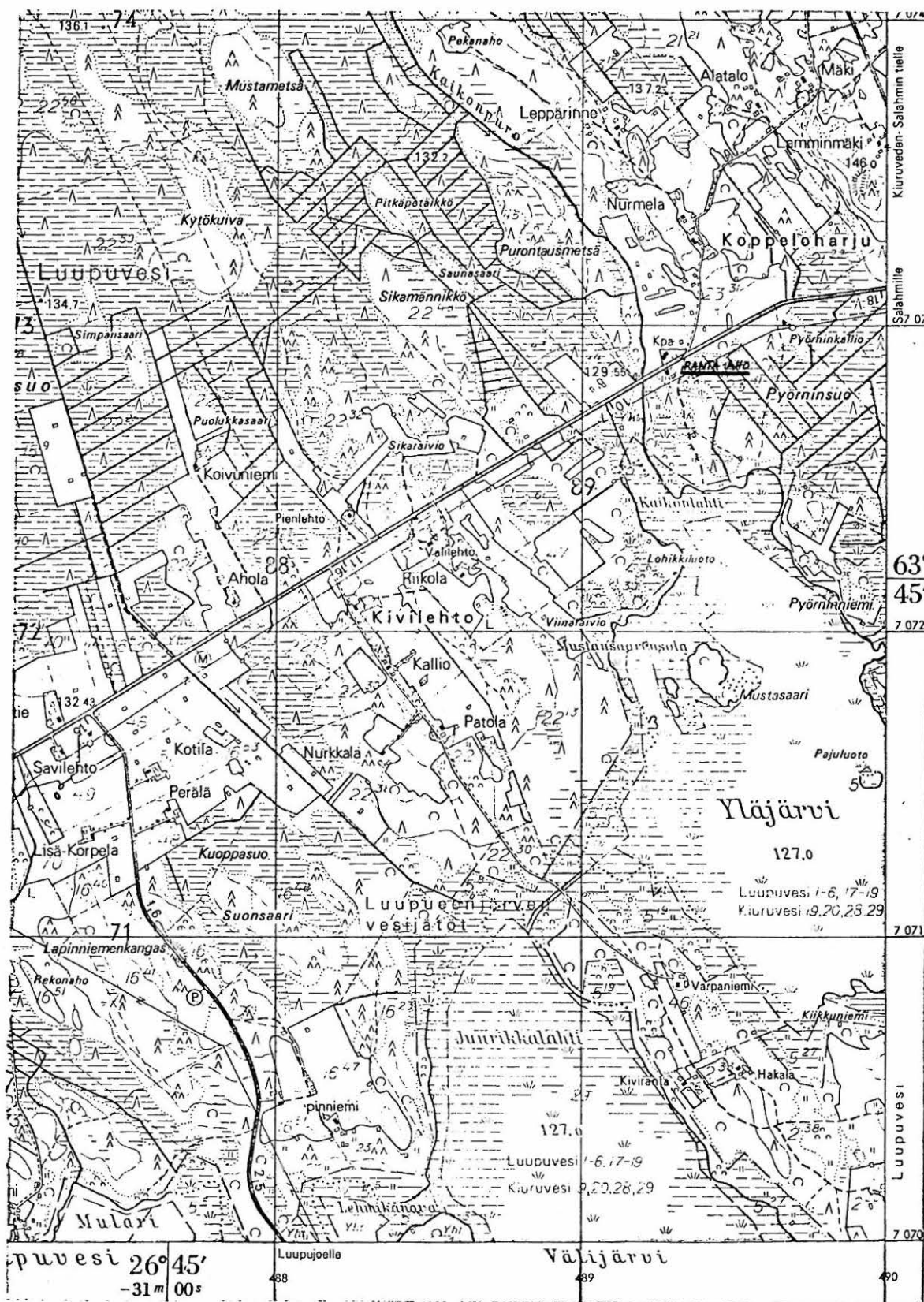
PERUSKARTTA 3324 07 LUUPUVESI

KIURUVESI

Luupuvesi

Ranta-aho

/31.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi
Pihlajaniemi

Peruskartta: 3324 07 LUUPUVESI

/32.

Koordinaatit: x= 7071 83, y= 482 72, z= 132,5 (tila)

kl. Luupuvesi

tl. Pihlajaniemi RNo 14⁴⁸

om. 1) mv. Juho Martikainen, os. 74860 Turhala (pellot)

2) eläk. Eino Mäyrä, os. 74840 Koppeloharju (rakennukset)

KiKsM 80, kourutaltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin mv. Eino Mäyrän Pihlajaniemen tilalta v. 1956 löytämän kourutaltan löytöpaikan.

Pihlajaniemen tila sijaitsee Luupuv veden Olkkosperällä, Suojoesta n. 1 km länteen, Huttuskosken kohdalta.

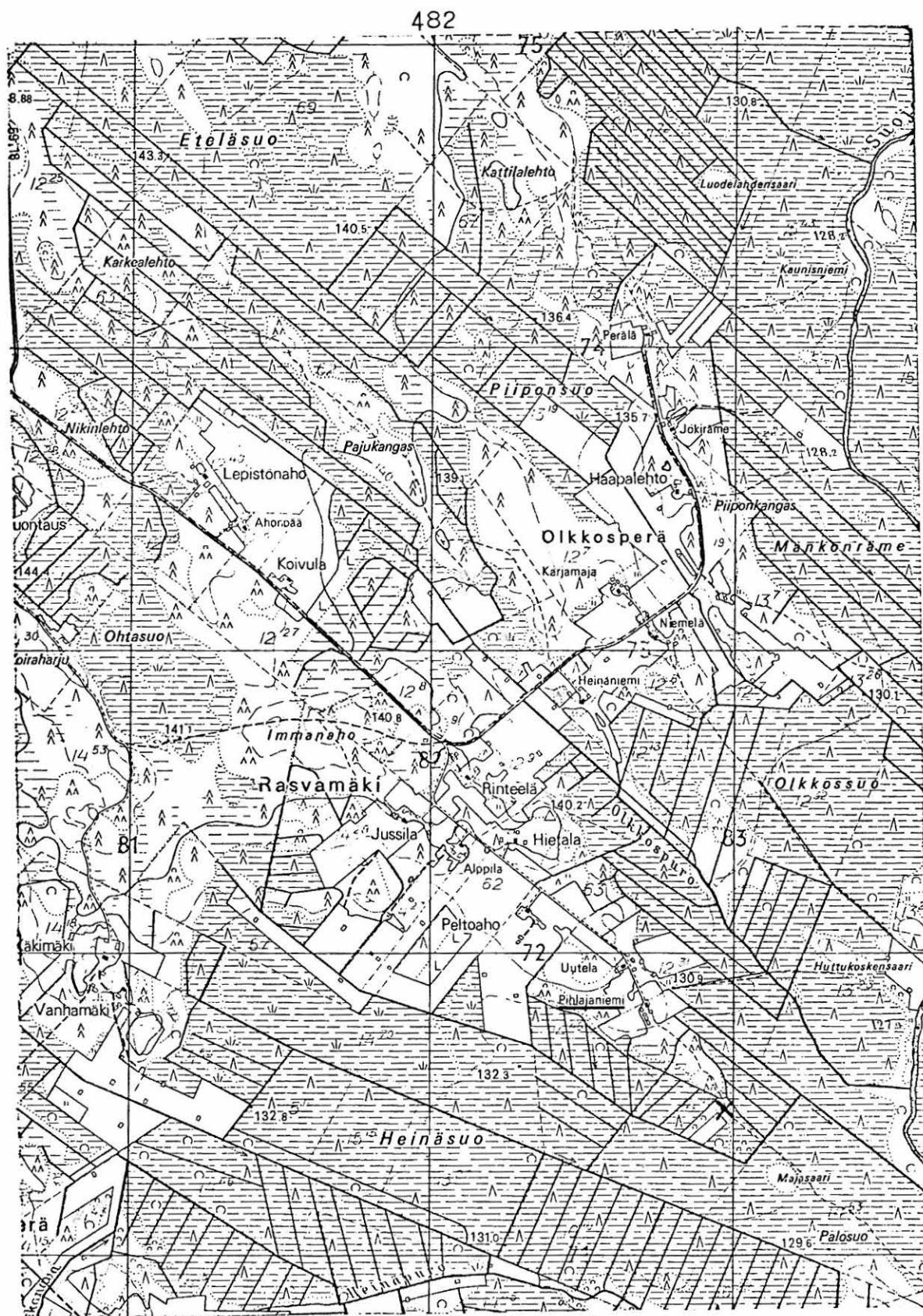
Pihlajaniemi oli paikalla käydessäni autiona. Tilan viljelysmaat on Eino Mäyrä myynyt naapurille, Uutelan isännälle, Juho Martikaiselle. E.M. itse on muuttanut Luupuv veden Koppeloharjuun.

Isäntä Juho Martikainen tunsii löytöpaikan hyvin. Se sijaitsee Pihlajamaan suopellolla. (Koordinaatit: x= 7071 50, y= 482 95, z= n. 132,5). Hänen ohjeiden mukaan kävin löytöpaikalla. Kourutaltta löytyi suosta hieman korkeammalta parin aarin laajuiselta hiekkaharjanteelta. Sen lounaispuolelta alkaa peltosaarakkeet. Ko. harjanteella on sijainnut lato, josta oli enää perustukset jäljellä, ja sen vierestä esine löytyi. Kaivoin paikalle muutamia koekuooppia mutta niiden perusteella en havainnut mitään merkkejä asuinpaikasta. Maaperä on hiekkää.

KIURUVESI
Luupuvesi
Pihlajaniemi

PERUSKARTTA 3324 07 LUUPUVESI

/ 32.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Luupuvesi

Mäntylä

/33.

Peruskartta: 3324 10 SALAHMI

Koordinaatit: x= 7074 79, y= 491 58, z= n. 125 (Tila)

kl. Luupuvesi

tl. Mäntylä 20¹⁹

om. eläkeläinen Uno Kumpulainen, 74840 Koppeloharju

KM 12840, reikäkivi

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytöpaikan, josta seuraavat tiedot: Esineen löysi ent. Kumpulan talon isäntä Uno Kumpulainen v. 1951 tilan maalta Kuvajapuron rantapenkereestä n. 20 m purosta peltoa kynnettäessä auranviillon syvyydeltä.

Kumpulan tila sijaitsee Kiuruvesi-Vieremä -maantien pohjoispuolella, km-pylvään 20/7 kohdalta Pirttimäen koululle eroavan tien itäpuolella, n 1 km risteyksestä. Kumpulan tilan on U.K. myynyt, erottaen itselleen uuden tilan, Mäntylän, asuin-tilakseen. Löytöpaikka, Kuvajapuron niitty kuuluu Mäntylän tilaan.

U.K:n ohjeiden mukaan tarkastin löytöpaikan. Se sijaitsee Mäntylästä n. 450 m itään puron itärannalla. Peltoon oli istutettu hiljattain männyntaimia. Maaperä paikalla on savea ja silttiä, josta mitään mainittavaa ei löytynyt.

KIURUVESI

Luupuvesi

Mäntylä

PERUSKARTTA 3324 10 SALAHMI

/33.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Koivujärvi
Rauhaniemi

Peruskartta: 3323 01 KOIVUJÄRVI

/34.

Koordinaatit: x= 7044 94, y= 463.02, z= n. 132,5 (tila)

kl. Koivujärvi

tl. Rauhaniemi RNo 4¹⁹

om. mv Teuvo Saastamoinen, Koivujärvi Kiuruvesi 74700

Koivujärven kansakoulun kokoelmassa, väärtinänpyörä.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytötiedot, josta seuraavaa: Löysi Herman Saastamoinen
Koivujärven kylästä, Rauhaniemen pellosta.

Rauhaniemen tila sijaitsee Koivujärven pohjoisrannalla,
n. 150 m järvestä.

Tilan isäntä Teuvo Saastamoinen tiesi löydön olemassaolon,
esineen löysi hänen isänsä luultavasti 1910 -luvulla. Löytö-
paikkaa ei isäntä osannut neuvoa, mitään mainittavaa hän itse
ei ole tilan pelloilta koskaan löytänyt.

463

7044

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Koivujärvi
Hietaniemi

Peruskartta: 3323 01 KOIVUJÄRVI

/35.

Koordinaatit: x= 7042 88 , y= 465 28 , z= n. 137,5

kl. Koivujärvi

tl. Hietaniemi RNo 4¹⁰

om. mv Pekka Saastamoinen, os Koivujärvi 74700 Kiuruvesi

Huutoperän kansakoulun kokoelmissa N:o 6, painokävi,

"	"	"	N:o 7, väärttinänpyörä,
"	"	"	N:o 8, "
"	"	"	N:o 9, "

Esineet löysi mv. Pekka Saastamoinen n. v. 1930-1935
Kiuruveden pitäjästä, Koivujärven kylästä, omistamaltaan
Hietaniemen maalta peltoa kynnettäessä, hiekkamaasta.

Löytöpaikka jäänyt tarkastamatta.

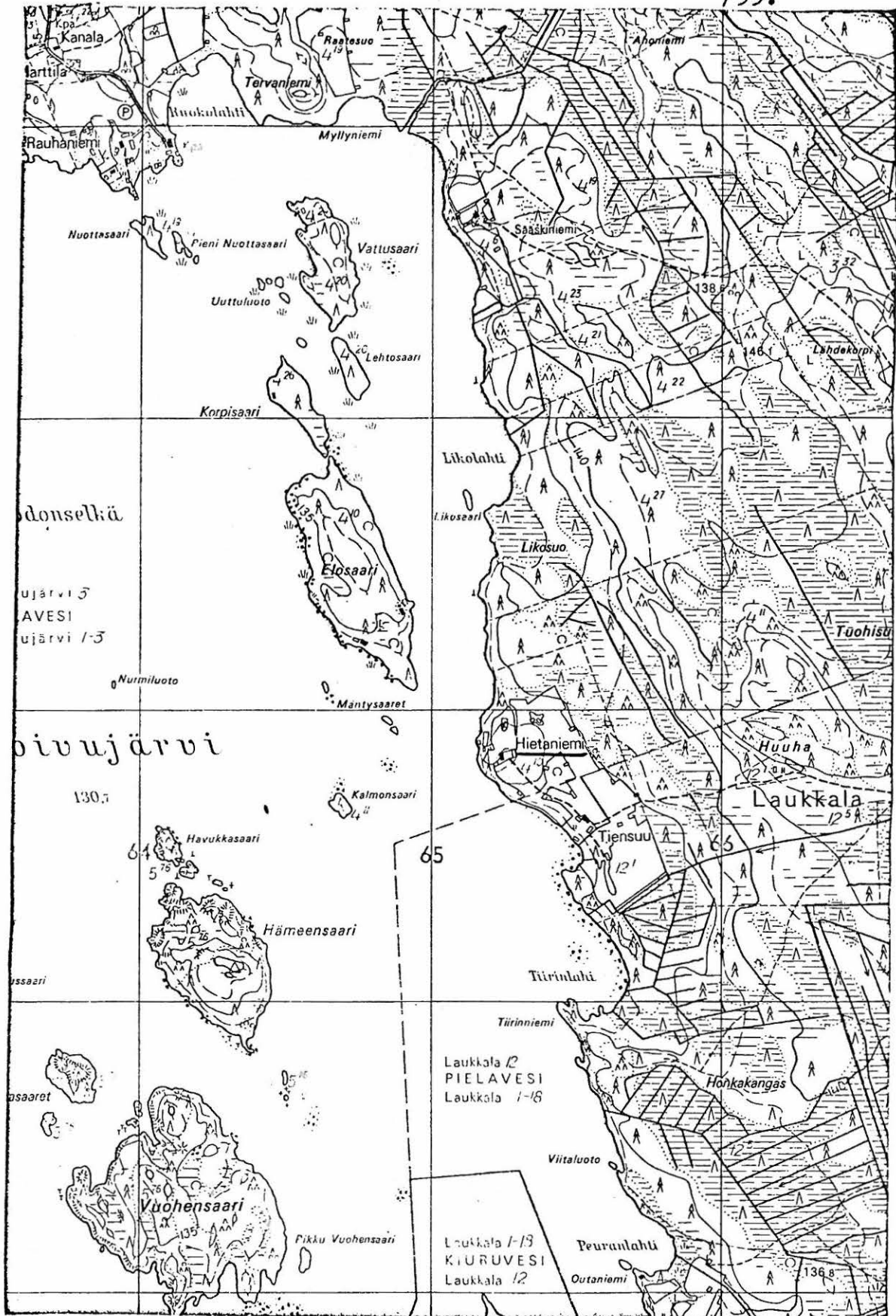
PERUSKARTTA 3323 01 KOIVUJÄRVI

Koivujärvi

Hietaniemi

465

/35.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Onnela

Peruskartta: 3323 03 HONKAPERÄ /36.
Koordinaatit: x= 7060 52, y= 467 90, z= n. 130 (tila)
kl. Vaaksjärvi, Niemiskylä
tl. Onnela RNo 9²⁴
om. Vilho Tossavainen, os. Aittojärvi 2 kp. 74740

KiKsM 79, taltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin August Tossavaisen v. 1962 löytämän ja Kiuruveden kotiseutumuseoon lähettämän taltan löytöpaikan.

Onnelan tila sijaitsee Vaaksjärven Ruokoperällä, Vaaksjärvestä n. 400 m länteen, Aittojärvi-Kalliokylä -maantiestä Ruokoperälle eroavan tien risteyksestä n. 200 m itään.

Tila on rakennettu suoymäristöstä kohoavalle harjanteelle. Rinteet ja osa suota sektorissa länsi-koillinen-etelä on raivattu pelloiksi.

Vilho Tossavaisen opastuksella tarkastin löytöpaikan. Hänen edesmennyt isänsä AT löysi taltan peltotöiden yhteydessä harjanteen korkeimmalta kohdalta, n. 10 m asuinrakennuksesta pohjoiseen, peltosaarakkeen reunasta. Maaperä paikalla on voimakkaasti savipitoista hiekkamoreenia. Pelto kasvoi orasta ja oli helppo tarkastaa, toisaalta kuivuus häytti havaintojen tekoa. Löytöpaikalta ja ympäristöstä en saattanut havaita asuinpaikan merkkejä.

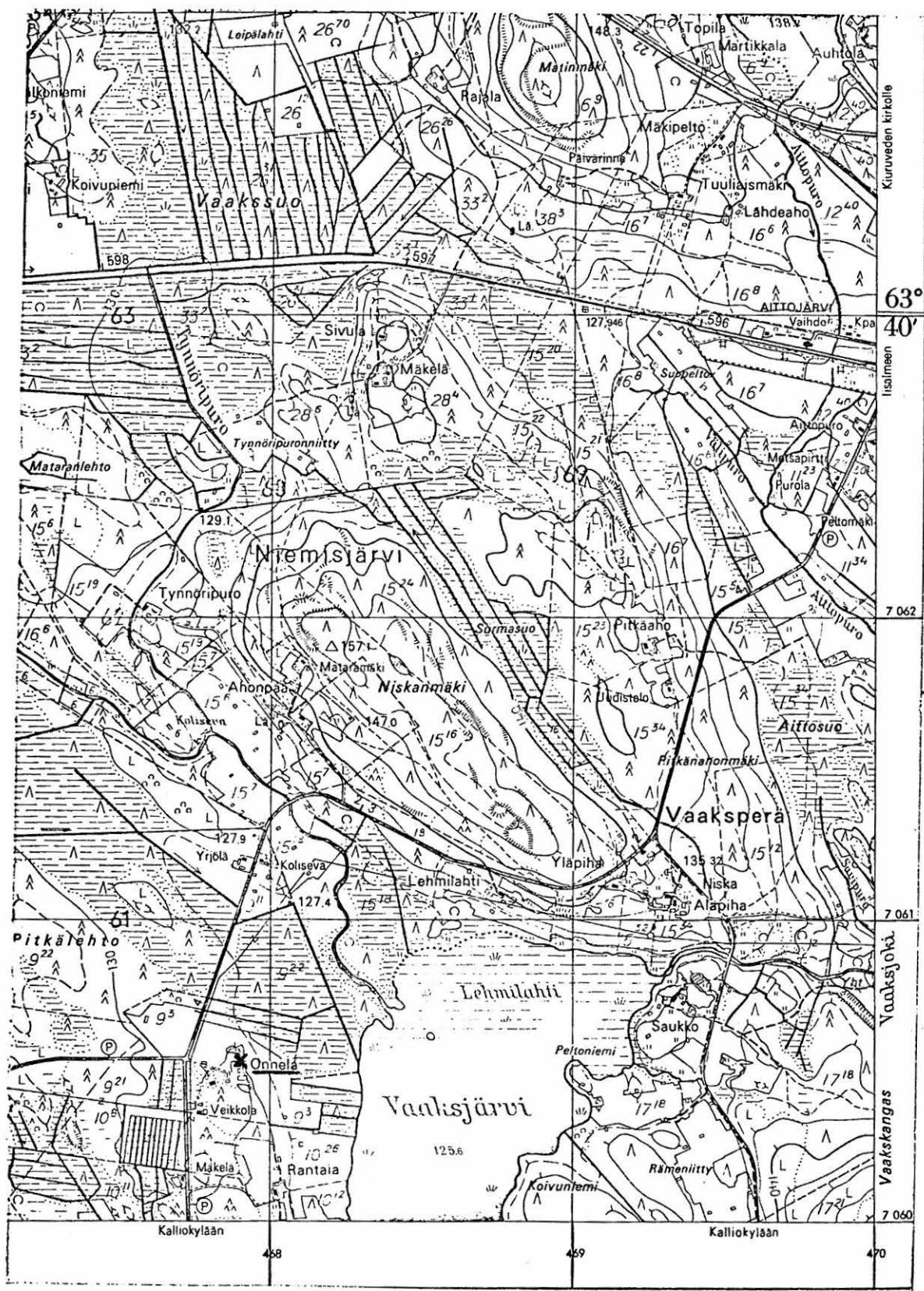
PERUSKARTTA 3323 03 HONKAPERÄ

KIURUVESI

Niemiskylä

Onnela

/36.

Kuopion Museo Khd
enthist. top. ark.

s. 291

Kiuruveri
Niermiskylä
Ommela
136

Koivikon suojana Ommelan talo, jonka vierestä on
löytynyt kiintolta, n. 10 rakennuksesta polijoiseen.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemisjärvi
Nälkönniemi

/37.

Peruskartta: 3323 03 HONKAPERÄ

Koordinaatit: x= 7063 70, y= 467 06, z= n. 135

kl. Niemisjärvi

tl. Nälkönniemi RNo 26⁵

om. mv Kalevi Pietikäinen, os. 74740 Aittojärvi

KuM 6289, pallonuija,
KiKsM N:otta reikäkivi,
Hukassa oleva reikäkivi,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Niemisjärven kylän Nälkönniemen tilata löydettyjen kiviesineiden löytöpaikan. Paikan on tarkastanut aikaisemmin v. 1973 FM Matti Huurre, jonka tarkastuskertomus seuraa liitteenä.

Nälkönniemen talo sijaitsee kirkonkylältä n. 15 km länteen; Pyhäjärven Ol. rajalle siitä on vajaat kolme kilometriä. Paikka on Kiuruvedeltä Pyhäsalmeilta vievästä maantiestä erkanevan, etelään, Lavapuron seisakkeelle ja Rukoperälle vievän kylätien varressa, sen luoteispuolella, n. 1,1 km risteyksestä, (ks. liite).

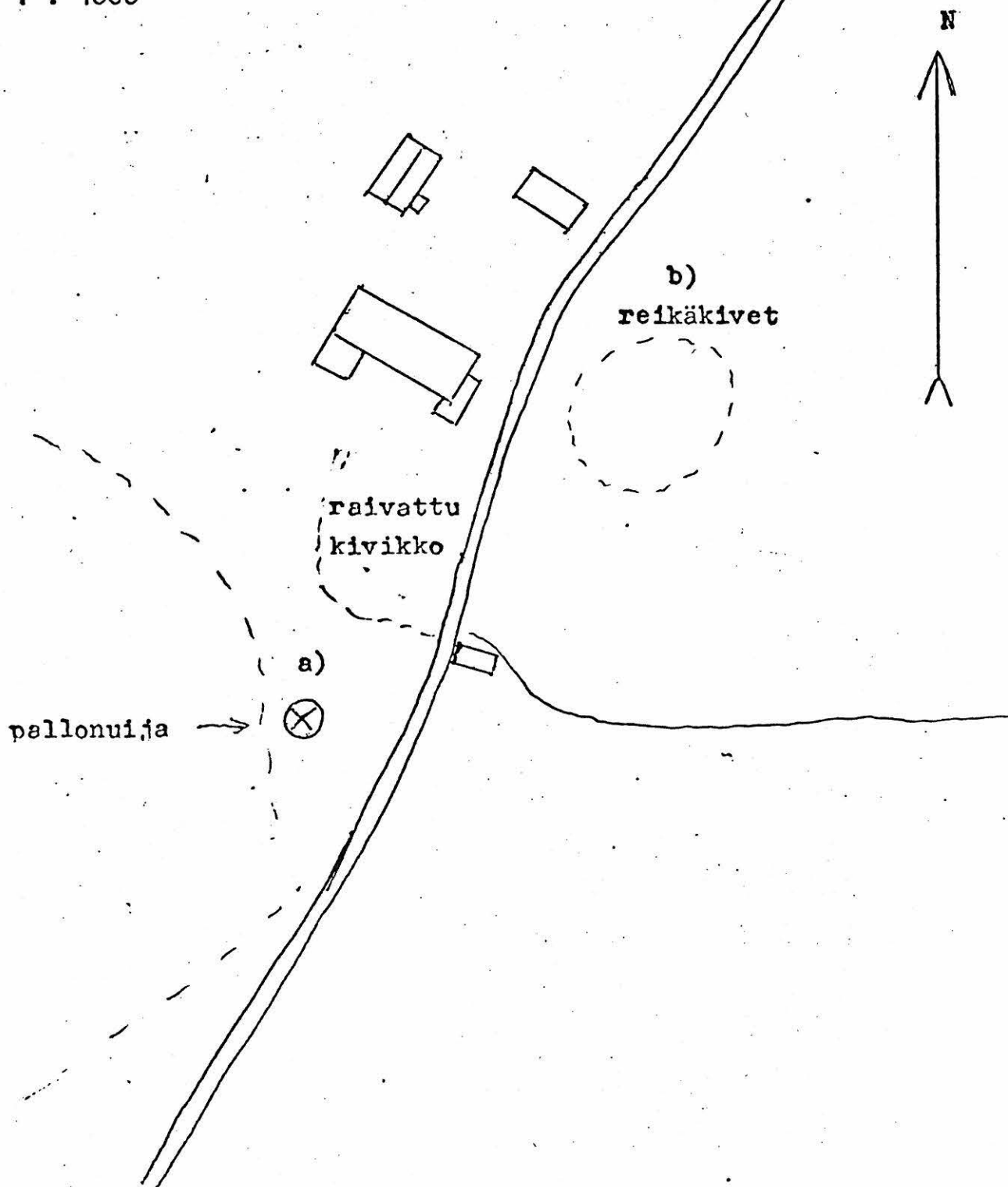
Esineiden löytöpaikkojen sijaiti selviää Huurteen laatimasta karttaluonnoksesta. Löytöpaikat olivat tarkastuksen yhteydessä kynnöksellä. Maaperä löytöpaikoilla on savista hiekkamoreenia. Mitään mainittavaa en löytöpaikkojen tuntumassa havainnut, eikä myöskään talonväki sittemmin ollut tilan maalta mitään muuta löytänyt.

Pallonuija oli aikaisemmin sijoitettu Kiuruveden kotiseutumuseon kokoelmiin. Museoon saakka se ei ehtinyt ennen museon paloa v. 1974, vaan sitä säilytettiin "Kiuruvesi" -lehden toimituksessa. Inventoinnin yhteydessä toimitin esineen Kuopion Museoon numerolle KuM 6289.

KIURUVESI
Niemisjärvi
Nälköniemi

karttaluonnos
1 : 1000

Kiuruveden -
Pyhäsalmen
maantielle

Lavanpuro,
Ruokonerä

PERUSKARTTA 3323 03 HONKAPERÄ

KIURUVESI

Niemisjärvi

Nälkönniemi

/37.

7063

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURU VESI
Niemiskylä
Nälkönniemi

Nälkönniemi Aittojärven tien tuntumassa, kuvattu n. etelästä.
Pallonuija löydetty navetan eteläpuolelta (vas . nuoli); rei-
käkivi maantien itäpuolella olevalta pellolta (oikea nuoli).

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Korpijoki
Peltoniemi

Peruskartta: 3323 03 HONKAPERÄ

/38.

Koordinaatit: x= 7069 89, y= 468 97, z= 110 (tlla)

kl. Korpijoki

tl. Peltoniemi RNo 42

om. mv. Aarne Loppukaarre, os. Korpijoki, 74700 Kiuruvesi

KiKsM 72, kivikirves

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Kiuruveden kotiseutumuseoon talletetun kivikirveen löytötiedot, jonka mukaan Aarne Loppukaarre olisi Korpijoelta löytänyt tilansa maalta kivikirveen, minkä hän "Museo-Paavo" Ruotsalaisen välityksellä on toimittanut näytteille. Kivikirves olisi Museoliiton Kiuruveden kotiseutumuseon kivikautisista esineistä tekemän luettelon mukaan löytynyt v. 1959.

Peltoniemen tila sijaitsee 900 m Pihkápuro-Aittojärvi-maantien itäpuolella, n. 200 m Korpijoen pohjoispuolella. Tie taloon eroaa maantiestä Korpijoen sillan pohjoispuolella olevan kansakoulun kohdalta itään.

Talossa käydessäni ja löytöpaikkaa tiedustellessani ei isäntä, Aarne Loppukaarre tiennyt löydöstä mitään. Kummastellen Kiuruveden Museon kortistossa ollutta tietoa hän arveli, että mahdollisesti hänen Antti -veljensä on kirveen löytänyt, mikäli ylipäänsä on mitään löytänyt. Emäntäkin vannoi, ettei tilalta ole mitään kiviesinettä löytynyt.

Todennäköistä on, että esine on kirjattu museoon väärin löytötiedoin.

KIURUVESI

Korpijoki

Peltoniemi

PERUSKARTTA 3323 03 HONKAPERÄ

/38.

Peruskartta: 3323 04 RYTKY

Koordinaatit: x= 7041 22, y= 479 94, z= n. 120 (tila)

kl. Rytky

tl. Vasari RNo 16²

om. mv Uno Tenhunen, os. Haarankylä 74700 Kiuruvesi

KM 10092, kivikirves,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytöpaikan, josta on seuraavat tiedot: Esineen löysi Alfred Lilja v. 1931 Haaran talon maalta Vasarinvuoren rinteestä n. 400 m Kiuruveden kirkolle päin hiekkaa, "karia" ottaessaan n. 20-30 sm syvästä. Löytöpaikalla oli tulisijan jälkiä.

Paikalla käydessäni tapasin mv Uno Tenhusen, joka kertoi omistamansa Vasarin tilan erotetun Haaran tilasta v. 1935. Tila sijaitsee lähellä Pielaveden kunnan rajaa, Haarajärven länsirannalla, n. 150 m järvestä, Vasarinvuoren itäpuolella. Löytöpaikka on Vasarin maalla.

Esine ja sen löytäjä olivat U.T:lle tuntemattomat. V. 1931 auki olleen hiekkakuopan hän ilmoitti sijaitsevan Vasarinvuoren lounaispuolella. Siitä vedettiin "hevospelillä pulavuosina hätäaputoissa" hiekkaa maantielle.

Hiekkakuoppa sijaitsee Vasariin maantieltä eroavasta risteyksestä n. 300 m Kiuruvedelle päin, km-pylvään 21/9 kohdalla maantiehen rajoittuvana. Kuoppa on laajuudeltaan n. 200 m², matala ja voimakkaasti metsittynyt. Peruskarttaan siitä ei ole merkitty. Hiekkaa on otettu jyrkästi kohoavaan Vasarinvuoren rinteeseen asti. Maaperä on vaihtelevaa. Kuopan länsi- ja pohjoispuolella se on karkeaa, mukulakivikkoista soraa, eteläpuolella taas hienoa ja tasalaatuista. Niistä paikoista, joista kuopan profiilia puhdistin, en saattanut havaita mitään asuinpaikan merkkejä. Hiiltä esiintyi paikoin turpeen ja huuhtoutuneen maan rajalla. Routa vaikeutti työskentelyäni.

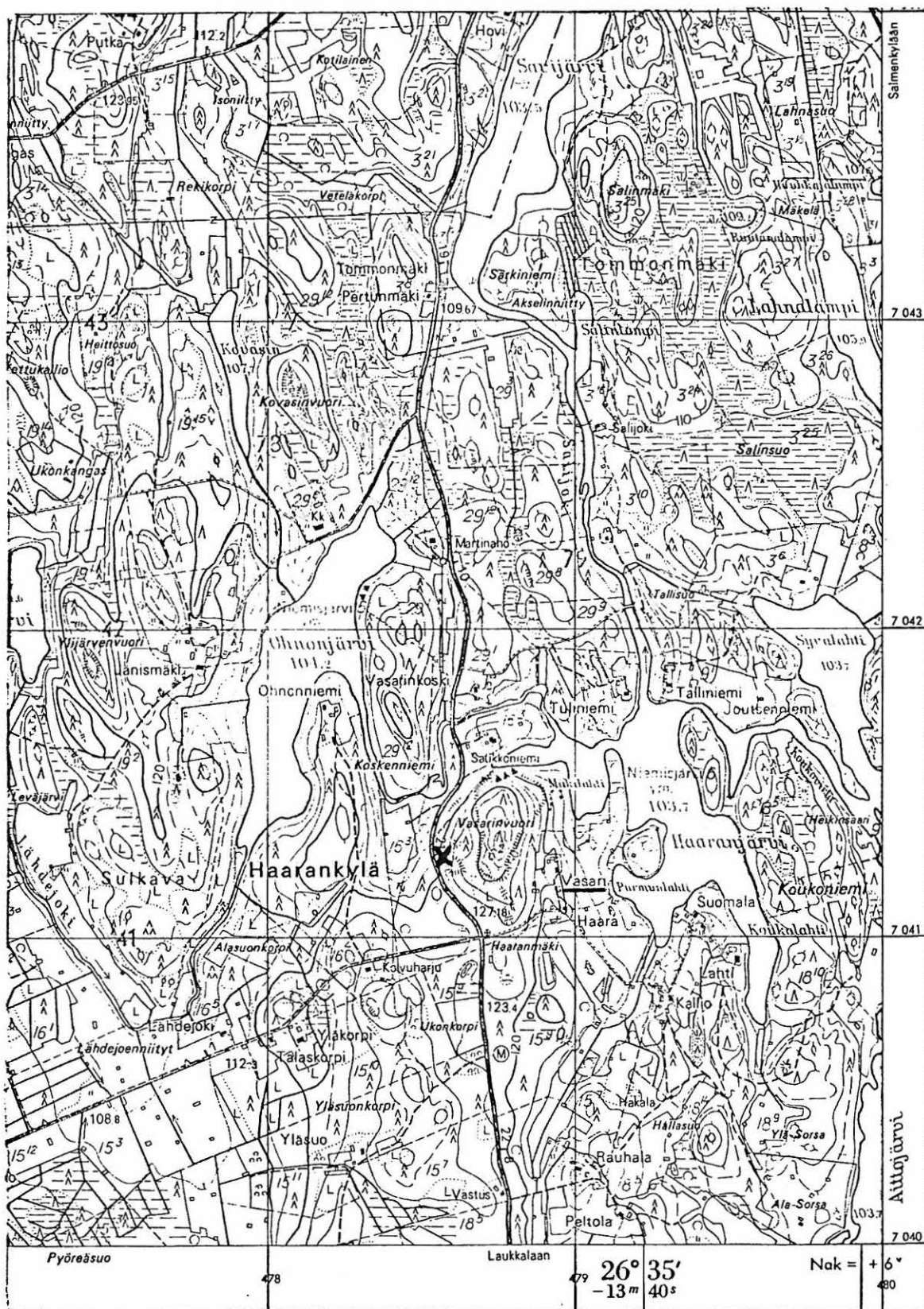
PERUSKARTTA 3323 04 RYTKM

KIURUVESI

Rytky

Vasari

/39.

/40.

Peruskartta: 3323 04 RYTKY

Koordinaatit: x= 7041 82, y= 479 30, z= n. 107,5 (tila)

kl. Rytky

tl. Talliniemi RNo 9¹

om. mv Heikki Laitinen, os Savijärvi 74700 Kiuruvesi

KM 9442:2, reikäase.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysi E.V. Partanen Sulkavan kylästä, Savi- ja Haaranjärven välisen Salinjoen pohjasta joen rannalla olevan talon kohdalta kanavankaivussa v. 1931. Saatu Kansallismuseoon Savon piirin maanviljelysinsinöörin (?) välityksellä v. 1931.

Salinjoen varrella on kolme taloa. Kävin eteläisimmässä, Salinjoen niskassa sijaitsevassa Talliniemen talossa, jonka emäntä kertoi, että jokea on perattu ennen vanhaan tilasta n. 500 m pohjoiseen olevan entisen Kaikkosen mökin kohdalla, joka kuuluu nykyään Talliniemen tilaan ja on autiona. Viimeinen mökin omistaja oli leskiemäntä Tiina Kaikkonen (+).

Talon emäntä ei ollut löydöstä koskaan aikaisemmin kuullut. Hänenmielestään on kuitenkin varsin todennäköistä, että löytötiedoissa mainittu mökin kohta on juuri ent. Kaikkosen mökki. (Koordinaatit: x= 7042 30, y= 479 10, z= n. 105).

Joen voimakkaan kevättulvan takia en käynyt oletetulla löytöpaikalla.

Kucpion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Rytky

Putka

/41.

Peruskartta: 3323 04 RYTKY

Koordinaatit: x= 7043 94, y= 477 58, z= 122,5 (tila)

kl. Rytky

tl. Putka RNo 2¹⁵

om. mv Juho Herranen, os. Myllyniemi 74680

KM 3564: 19, tasataltta,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysi torpan isäntä Matti Laukkarinen Rytkyn kylän Jänismäen talon Putkan torpan maalta uutispeltoa kyntäessään, ahomaalta. Sen lähetti SMY:lle haavuri Kaarlo Moilanen v. 1898.

Putkan torppa sijaitsee Savijärven länsipuolella, n. 1,2 km järvestä Kiuruvesi-Laukkala -maantien länsipuolella, maantieltä n. 1 km länteen. Tilan rakennukset sijaitsevat kaakkoon viettävän rinteen laella, mäen laki pohjoispuolella ja kaakkoisrinne on raivattu pelloiksi.

Putkan tila oli paikalla käydessäni autiona. (Omistajan sain selville K-veden tuomiokunnan arkistosta.) Mäen päällä oleva pelto oli tarkastuksen yhteydessä kynnöksellä. Mitään mainittavaa en paikalta löytänyt.

Putka

/41.

477

7043

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Rytky
Rasinmäki

Peruskartta: 3323 04 RYTKY /42.
Koordinaatit: x= 7044 04, y= 479 16, z= n. 110 (tila)
kl. Rytky
tl. Rasinmäki RNo 3²⁵
om. mv Pekka Ryhänen, os. 74780 Myllyniemi

KM 2023: 87, kivikirveen teräkatkelma,
" " : 88, tasataltta,
KuM 6284, iso reikäkivi.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: Esineet KM 2023: 87 ja 88 on löydetty Rasinmäen talon maalta, Rytkyn kylästä v. 1872. Molemmat esineet on löydetty yhdessä. Kansallismuseoon ne on lunastettu R. Jackin kokoelmasta v. 1880.

Rasinmäen tila sijaitsee Rytkyn kylässä, Savijärven itärannalla, järvestä n. 80 m. Tila on rakennettu järvestä kohoavalle mäen päälle, rinteet ja tasainen rantaniitty on rai-vattu pelloiksi.

Talon isäntä ei löytöjä tuntenut, mutta sen sijaan hän oli v. 1967 löytänyt pelloltaan reikäkiven, jonka sain lahjoituksena mukaani Kuopion Museoon talletettavaksi. (Kivi on hakkumainen, kannaltaan leveä, kärki on kapea, kiilamainen, jossa näkyy hakkuun jälkiä. Reikä on leveässä kantaosassa ja tehty tikkaamalla kiven molemmin puolin. Kantaosaan ulkosyrjälle on hakattu ilmeisesti sidontaa varten ura reiän vastineeksi. Esine on litteä ja isokokoinen, kivilajiltaan porfyyrinen.)

Isännän opastuksella tarkastin löytöpaikan. Esine löytyi n. 600 m talon eteläpuolelta, n. 100 m rannasta itään loivasti kohoavalta rinnepellolta kynnettäessä. Pelto oli kynnöksellä ja siten helppo tarkastaa. Maaperä on vahvamultaista savimoreenia. Mitään erikoista en paikalla havainnut. (Koordinaatit: x= 7043 70, y= 479 04, z= 105.) Löytöpaikasta n. 300 m kaakkoon Salinmäen itärinteessä on hiekkakuoppa, josta isäntä kertoi ajaneensa hiekkaa pellolle pellonparanteeksi. Tarkasti kuopan profiilit. Maaperä on hienoa hiekkaa, mitään mainittavaa en paikalta löytänyt.

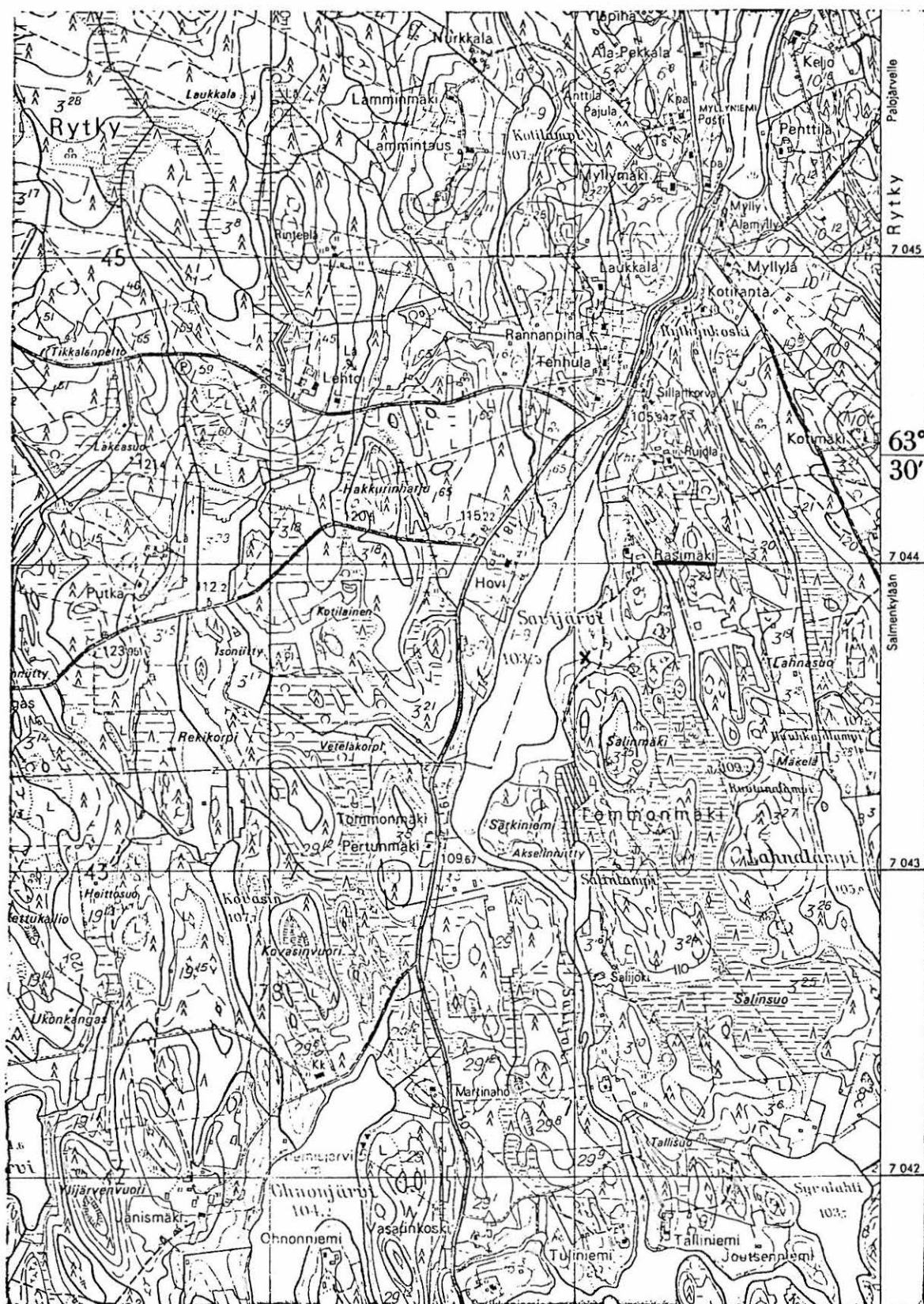
KIURUVESI

Rytky

Rasimäki

PERUSKARTTA 3323 04 RYTKY

742.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Rytky
Rasinmäki

KuM 6284, neikäkiven arvioitu löytöpaikka. Rasinmäen tila merkitty nuolella. Kuvattu n. pohjoiskoilliseen.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Rytky
Lamminmäki

/43.

Peruskartta: 3323 04 RYTKY

Koordinaatit: x= 7045 52, y= 478 58, z= 120 (tila)

kl. Rytky

tl. Lamminmäki RNo 4¹⁶

om. mv Toivo Kastarinen, os 74680 Myllyniemi

KiKsM 70, kivikirves,
Hukassa oleva taltta,

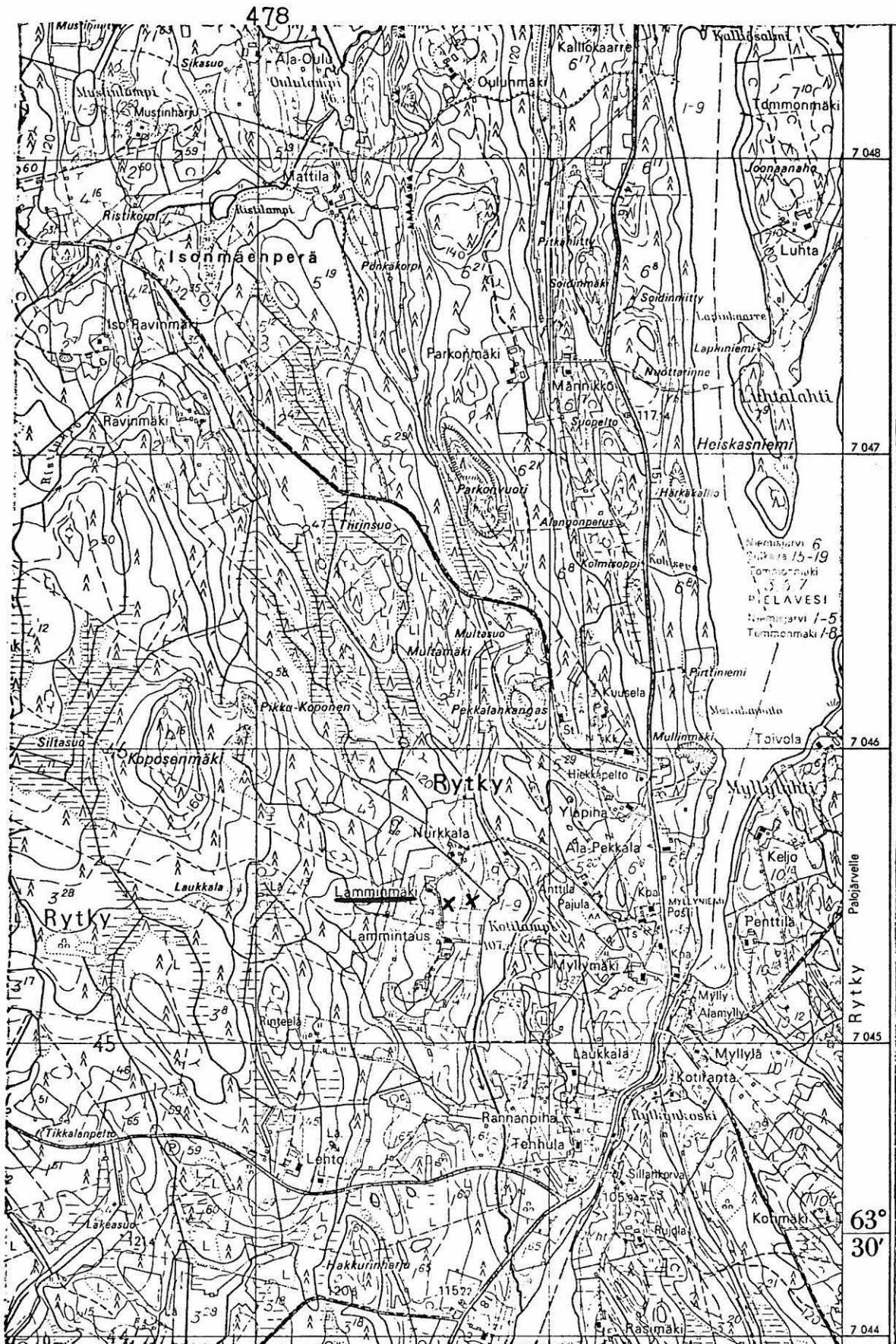
Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi kunnan rak. mest. Jaakko Kastarinen isänsä ja veljensä Lamminmäen tilalta löytämistä kiviesineistä.

Lamminmäki sijaitsee Rytkyn kylässä, Kotilammen länsirannalla, n. 200 m lammesta. Tie taloon eroaa Myllyniemen postin kohdalta länteen. Tila on rakennettu Kotilammesta nousevan Lamminmäen päälle, mäen pohjoispäähän. Mäen rinteet on raivattu pelloiksi.

Jaakko Kastarisen veli, tilan isäntä Toivo K. oli tarkastuksen yhteydessä matkoilla, joten tarkastin esineiden löytöpaikat J.K:n peruskarttaan tekemän paikannuksen perusteella. KiKsM 70 löytyi asuinrakennuksesta n. 130 itään pellolta v. 1947, (koord. x= 7045 50, y= 478 72, z= 117,5). Toinen taltta, joka on hukassa, löydettiin asuinrakennuksesta n. 80 m itäkaakkoon samalta pellolta.

Tarkastin pellon, joka oli osaksi jätetty heinälle ja osaksi kasvoi orasta. Maaperä paikalla on hienoa hiekkamoreenia, mitään merkkejä asuinpaikasta en siinä havainnut.

Lammimäki

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Rytky
Lamminmäki

KiKsM 70, poikkikirveen ja kadoksissa olevan taltan löytöpaikka n. koillisesta kuvattuna.
Lamminmäen tila merkitty nuolella, vasemmalla Kotilampi.

Valok. H. Matiskainen 1977

/44.

Peruskartta: 3323 04 RYTKY

Koordinaatit: x= 7047 78, y= 479 88, z= n. 105 (tila)

kl. Tommonmäki

tl. Luhta RNo 7⁹⁻¹⁰

om. Aini ja Eeva Tikkanen, os. 74680 Myllyniemi

KM 4152:2, reikäkivi.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytötiedot: Esineen löysi n. 1900 talonisäntä Aatu
Tikkanen n. kahden kyynärän syvyydestä hiekkakuopasta Luh-
dan talon maalta Tommonmäen kylässä. KM:oon sen lähetti
Antti Tikkanen v. 1905.

Luhdan tila sijaitsee Rytlynjärveen sen itärannalta pis-
täväällä suurella niemellä, Rytlynjärven eteläpuolella, järven
länsirannalla kulkevan Kiuruvesi-Pielavesi -maantien km-pyl-
vään 14/16 kohdalta tilalle matkaa järven yli on n. 600 m.

Tila on rakennettu järvestä kohovan niemekkeen etelärin-
teen päälle, etelärinne järveen asti on raivattu pelloiksi.

Luhdan tilan omistajat eivät löytöä tunteneet mutta sat-
tumalta kylässä ollut siskosten veli tunsii löytäjän, Aatu Tik-
kasen, joka oli ollut heidän isosetänsä. Mahdolliseksi löy-
töpaikaksi hän arveli talosta n. 150 m itään Luhtalahdessa ole-
van alueen, josta on paikoin otettu hiekkaa tielle.

Kävin paikalla. (Peruskartta: 3323 07 SULKAVANJÄRVI,
Koordinaatit: x= 7047 70, y= 480 02, z= n. 100.) Se on järveen
pistävän Lippaniemen tyvi, joka kohoaa Luhtalahdesta. Paikal-
la näkyi muutamia pieniä hiekkakuoppia, joiden profiilien
tarkastuksessa en havainnut mitään erikoista.

Tilan eteläpuolella kulkee saarenomaisena luoteis-kaakko-
-suuntainen, n. 10 ha kokoinen Heiskasniemi, jonka pohjoispää-
tä kutsutaan Lapinniemi ja niemen kupeessa olevaa poukamaa
Lapinkaarteeksi. Paikannimistöarkistosta saamani tiedon perusteel-
la Lapin-nimi johtuu perimätiedosta "siell' o ollut lappalaes-
ten asunnoeta silloin" (merkitty muistiin T. Kastariselta v.
1901.) Kyseinen saarake oli tulvan eristämä mantereesta, jo-
ten paikalla en käynyt. Talonväen mukaan mitään erikoista, ku-
ten röykkiöitä he eivät ole paikalta havainneet.

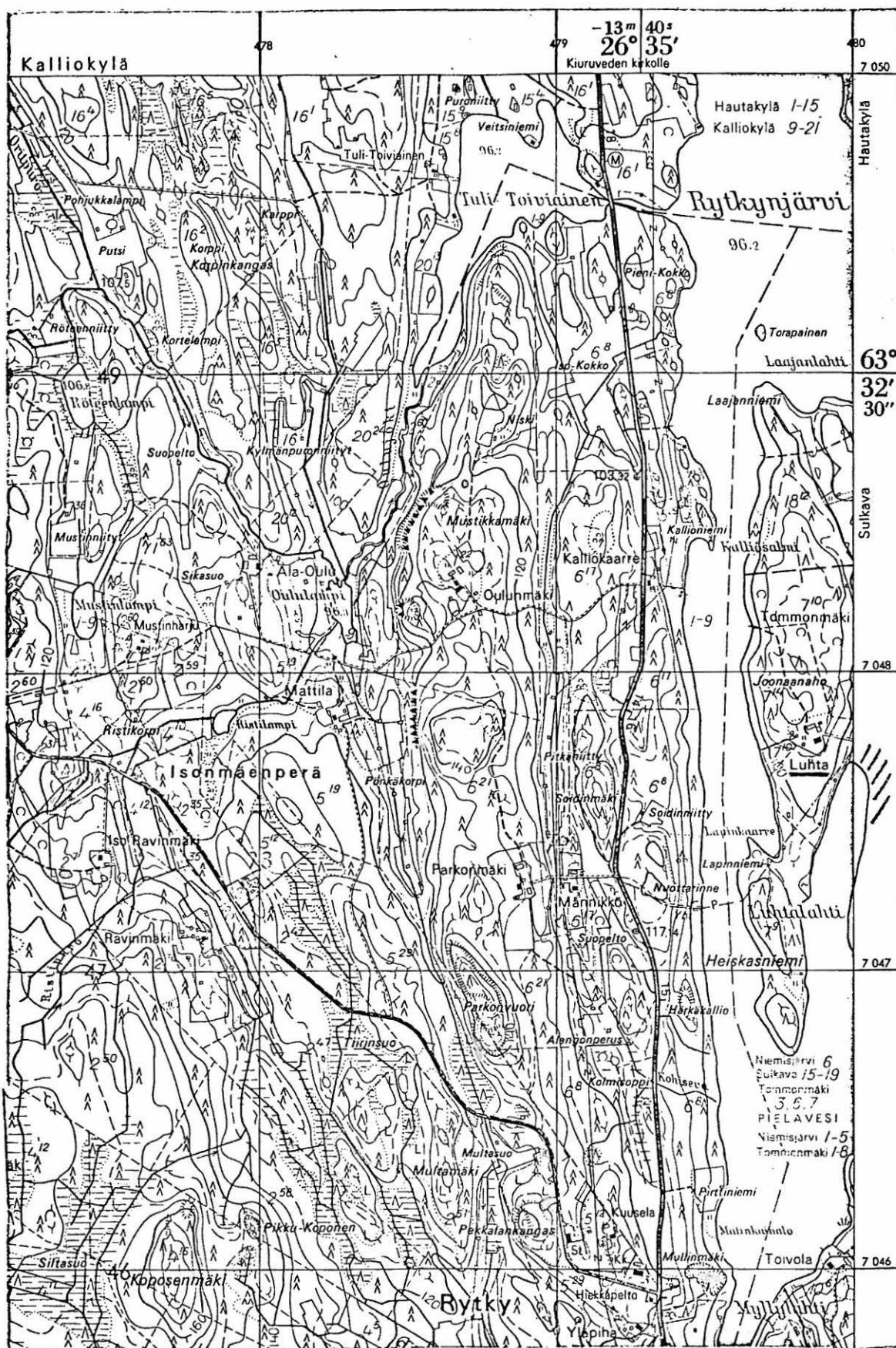
KIURUVESI

Tommonmäki

Luhta

PERUSKARTTA 3323 04 RYTKY

/44.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Kalliokylä
Holma

Peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLÄ

/45.

Koordinaatit: x= 7054 22, y= 470 50, z= n. 145 (tila)

kl. Kalliokylä

tl. Holma RNo 19¹²

om. mv. Ambro Väisänen, os. 74770 Kalliokylä

KuM 6282, reikäase tai -nuija, punertavaa hiekkakiveä.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä toimitti mv. Ambro Väisänen minulle v. 1955 tilansa pellosta löytämän reikäaseen.

Holma sijaitsee Kalliokylässä, Kiuruvesi-Koivujärvi -maantien kaakkoispuolella, n. 700 m tiestä, Kalliojärven pohjoisrannalla, n. 100 m rannasta.

Löytöpaikka on talosta n. 500 m luoteeseen, maantien luoteispuolella, tiestä n. 200 m, talon pellon korkeimman harjanteen lounaissivulla olevassa raivaamattomassa suorinteessa. (Koordinaatit: x= 7054 50, y= 470 20, z= n. 146.) Talonväki kutsuu peltoa Pyöreäpelloksi. Esine löytyi v. 1955 hiekanotossa "pellonparannusaineeksi". A.V:n mukaan paikalla oli myös nuotionpohja ja palaneita nokisia kiviä. Esine löytyi nuotion vierestä.

A.V:n kanssa tarkastin löytöpaikan. Hiekkakuoppa, joka on kooltaan muutaman neliön kokoinen, on maatunut ja oli täyttynyt vedellä. Profiilin perusteella maaperä on savipitoista hiekkamoreenia. Mitään kulttuurikerrosta tai muuta asuinpaikkaan viittaavaa en siinä havainnut. Paikka kasvoi voimakkaasti katajikkoo.

KIURUVESI

Kalliokylä

Holma

PERUSKARTTA 3323 05 NIEMISKYLÄ

470

/45.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK,

KIURUVESI
Kalliokylä
Holma

KuM 6282, reikäseen löytöpaikka kuvattu n. koillisesta.
Vasemmalla Kalliojärvi.

KuM 6282, reikäseen löytöjä Ambro Väisänen
löytöpaikalla. Kuvattu n. lounaasta

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Kalliokylä
Sorsämäki

/46.

Peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLÄ

Koordinaatit: x= 7056 16, y= 470 74, z= n. 145 (tila)

kl. Kalliokylä

tl. Sorsämäki RNo 18⁴³

om. mv. Otto Huttunen, os. Kalliokylä 74700 Kiuruvesi

KM 11655, kourutaltoa,

Reikäkivi, tuhoutunut.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Otto Huttusen tilaltaan v. 1946 löytämän ja Antti Huttusen Kansallismuseoon lähettämän kourutaltan löytöpaikan.

Tila sijaitsee Kiuruvedeltä Kalliokylän kautta Pyhäsalmeen menevän maantien pohjoispuolella, tiestä n. 1,3 km, em. tieltä Kalliokylästä Aittojärvelle risteävän maantien itäpuolella, tiestä n. 600 m, Kalliojärveen laskevan Kalliojoen länsipuolella, n. 400 m joesta.

Esineen löytäjä Otto Huttunen opasti minut löytöpaikalle. Se löytyi talosta n. 650 m pohjoiseen tilan suoniityn laidalta. (Koordinaatit: x= 7056 80, y= 470 70, z= n. 132,5.) Paikka on loivasti kohoava rinnepelto, joka koillispuolella rajoittuu Kalliojokeen ja lounaispuolella Sorsämäen kuusikkoa kasvavaan louhikkoiseen rinteeseen. Kyntötöiden yhteydessä paikalta oli joskus noussut hiiliä, tuhkaa ja palaneita kiviä. Mitään kiviesineitä ei paikalta sittemmin ole löytynyt. Maaperä paikalla on silttiä, syvemmälle mentäessä savea. Pelto oli tarkastuksen yhteydessä ns. "paketissa", joten havaintojen teko oli vaikeaa. Koekuoppien perusteella en havainnut paikalla mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

Asuinrakennuksen läheisyydestä, n. 50 m itään, saunan takaa olevasta pellosta O.H. muisti poikasena 1920-luvun alussa löytäneen reikäkiven, mutta ymmärtämättömyyttään kertoi varttaneensa sen. "Leka" oli haljennut kappaleiksi kiviä hakattaessa. Samalta alueelta on mahdollisesti toinenkin reikäkivi, jonka lapset olivat sotien jälkeen löytäneet ja samantien hukanneet. Tarkastin löytöpaikan, joka oli kylvetty perunalle. Mitään erikoista en paikalla havainnut.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Kalliokylä
Sorsämäki

*Tuhoutuneen veikäkiven löytöpaikka kuvattu
n. idästä. Arvioidulla löytöpaikalla seisoo
esineen löytäjä Otto Huttunen. Sorsa-
män asuinrakennus taustalla*

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Toiviaisskylä
Venttilä

/47.

Peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLÄ[#]

Koordinaatit: x= 7051 12, y= 475 78, z= n. 125

kl. Toiviaisskylä

tl. Venttilä RNo 21 32

om.

KM 6176: 2, poikkikirves

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Löydetty Kalliokylän Rikkilän tilan N:o 21 maalta, Toiviaisesta Tivoon menevän puron suulta, siinä olevan torpan tiluksista. KM:oon (ts. SMY:lle) esineen lahjoitti talonisäntä Juho Pöksyläinen v. 1912.

Rikkilän tila sijaitsee Toiviaisjärven koillisrannalla, n. 50 m järvestä. (Om mv Viljo Hukkanen, os. 74690 Toiviaisskylä.)

Torppa lienee nykyinen Venttilän talo Toiviaisjärven pohjoispäässä, Tivoonlampeen laskevan puron niskassa. Sekä Rikkilän, että Venttilän tilojen asukkaat olivat poissa paikalla käydessäni. Tarkastin Venttilän talon ja puron välisen kynnöksellä olleen pienen pellon. Mitään esihistorialliseen viittaavaa en paikalla havainnut, Maasto on puron länsipuolella pelloksi rai-vattua loivaa rinnettä, maaperältään hienoa hiekkaa. Puron itä-puolella maasto nousee jyrkästi ja on maaperältään kivikkoista.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Hautakylä
Poskilampi

Peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLÄ

/48.

Koordinaatit: x= 7051 48, y= 478 88, z= n. 105 (tila)

kl. Hautakylä

tl. Poskilampi RNo 6²⁰

om. mv Pentti Kämäräinen, os 74670 Rapakkojoki

KiKSM 61, liuskenuolenkärki,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavat tiedot: Esineen löysi mv Ales Kämäräinen Poskilammen tilan pellosta v. 1938.

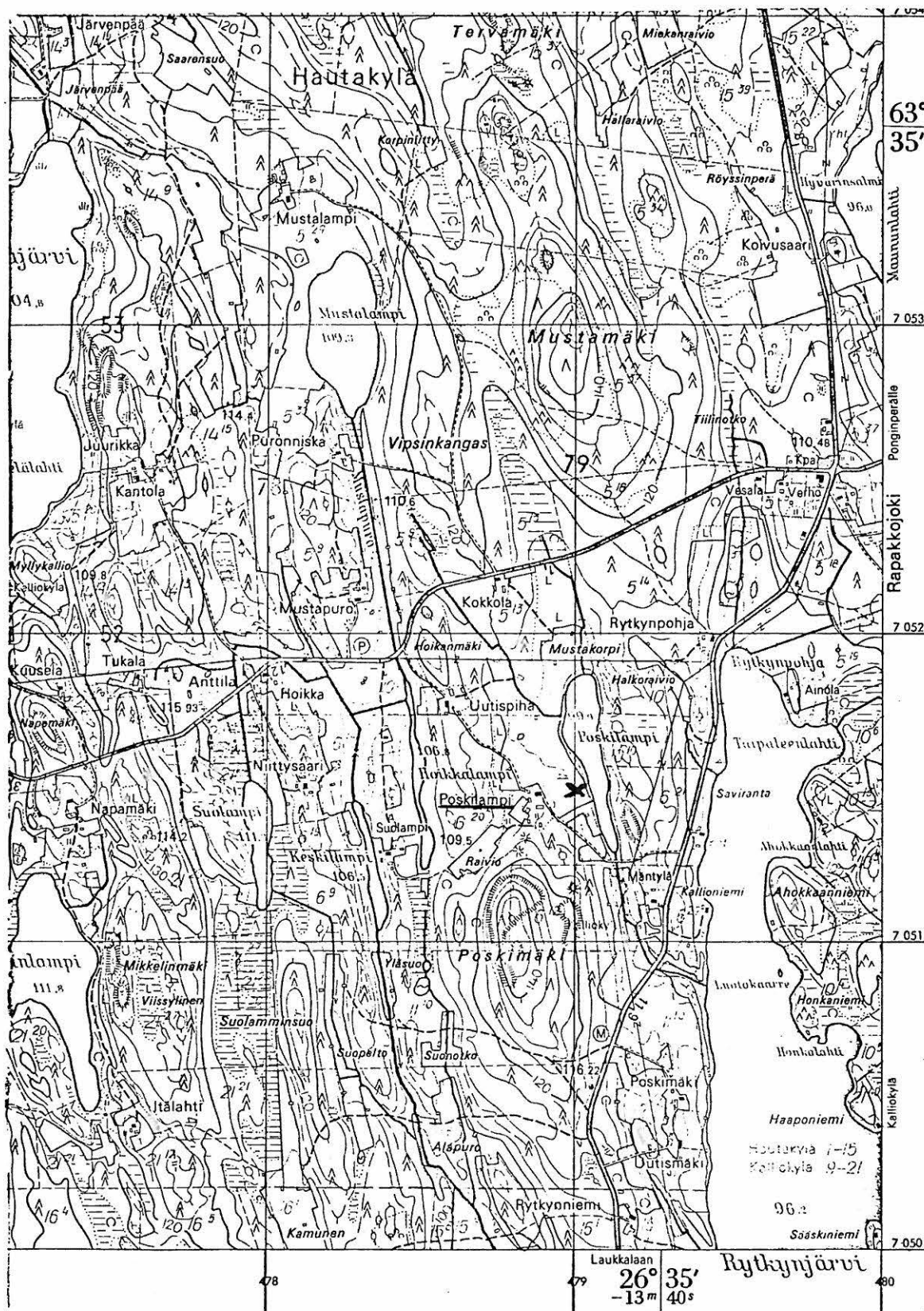
Poskilammen tila sijaitsee Hautakylässä, Rytkynjärven pohjoispään länsipuolella, n. 500 m järvestä olevan Poskilammen läsirannalla. Tilan rakennukset sijaitsevat Poskilammesta ko-
hoavan rinteiden päällä, rinne on raivattu pelloksi.

Tilan isäntä muisti tarkasti veljensä Ales Kämäräisen löytämän esineen löytöpaikan. Se sijaitsee asuinrakennuksesta n. 100 m itäkoilliseen, lammen rantaan menevän peltotien eteläpuolella, tien vieressä. (Koord. x= 7051 50, y= 479 00.) Pelto oli tarkastuksen yhteydessä jätetty heinälle, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Maaperä löytöpaikalla on mullanvärjäämää silttiä. Mitään asuinpaikan merkkejä en oja-
profiilin ja pellon pinnalta käsin tehdyssä tarkastuksessa havainnut. Ei myöskään tilan isäntä ollut koskaan havainnut paikalta mitään erikoista liuskenuolen löytymisen jälkeen.

KIURUVESI
Hautakylä
Poskilampi

PERUSKARTTA 3323 05 NIEMISKYLÄ

/48.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Hautakylä
Kauppala

Peruskartta: 3323 05 NIE~~MI~~ISKYLÄ

/49.

Koordinaatit: x= 7054 26, y= 479 56, z= n.102,5 (tila)

kl. Hautakylä

tl. Kauppala RNo 15³⁹

om. mv Pauli Laitinen, os. Kauppala 74620 Ryönänjoki

KM 2042: 7, otanuijan puolikas, silmästä katkennut.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Löydetty Kauppalan talon maalta. Kansallismuseoon(ts. SMY:lle) sen lähetti ylioppilas A.F. Tikkanen v. 1880.

Kauppalan tila sijaitsee Kilpijärven itäpään kaakkoispuolella, n. 500 m järvestä.

Tilan vanhaisäntä Juho Alfred Laitinen ei löytöä tuntenut, eikä hänen tiedossaan ollut mitakaan tilan maalta löydettyjä esineitä.

Kauppalasta n. 1 km länsiluoteeseen pistää Huhmararniemeksi kutsuttu niemi Kilpijärveen. Paikannimiarkiston tiedon mukaan niemessä on kiviröykkiöitä. Samoin Hjalmar Appelgren-Kivalon Kiuruveden röykkiöitä käsittelevässä kertomuksessaan (10.4. 1899) mainitsee, että Huhmarniemessä on yksi kiviröykkiö. Tiedon siitä on A-K. saanut Juho Pöksyläiseltä. Paikalla käydessäni en havainnut mitään selviä röykkiöitä. Niemen maaperä oli kivikkoista. Toisaalta vaikeakuinen, tiheä kuusikko vaikeutti havaintojen tekoa. Huhmarniemen vastakkaisella rannalla Kiukaanniemessä, (lieneeperuskartassa Liejuniemi,) pitäisi olla Hj. A-K:n ilmoituksen mukaan myös yksi kiviröykkiö. Paikalla en käynyt.

KIURUVESI

Hautakylä

Kauppala

PERUSKARTTA 3323 05 NIEMISKYLÄ

/49.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Koskirinne

/50.

Peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLA

Koordinaatit: x= 7056 35, y= 477 52, z= 102,5 (huvila)

kl. Niemiskylä

tl. V. Jauhiaisen huvilapalsta RNo 12³⁵

om. lehtori Vilho Jauhainen, os. Tainionkoski Imatra

KM 17871, piinuolenkärki,

piinpala

kvartseja

reikäkiven puolikas

(EIVÄT OLE ESIHISTORIAL-
LISIA)

Kiuruvēden inventoinnin yhteydessä tarkastin V. Jauhiaisen kesähuvilatontiltaan löytämien esineiden löytöpaikan.

Paikka sijaitsee Niemiskylän Myllyperällä Niemisjärvestä Pieniveden kautta Kilpijärveen laskevan Niemisjoen varrella, Myllykosken kohdalla, jossa kylätie ylittää joen, joen länsipuolella. Mökki on rakennettu jokiterassin päälle n. 20-30 m joesta.

Huvilalla käydessäni en isäntäväkeä tavannut.

Löytöpaikka on Huvilan pihassa. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa en pinnalta käsin tarkastettaessa havainnut. Koe-kuoppia en kaivānut.

Löytöpaikan on tarkastanut FM Oiva Keskitalo v. 1971

Mainittakoon, että löydöt eivät liene esihistoriallisia, ne on poistettu Kansallismuseon kokoelmista.

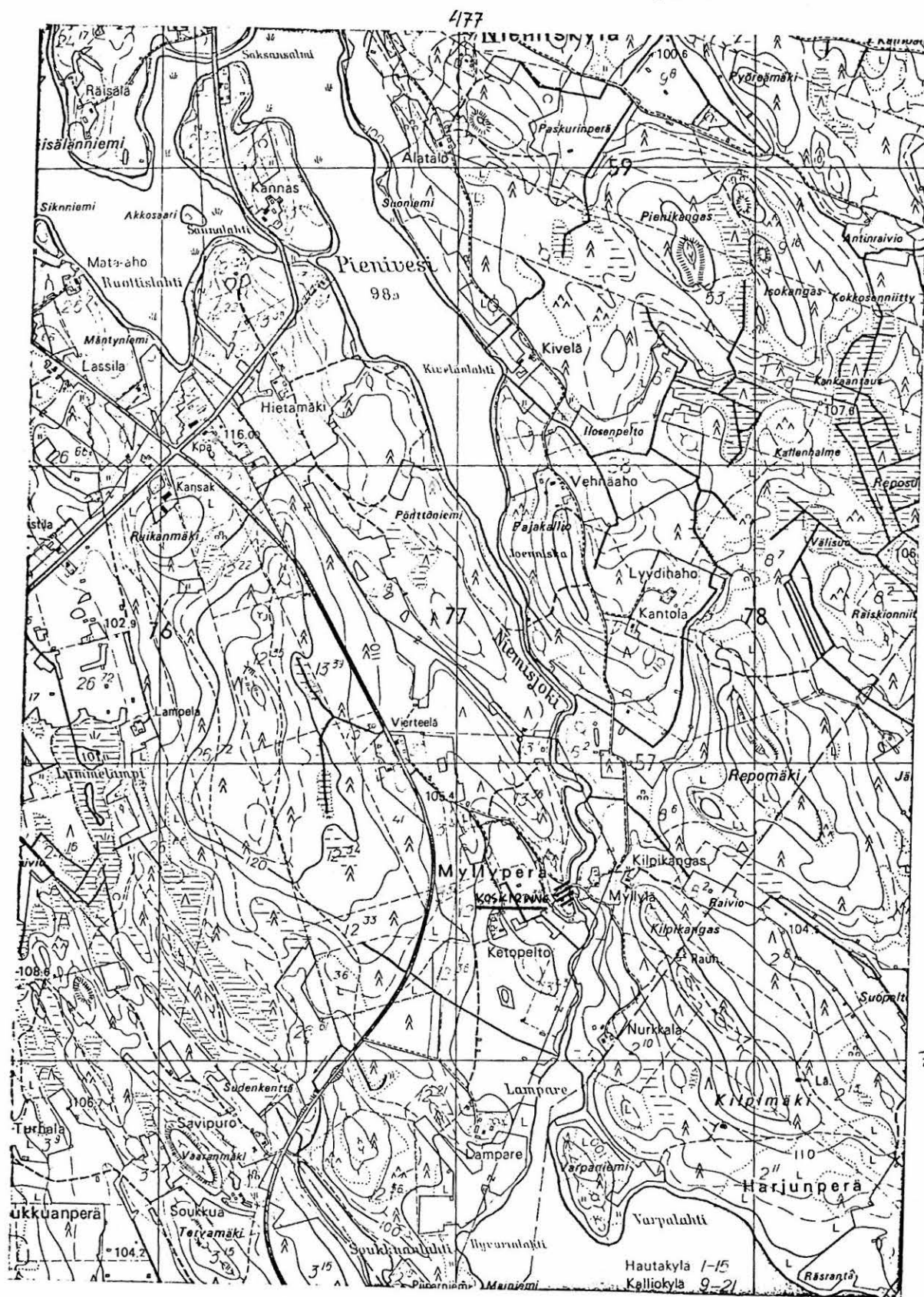
KIURUVESI

Niemiskylä

Koskirinne

PERUSKARTTA 3323 05 NIEMISKYLÄ

/50.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. A R K.

KIURUVESI
Niemi skylä
Koskirinne

KM 17871 löytöpaikka joen takana häämöttävään huvilan pihassa.
Kuva n. koillisesta

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Räisälä

/51.

Peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLA

Koordinaatit: x= 7059 74, y= 475 20, z= n. 112,5 (tila)

kl. Niemiskylä

tl. Räisälä RNo 24¹⁷

om. mv. Mikko Remes, os. 74720 Niemiskylä

KM 3990: 3, tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot. Sen löysi loisi Heikki Tapalinen n. 1880 uutispeltoa kuokkiessaan Niemiskylän Räisälänniemen talon maalta. Kansallismuseoon tasataltan lähetti Antti Tikkanen v. 1901.

Räisälän tila sijaitsee Niemisjärveen pistävällä Räisälänniemellä, Kiuruvesi-Pyhäsalmi -maantien itäpuolella, n. 400 m tiestä. Asumukset on rakennettu järvestä kohoavan niemen korkeimmalle harjanteelle. Ympäristö on raivattu pelloiksi.

Isäntä Mikko Remes ei ollut koskaan kuullut löydöstä, eikä uusiakaan hänen tiedossaan tilan alueelta ollut.

KIURUVESI

Niemiskylä

Räisälä

PERUSKARTTA 3323 50 NIEMISKYLÄ

/51.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Hilappa

Peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLÄ

/52.

Koordinaatit: x= 7059 14, y= 474 84, z= n. 115 (tila)

kl. Niemiskylä

tl. Hilappa RNo 3²³

om. mv. Heikki Martikainen, os. 74720 Niemiskylä

KuM 43, tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot. Esine saatiin Kuopion Museoon opettaja T. Böökin välityksellä v. 1884. Se löydettiin Hilapan talon pellosta.

Hilappa sijaitsee Niemisjärven lounaisrannalla n. 200 m järvestä. Asumukset on rakennettu järvestä kohoavan mäen kaakkoislaidalle, rinteet on raivattu pelloiksi.

Talonväki ei löydöstä tiennyt mitään, eikä uusiakaan tilan maalta heidän tiedossaan ollut.

Tarkastin summittaisesti tilaa ympäröiviä kynnöspeltoja. Maaperä paikalla on savipitoista moreenia. Mitään mainittavaa en löytänyt.

KIURUVESI

Niemiskylä

Hilappa

PERUSKARTTA 3325 05 NIEMISKYLÄ

152.

Peruskartta: 3323 05 NIEMISKYLÄ

53.

Koordinaatit: x= 7059 83, y= 476 80, z= n.115 (tila)

kl. Niemiskylä

tl. Kämärilä RNo 9⁸

om. mv. Aarne Pennanen, os. 74720 Niemiskylä

KiKsM 51, pieni tasataltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin mv. Heikki Kämäräisen (+) v. 1934 tilansa "suopellosta" löytämänsä taltan löytöpaikan.

Kämärilän tila sijaitsee Niemiskylässä, Niemisjärven itäpuolella, Kalliokylään menevän maantien kaakkoispuolella, tiestä n. 300 m. Tilan rakennukset on rakennettu Niemisjärvestä kohoavan mäen itälaidalle, rinteet on raivattu pelloiksi.

Nykyisen tilan omistaja, isäntä Aarne Pennanen kertoi ostaneensa tilan Kämäräisiltä. Taltan löytöpaikasta hänellä ei ollut varmaa tietoa, mutta otaksui em. "suopellon" olevan joku rinteenalapello talon läheisyydessä. Pellot oli jätetty heinälle pääasiassa, muutaman oraspellon tarkastuksen yhteydessä ei esille tullut mitään esihistorialliseen viittaavaa.

KIURUVESI
Niemiskylä
Kämärilä

PERUSKARTTA 3323 05 NIEMISKYLÄ

/53.

7059

Kuopin Museo KhO
esihist. top, ark.

KIURUVESI
Niemisjärvi
Kaikkola

/54.

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

Koordinaatit: x= 7060 02, y= 476 28, z= n. 115 (tila)

kl. Niemiskylä

tl. Kaikkola RNo 20¹³⁶

om. mv. Antero Kärkkäinen, os. 74720 Niemiskylä

KuM 37, tasataltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkistin Kaikkolan talon pellosta löydetyn ja opettaja T. Böökin Kuopion Museoon (Kansallismuseoon ?) 18.11. 1884 lähettämän taltan löytötiedot.

Kaikkolan tila on rakennettu Niemisjärvestä kohoavalle mäelle. Mäen päällys ja rinteet on raivattu pelloiksi.

Isäntä ei löytöä muistanut, eikä hänen tiedossaan ollut uusia löytöjä tilan alueelta. Hän uskoi tilan olleen löytöaikana 1800 -luvun lopussa nykyistä huomattavasti suuremman. Myöhemmin se jaettiin useiden perillisten kesken.

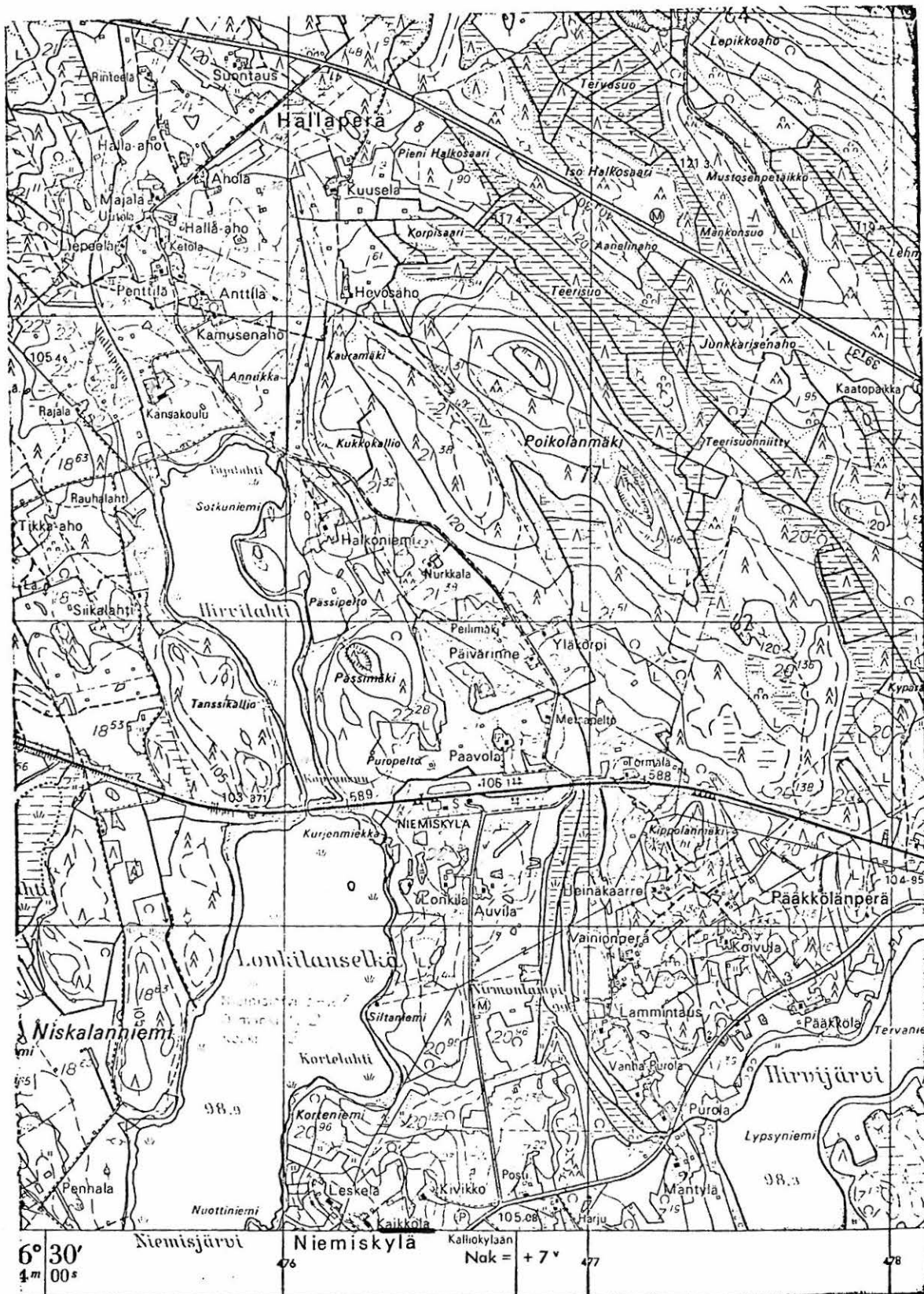
KIURUVESI

Niemisjärvi

Kaikkola

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

/54.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Kivikko

755.

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

Koordinaatit: x= 7060 10, y= 476 46, z= n. 115 (tila)

kl. Niemiskylä

tl. Kivikko RNo 7²²

om. mv. Lauri Lonkila, os 74720 Niemiskylä

KM 3160: 1, tasataltta,

" " : 9, tasataltta,

Reikäkivi, hukassa.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkasti Kivikon tilalta Kansallismuseoon lähetettyjen kiviesineiden löytötiedot.

Kivikko sijaitsee Niemisjärven itäpuolella, Kiuruvesi-Pyhäsalmi -maantien koillispuolella, risteyksessä, josta tie eroaa Iisalmi-Ylivieska -radan yli Niskalanniemelle. Risteyksestä taloon on matkaa n. 200 m.

Rakennukset sijaitsevat Niemisjärvestä kohoavan mäen koillisreunalla, rinteet on raivattu pelloiksi.

KM 3160: 1 ja 9 ovat löytyneet lehdosta maan pinnalta Kivikon tilan maalta. Esineet lähetti J. Kauppi v. 1895. Näitä esineitä ei talossa enää tunnettu, eikä edes niiden löytöpaikkaa osattu arvela.

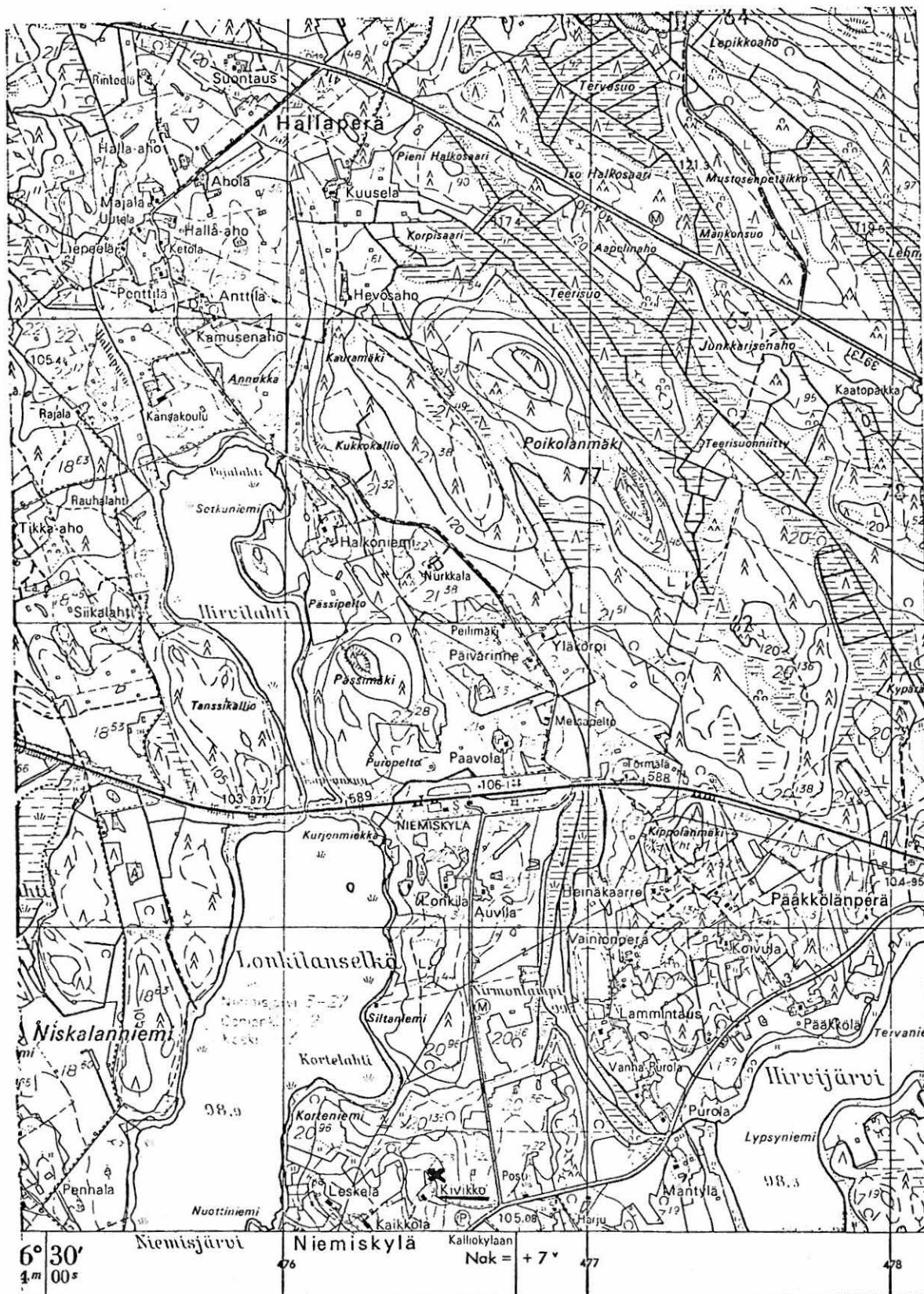
Sen sijaan talon poika Petri Lonkila kertoi muutama vuosi sitten löytäneensä reikäkiven talosta n. 50 m pohjoiseen, navetan takaa olevalta pellolta. Paikalta hän oli myös löytänyt kiviä, jotka vaikuttivat hiotuilta. (Hionta saattaa olla luontaista.) Reikäkivi oli äskettäin joutunut hukkaan.

Pelto oli kynnöksellä ja helposti tarkastettavissa. Mitään erikoista en paikalla ja sen lähiympäristössä havainnut. Maaperä paikalla on mullansekaista savimoreenia.

KIURUVESI
Niemiskylä
Kivikko

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

/55.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Niemiskylä

Kivikko

Kadonneen reikäkiven (tai -aseen) löytöpaikka n. koillisesta kuvattuna, taustalla Kivikon tila.

Valok. H. Matiskainen 1977

/56.

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

Koordinaatit: x= 7061 60, y= 476 72, z= 105 (tila)

kl. Niemiskylä

tl. Paavola RNo 21²²

om. mv. Paavo Lonkila, os. Niemiskylä 74720

Kivikautinen löytöpaikka, josta löydetty tasataltta, (hukasa;
reikäkivi, kolmikulmainen, (talonväen hallussa); KuM
6283, kaksi hiointa.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä sain Niemiskylässä liikkuessani kuulla, että Paavolan tilalta on löydetty kivi-kautisia esineitä.

Paavolan tila sijaitsee Ylivieska-Iisalmi -radan pohjoispuolella, n. 150 m rautatiestä, Niemismäen pysäkin ja hyljätyn asemarakennuksen kohdalla, Niemisjärven itäpuolella, Ka-peasalmen kohdalla, n. 650 m järvestä.

Asuinrakennukset sijaitsevat peltojen ympäröivällä mäennyppylällä.

Tasataltan löysi sotien jälkeen tilan isäntä, hiihtäjäimestari Paavo Lonkila. Hän kertoi antaneensa esineen "Museo-Paavo" Ruotsalaisen haltuun Kansallismuseoon lähetettäväksi, mutta se lienee jäänyt numerottomaksi esineeksi Kiuruveden kotiseutumuseoon. Esineluettelon perusteella ei sitä näytteille ole asetettu. Samoin talossa oleva kolmikulmainen reikäkivi löytyi samalta alueelta n. v. 1969-70. Esinettä en saanut suostuteltua mukaani. Molemmat löytyivät peltotöiden yhteydessä kyntösyvyydeltä.

Löytöpaikan tarkastin talon emännän opastuksella. Maapera on löytökorkeudella mullan sekoittamaa hiekkamoreenia. Alempana se muuttuu savisemmaksi ja multapitoiseksi, lähes kivettömäksi. Pelto oli kynnöksellä ja helposti tarkastettavissa. Itse löytöpaikalta ja sen välittömästä läheisyydestä en havinnut mitään asuinpaikkaan viittaavaa mutta paikalta n. 100 m koilliseen pellon keskellä olevalta kumpareelta löysin hioimen. Se löytyi samoin kuin edelliset hiekansekaisen ja puhtaamman mullan rajalta. Mitään muuta asuinpaikkaan

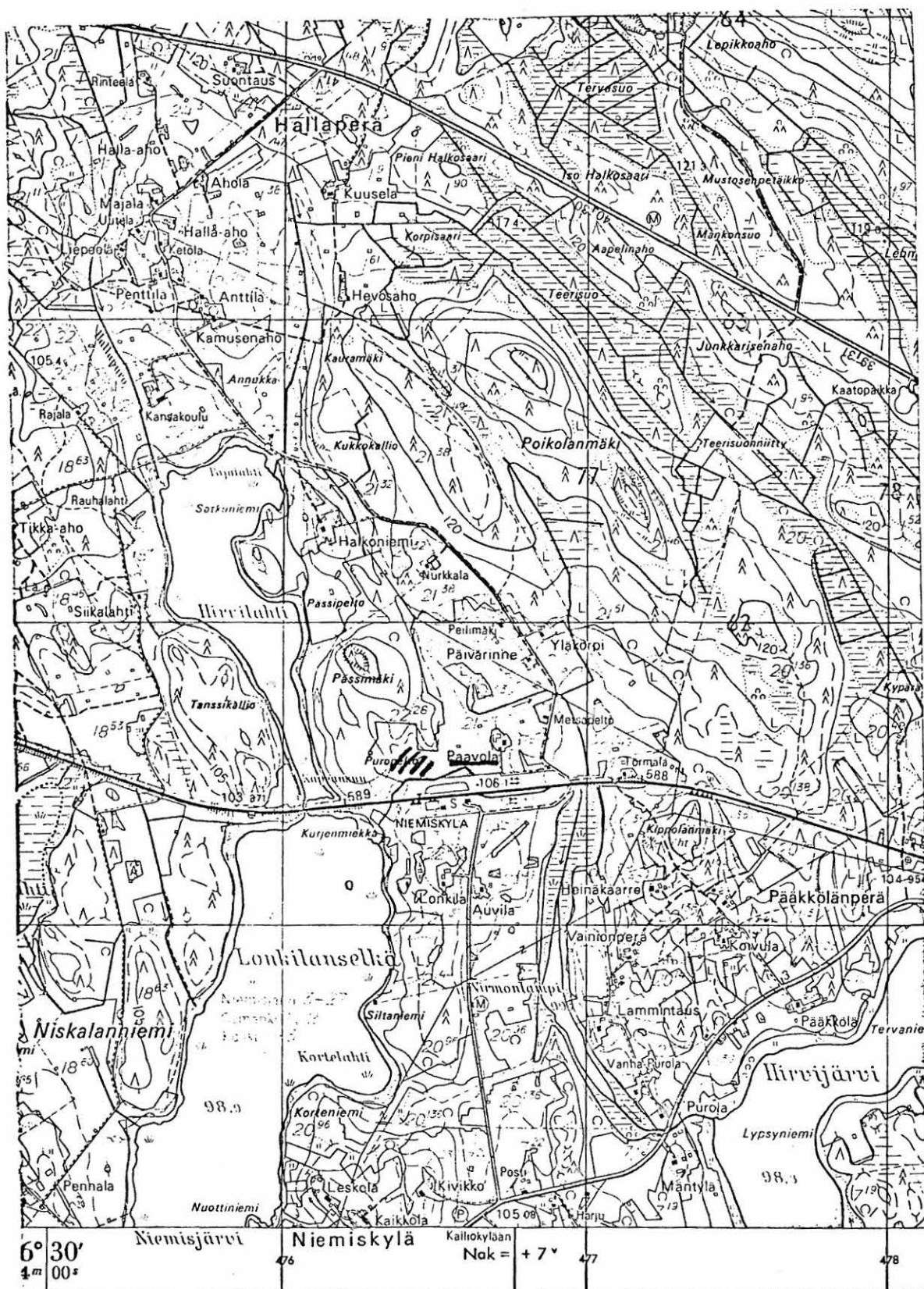
viittaavaa ei hioimen löytöpaikalta tullut esille.

Myöhemmin talon emäntä oli tarkastanut paikkaa uudelleen äestytksen jälkeen löytäen paikalta toisen hioimelta vaikuttavan kiven.

KIURUVESI
Niemiskylä
Paavola

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

/55.

7061

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Niskala
Kapeasalmi

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

/57.

Koordinaatit: x= 7061 34, y= 476 00, z= n. 100 (lp.)

kl. Niemiskylä

tl. Niskala RNo 18⁶³

om. mv Eero Heinonen, os. 74720 Niemiskylä

KM 8289: 1, poikkikirves,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytöpaikan, josta seuraavat tiedot: Esineen löysi työmies Kalle Hoffren rautatietöissä Kiuruveden pitäjän Niemiskylän Kapeasalmen rannalta rautatiesillan läheltä, siltamuurista 35 m länteen, "pankin" vierestä, 2 m 5cm (?) syvästä. Paikalta kerrotaan myös löytyneen luita, hiilloksia, poltettua maata, saviastianpala ja kourutaltoa, jonka talollinen Friitjof Tenhunen, talo N:o 24 Heinäniemi, oli varastanut löytäjän äidiltä. Paikalla on ennen ollut torppa, joka on n. v. 1904 hävinnyt ja tuvan sija oli löytöpaikka. Esine on ilmeisesti löydetty rautatien sivuojaa kaivettaessa. Poikkikirveen lähetti koneenkäyttäjä K. A. Lindström v. 1924.

Kapeasalmi sijaitsee Iisalmi-Ylivieska -radan varrella, km-pylvään 589 länsipuolella, n. 15 km kirkonkylästä, Niemisjärven itäpuoleisen haarautuman, Lonkilanselän pohjoisrannalla, jonka se erottaa Hirvilahdesta. Rautatie ylittää salmen.

Esine löytyi salmen länsirannalta. Paikalla on n. ha:n kokoinen, tasainen pelto, jota rautatie sivuaa eteläpuolella. Peltoon oli vastikään istutettu kuusentaimia. Rautatien eteläpuolella on kapea heinittynyt tasanne ennen rantaa. Mainitulta tasanteelta on erotettavissa kaksi huomattavaa kiveä, jotka saattavat olla löytötiedoissa mainitun tuvan kivijalat.

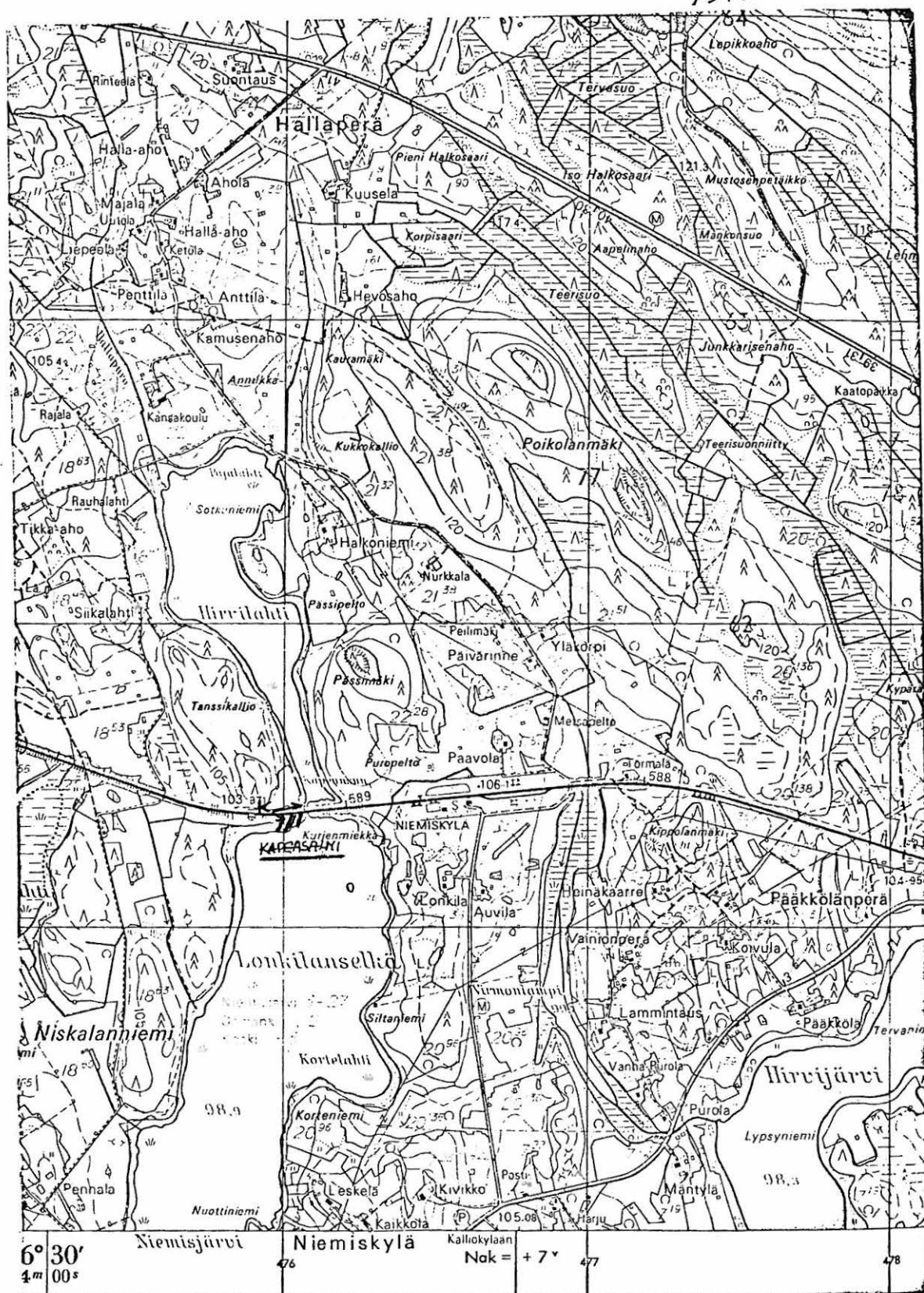
Paikalla tapasin läheisen talon emännän Maria Hyvösen, joka kertoi torpan viimeisten asukkaiden olleen miehensä isovanhemmat, Antti ja Saara Hyvösen. Torppa oli purettu rautatien rakentamisen alta.

Tein rakennuksen sijan tienoolle muutamia koekuoppia. Maaperä on voimakkaasti savipitoista. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa en kuoppien perusteella paikalta havainnut.

KIURUVESI
Niemiskylä
Kapeasalmi

PIRUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

/57.

KUOPION MUSEO
ESIHIST, TOP, ARK,

KIURUVESI
Niemiskylä
Kapeasalmi

KM 8289:1, poikkikirveen löytöpaikka, Arvioitu
alue vinoviivoitettu. Kuvattu lännestä.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Aittojärvi
Ylännemäki

/58.

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

Koordinaatit: x= 7064 90, y= 471 10, z= n. 117,5 (tila)

kl. Aittojärvi

tl. Ylännemäki 23¹⁸

om. Väinö Komulainen, os.
(asuu jossain Ruotsissa)

KM 5218: 28, kourutaltoa.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen sai Ylioppilas Aarne Europaeus haltuunsa Pyhäjärven N:o 44 Jokikylästä, Juholan talosta. (Pyhäjärven pitäjä.) Esine on löydetty Kiuruvedeltä Niemiskylästä Ylännemäen talon läheisestä pellosta.

Europaeuksen stipendimatka Pyhäjärvelle tapahtui v. 1908.

Tila sijaitsee Kiuruvesi-Pyhäselän ja Pihkapuro-Aittojärven maanteiden risteyksestä Pihkapurolle menevän maantien koillispuolella, n. 1,5 km risteyksestä. Autiona olevat rakennukset on aikoinaan rakennettu ympäristöään ylempänä olevan mäen kaakkoisrinteelle. Rinteet on raivattu pelloiksi.

Viereisen Koivulan tilan pojalta, Juha Komulaiselta sain kuulla Ylännemäen omistajan muuttaneen Ruotsiin. Osoitteesta ei hänellä ollut tietoa.

Kiertelin Ylännemäen talon "läheisiä pelloja" tarkastaa en pääpiirteittäin kynnöksellä olleita pelloja. Mitään mainittavaa en löytänyt.

Ylännemäki

/58.

471

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Koski
Suvanto

/59.

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

Koordinaatit: x= 7062 86, y= 479 45, z= n. 100 (tila)

kl. Koski

tl. Suvanto RNo 1¹⁴⁵

om. mv. Juhani Jauhiainen, os. Kirkonkylä 2 kp. 74700

Kiuruvesi

KiKsM 16, kivikirves, taltta (hukassa), "kivipuukko" (hukassa)

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Suvannon tilalta mv. Eino Jauhiaisen (+) v. 1953 löytämän ja KiKsM:oon lähettämän kivikirveen löytöpaikan.

Suvannon tila sijaitsee Kosken kylässä, Koskenjoen län-
sirannalla, Koskenmäen koillispuolella, n. 3,5 km kirkonky-
lästä.

Tila on rakennettu jokivarteen jyrkähkösti kohoavan jo-
enrinteen päälle. Rinne ja rakennusten ympäristö on raivat-
tu pelloiksi.

Isäntä J.J. muisti isänsä löytämän kivikirveen löytöpai-
kan hyvin. Se sijaitsee Koskenjokeen laskevalla rinnepellol-
la, n. 50 m asuinrakennuksesta itään. Samalta paikalta on
löydetty myös taltta ja "kivipuukko", mutta ne ovat joutuneet
kuulemma hukkaan. Pelto on ollut hyvin sovelias perunan vil-
jelykseen, kaikki esineet on löydetty "samoilta sijoilta"
perunan istutuksen tai noston yhteydessä.

J.J. oppaanani tarkastin paikan. Pelto oli nyt jätetty
heinälle, ja havaintojen teko siitä oli vaikeaa. Koekuoppien
perusteella en paikalta asuinpaikan merkkejä havainnut. Maa-
perä alueella oli mullan värjäämää hienoa hiekkaa.

Mainittakoon, että Koskenjoen varrelta on tehty lukuisia
kiviesinelöytöjä ja löytöpaikalta n. 1 km koilliseen sijait-
see Koskenniskan asuinpaikka

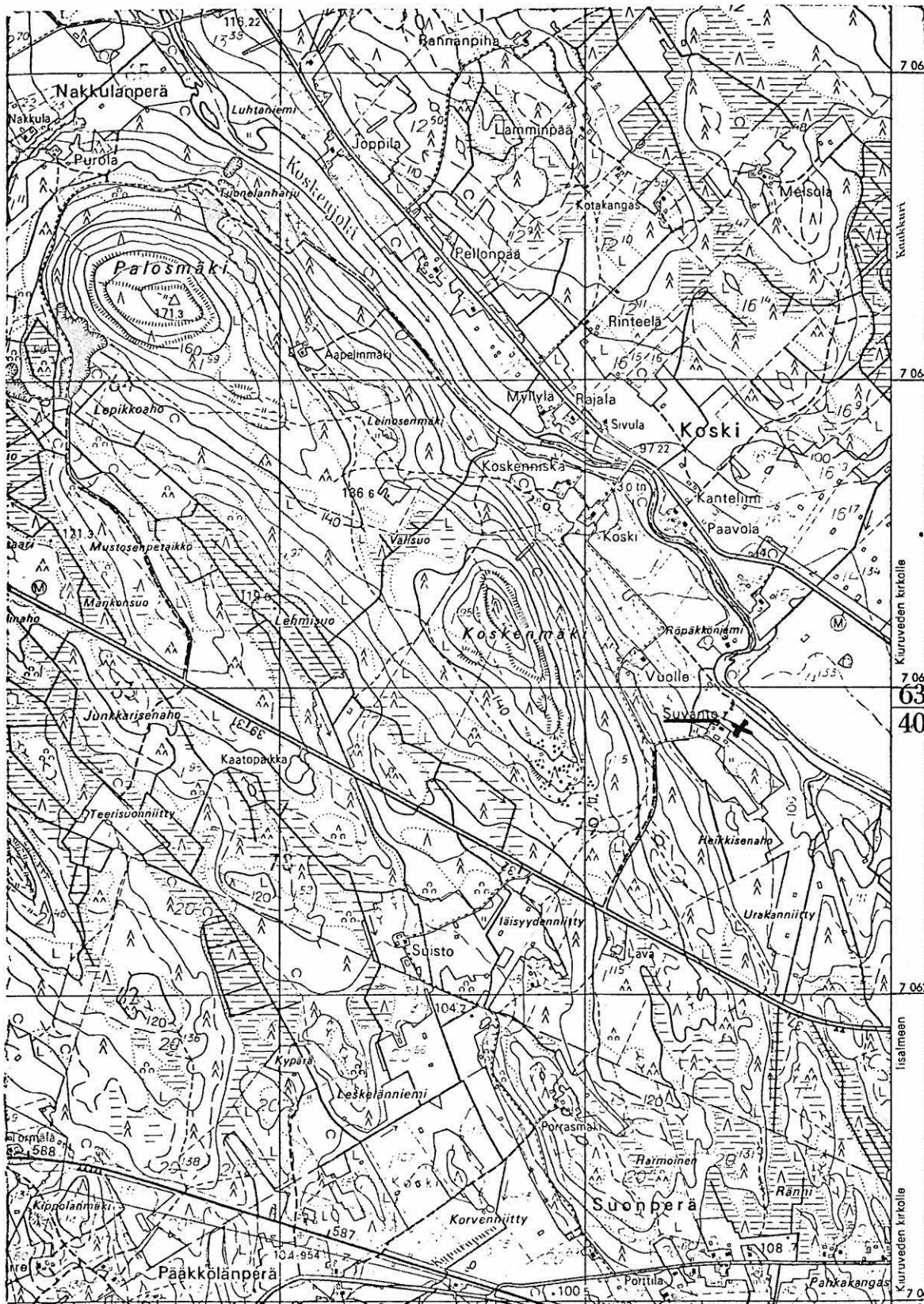
KIURUVESI

Koski

Suvanto

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

/59.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Koski

Suvanto

Suvannon tilalta löydettyjen kiviesineiden löytöpaikka n.
kaakosta kuvattuna. Isäntä Juhani Jauhiainen seisoo löytö-
paikalla.

Valok. H. Matiskainen 1977

/60.

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

Koordinaatit: x= 7063 09, y= 479 19, z= n. 100 (tila)

kl. Koski

tl. Vuolle RNo 1⁹⁵

om. mv. Risto Jauhiainen, os. Kirkonkylä 2 kp. 74700

Kiuruvesi

KiKSM 31, kaksoistalta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin mv. Uolevi Jauhiaisen v. 1947 Vuolteen talon alueelta löytämän kaksoistaltan löytötiedot.

Vuolteen tila sijaitsee Koskenjoen länsipuolella ja Koskenmäen kaakkoispuolella, n 3,5 km kirkonkylästä.

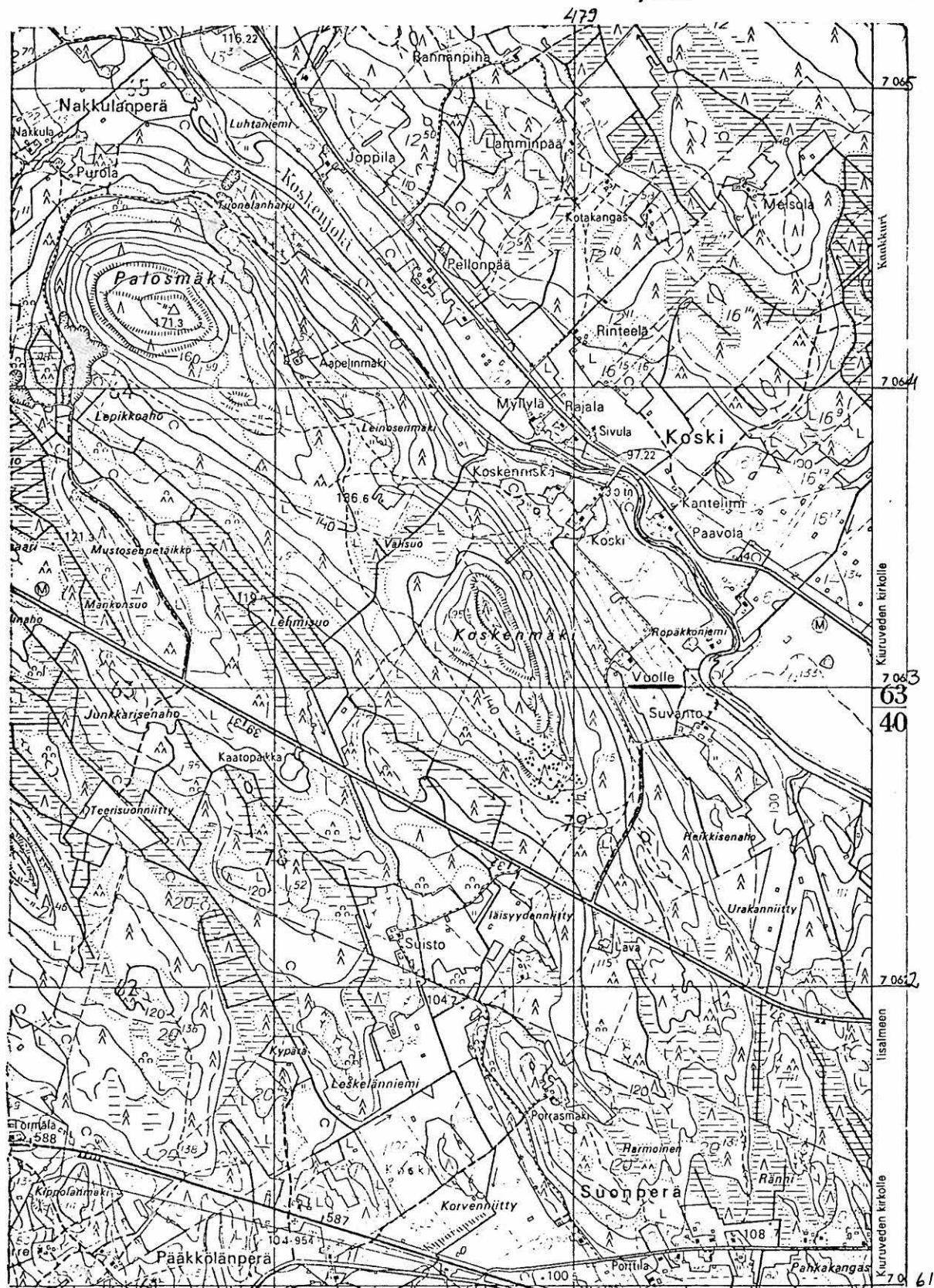
Tila on rakennettu Koskenjoesta nousevan rinteen päälle, rinteet ja talon ympäristö on raivattu pelloiksi. Välittömästi asuinrakennuksen alapuolella on huomattava lasku; muinaisen joen rantapenikka.

V. 1949 syntynyt tilan nykyinen isäntä Uolevi Jauhiainen ei tiennyt edesmenneen isänsä tekemästä löydöstä mitään. Uusiakaan löytöjä tilan mailta hän ei uskonut esille tulleen.

Tarkastin talon alapuolella olevat oraspellot. Maaperä paikalla on savensekaista hienoa hiekkaa, muuttuen ylemmäksi mentäessä hiekkapitoisemmaksi. Pitkäaikainen kuivuus haittasi havaintojen tekoa. Mitään erikoista en paikalla havainnut.

Mainittakoon, että tilalta 600 m luoteeseen sijaitsee Koskenniskan kivistä asuinpaikka.

/60.

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

/61.

Koordinaatit: x= 7063 56, y= 479 02, z= n. 100 (tila)

kl. Koskenkylä

tl. Koski RNo 1⁹⁷

om. mv. Urpo Jauhiainen, os. Kirkonkylä 2 kp. 74700

Kiuruvesi.

KM 3160: 3, tasataltta,

KM 12675, liuskeveitsi.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 3160:3 löytyi Koskenjoesta, jokiäyrästä, maanvieremästä, Kosken talon maalta. Esinen lähetti Kansallismuseoon J. Kauppi v. 1895. - KM 12675 löysi Ville Huttunen v. 1932 Kosken kylästä, Ijäisyyden suopellosta, ojaa kaivettaessa, n. 50 cm syvyydeltä. Kansallismuseoon esineen toimitti "Museo-Paavo" Ruotsalainen v. 1950.

Kosken tilan asuinrakennus sijaitsee Koskenjoen länsipuolella, joesta n. 200 m, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien länsipuolella. Tie taloon eroaa km-pylvään 4/- kohdalla, ylittäen Koskenjoen.

Tila on aikoinaan ollut Kiuruveden suurin, kooltaan 2-3000 ha mutta nykyään se on lukemattomien jakojen seurauksena pienentynyt hajanaisiin kappaleisiin.

Tilalla käydessäni tapasin vanhaisännän Viljo Jauhiaisen, joka muisti Ville Huttusen löytämän kiviveitsen löytöpaikan hyvin tarkoin. Ijäisyyden niitty on talon suopelto, joka sijaitsee talosta n. 1,5 km etelään, Iisalmi-Pyhäsalmi -maantien eteläpuolella km-pylvään 38/32 kohdalla, n. 200 m tiestä. (Löytöpaikan koordinaatit: x= 7062 16, y=478 86, z= n. 107,5). Niityn itälaidalla, loivasti kohoavalta peltorinteeltä oli V.H. kuulemma esineen löytänyt. Maaperä paikalla on savensekaista hienoa hiekkaa. Löytöpaikan kohdalle osuvalle peltosaralle oli hiljattain istutettu männyntaimia. Mitään mainittavaa en paikalta löytänyt.

KM 3160: 3:n löytöpaikkaa ja olosuhteita ei V.J. pystynyt selvittämään.

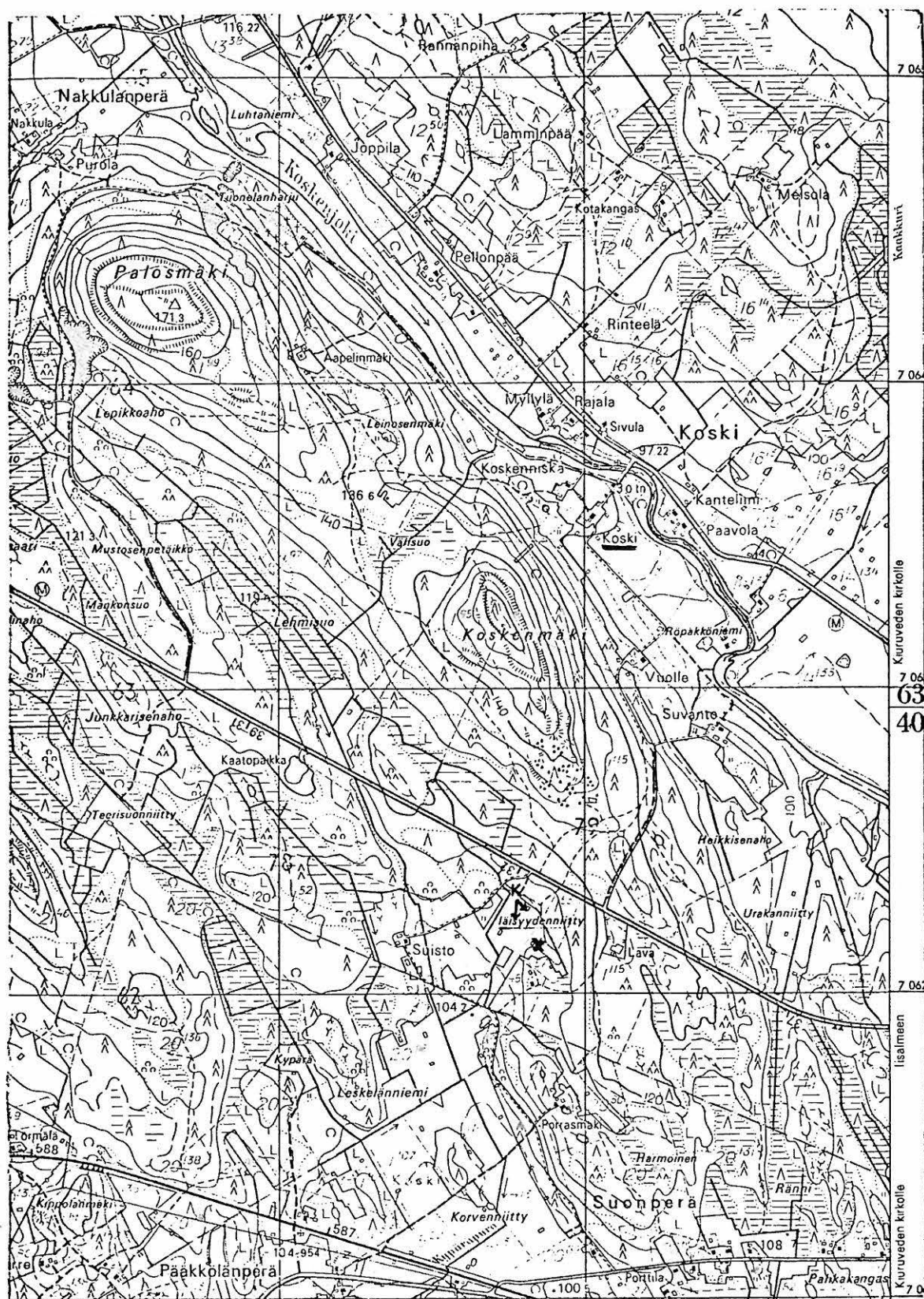
KIURUVESI

Koskenkylä

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

Koski

/61.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST, TOP, ARK,

KIURUVE SI
Koski
Koski

*KM 12675, lūskeveitsen arvioitu löytöpaikka
kuvattu n. pohjoisluoteesta.*

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Koskenjoki
Pellonpää

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

/62.

Koordinaatit: x= 7064 36, y= 478 50, z= n. 112,5 (tila)

kl. Koskenjoki

tl. Pellonpää RNo 12⁹

om. mv. Antti Remes, os. Murennos 74700 Kiuruvesi

KiKsM 56, pieni taltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin mv. Matti Remeksen Kiuruveden Kotiseutumuseoon lahjoittaman taltan löytötiedot.

Pellonpää sijaitsee Koskenjoen itärannalla, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien laidassa, sen länsipuolella, n 5 km kirkonkylästä.

Tila on rakennettu joesta jyrkästi nousevan rinteeseen päälle, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Isäntä Antti Remes, joka on edesmenneen Matti Remeksen poika, ei löytöä tuntenut. Hän piti mahdollisena myös, että hänen isänsä olisi löytänyt tai saanut taltan haltuunsa jostain muualta, tilan ulkopuolelta. Hänen mukaan ei tilalta ole kiviesineitä löytynyt.

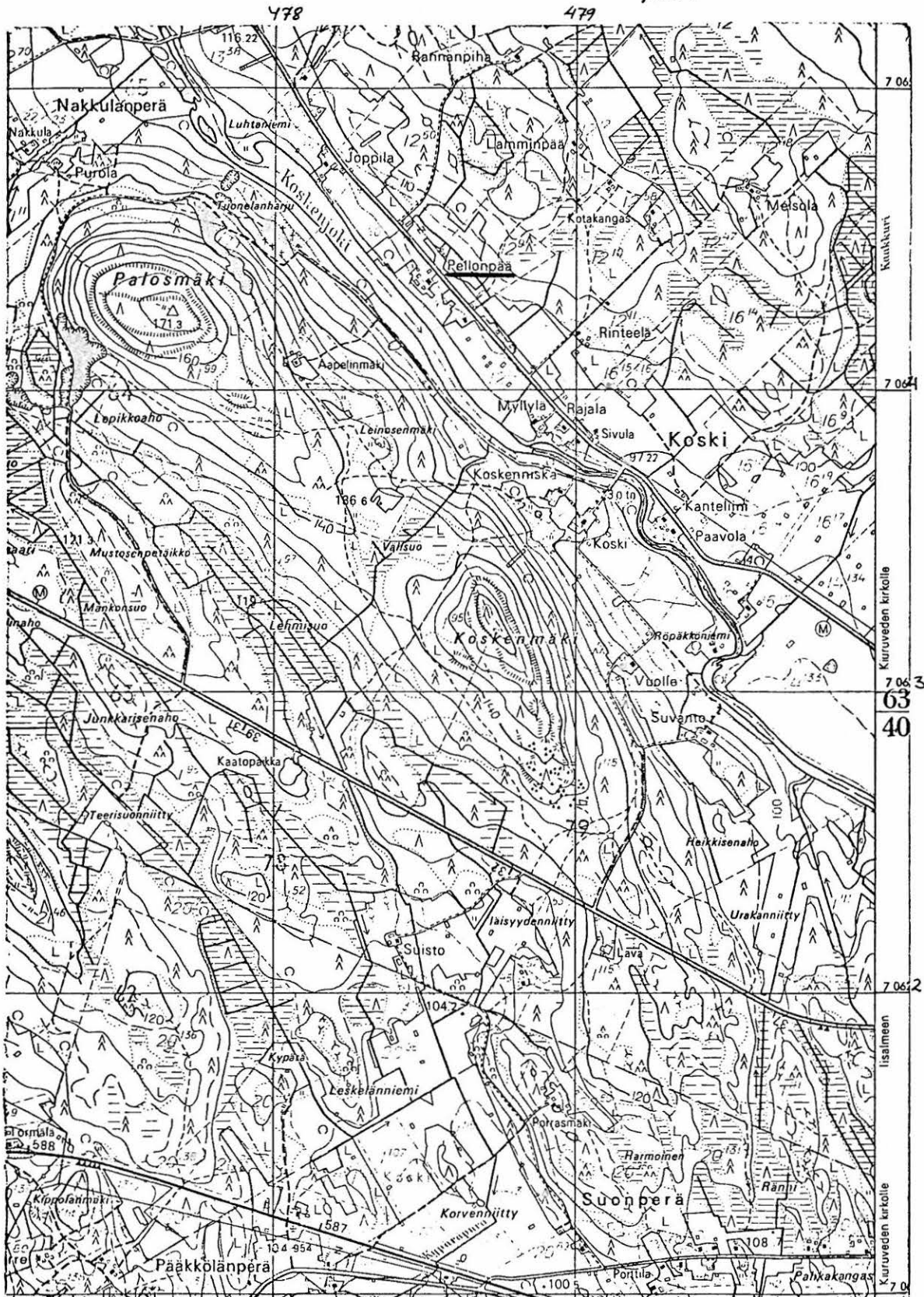
Summittaisen tarkastuksen perusteella en havinnut rakennusten ympäristössä mitään erikoista.

Mainittakoon, että kilometrin säteellä Pellonpäästä sijaitsevat Koskenniskan ja Paloisharjun kivikautiset asuinpaikat.

KIURUVESI
Koskenjoki
Pellonpää

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

/62.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Koski

Rinteelä

/63.

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

Koordinaatit: x= 7067 36, y= 474 70, z= 115 (tila)

kl. Koski

tl. Rinteelä RNo 2⁸²

om. Lauri Rissasen kuolinpesä, os 74920 Osmanki

KM 8310:4, tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Löytänyt talonpoika August Rissanen Koskenkylän Rönkän talon, tilan N:o 2 pajapellosta. Esiineen lähetti KM:oon K. A. Lindström v. 1924

Tila sijaitsee Osmangin- ja Palojsjärven välisen Pölhöjoen lounaisrannalla, n. 200 m joesta, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien lounaispuolella n. 1 km tiestä.

Tilan nimi aikaisemmin oli Rönkä, minkä nimen se sai tilan 1800 -luvun puolivälissä ostaneen Otto Röngän mukaan. Rakennukset sijaitsevat Pölhöjoesta nousevan rinteen päällä, ympäristö pohjoisessa, idässä ja etelässä on raivattu pelloksi.

Talonväki osoitti vanhan pajan sijaintipaikan ja otaksui sen edustalla olevaa peltoa löytötiedoissa mainituksi pajapelloksi. Se sijaitsee asuinrakennuksesta n. 100 m lounaaseen. Maaperä paikalla on savensekaista hiekkamoreenia. Osa pellosta oli kynöksellä. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa en siinä havainnut.

Talon nuori isäntä Matti Rissanen kertoi löytäneensä tilan järvinäyteltä Osmankijärven rannalta reikäaseen katkelman, jonka kertoi toimittaneensa Kiuruveden kotiseutumuseoon. Löytöpaikka sijaitsee aivan Kytöniemen asuinpaikan vieressä, esine liittyy ilmeisesti siihen. (Perusk. 3323 06 Osmanki, koord. x= 7068 34, y= 473 02, z= n. 105.) Ks. Kytöniemen kivikautinen asuinpaikka, 2. 415.

Esinettä ei KiKS:n kortiston mukaan museossa ole säilytetty.

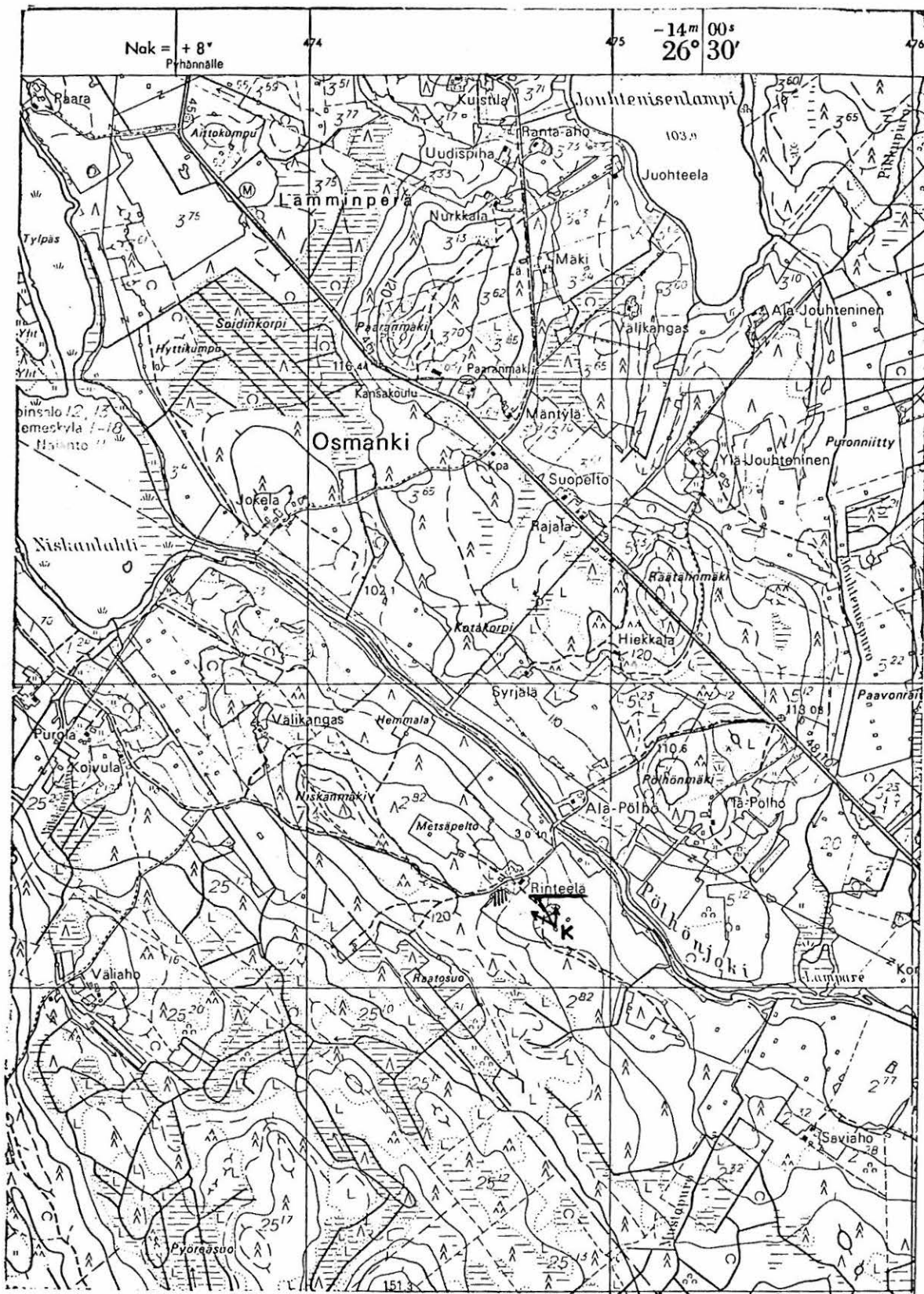
KIURUVESI

Koski

Rinteelä

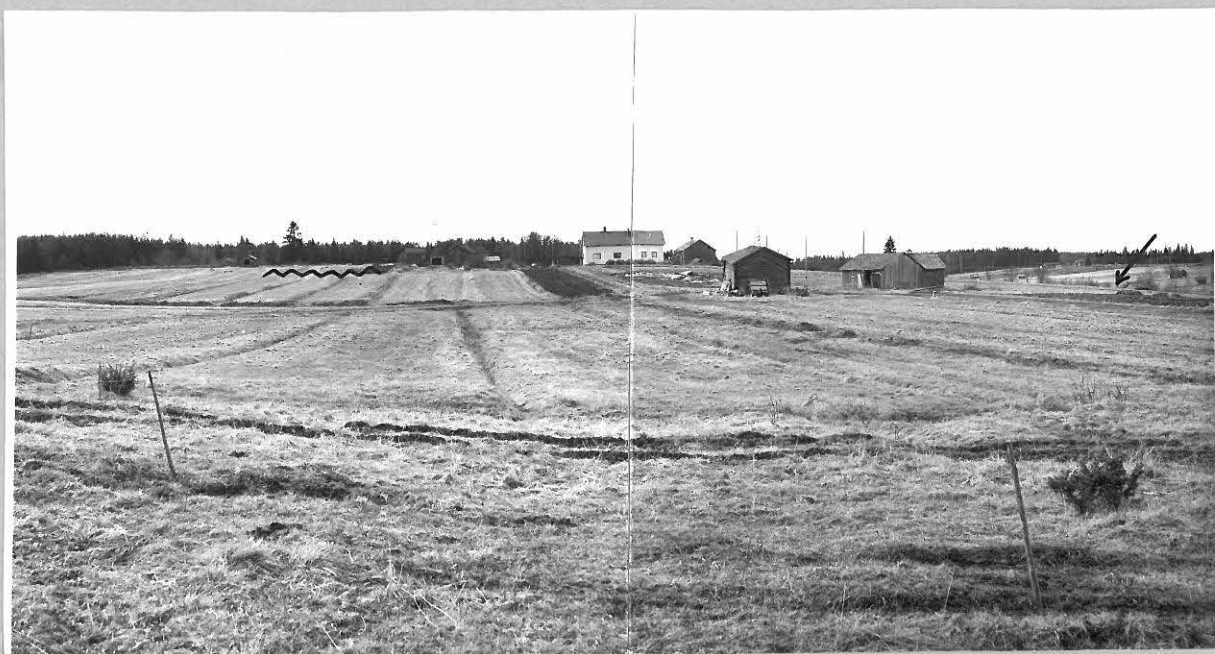
PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

/63.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Koski
Rinteellä

KM 8310:4, tasataltan arvioitu löytöpaikka (m)
Kuvattu kaakosta. Nuolella merkityssä uomassa
virtaa Pöyhönjoki.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Osmanki

Lassila

/64.

peruskartta: 3323 06 Osmanki

koordinaatit: x= 7068 86, y= 472 38, z= n. 105 (tila)

kl. Osmanki

tl. Lassila (Lassinki) RNo 1⁶⁰

om. DI Martti Turpeinen, os. Helsinki

KM 4088:3, tasataltta,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysi torpanpoika Kalle Albert Remes Osmangin kylän Lassinkinimisen talon vanhasta pellosta perunaa kaivaessaan n. 10 syltä Osmankijärven rannasta. Esineen lähetti KM:oon A. Tikkanen v. 1902.

Lassilan tila sijaitsee Osmankijärven eteläosassa, järveen pistävässä Hiidenniemessä, n. 100 m rannasta. Hiidenniemi asuinrakennuksen ympärillä on raivattu pelloiksi.

Tilalla käydessämme ei ketään ollut tavattavissa. Viereisen Kytöniemen tilan isännältä Paavo Hyväriseltä sain kuulla, että tilan pellot ovat vuokaralla, rakennuksen omistaa Helsingissä asuva Martti Turpeinen, joka pitää rakennusta kesäasuntona.

Tarkastimme asuinrakennuksen ympärillä olleet kynöspellot. Maaperä on hiekkamoreenia, mullanvärjäämää. Mitään erikoista emme paikalla havainneet.

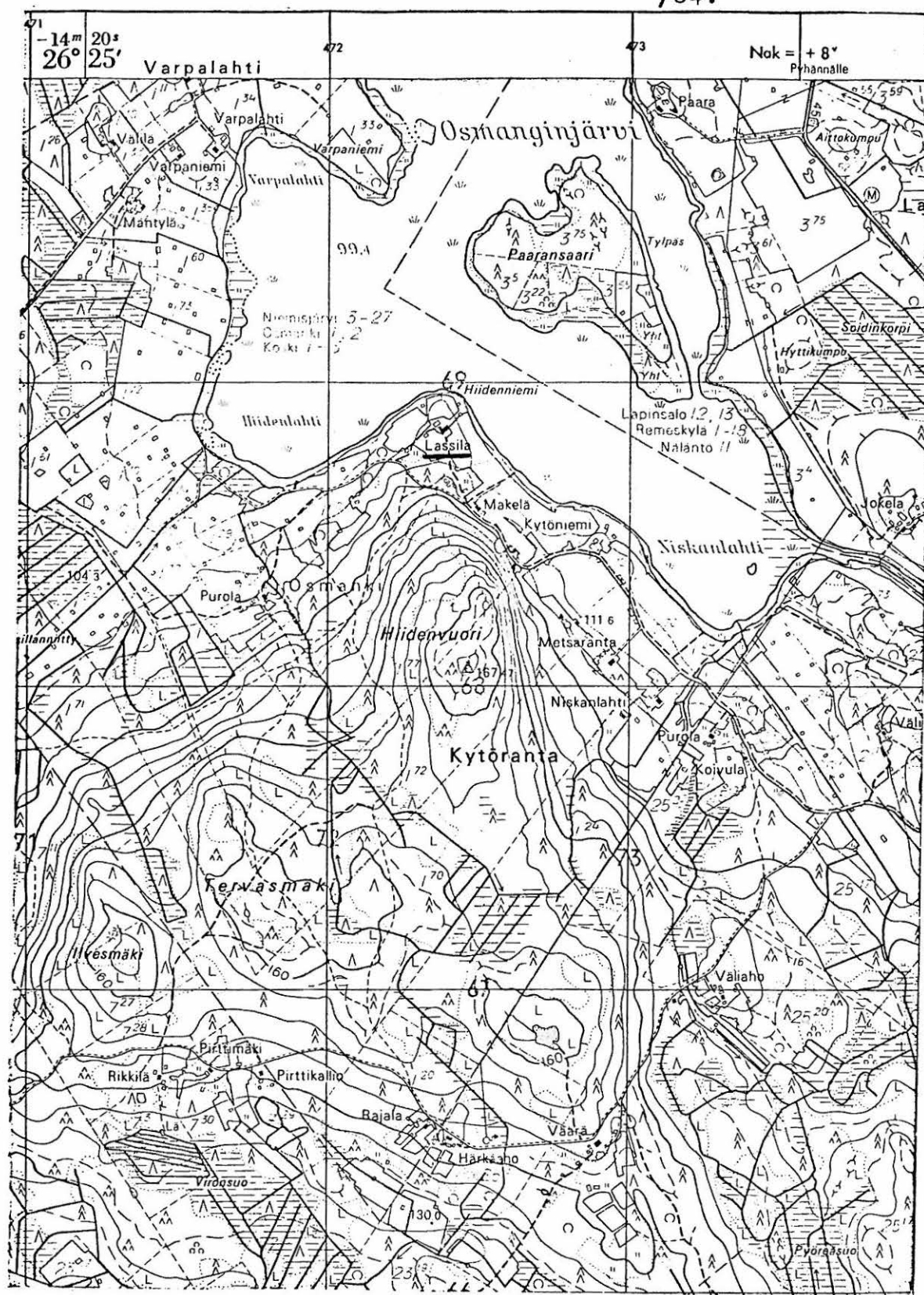
PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

KIURUVESI

Osmanki

Lassila

/64.

7068

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI

Osmanki

Paara

/65

Peruskartta: 3323 06 OSMANKI

Koordinaatit: x= 7069 90, y= 473 10, z= n. 105 (tila)

kl. Osmanki

tl. Paara RNo 3⁷⁵

om. mv. Paavo Remes, os. 74920 Osmanki

KM 607, tasataltan katkelma,

KM 3564: 13, oikokirves,

" " : 14,

KM 4142: 3, tasataltta, harmaansinistä, tummapilkullista liusketta (sädekiviliusketta ?),

KM 4142: 4, kivipalanan, jossa molemmiin puolin sahauksen jälkiä, tummansinertävää liusketta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Paaran tilalta Kansallismuseoon lähetettyjen kiviesineiden löytötiedot.

Paaran tila sijaitsee Osmankijärven itärannalla, n. 100 m järvestä, Kiuruvesi-Pyhäntä-maantien länsipuolella, tiestä n. 400 m. Tie taloon eroaa km-pylvään 45/12 kohdalta. Raken-
nukset sijaitsevat järvestä kohoavalla kumpareella, jota ympäröivät laajat tasaiset pellot.

Tila on peräisin jo 1700-luvulta, toimien alkuaikoina kestikievarina. 1920 -luvulle saakka Paara oli Kiuruveden suurtiloja, sittemmin tila jakaantui useiden torppien ja osakaiden kesken.

Tilalta lähetettiin Kansallismuseoon (ts. SMY:lle) useita kiviesineitä 1800 -luvun lopulla.

KM 607:sta on seuraavat löytötiedot: " Var funnen vid plöjning af en åker. Innan stället upptogs till åker hade det varit beväxt med gammal skog och i dess närhet finnas lappros eller lämmningar af sådana." Lähettänyt Petter Remes v. 1862.

KM 3564: 13, 14 löysi työmies Roope Nykänen v. 1892 talon nevaa ojittaessaan. Esineet toimitti Kansallismuseoon keräilijä, haavuri Kaarlo Moilanen v. 1898.

KM 4142: 3, 4 löysi "talonpoikanen" Ilmari Remes, Paaran talosta itään (?) olevalta Paaranmäeltä vedetystä hietakoosta (hiekkakuoppa?). Esineet toimitti Kansallismuseoon keräilijä A. Tikkanen v. 1902.

Tilan nykyinen isäntä, historianharrastaja ja kotiseutumies Paavo Remes tiesi, että tilalta oli toimitettu KM:oon kiviesineitä, mutta niiden löytötiedot olivat hänelle tuntemattomat. Uusia löytöjä vapaussodan jälkeen ei tilalta hänen mukaan ole löytynyt.

Kiertelin Paaranmäellä yrittääkseni paikantaa KM 4142 esineiden löytöpaikan, siinä kuitenkin onnistumatta. Hiekakuoppia en mäeltä löytänyt, mitään esihistorialliseen viittaavaa en myöskään mäen rinteisiin raivatuilta pelloilta summittaisen tarkastuksen perusteella havainnut.

Mainittakoon, että Paaran tilalta n. 1 km koilliseen, Kiuruvesi-Pyhäntä -maantien itäpuolella Tapanahonmäessä on peruskarttaan merkitty Kalamännikkö. (Peruskartta 3324 04 REMESKYLÄ, Koordinaatit: x=7070, y=473.) SKS:n paikannimiar-kistosta saamani tiedon mukaan paikan alkuperäinen nimi on ollut Kalamonmännikkö eli Kalmamännikkö. Perimätiedon mukaan sinne on haudattu "venäläisiä, ehkä muitakin".

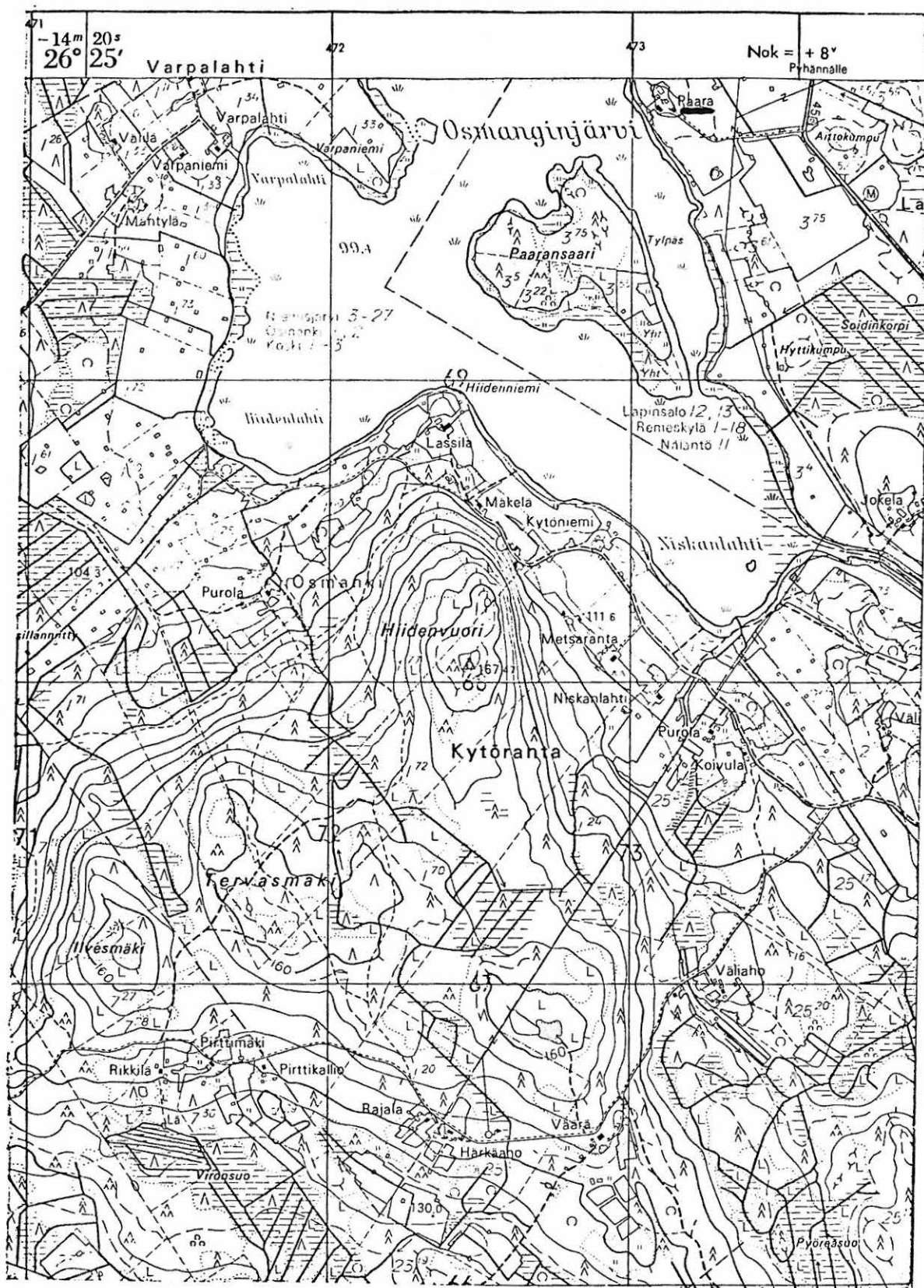
KIURUVESI

Osmanki

Paara

165.

PERUSKARTTA 3323 06 OSMANKI

7069

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Sulkavanjärvi
Paloharju

/66.

Peruskartta: 3323 07 SULKAVANJÄRVI

Koordinaatit: x= 7040 64, y= 486 35, z= n. 135 (tila)

kl. Sulkavanjärvi

tl. Paloharju RNo 22²⁰

om. mv Emil Kärkkäinen, 74640 Sulkavanjärvi

KM 3030: 1, iso tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Löydetty ojaa kaivettaessa Paloharjun maalta Sulkavan kylässä. Esineen lähetti KM:oon J. Kauppi v. 1894.

Paloharjun tila sijaitsee Sulkavanjärven ja sen Laajalahden itärannalla, Sääskinientä vastapäätä, n. 250 m järvestä, Kiuruvesi-Pielavesi -maantien lounaispuolella, tiestä n. 350 m. Asumukset on rakennettu järvestä kohoavalle korkealle mäelle, rinteet on raivattu pelloiksi.

Isäntä E.K. ei löydöstä tiennyt aikaisemmin mitään, eikä hänen tiedossaan ollut uusia löytöjä tilan maalta.

"Maatalousteknisistä syistä" jätin talon pellot tarkastamatta.

Mainittakoon, että Paloharjusta n. 3 km luoteeseen Sulkavanjärvessä on pieni saari, joka on peruskarttaan merkitty Kalmosaareksi. Paikannimiarkiston tietojen mukaan saarella on "muinaisia hautapaikkoja".

KIURUVESI

Sulkavanjärvi

Paloharju

PERUSKARTTA 3323 07 SULKAVANJÄRVI

166.

7040

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Sulkavanjärvi
Rajala

Peruskartta 3323 07 SULKAVANJÄRVI

/67.

Koordinaatit: x= 7040 95, y= 486 90, z= n. 127,5 (lp.)

kl. Sulkavanjärvi

tl. Rajala RNo 22¹⁹

om. mv Pekka Vilokki, os 74640 Sulkavanjärvi.

KuM 6287, reikäkiven- tai värttinäkehrän puolikas.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi mv. Matti Pietikäinen hallussaan olevasta reikäkiven puolikkaasta. Esine löytyi Sulkavankylästä, Rajalan tilan vanhasta hiekkakuopasta. Rajalan tila sijaitsee Kiuruvesi-Pielavesi -maantien laidassa km-pylvään 24/30 tuntumassa, Sulkavanjärven itäpuolella, n. 600 m. järvestä. Hiekkakuoppa sijaitsee n. 250 m tilarakennuksesta koilliseen, suosta kohoavan Nousias-harjun kaakkoislaidalla.

Paikan tarkastin Matti Pietikäisen opastuksella. Hänen mukaan kuopasta vetivät työmiehet hiekkaa pelloille sodan jälkeen ja töiden yhteydessä joku heistä oli löytänyt esineen, luovuttaen sen M. P:lle. Hiekkakuoppa on matala ja jo pahoin umpeenkasvanut, sen havaitseminen tiheästä metsästä tuotti vaikeuksia. Maaperä paikalla on lajittunutta harjuainesta, paikoin hienoa hiekkaa. Puhdistin osan hiekkakuopan profiilista mutta mitään merkkejä asuinpaikasta en siinä havainnut.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Sulkavanjärvi
Valtionmaa
Kalima

/68.

Peruskartta: 3323 07 SULKAVANJÄRVI

Koordinaatit: x= 7041 52, y= 486 86, z= 135 (lp.)

kl. Sulkavanjärvi

tl. Kalima RNo 22³¹

om. Suomen Valtio

KuM 6286, reikäkivi.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi Matti Piekiäinen, os. 74640 Sulkavanjärvi Piekiäinen, löytämästään ja hallussaan olevasta reikäkivistä.

Löytöpaikka sijaitsee Kiuruvesi-Pielavesi -maantien itäpuolella, tiestä n. 400 m, Sulkavanjärven kylässä, Kaliman tilan kohdalta itään risteävän metsäautotien varressa, Sulkavanjärven Laajalahden pohjukasta itään n. 500 m. Esine löytyi Nousiaisharjun koillisrinteessä olevasta hiekkakuopasta hiekanoton yhteydessä 1940 -luvun lopulla.

Tarkastin paikan löytäjän opastuksella. Kuoppaa on laajennettu löydön jälkeen huomattavasti, mm. siitä on otettu hiekkaa sitä sivuavalle metsäautotielle. Maaperä paikalla on hienoa hiekkaa, kuopan profiileista käsin en todennut paikalla merkkejä mahdollisesta asuinpaikasta.

KIURUVESI
Valtionmaa
Kalima

PERUSKARTTA 3323 07 SULKAVANJÄRVI

/68.

7041

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Sulkavanjärvi
Vanhapiha

/69.

peruskartta: 3323 07 SULKAVANJÄRVI

koordinaatit: x=-7042 02, y= 484 28, z= n. 115 (tila)

kl. Sulkavanjärvi

tl. Vanhapiha RNo 12³⁰

om. mv Veikko Keränen, os. 74680 Myllyniemi

KiKsM 7, teelmä, KiKsM 20, taita

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: löydetty Sulkavanjärven Vanhapihan rannasta v. 1941.

Tila sijaitsee Sulkavanjärven länsirannalla, Hyvölänniemen päässä, n. 120 m rannasta. Rakennusten ympäristö, hiekkaperäiset rinteet on raivattu pelloiksi.

Tilan isäntä ei tiennyt löydöstä mitään. Tarkastin talon ympärillä olevia kynnöspeltoja, löytämättä mitään erikoista. Maaperä paikalla on hienoa hiekkaa.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Tommonmäki
Tuomiharju

/70.

Peruskartta: 3323 07 SULKAVANJARVI

Koordinaatit: x= 7047 90, y= 480 82, z= 112,5 (tila)

kl. Tommonmäki

tl. Tuomiharju RNo 7⁶

om. mv Esko Kastarinen, os. 74680 Myllyniemi

KuM 6291, Oikokirves,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä kertoi kunnan rak. mest. Jaakko Kastarinen hallussaan olevasta kivistä, jonka hänen Toivo-veljensä oli löytänyt Esko Kastarisen omistaman Tuomiharjun tilan pellosta v. 1972.

Tuomiharjun tila sijaitsee Rytkenjärven Honkalahden itärannalla, n. 120 m järvestä. Tila on rakennettu järvestä melko jyrkästi kohoavan Tuomiharjun laelle, osia harjun rinteistä talon ympärillä on raivattu pelloiksi.

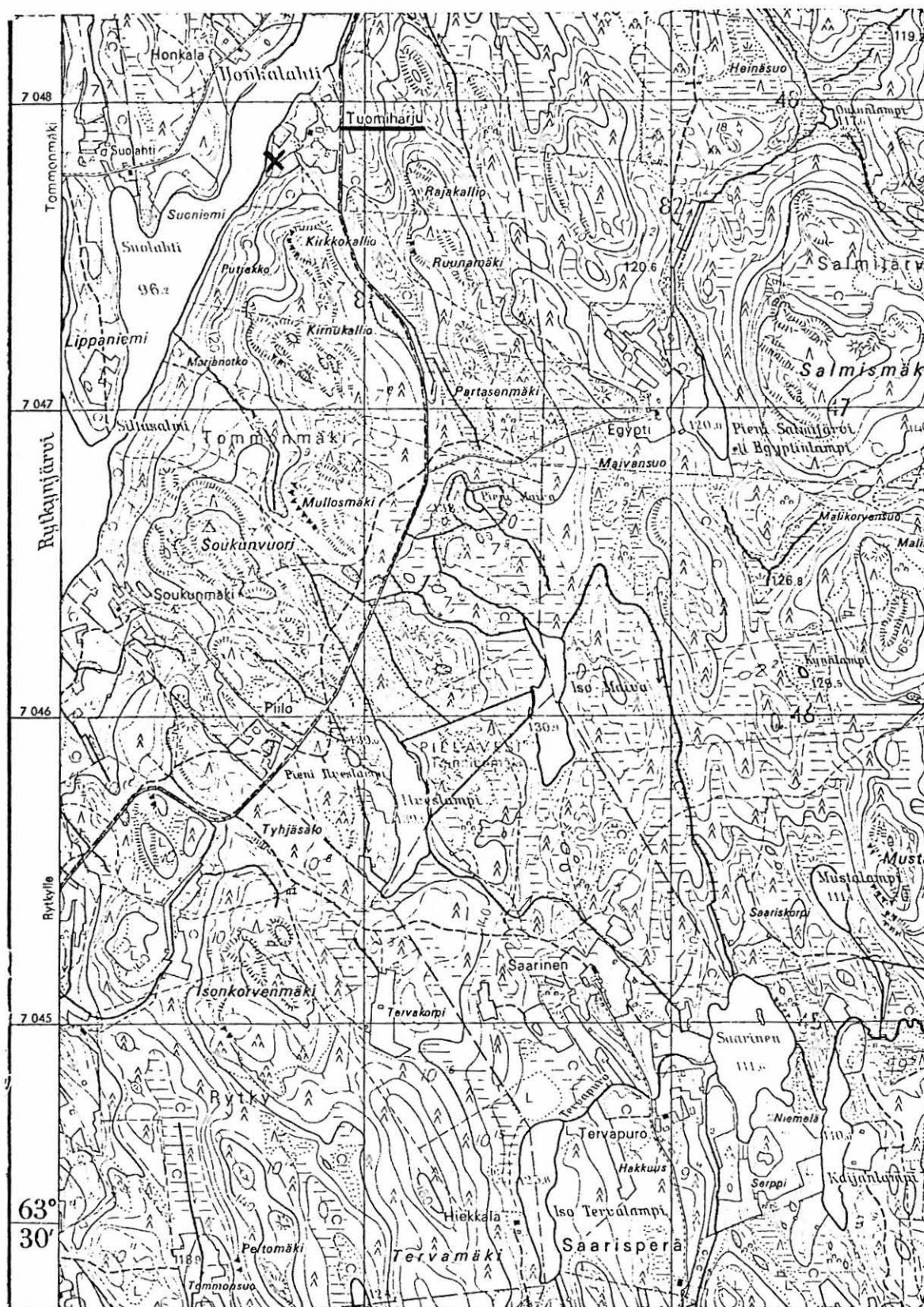
J.K.:en peruskarttaan tekemän paikannoksen perusteella kävin löytöpaikalla. Esine löytyi polulta, pellon reunasta, asuinrakennuksesta n. 160 m lounaaseen. Tarkastuksen yhteydessä pelto kasvoi heinää, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Ojaprofiilien ja koekuoppien perusteella maaperä paikalla on mullanvärjäämää hiekkamoreenia, mitään mainittavaa en havainnut.

Epäselväksi jäi, onko esineen primääriasema em. löytöpaikka, vai onko joku sen siihen tuonut muualta.

KIURUVEESI
Tommonmäki
Tuomiharju

PERUSKARTTA 3323 07 SULKAVANJÄRVI

/70.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Heinäkylä
Jauhiainen

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/71.

Koordinaatit: x= 7051 09, y= 487 26, z= n. 107,5 (asuinrakennus)

kl. Heinäkylä

tl. RNo 2¹⁷

om. Pauli Jauhiainen, os. Heinäkylä 74630

KM 14868, kaarnakoho, mahdollisesti esihistoriallinen.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Pauli Jauhiaisen v. 1954 löytämän ja "Museo-Paavo" Ruotsalaisen KM:oon lähettämän kaarnakohon löytöpaikan.

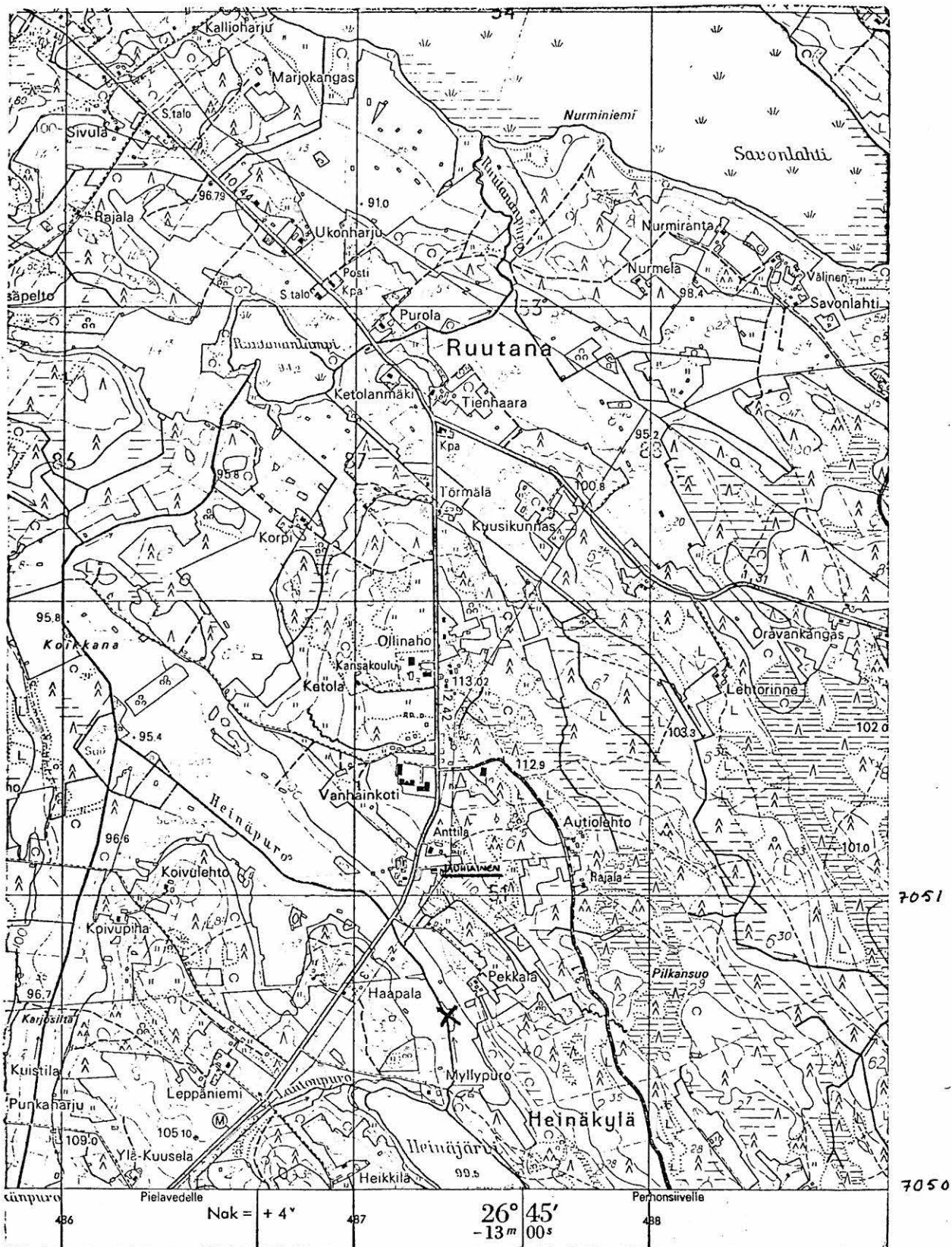
Pauli Jauhiaisen asuinrakennus sijaitsee Kiuruvesi-Pielavesi -maantien varressa, n. 13 km kirkonkylästä ja n. 280 m Vanhainkodista Pielavedelle, tien itäpuolella.

P.J:n opastuksella tarkastin löytöpaikan. Koho löytyi Heinäjärvestä Ruutanalammen kautta Kiuruvedeen laskevan Heinäpuron varresta, n. 300 m puron niskasta alaspäin, pellonparanteeksi tarkoitettun saven otossa, n. 130 cm syvyydeltä. Isännän mukaan paikalta löytyi myös saven seasta vanhaa majavapatoa, jyrskyjen puiden perusteella. Hän itse ei ollut paikalta sittemmin uusia kohoja löytänyt. Tosin kuoppaa käyttävät muutkin kyläläiset. Kevättulva oli kohottanut puron vedenpintaa niin että myös savikuoppa oli täyttynyt vedellä. (Löytöpaikan koordinaatit: x= 7050 60, y= 487 32, z= n. 100.)

KIURUVESI
Heinäköylä
Jauhainen

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/71.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KTURUVESI
Heinäkylä
Jauhiainen

KM 14 868 kaarnakohon löytöpaikka n. koillisesta kuvattuna.
Löytöpaikka on veden täyttämä, pajukkoa kasvava savikuoppa
Heinäpuron rannassa.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Heinäkylä
Ketolanmäki

/72.

Peruskartta: 3323 08 RYONANJOKI

Koordinaatit: x= 7052 77, y= 487 10, z= n. 100 (tila)

kl. Heinäkylä

tl. Ketolanmäki RNo 6²³

om. mv Väinö Martikainen, os. Heinäkylä 74630

KM 2299: 1, hiottu kivi,
" " : 2, kiviveitsi,
" " : 3, hiottu kiviliuska.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: Esineet on löydetty Ruutanan kievarin maalta, saatu Lassi Remekseltä, Kansallismuseoon (ts. SMY:lle) ne lähetti Fil. kand. K. H. Hornborg v. 1885.

Ruutanan kievarin paikansin mv Pauli Jauhiaisen (os. Heinäkylä 74630) avulla. Hän kertoi isoisänsä (isoseitän ?) pitäjänkuulun Ana Jauhiaisen pitäneen kievaria Ruutanassa, nykyisen Ketolanmäen tilalla. Toinen kievari on sijainnut Ketolanmäestä n. 600 m Kiuruveden kirkonkylälle päin maantien varressa, mutta ilmeisesti se ei vielä toiminut esineiden löytöaikoihin n. 1880.

Ketolanmäki sijaitsee n. 11 km Kiuruveden kirkonkylästä Kiurujärven eteläpuolelta Iisalmeen kulkevan maantien ja siitä Pielavedelle eroavan tien risteyksessä.

Tilan isäntä Väinö Martikainen kertoi nykyisen asuinrakennuksen sijaitsevan vanhan kievarirakennuksen paikalla. Mitään kiviesineitä hän ei muistanut tilan maalta hänen aikanaan löydetyn.

Tarkastin summittain tilan kynnöksellä olevia peltoja. Maaperä paikalla on savimoreenia. Mitään mainittavaa en löytänyt.

172.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Heinäkylä
Nurmiranta

/73.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7053 26, y= 488 24, z= 100 (tila)

kl. Heinäkylä

tl. Nurmiranta RNo 8²⁰

om. mv Jarmo Kärkkäinen, os. Heinäkylä 74630

KM 2023: 96, reikäkivi, pyöreäreunainen, litteä.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Löydetty Nurmirannan talon pellostasta v. 1876. Lunastetettu R. Jack'in kokoelmasta v. 1880.

Tila sijaitsee Kiuruveden järven eteläpuolella, Savonlahdesta n. 100 m etelään, Ruutanan tiehaarasta n. 1 km koilliseen. Asumukset on rakennettu järvestä kohoavan rinteen päälle, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Isäntä Jarmo Kärkkäisen mukaan tilan maalta ei kiviesineitä hänen aikanaan ole löydetty.

Tarkastin talon kynnöksellä olevia pelloja pääpiirteittäin. Tuloksetta.

KIURUVESI
Heinäkylä
Nurmiraanta

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/73.

7053

Kuopion Museo KhO
esihist. top.ark.

KIURUVESI
Kiuruvesi
Ryönänjoki
Luodelahti

/74.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7054 41, y= 486 31, z= 90,72

kl. Kiuruvesi

tl. RNo 14⁴⁴, (Ryt kynniemen tilaan RNo 23⁷ kuuluva suoniitty)

om. mv Pauli Ruotsalainen, os. 74620 Ryönän joki

KM 11708, reikäase, nuppi ihmisen pään muotoon muovailtu

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa ns. "Luelahen ukon" löytöpaikan.

Esineen löysi v. 1947 "Museo-Paavo" Ruotsalainen pojanpoikansa Pauli Ruotsalaisen kanssa Luodelahden niityltä, Kiurujärven länsirannalta, n. 200 m Luodelahden pohjasta luoteeseen. Se löytyi saven otossa savihaudasta, n. 45-50 cm syvyydeltä savikerroksesta. Saven paksuus paikalla on n. 1,6 m, alla on kova pohjakerros. Löytöpaikan läheisyydestä löydettiin v. 1926 suksi, ja v. 1875 on samasta niitystä löytynyt jalaksia muistuttavia puita, mutta ne ovat joutuneet hukkaan.

Löytöpaikan tarkasti samana vuonna C. F. Meinander, (tarkastuskertomus esihist. top. ark.). Hänen kertoman mukaan löytö ei liity asuinpaikkaan vaan on joutunut veteen, josta rannansiirtymisen ansiosta joutui myöhemmin kuivalle maalle. (Ks. myös MEINANDER C.F; Die Kiukaiskultur, s.90, SMYA 53, Helsinki 1954 Helsingfors.)

Löytöpaikka paikantui helposti C. F. M:in paikasta laatiman karttaluonnoksen perusteella. Savikuoppa oli täyttynyt vedellä, profiilit olivat luhistuneet ja heinittyneet. Kuoppaa ei oltu käytetty pitkään aikaan. Mitään erikoista emme paikalta havainneet.

Mainittakoon, että löytöpaikasta n. 1 km länsilounaaseen sijaitsee Kariahon kivikautinen asuinpaikka ja kalmisto, (2.405).

(Ks. myös Meinander, 1948. Nordenskiöldsamfundets tidskrift VIII, s. 74 seur.)

KIURUVESI

Ryönänjoki

Luodelahti

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/74.

/75.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7052 58, y= 480 18, z= n. 105 (tila)

kl. Hautakylä, Rapakkojoki

tl. Läävänsalmi RNo 5³⁷

om. Viljo Siposen perikunta, os. 74670 Rapakkojoki

KM 6176: 1, tasataltta,

KuM 1786, tasataltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 6176:1 löydettiin Läävän talon maalta, kartanonaluspellolta, kartanon nurkasta rantaan päin. Paikka on loivasti viettävää savimaata, n. 100 m Rapakkojoesta. Esineen lahjoitti KM:oon (ts. SMY:lle) talon isäntä Juho Pöksyläinen v. 1912. - KuM 1786:n löytöpaikka on epävarma, ainoa tieto siitä on vain se, että esineen on luovuttanut Juho Pöksyläinen Kuopion Museoon.

Läävänsalmen tila sijaitsee Hautajärven ja Rapakkojärven välillä virtaavan Rapakkojoen länsipuolella, n. 200 m joesta, Ryönänjoelta Toiviaiskylään menevän maantien eteläpuolella, tien reunassa, Rapakkojoen ylittävästä maantiesillasta n. 300 m lounaaseen. Asumukset on rakennettu joesta loivasti ko-
hoavaan rinteeseen, ympärykset on raivattu pelloiksi.

Talon leskiemäntä Helmi Siponen kertoi, että Juho Pöksyläinen asui tilalla vuoteen 1932, jolloin tila ostettiin Siposten suvun haltuun.

Tarkastin J.P:en ilmottamien löytötietojen mukaan KM 6176:1:n löytöpaikan. Vanha päärakennus oli purettu. Se oli sijainnut nykyisen rakennuksen pihassa. Kartanonaluspelto oli jätetty kesannolle ja oli helposti tarkastettavissa. Arvioidulta taltan löytök ohdalta ja sen ympäristöstä en havainnut mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Maaperä pellossa on savimoreenia.

Emännän mukaan tilalta ei hänen aikanaan ole kiviesineitä löydetty.

175.

This is a detailed topographic map of the Rapakkojoki region in Finland. The map features a grid with latitude and longitude coordinates. Key geographical features include the Rapakkojoki river, several lakes (e.g., Kivipuro, Uudis-Tikka), and numerous small settlements and hamlets (e.g., Tikanranta, Kivipuro, Uudis-Tikka, Rapakko, Korkeanperä). The map also shows various elevation points and contour lines, indicating the terrain's topography. The map is oriented with North at the top.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESTI
Rapakkojoki
Läävänsalmi

KM 6176:1 tasataltan löytöpaikka n. etelästä kuvattuna. Oikealla virtaa Rapakkojoki, Läävänsalmen tilarakennus vasemmalla.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Hautakylä
Rapakkojoki
Jokela

/76.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7053 32, y= 480 38, z= n.105 (Jokela)

x= 7053 52, y= 480 26, z= n.105 (Ala-Jokela)

kl. Hautakylä

tl. Ala-Jokela RNo 6¹⁴

om. mv Toivo Tikkanen, os. 74670 Rapakkojoki

KM 2042: 5, tasataltta,

KM 3160: 2, tasataltta,

KM 4048: 2, tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 2042:5 on löydetty Jokelan talon maalta. Esineen lähetti KM:oon ylioppilas A.F. Tikkanen v. 1880. - KM 3160:2 löytyi Rapakkojoelta Jokelan talon maalta. Esineen lähetti KM:oon J. Kauppi v. 1895. - KM 4048:2:n löysi mv Olli Kärkkäinen vanhaa peltokettoa kyn- täessään Jokelan talon maasta Hautakylässä. Esineen lähetti Antti Tikkanen v. 1902 KM:oon.

Jokela sijaitsee Hautajärven ja Rapakkojärven välisen Rapakkojoen itärannalla, n. 250 m joesta Kiuruvedeltä Toivisaskylään menevän maantien luoteispuolella, n. 20 m tiestä.

Jokelasta on erotettu tilat Ala-Jokela, Nurmela ja Koi- vikko. Tilat on rakennettu Rapakkojoesta kohoavan mäkikum- pareen päälle, rinteet ja päällys on raivattu pelloiksi.

Paikalla käydessäni oli Jokelan asuinrakennus autiona. Ala-Jokelan tilalta tapasin leskiemäntä Ida Johanna Tikkasen, os. Kärkkäinen, synt.v. 1902, joka kertoi muuttaneensa Joke- lasta poikansa luo Ala-Jokelaan. Emäntä muisti isänsä Olli Kärkkäisen löytäneen kivikautisiksi arvelemiaan esineitä Jokelan talon ympäryspellosta. Näitä esineitä ei luultavasti ole mihinkään talletettu. Olli Kärkkäisen aikainen Jokela ei ole sama kuin peruskartassa esiintyvä Jokela, vaan se on si- jainnut Jokelan ja Ala-Jokelan välillä, Nurmelan tilan tie- noilla. Tämä vanha savupirtti oli jo aikaa sitten purettu.

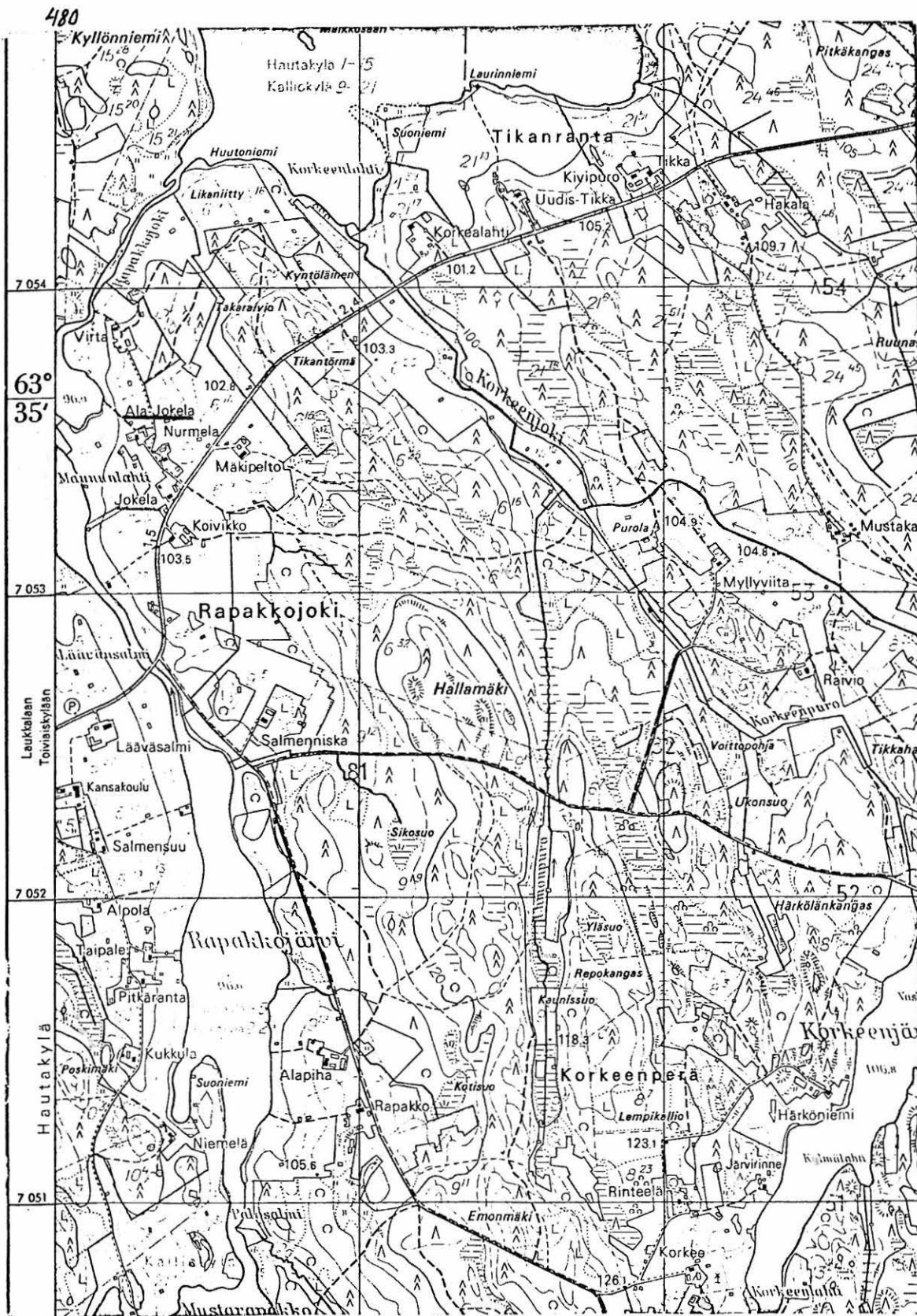
Toivo Tikkanen ei itse koskaan ole pelloilta mitään löy- tänyt eikä hänen tiedossaan ollut, olisivatko muut Jokelan osakkaat löytöjä tehneet.

Ida Tikkanen kertoi peltokoon olleen ennen vapaussotaa nykyistä huomattavasti pienemmän. Raivattuna oli ollut esi-
neiden löytöaikoihin vain alue asuinrakennusten ja Rapakko-
joen välillä.

Isäntä T.T:n opastuksella tarkastin pellot, jotka olivat
kynnöksellä ja helposti tarkastettavissa. Maaperä paikalla
on vahvamultaista savimoreenia, joka jokivarressa muuttuu
lihavaksi savikoksi. Mitään merkkejä asuinpaikasta en havain-
nut.

Mainittakoon, että paikka sijoittuu Suursaimaan rannan-
siirtymisen perusteella korkeudelle, joka edustaa kampakera-
miikan loppuvaiheen aikaista rantaa. Mahdollista on, että
paikalla on ollut asuinpaikka, jonka merkit pitkäaikainen
peltoviljelys on hävittänyt.

176.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Rapakkojoki
Korkealahti

/77.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7054 20, y= 481 17, z= n. 100 (tila)

kl. Rapakkojoki

tl. Korkealahti RNo 21¹⁷

om. mv. Pauli Tikkanen, os. Rapakkojoki 74670

KiKsM 34, tasataltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkistin v. 1921 maanviljelijä Jussi Kärkkäisen (+) luultavasti tilaltaan löytämän ja Kiuruveden Kotiseutumuseoon joutuneen taltan löytötiedot.

Korkealahden tila sijaitsee Hautajärven eteläpuolella, Korkealahden lounaisrannalla n. 150 m järvestä ja n. 150 m Toiviaiskylään menevän maantien pohjoispuolella, Korkeenoen sillankorvassa.

Tilarakennukset ovat muutamaa aittaa ja vajaa lukuunottamatta vastikkään purettu.

Tilan omistaa viereisen tilan, Uudis-Tikan isäntä Pauli Kärkkäinen. Hän eikä hänen isänsä, vanhaisäntä Väinö K. tienneet löydöstä mitään. Korkeakankaan pihapiiriä ympäröivät pellot kasvoivat orasta, osan ollessa kesantona. Tarkastuksessa en havainnut alueella mitään mainittavaa.

KIURUVESI

Rapakkojoki

Korkealahti

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/77.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Hautakylä
Uudis-Tikka

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/78.

Koordinaatit: x= 7054 30, y= 481 52, z= n. 105 (tila)

kl. Hautakylä

tl. Uudis-Tikka RNo 21¹⁸

om. mv. Pauli Tikkanen, os. 74670 Rapakkojoki

- 1) KiKSM 25, taltta
- 2) Hukassa oleva taltta
- 3) "Nahannylkemisveitsi", hukassa

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä otti vanhaisäntä Väinö Tikkanen minuun yhteyttä, kertoakseen tilaltaan löydettyistä kivilautisista esineistä.

Uudis-Tikka sijaitsee Hautajärven eteläpuolella, n. 400 m järvestä, Toiviaiskylään menevän tien varrella, ennen Korkeenojoen maantiesiltaa, n. 120 m maantiestä pohjoiseen.

Tila on rakennettu Hautajärvestä loivasti kohoavalle niemekkeelle. Rinteet ja laaja vesijättöalue talon ja järven välissä on raivattu pelloiksi. Asuinrakennuksesta n. 50 m länteen on rakennettu uusi navetta, peruskarttaan sitä ei ole merkitty.

Väinö Tikkasen opastuksella tarkastin esineiden löytöpaikat.

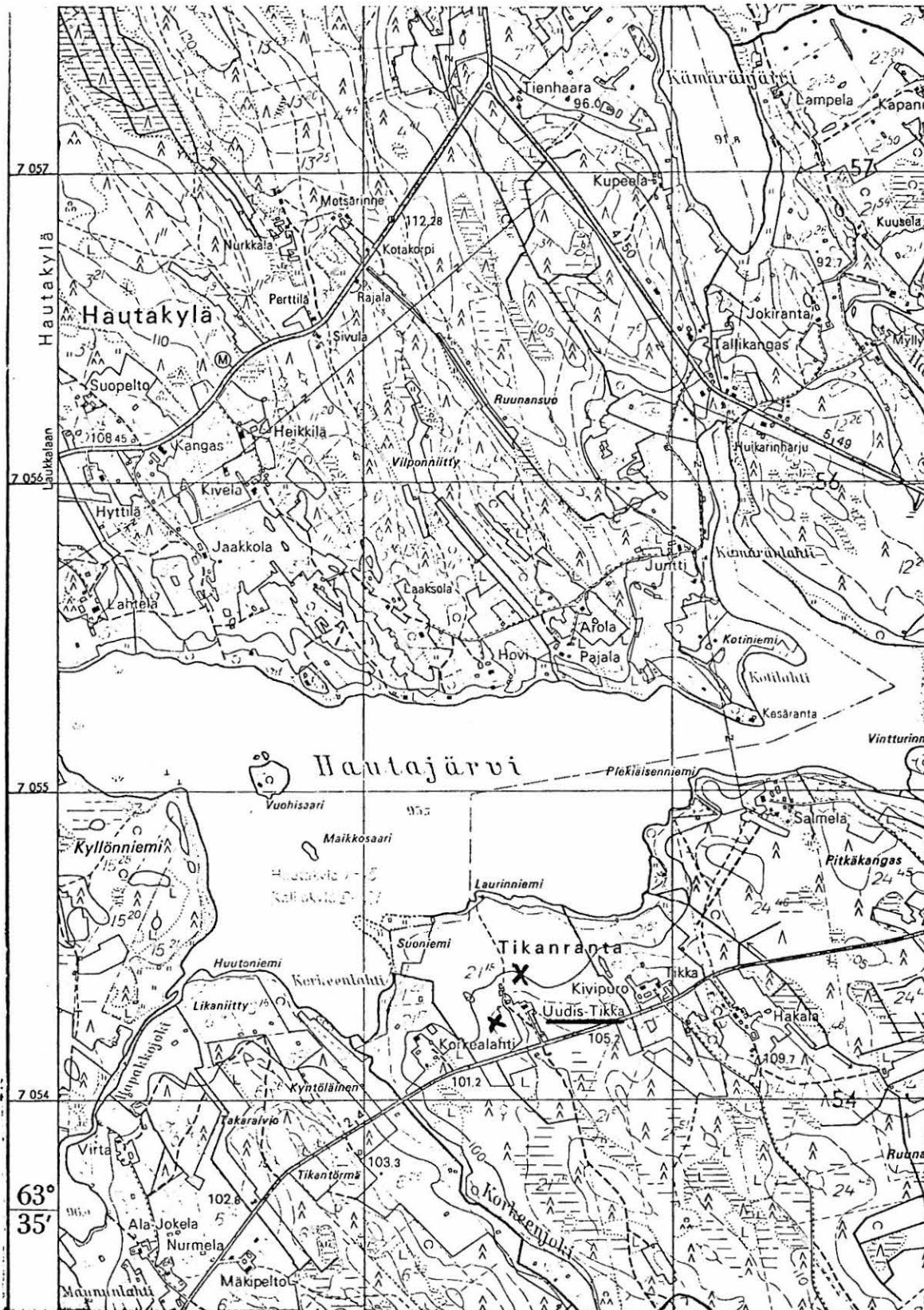
Esine N=1 :en löytöpaikkaa ei VT enää jaksanut muistaa, olisiko hän löytänyt sen syntymätilaltaan Paljakasta vai Uudistikasta. KiKSM:n kortistonkaan perusteella ei löytötietoa esineestä ole saatavilla.

Esine N=2, joka on hukassa, löytyi 1950 -luvun alussa. Taltan VT antoi "Museo-Paavo" Ruotsalaiselle Kiuruveden Kotiseutumuseoon talletettavaksi, mutta kortiston perusteella sitä ei siellä ole ollut. Taltta löytyi uuden navetan länsipäästä n. 50 m lounaaseen, rinnepellolta. Pelto kasvoi orasta ja oli helppo tarkastaa. Maaperä on savensekaista hiekkamoreenia. Paikalta löytyi yksi epämuotoinen kvartsi, mutta sen perusteella en paikkaa asuinpaikaksi katso.

Esine N=3, "Nahannylkemisveitsi" vaikutti VT kertomuksen ja kuvauksen perusteella hyvin arveluttavalta. Esineen hän kertoi luovuttaneensa KiKSM:oon. Museon numerolla 15 on mer-

kitty nahannylkemisveitsi vailla muita löytötietoja, mutta esineen tuhoutumisen takia ei isäntä voinut esinettä tunnistaa. Se löytyi 50 -luvulla asuinrakennuksesta n. 100 m pohjoiseen olevalta pellolta kyntötöiden yhteydessä. Maaperä paikalla on voimakkaasti savipitoista. Mitään mainittavaa ei löytöpaikalta ja sen lähiympäristöstä löytynyt.

/78.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Hautajoki
Lappala

/79.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7055 72, y= 483 30, z= n. 100 (tila)

kl. Hautajoki

tl. Lappala RNo 25³⁰

om. mv. Niilo Lappalainen, os. Ryönänjoki 74620

1) KiKsM 27, taltta v:lta 1933

2) KiKsM 40, taltta v:lta 1937

3) KiKsM 48, kaksoistaltta

Lappalan talo sijaitsee Hautajärvestä lähtevän Hautajoen niskassa, Kiuruvesi-Pielavesi -maantiesillan korvassa, tien eteläpuolella n. 30 m tiestä.

Tilan rakennukset sijaitsevat Hautajoesta nousevalla rinteellä, ympäristö on raivattu pelloiksi. Maantie rikkoo pahasti pellot, samoin joki vaikuttaa peratulta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin Kiuruveden kotiseutumuseoon tilalta lähetettyjen kiviesineiden löytötiedot. Isäntä NL ei löytöjä muistanut. Hänen mielestään sukulaismies, myöskin Niilo Lappalainen (asuu nykyään Ruotsissa), joka aikaisemmin asui tilalla, on esineet ilmeisesti löytänyt.

Pellot oli jätetty heinälle, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Perunapellosta päätellen maaperä alueella on mullansekaista hiekkaa. Tarkastuksen perusteella en paikalla havainnut mitään esihistorialliseen viittaavaa.

Mainittakoon, että myös lähitaloista on lähetetty kivi-esineitä Kansallismuseoon (Pennala 12²⁷, Vääräniemi 25⁴⁰). Joen niskassa on ilmeisesti sijainnut asuinpaikka, mutta sen tarkka paikantaminen alueen rikkonaisuuden takia on vaikeaa.

KIURUVESI

Hautajoki

Lappala

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

179.

7055

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Hautakylä
Pennala

/80.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7055 65, y= 483 14, z= 105 (tila)

kl. Hautakylä

tl. Pennala RNo 12²⁷

om. mv Erkki Hyvösen perikunta, os. 74720 Ryönänjoki

KM 3564: 18, tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytötiedot, josta seuraavaa: Löysi renki Juho Nousiai-
nen kyntäessään Hautajärven kylän Pennalan talon peltoa. Esi-
neen lähetti Kansallismuseoon haavuri Kaarlo Moilanen v. 1898.

Tila sijaitsee Hautajärven itäpäässä, pohjoisrannalla,
Hautajoen niskassa, Kiuruvesi-Iisalmi -maantien eteläpuolella,
n. 200 m tiestä.

Talon leskiemäntä ei löytöä tuntenut, eikä hänen tiedos-
saan ollut uusiakaan tilan maalta.

Mainittakoon, että viereisiltä Lappalan ja Vääräniemen
tiloilta on löydetty lukuisia kiviesineitä.

KIURUVESI

Hautakylä

Pennala

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

180.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Ryönänjoki
Vääräniemi

/81.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7055 95, y= 483 14, z= n. 97,5 (tila)

kl. Ryönänjoki

tl. Vääräniemi RNo 25⁴⁰

om. mv Jukka Lappalainen, os. Ryönänjoki 74620

KuM 2317, kivitaltta,

KuM 2318, kivitaltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KuM 2317 löydetty Ryönänjoen Vääräniemeltä, Hautakaakin jokiahteelta kesällä 1919 koiranraadolle hautaa kaivettaessa, jolloin esine huomaamatta lappioniskusta katkesi. - KuM 2318 löydettiin samoin Hautakaakin jokiahteelta kesällä 1928, n. 35 cm syvältä ojaa kaivettaessa. Molemmet esineet toimitti KuM:oon taloll. Paavo Ruotsalainen v. 1928.

Vääräniemen tila sijaitsee Hautajärvestä Ryönänjärveen laskevan Hautajoen partaalla, joen itäpuolella, lähellä sen niskaa, Kiuruvesi-Iisalmi -maantien ponjoispuolella, n. 100 m. tiestä.

Isäntä Jukka Lappalainen ei tiennyt löydöistä mitään, eikä myöskään hänen vanhempansa. "Hautakaakin jokiahdetta" ei talonväki osannut paikantaa, eivätkä tienneet mitä se tarkoitti. Isännän opastuksella tarkastin talon ympäristössä olleet kynetyt jokivarsiniityt. Maaperä paikalla on voimakkaasti savi-pitoista. Mitään mainittavaa en paikalta havainnut.

181.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Ryönäjoki
Vääräniemi

Vääräniemen tila n. pohjoisluoteesta kuvattuna. Taustalla
Kiuruvesi-Pielavesi -maantie.

Valok. H. Matiskainen 1977

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI /82.
Koordinaatit: x= 7056 46, y= 482 06, z= n. 100 (tila)
kl. Hautakylä
tl. Tallikangas RNo 7⁶
om. Aini Kärkkäinen, os. 74620 Ryönänjoki

Kivikautinen löytöpaikka, josta hukassa oleva kourutaltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä otti minuun yhteyttä Aini Kärkkäinen os. Kejonen, kertoen v. 1958 löytämästään kourutaltasta. Löydön hän kertoi luovuttaneensa Kiuruveden Kotiseutumuseoon, mutta kivikauden esineistä tehdyn kortiston perusteella ei talttaa museossa ole ollut.

Tallikankaan tila sijaitsee n. 5 km kirkonkylästä Hautakylässä, Kiuruvesi-Pielavesi -maantien laidassa, tien itäpuolella Kämäränjärven ja Hautajärvestä pistävän Kämäränlahden välissä.

Tilarakennukset sijaitsevat Kämäränjärvi-Kämäränlahti -välisen notkelman länsirinteellä. Talon ympäristö kaakkoispuolella olevaa maantiehen rajoittuvaa peltotilkkua lukuunottamatta kasvaa metsää.

Taltta löytyi asuinrakennuksesta n. 6-8 m kaakkoon, sähköpylväälle perustaa kaivettaessa. Löytöpaikka kasvoi tiheää viinimarja- ja ruusupensaikkaa, mutta sen vierestä etelään rinnettä alaspäin avautui vastakylvetty perunapello. Maaperä pellossa on mullansekaista hiekkamoreenia, josta en asuinpaikan merkkejä en saattanut havaita. Myöskään talonväki ei ollut havainnut perunapellossa mitään erikoista vuosien varrella.

KIURUVESI
Hautakylä
Tallikangas

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

182.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVEESI

Hautakylä

Tallikangas

Hukassa olevan kourutaltan löytöpaikka Kiuruvesi-Pielavesi
maant'eltä, n. etelästä kuvattuna. Asuinrakennus vasemmalla.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Hautakylä
Pajala

/83.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7055.44, y= 481 64, z= n. 105 (tila)

kl. Hautakylä

tl. Pajala 4⁴¹

om. leski Ida Tikkanen, 74620 Ryönänjoki

KM 9968, kourutaltoa, (saviastian paloja ?)

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytöpaikan, josta on seuraavat tiedot: "Löytänyt ta-
lollisentytär Ida Kärkkäinen Kiuruveden Hautakylän tilan
N= 4 maalta Kylmäpuron luonnonniitystä 111 mt Hautajärven
rannasta ojaan kaivettaessa n. 20 sm syvästä. Löytöpaikalla
oli hiiliä ja saviastiankappaleita ja n. 50 m:n päästä on
ennen löydetty pajankuonaa." Esine löytyi v. 1934.

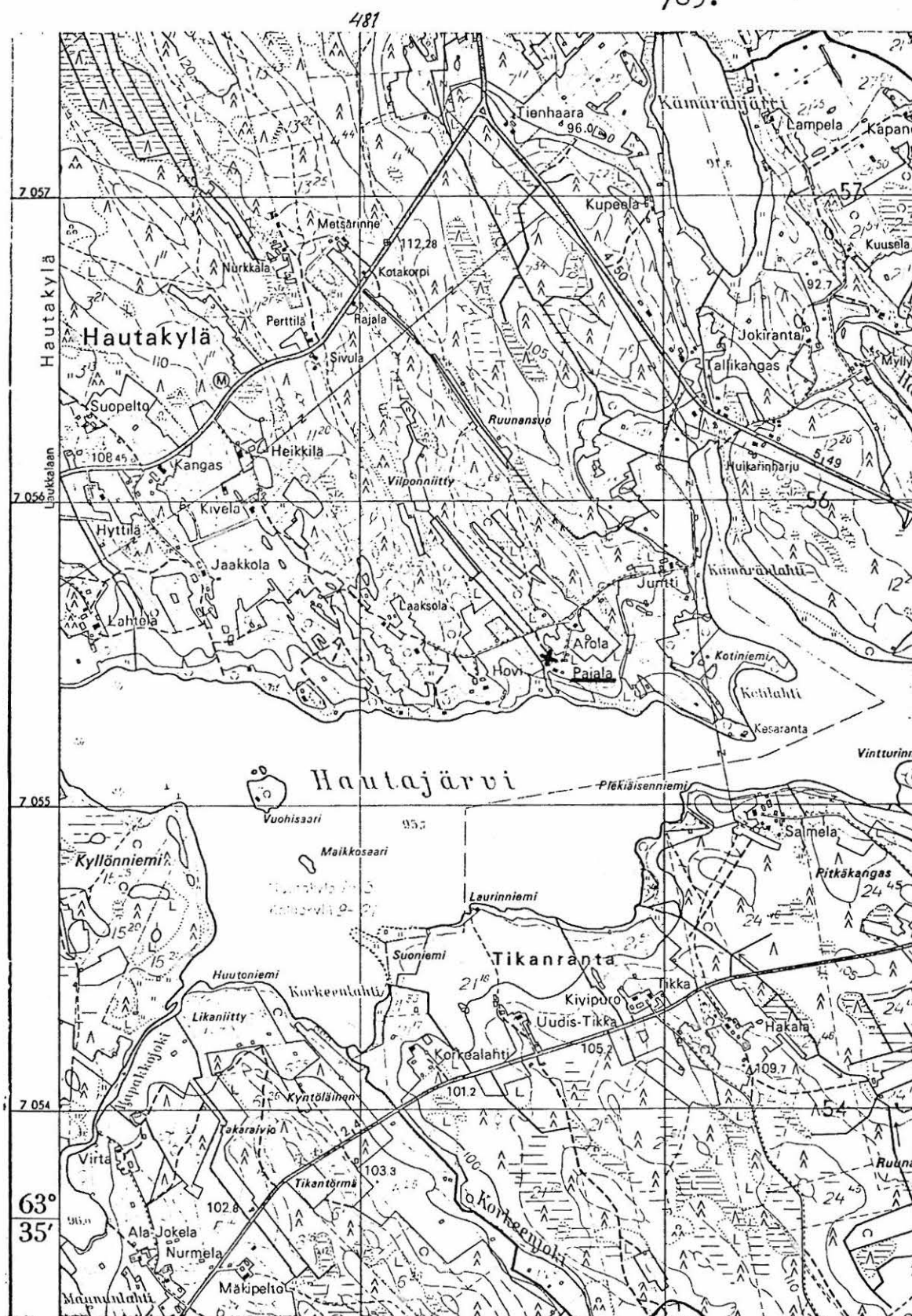
Hautakylältä saamieni tietojen mukaan paikansin tilan.
Se sijaitsee Hautajärven pohjoisrannalla, n. 100 m rannasta,
Kiuruvesi-Pielavesi -maantien länsipuolella, n. 1 km tiestä.
Tie taloon eroaa Kämäränlahden pohjukasta, n. 4,5 km kirkon-
kylästä.

Rakennusten länsi-luodepuolella sijaitsevat talon pellot,
jotka on raivattu Kylmäpuroksi kutsutulle kuivuneelle puro-
varsiniitylle. Talon pohjoispuolella on kivikkoista ja kal-
lioista mäkeä.

Ida Tikkanen os. Kärkkäinen osoitti löytöpaikaksi nave-
tan luoteispuolella olevan pellon reunan, n. 10 m navetan ta-
kaseinästä. Saviastianpaloja oli Muinaistieteellinen Toimi-
kunta kysellyt jo 30 -luvulla, mutta ne olivat joutuneet
hukkaan, eikä uusia tullut etsityksi. Pelto oli silloin juuri
raivattu luonnonniitystä.

Maaperä alueella on savea, ojaprofiilista voi päätellä
syvemmillä olevan paikoin hienoa hiekkaa. (Savi mahd. tulvan
tuomaa). Pelto kasvoi orasta ja oli helppo tarkastaa, toi-
saalta kuivuus häytti havaintojen tekoa. Mitään asuinpaikan
merkkejä pellon pinnalta ja vastikään puhdistetusta ojapro-
fiilista ei näkynyt. Lisätutkimukset ehkä paljastaisivat, onko
kysymyksessä kivikautinen asuinpaikka.

183.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Hautakylä

Pajala

KM 9968 kourutalta ja hukassa olevien saviastianpalasten (?)
löytöpaikka n. pohjoisesta kuvattuna. Taustalla Hautajärvi.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Hautakylä
Kangas

/84.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7056 10, y= 480 32, z= n. 115 (tila)

kl. Hautakylä

tl. Kangas RNo 3¹³

om. leskiemäntä Annikki Kilvensalmi, os. 74620 Ryönänjoki

KM 2042: 6, tasataltta,

KM 3160: 10, tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 2042:6 on löydetty Hautajärven kylästä, Kankaan maalta. KM:oon sen lähetti ylioppilas A.F. Tikkanen v. 1880. - KM 3160:10 on löydetty Kankaan talon pellosta Hautakylässä. Esineen lähetti KM:oon J. Kauppi v. 1895.

Kankaan tila sijaitsee Hautajärvestä n. 800 m pohjoiseen, Kiuruvedeltä Laukkalaan menevän tien eteläpuolella, tiestä n. 50 m.

Talon emäntä Annikki Kilvensalmi, (entinen nimi Pöksyläinen, jonka vaihtanut) ei tiennyt löydöistä mitään, eikä uusiakaan tilan maalta ollut hänen tiedossaan. Hän kertoi Kankaan tilan olleen nykyistä huomattavasti suuremman 1800-luvun lopulla. Se on jakaantunut palasiin useiden torppien ja osakkaiden kesken.

Tarkastin Kankaan ympärillä olevia rinnepeltoja. Maaperä paikalla on hiekkamoreenia, länsipuolella Hyttilän tilan välillä hienoa hiekkaa. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa en paikalta löytänyt.

KIURUVESI

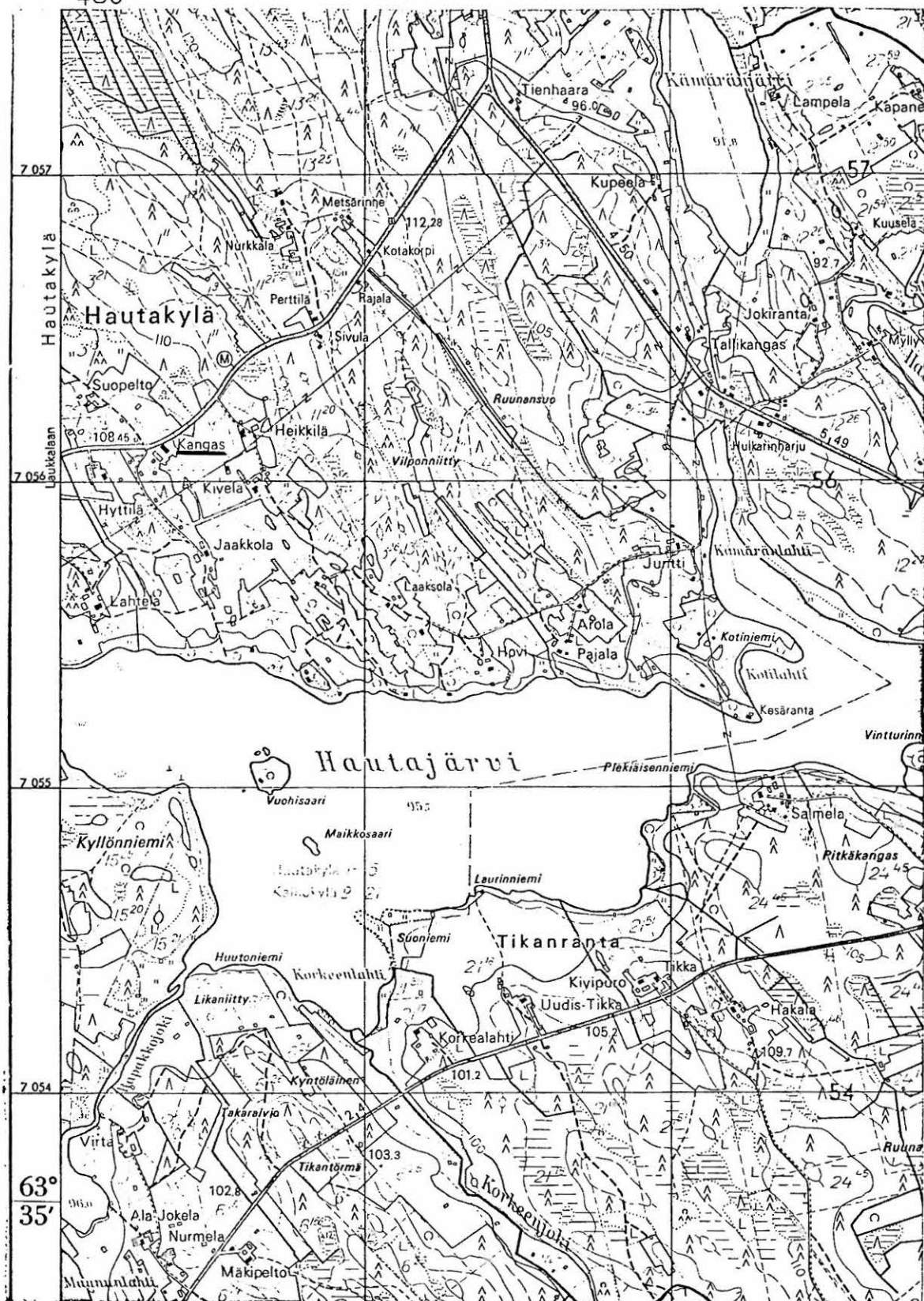
Hautakylä

Kangas

PERUSKARTTA 3323 08 RYONÄNJOKI

/84.

480

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Ryönänjoki
Karsikko

/85.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7056 82, y= 486 73, z= n. 102,5 (tila)

kl. Ryönänjoki

tl. Karsikko RNo 23⁵

om. mv Mauno Ruotsalainen, os. Ryönänjoki 74620

KM 2159: 1, tasataltta,

KM 6684: 2, pallonuija.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 2159:1 on löydetty Kiuruveteen pistävän Autioniemen rannalta, Karsikon talon maalta. Esineen luovutti KM:oon (ts.SMY:lle) talollinen Paavo Ruotsalainen ylioppilas K.H. Hornborgin välityksellä v. 1889. - KM 6684: 2:n löysi talollinen Paavo Ruotsalainen peltoa kyntäessään Karsikon talon pellosta. Esineen toimitti KM:oon talollinen Klaes Ruotsalainen pastori Väinö Viljasen kautta v. 1914.

Karsikon tila sijaitsee Kiuruveteen pistävän Karsikkoniemen koillislaidalla, n. 100 m rannasta. Asumukset on rakennettu järvestä nousevan rinteen päälle, rinne on raivattu pelloiksi.

Tilan isäntä Mauno Ruotsalainen on löytäjän, Paavo Ruotsalaisen poika ja pitäjänkuulun "Museo-Paavon" veli, ei tuntenut löytöjä. Hänen tiedossaan ei ollut tilan maalta uusia löytöjä.

Tarkastin pääpiirteittäin talon kynno^eksillä olevia ympäryspeltoja, josta oletettavasti pallonuija oli löydetty. Mitään mainittavaa en havainnut.

Paikannimiarkiston ja "Museo-Paavo" Ruotsalaisen KM:oon lähettämän kirjeen perusteella ja Mauno Ruotsalaisen neuvon mukaan tarkastin Karsikkoniemen kärjessä olevat kolme kivi-röykkiötä, jotka sattaisivat olla lapinraunioita. Ne sijaitsevat Rytkynniemen ja Karsikon tilojen rajalla, Rytkynniemen puolella. (Koordinaatit: x= n.7057 52, y= n. 486 18, z= n. 97,5-100.) Paikka on perimätiedon mukaan kaskettu, mutta v. 1540 maakirjan mukaan paikalla on asunut vielä lappalaisia, "Museo-Paavon" tutkimusten mukaan.

Paikalla totesin kolme maansekaista, voimakkaasti samaloitunutta kiviröykkiötä, jotka olivat halkaisijaltaan n. 6-8 m ja korkeudeltaan n. 50-75 cm. Itse en pystynyt varmuudella sanomaan ovatko ne kaski- vai lapinraunioita. Havaintojen tekoa vaikeutti voimakas kasvillisuus. Raunioiden ympäristö kasvoi katajikkoo. Muuten metsä oli järeää kuusikkoa.

Rauniot sijaitsevat peruskartan mukaan samassa Autioniemessä, josta on löydetty KM 2159:1. Risteilin niemessä ja tein koekuoppia "edulliselta" näytäviin paikkoihin. Mitään mainittavaa en havainnut.

KIURUVESI

Ryönänjoki

Karsikko

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/85.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Ryönänjoki
Isokivi

/86.

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI

Koordinaatit: x= 7057 24, y= 484 30, z= n.100 (tila)

kl. Ryönänjoki

tl. Isokivi RNo 21⁵⁸

om. mv Jorma Kulomäki, os. 74620 Ryönänjoki

KM 9343, pienoistaltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysi Augusta Ruotsalainen n. v. 1917 Kiuruveden "Isokiven" talon pellos-
ta perunaa nostaessaan. Esineen lähetti KM:oon Paavo Ruotsalainen v. 1931.

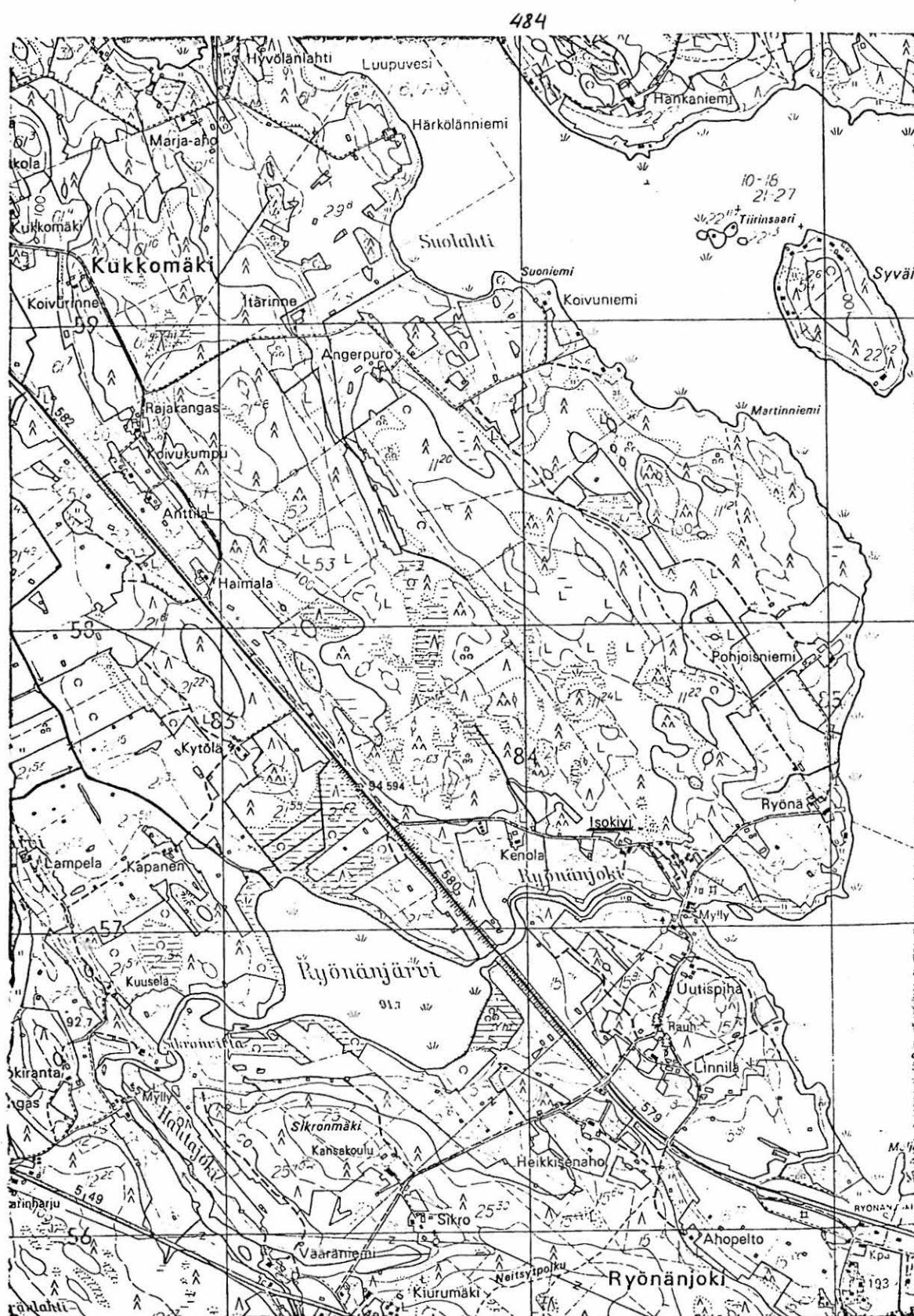
Tila sijaitsee Hautajärvestä Ryönänjärven kautta Kiuruvedeen laskevan Ryönänjoen suusta n. 300 m luoteeseen, Iisalmi-Ylivieska -radan koillispuolella, rautatiestä n. 500 m koilliseen. Rakennukset sijaitsevat Ryönänjoesta ko-
hoavalla rinteellä, niiden ja joen välinen rinne on raivattu pelloiksi.

Löytäjä A.R. on ollut nykyisen isännän Jorma Kulomäen täti. Itse Kulomäki kertoi muuttaneensa tilalle n. 20 v sit-
ten Pielavedeltä. Löytöä hän ei tuntenut eikä hänen aikanaan tilan maalta ole uusia löytynyt. Isännän opastuksella tarkas-
tin talon peltoja, varsinkin ne, joita hänen mukaan perinteis-
esti oli viljelty perunalla. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa
en löytänyt.

KIURUVESI
Ryönänjoki
Isokivi

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/86.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Kiuruvesi
Yläpiha

Peruskartta: 3323 08 RYÖNÄNJOKI /87.
Koordinaatit: x= 7058 94, y= 486 68, z= n 105 (tila)
kl. Kiuruvesi
tl. Yläpiha RNo 12²⁸
om. mv Jukka Siponen, os. Yläpiha 74700 Kiuruvesi

KM 4088: 4, tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysi talonemän-
tä Johanna Kumpulainen Kiuruveden kylästä, Hautaho -nimisen
talon vanhasta pellosta sontakuormia hajoitettaessa n. v.
1898. Kansallismuseoon sen lähetti A. Tikkanen v. 1902.

Yläpihan isäntä kertoi tilansa entisen nimen olevan Haut-
aho, Johanna Kumpulaisesta tai löydöstä hän ei ollut koskaan
kuullut.

Yläpihan tila sijaitsee Kiuruveden itärannalla, Iisalmi-
Pyhäsalmi -maantien lounaispuolella, n. 200 m tiestä. Asumuk-
set on rakennettu Kiuruvedestä kohoavalle loivalle rinteelle,
lounaispuoli rantaan saakka on raivattu pelloiksi.

Tarkastin talon kynnöksellä olevat pellot. Maaperä on
voimakkaasti savipitoista. Mitään erikoista en havainnut.
Asuinrakennuksen yläpuolella, navetan takana on selvästi ha-
vaittavissa oleva rantapalle, joka on n. 110 m:n korkeudella.
(S-S ?).

Talosta n. 500 m lounaaseen on peruskarttaan merkitty
Kalmonniemi. Paikannimiarkiston mukaan sinne on muinoin hau-
dattu venäläinen sotilas, jonka perusteella niemi on saanut
nimensä. Niemestä n. 300 m järvelle sijaitsee Kalmonsaari,
jonne paikannimiarkiston tietojen mukaan on haudattu ihmisiä
joskus nälkävuosina.

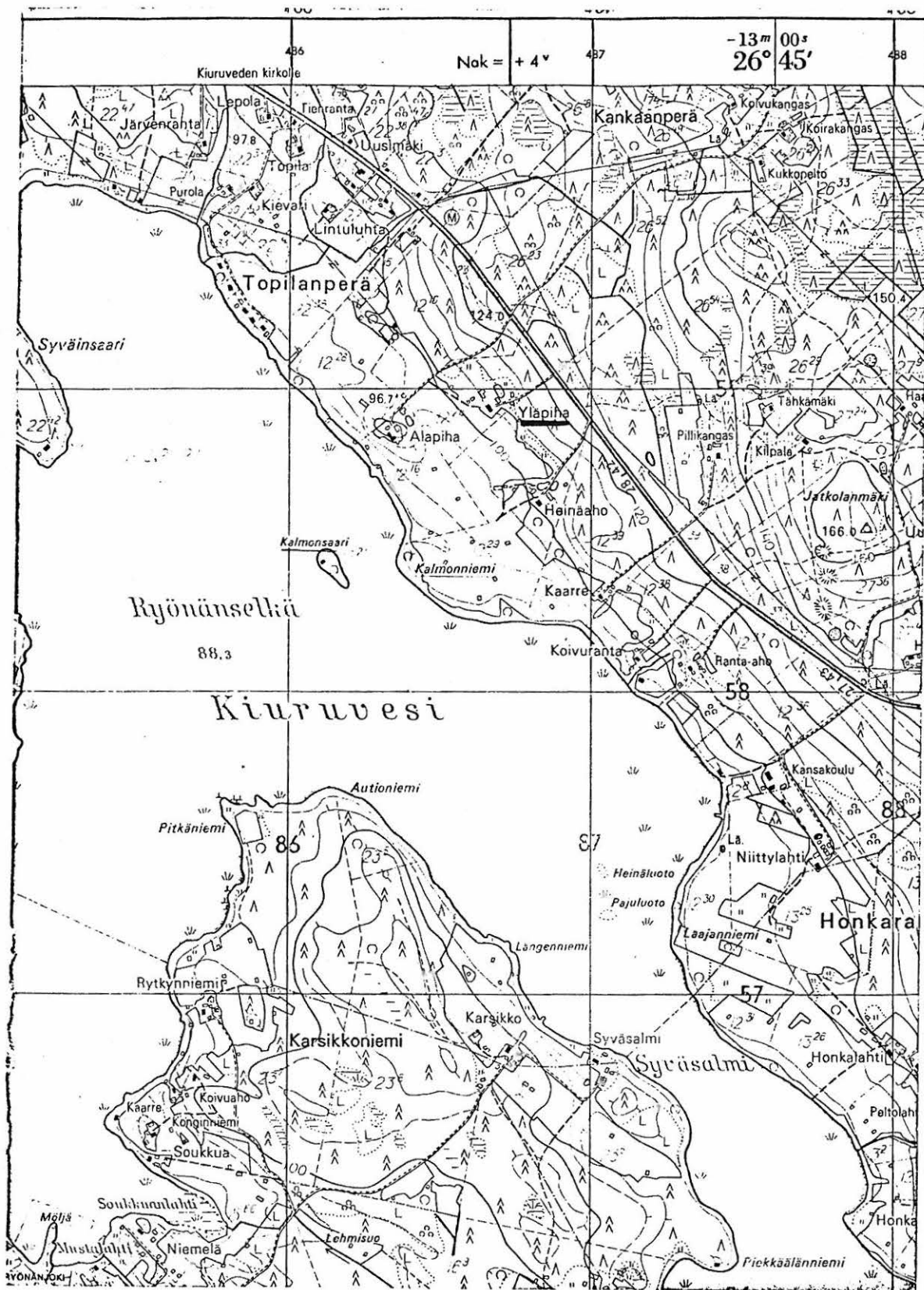
KIURUVESI

Kiuruvesi

Yläpiha

PERUSKARTTA 3323 08 RYÖNÄNJOKI

/87.

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

/88.

Koordinaatit: x= 7060 16, y= 484 06, z= n. 100 (tila)

kl. Kiuruvesi

tl. Lehto(kaarre) RNo 22⁵⁴

om. mv Lassi Pennanen, os. Lehtokaarre 2 kp 74700 Kiuruvesi

KM 9914, kourutaltta, (ns."Kiuruveden kourutaltta")

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin ns. "Kiuruveden kourutaltan" löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysi Kalle Kämäräinen v. 1930 Lehtokaarten tilan riihi- tai rantapellosta, n. 100 m rannasta kynnetäessä. Sen lahjoitti KM:oon apt. B. Forsblom v. 1931.

Lehdon eli Lehtokaarten tila sijaitsee Kiuruveden itärannalla n. 200 m järvestä, Kiuruveden kirkosta n. 2,7 km kaakkoon. Tila on rakennettu Kiuruvedestä kohoavalle rinteelle, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Tilan isäntä Lassi Pennanen ei tiennyt löydöstä mitään. Hän kertoi ostaneensa tilan puutavarayhtiöltä 60-luvun alussa, (mahd. Enso-Gutzeit). Mitään kivikauteen viittaavaa hän ei pelloillaan ole havainnut.

Tarkastin tilan pellot kahdesti, toisen kerran FM Matti Huurteen kanssa. Pellot olivat kaikki kynnöksellä, joten havaintojen teko oli helppoa. Maaperä alueella on mullanvärjäämää hiekkamoreenia, joka muuttuu alempana rannassa savipitoisemmaksi. Mitään asuinpaikkaan viittaavaa emme oletetulla löytöpaikalla ja sen ympäristössä tavanneet. Riihipelloksi arveli talonväki peltoaluetta asuinrakennuksen pohjoispuolella.

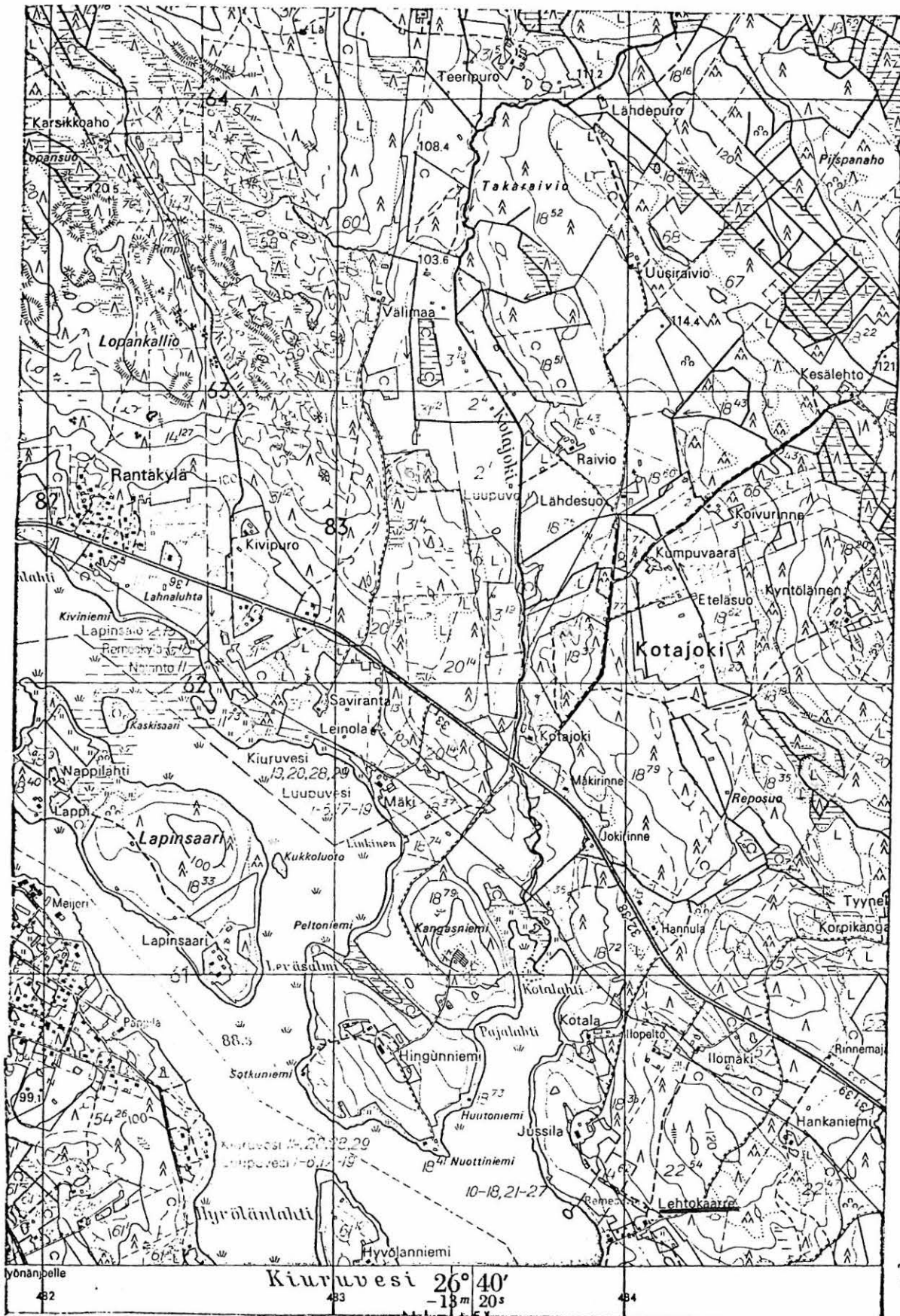
KIURUVESI

Kiuruvesi

Lehto

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

/88.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Kiuruvesi

Lehto

"Kiuruveden kourutaltan", KM 9914 arvioitu löytöalue riihen edustalta, n. pohjoisesta
kuvattuna. Oikealla Kiuruvesi,

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
Esihist. top. ark.

KIURUVESI
Kiuruvesi
Hankaniemi

/ 89.

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI
Koordinaatit: x= 7060 44, y= 484 57, z= n. 110
kl. Kiuruvesi
tl. Hankaniemi RNo 22
om. Reino Niskala, os. Kiuruvesi 74700

KM 3160, Pieni tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Löydetty ahosta Kiuruveden Hankaniemen talon maalta. J. Kaupin lähetys v:lta 1895.

Hankaniemen tila sijaitsee Kiuruveden kirkonkylästä n. 3 km itäkaakkoon, Pyhäsalmi-Iisalmi -maantien lounaispuolella, kmpylvään 31/39 tuntumassa, n. 300 m tiestä. Tila on rakennettu ympäristöään ylempänä olevan moreemiharjanteen koillisrinteelle. Rinteet on raivattu pelloiksi.

Tilan isäntä Reino Niskala ei löytöä tuntenut, eikä hänen tiedossaan ollut mitakaan tilan alueelta esille tulleita löytöjä. Pellot olivat ns. "paketissa", joten niiden tarkastaminen oli vaikeaa. Ojaprofiilien perusteella maaperä paikalla on hiekkaperäistä moreenia, alempana lajittunutta. Mitään mainittavaa en paikalla havainnut.

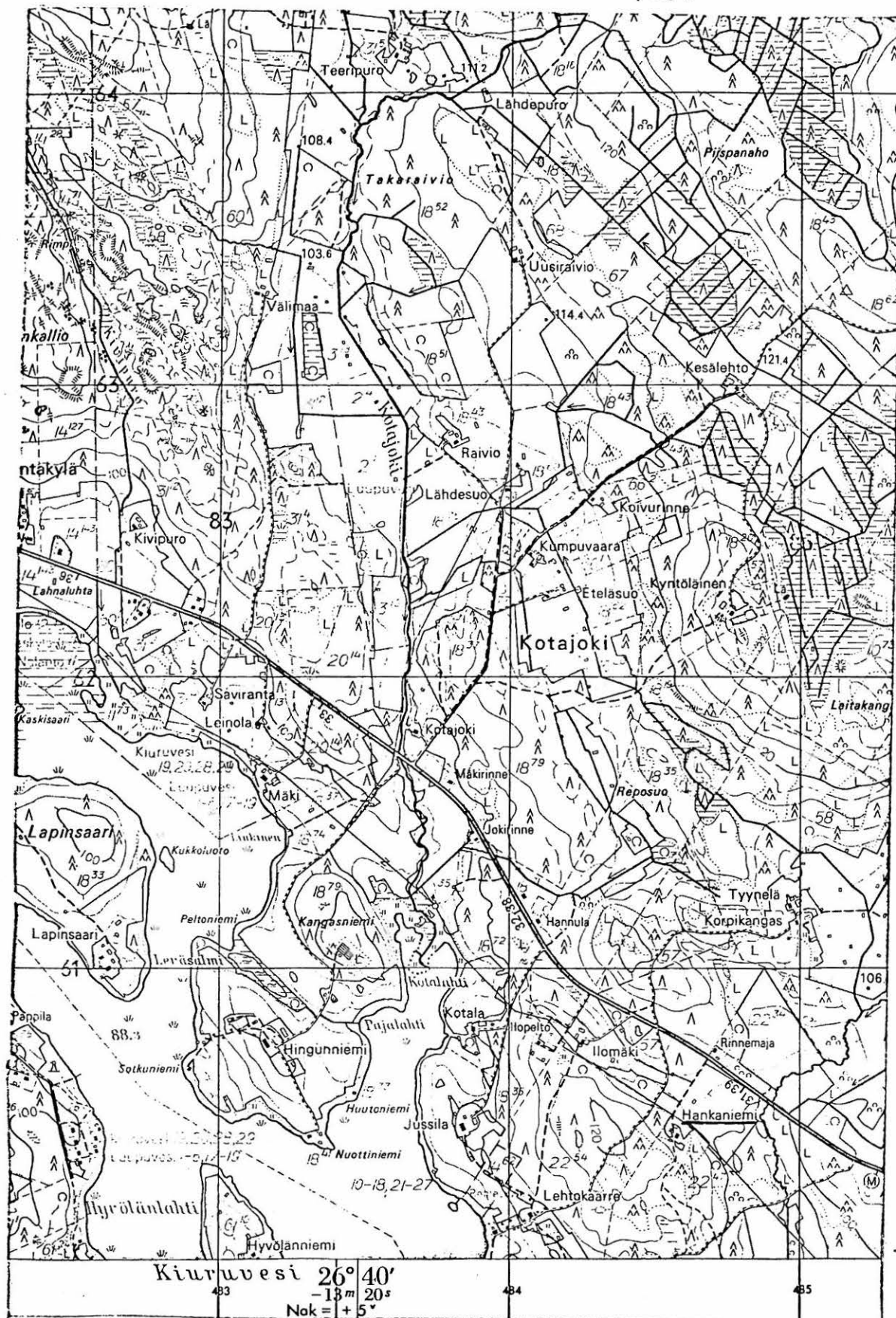
PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

KIURUVESI

kiuruvesi

Hankaniemi

/89.

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Kiuruvesi
Hingunniemi

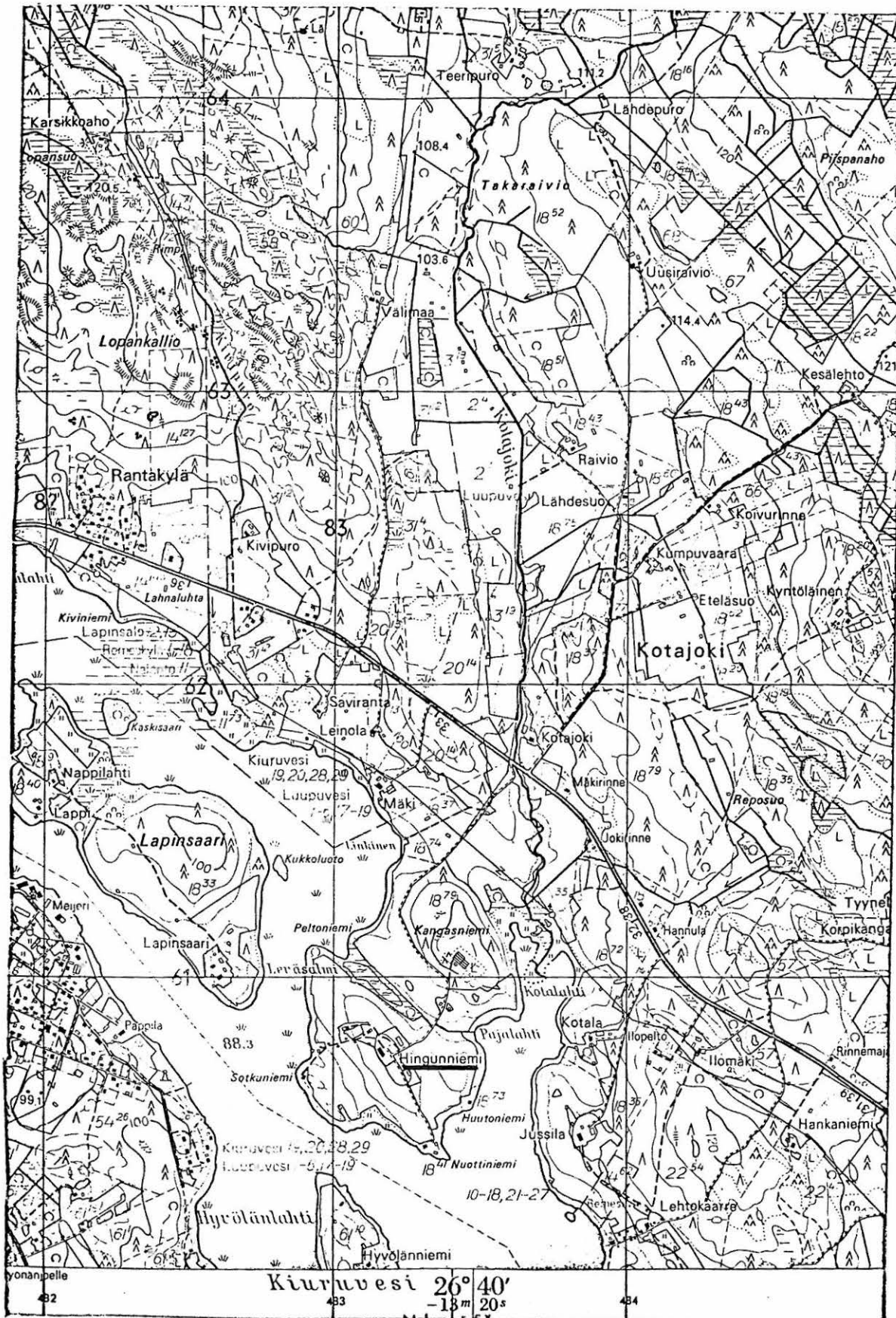
Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI /90
Koordinaatit: x= 7060 75, y= 483 16, z= n. 100 (tila)
kl. Kiuruvesi
tl. Hingunniemi RNo 18⁷⁹
om. mv. Eino-Antti Tikkanen, os Kirkonkylä 74700
Kiuruvesi

KM 2023: 83, tasataltta,
" 2042: 1, tasataltta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 2023:83 on löydetty pellostasta Hingunniemen talon läheisyydestä. Esine lunastettiin KM:oon R. Jack'in kokoelmasta v. 1880. - KM 2042:1 löytyi kyynärän syvyydeltä suosta Hingunniemen maalta. Esineen lähetti KM:oon (ts. SMY:lle) ylioppilas A.F. Tikkanen keräysmatkallaan v. 1880.

Hingunniemen tila sijaitsee Hingunniemessä, kirkonkylää vastapäätä, järven toisella puolella. Asumukset on rakennettu niemen korkeimmalle kohdalle, ympäristö on raivattu pelloiksi.

Talonväki ei muistanut löytöjä, eikä uusiakaan tilan alueelta ollut heidän tiedossaan. Isäntä kertoi tilan koon olleen löytöaikoina n. 1500 ha.

/91.

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: x= 7061 40, y= 487 16, z= n. 147,5 (tila)

kl. Teeriperä

tl. Autio RNo 10¹²

om. Väinö Kaikkosen perik., os. Teeriperä Autio 74700

Kiuruvesi

KM 6684: 1, tasatalta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytötiedot, josta seuraavaa: Löysi mäkitupalainen Vil-
le Kaikkonen v. 1894 peltoa kuokkiessaan Teirimäen talon No:
10 maalta, 2 km Kiuruveden rannasta tupansa alueelta. Esi-
neen lähetti Kansallismuseoon pastori Väinö Viljasen kautta
mv. Klaes Ruotsalainen 1914.

Teeriperällä sain kuulla, että Kaikkosen sukua asuu Au-
tio -nimisellä tilalla. Se sijaitsee Kiuruveden järven koil-
lispuolella, n. 2,5 km järvestä, Kiuruvesi-Iisalmi -maantien
pohjoispuolella n. 2 km tiestä. Asumukset on rakennettu Teeri-
mäen länsilaidalle, ympäristö oli ennen raivattu pelloiksi
mutta nyt osa niistä on metsittynyt.

Tilan vanhaemäntä muisti Ville Kaikkosen, joka oli ollut
hänen miesvainajansa isä. Löydöstä emäntä ei ollut koskaan
kuullut, eikä uusiakaan hänen tiedossaan ollut.

Tarkastin summittain "tuvan alueen". Se oli jäänyt ha-
kamaaksi, maaperä näytti päältä katsoen lohkaripitoiselta
moreenimaalta. Löytöpaikan korkeus lähilöytöihin verrattuna
on myös hämmästyttävän korkea, löytö vaikuttaa irtolöydöltä.
Mitään erikoista en paikalta havainnut.

KIURUVESI

Teeriperä

Autio

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

/91.

7061

/92.

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: x= 7062 32, y= 480 80, z= n. 100 (asuinrakennus)

kl. Kiuruvesi

tl. Metsärinne RNo 14³

om. eläkeläinen Hilja Ruotsalainen, os.

Kivikautinen löytöpaikka, josta kolme talttaa, hukassa.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin apteekkari B. Forsblomin v. 1929 Kansallismuseoon lähettämän kirjeen perusteella em. esineiden löytöpaikan.

Forsblomin kirje 13. 10. 1929: (Verif. oleva lyhennelmä)
"Kolme kivitalttaa. Löydetty Kiuruvedeltä, Metsärinteen paltalta maata raivattaessa tulevaa kettulaa varten. 10 cm syvyydellä tuli esiin hiilenjäännöksiä ja huomasi apt. Forsblom paikkaa lähemmin tarkastaessaan runsaasti tuhkansekaista liikutettua maata n. 15-20cm paksuudella sekä ladottuja ympäryskiviä."

Metsärinne sijaitsee kirkonkylän pohjoispäässä, Iisalmi-Pyhäsalmi- ja Kiuruvesi-Pyhäntä -maanteiden risteyksestä n. 150 m koilliseen, Koskenjoesta n. 200 m pohjoiseen.

Paikka oli käydessäni autiona. Sain siitä kuitenkin tietoja eläkeläinen Vieno Ikoselta, joka asuu Metsärinteestä n. 100 m länteen olevassa Rinnepuolakan talossa (RNo 14¹⁵⁵).

V.I. kertoi, että nimismies Martin ja apt. Forsblom tarhasivat 1930 -luvulla turkiseläimiä, mm. kettuja Metsärinteen talon ympärille rakennetuissa tarhoissa. Asuinrakennuksen ympäristö oli kauttaaltaan liikutettua maata, tarhanpohjia ja tarhauksen ansiosta paikka kasvoi rehevää aluskasvillisuutta. Rakennuksen eteläpuolella maasto on savipeltoa, itse rakennus ja tarhanpohjat sijaitsevat kivikkoisessa mäenrinteessä. Muutaman koekuopan kaivaminen siihen tuotti suuria vaikeuksia. Tarkastuksessa en havainnut paikalta mitään asuinpaikkaan liittyvää.

792.

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVEESI

Kiuruvesi

Metsärinne

Metsärinne Koskenjoen yli kuvattuna, n. etelästä.
Vasemmalla Shell-huoltamo.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Haapakumpu
Kielomäki

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

/93.

Koordinaatit: x= 7064 81, y= 486 55, z= n. 127,5 (tila)

kl. Kirkonkylä, Haapakumpu

tl. Kielomäki RNo 14¹²³

om. maalarimestari Ensio Saano, os. Haapakumpu 74700 Kiuru-
vesi

KM 15850, hioin.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytötiedot.

Kielomäki on omakotitontti, joka sijaitsee n. 4 km kir-
kon kylästä Vieremälle menevän maantien oikeassa laidassa,
ts. kaakkoispuolella), Haapakummun kohdalla, km-pylväästä
22/5 n. 600 m Vieremälle. Tontti on kooltaan muutaman aarin
laajuinen.

Maalarimestari Saano löysi hioimen v. 1963 raivatessaan
uudispeltoa puutarhaksi, n. 30 cm syvyydeltä.

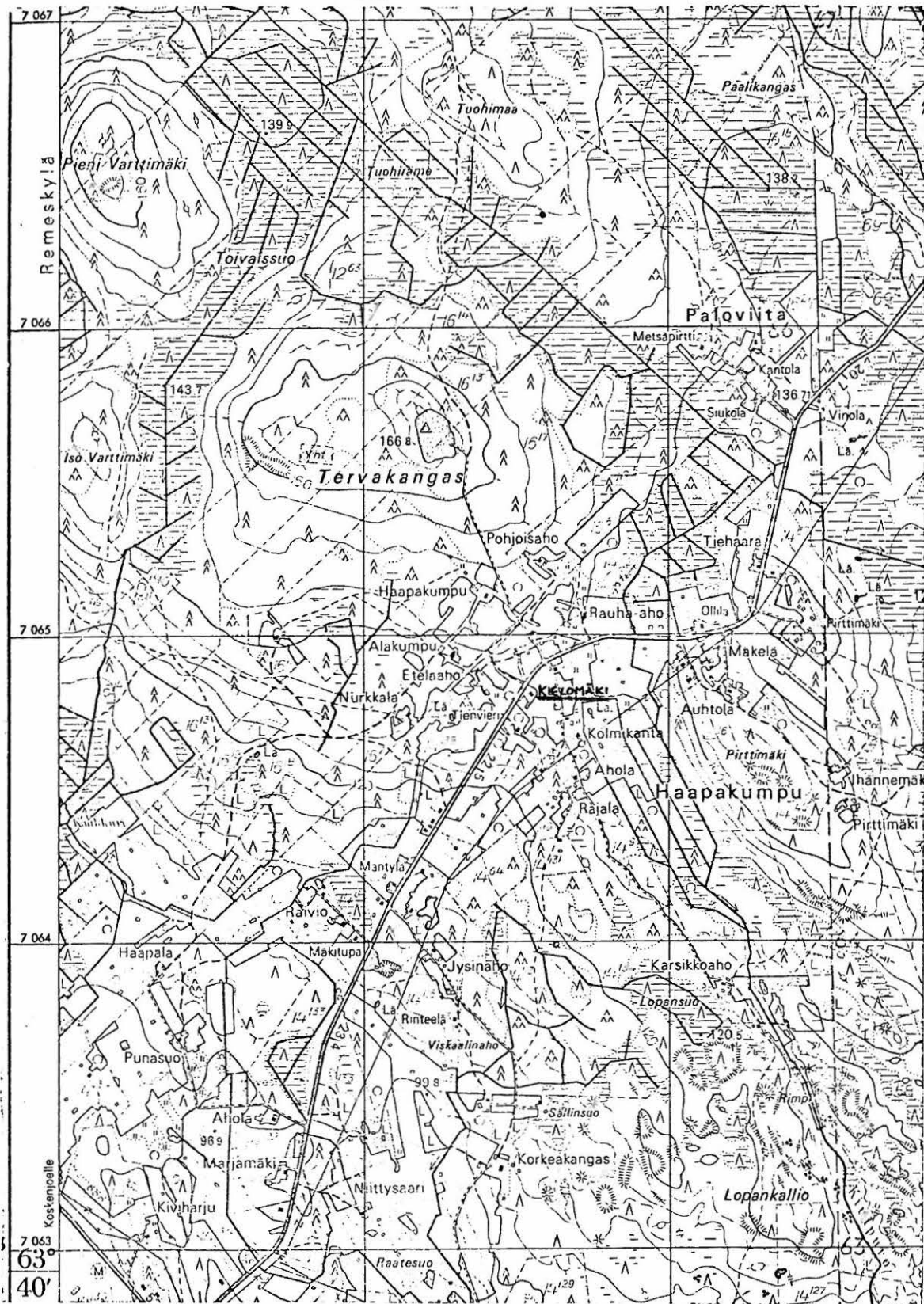
E.S. oppaanani tarkastin löytöpaikan. Se sijaitsee n.
30 m asuinrakennuksesta lounaaseen paikalta, joka nykyään
kasvaa viinimarjapensaikkaa. Viereinen pelto oli kynnetty pe-
runapelloksi. Maaperä siinä on mullansekaista hiekkamoreenia,
josta en asuinpaikan merkkejä havainnut. Ei myöskään E.S.
kertonut paikalta sen koommin mitään löytyneen, vaikka ker-
toi pitäneensä "silmänsä auki" vuosittain puutarhaa perat-
taessa.

KIURUVESI
Haapakumpu
Kielomäki

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

/93.

481

KUOPION MUSEO KHO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Kielomäki
Haapakumpu

Kielomäen tontti Kiuruvesi-Vieremä -maantieltä
n. luoteesta kuvattuna. Maalarimestari Saano
seisoo hioimen löytöpaikalla. Vasemmalla asuin-
rakennus.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi
Mutkala

/94.

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: x= 7068 72, y= 485 35, z= n. 132,5 (tila)

kl. Luupuvesi

tl. Mutkala RNo 19³

om. mv. Veli Risteelä, os. Tapeli 74700 Kiuruvesi

KM 8755, tasatalta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esi-
neen löytöpaikan, josta seuraavat tiedot: Löytyi Mutkalan ta-
lon pihalta n. v. 1917, löytäjä mv. Samuel Huttunen (+).Pihas-
ta olisi löytäjän mukaan tullut esille useampiakin kiviesi-
neitä mutta hän oli lähettänyt vain tämän yhden taltan Kan-
sallismuseoon v. 1927.

Mutkalan tila sijaitsee Luupuveden kylässä, n. 100 m
Kiuruvesi-Vieremä -maantiestä itään, km-pylvään 11/16 kohdal-
la, n. 250 m Luupuveteen laskevasta Välijoesta länteen.

Tilan rakennukset on rakennettu joesta nousevalle ym-
päristöään ylemmälle luode-kaakko -suuntaisen harjanteen reu-
nalle. Talon ympäristö on raivattu pelloiksi.

Risteelän emäntä kertoi sukunsa muuttaneen paikalle v.
1963. Löydöistä hän ei tiennyt mitään, eikä heidänkään aika-
na tilalta ole löydetty mitään erikoista. Samuel Huttusen
talo on sijainnut suunnilleen nykyisen asuinrakennuksen koh-
dalla.

Tarkastin pihan ja sen ympäristön. Välittömästi raken-
nuksista koilliseen n. 50 m on erotettavissa selvästi havait-
tava muinaisranta, joka liittyy Luupuveden altaan omiin veden-
pinnan muutoksiin. Tämän rannan korkeudella Mutkalasta pari
kilometriä etelään sijaitsevat Rätylän ja Sirolan asuinpaikat.
Pihapiiristä ja heinälle jätetyistä ympäryspelloista en ha-
vainnut mitään mainittavaa. Maaperä alueella on mullan vär-
jäämää savimoreenia, pihaan on tuotu hiekkaa jostain muualta.

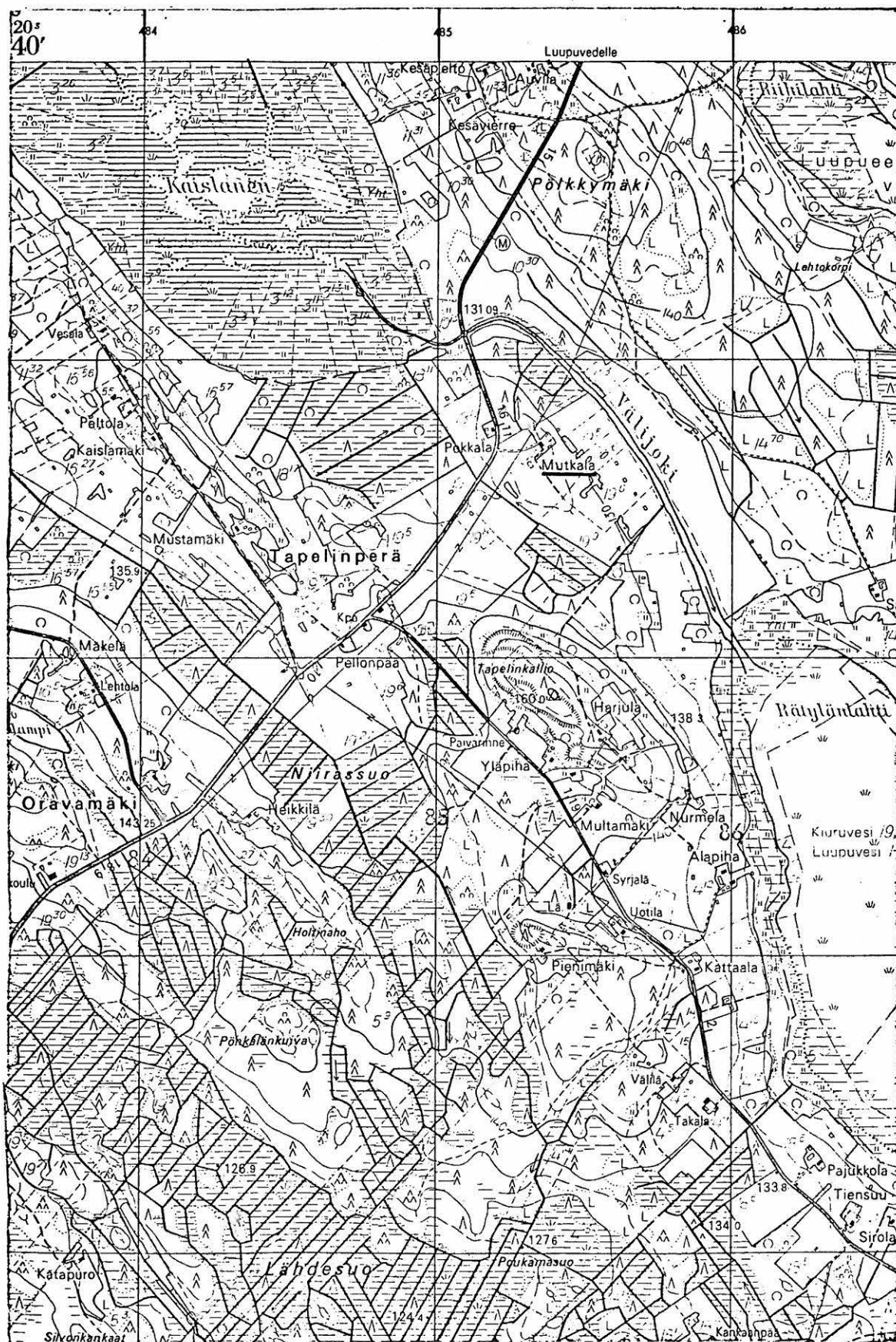
KIURUVESI

Luupuvesi

Mutkala

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

/94.

7068

/95.

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: x= 7068 16, y= 484 80, z= 140 (tila)

kl. Luupuvesi

tl. Tapeli RNo 19⁶

om. mv. Olavi Kämäräinen, 74840 Koppeloharju

KM 4063:3, tasataltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin tilallisen Pekka Tapelin n. v. 1850 löytämän ja ylioppilas Alfred Tikkanen v. 1902 Kansallismuseoon lähettämän taltan löytötiedot.

Tapelin tila sijaitsee Kiuruvesi-Vieremä -maantietä Luupujoelle eroavan tien risteyksessä, n. 10 km kirkonkylästä. Peruskartassa ei tilaa ole nimetty.

Tilarakennukset on rakennettu ympäristöään korkeammalle mäelle, rinteet on raivattu pelloiksi.

Pekka Tapel löysi esineen "peltoa kuokkiessaan". Tikkanen kertoo em. esineen kohdalla toisesta taltasta, joka on joutunut hukkaan. Nykyinen isäntä, Olavi Kämäräinen kertoi tilan joutuneen Kämäräisten nimen haltuun jo 1800-luvun lopulla. Löydöstä ei hän tiennyt mitään, eikä uusiakaan oltu tilan mailta sittemmin löydetty.

Talon pellot olivat kesantona, perunapellosta käsin tarkastaessani maanlaatu paikalla on mullansekaista hiekkamoreenia.

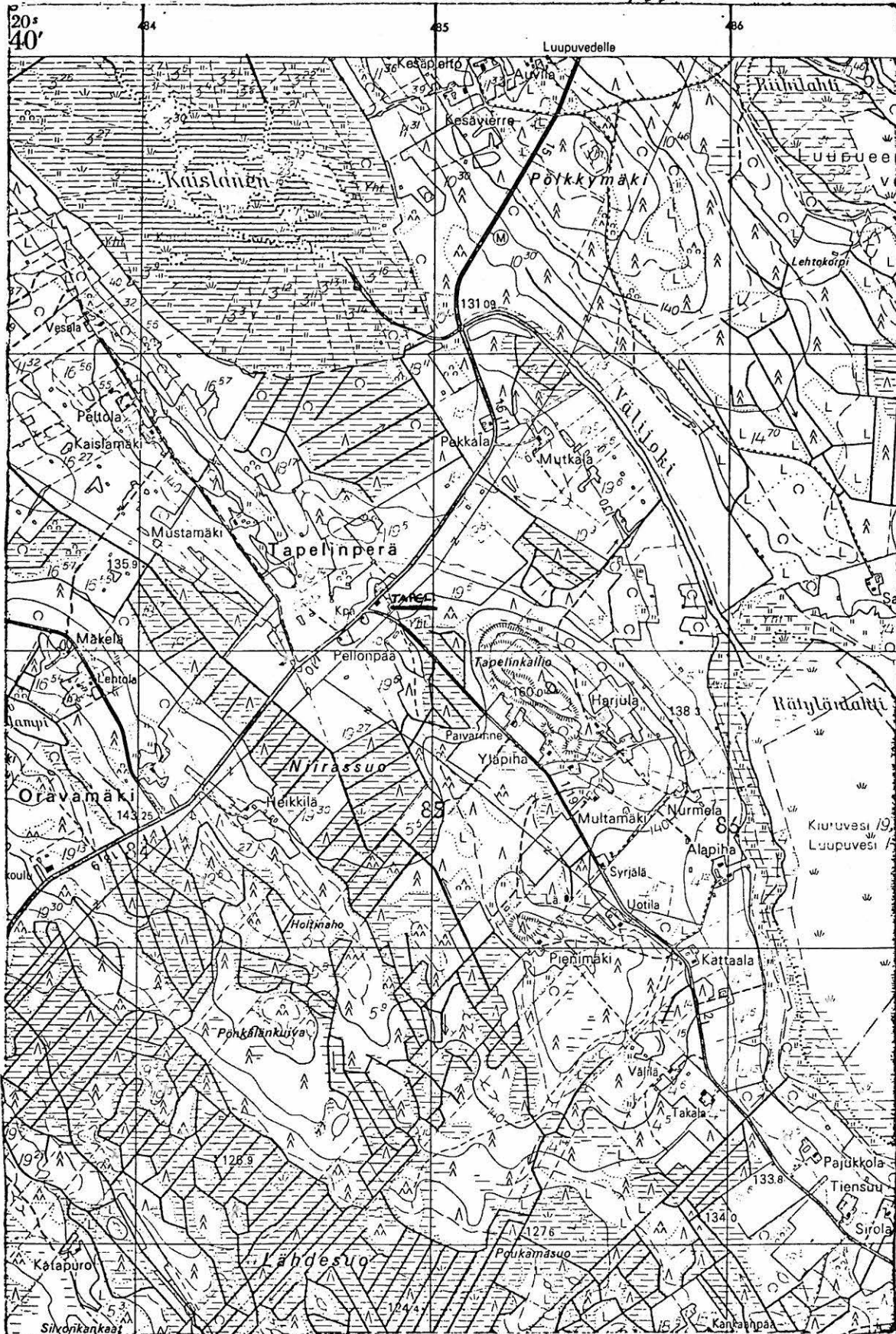
KIURUVESI

Luupuvesi

Tapeli

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

/95.

7068

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupujoki
Tiusaniemi

s. 435

peruskartta: 3323 09 KIURUVESI /96.
koordinaatit: x= 7066 94, y= 488 16, z= n. 130 (tila)
kl. Luupujoki
tl. Tiusaniemi RNo 10²⁷
om. Pekka Tampio, os. 74840 Koppeloharju

KiKsM 54, taltta,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Löytänyt Tiusanniemen pellosta v. 1937.

Tila sijaitsee Luupuveden etelärannalla järveen pistävällä laajalla niemellä, n. 400 m. rannasta, Luupujoen luusuasta n. 1,3 km luoteeseen. Asuinrakennusten ympäristö on raivattu pelloiksi.

Tapasin edesmenneen Kalle Lappalaisen lesken, joka ei tietäyt löydöstä mitään. Tarkastin pääpiirteittäin tilan läheisyydessä olleita kynnöspeltoja havaitsematta mitään mainittavaa. Maaperä paikalla on hiekkamoreenia.

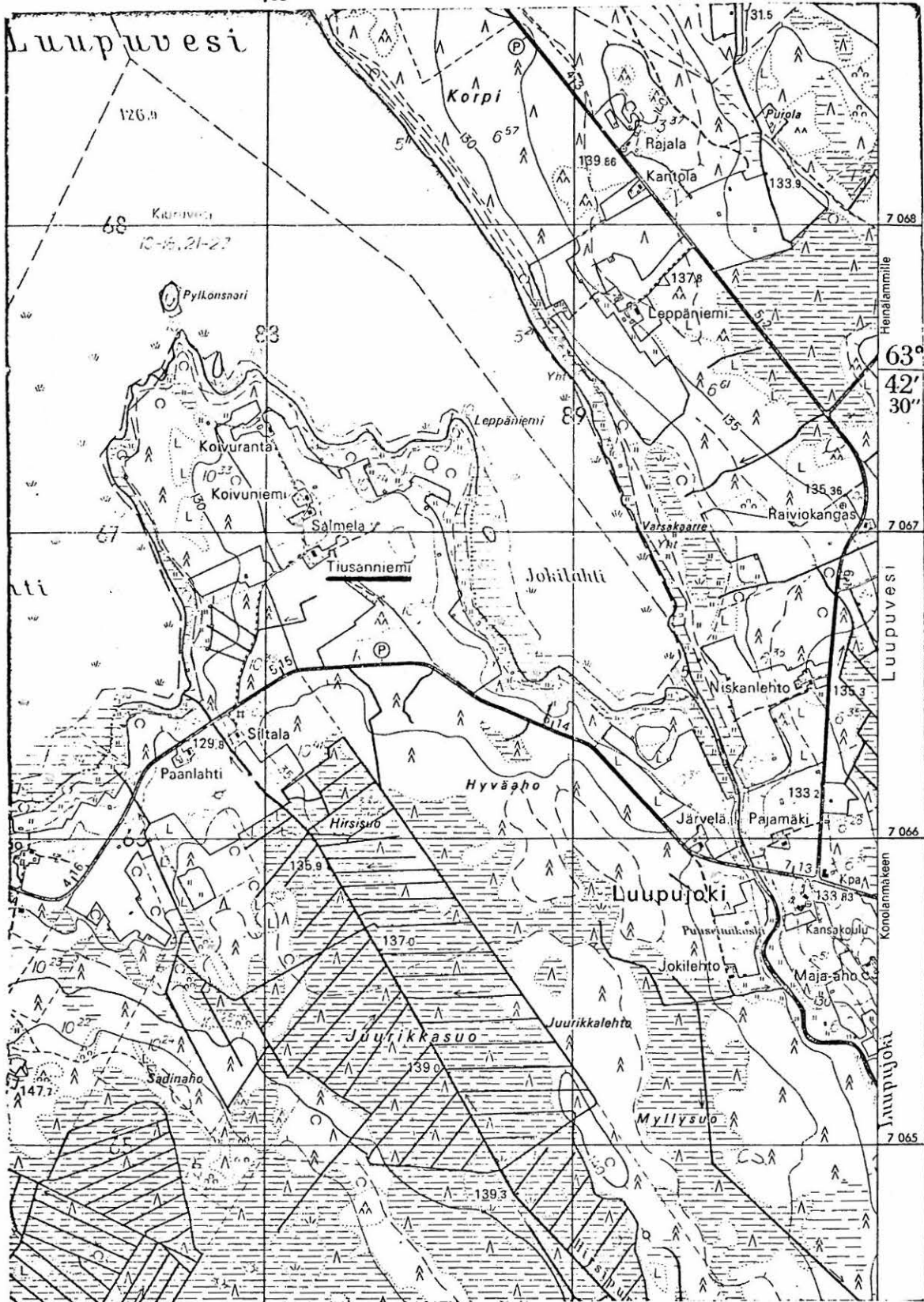
KIURUVESI
Luupujoki
Tiusaniemi

s. 436

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

/96.

488

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

/97.

Koordinaatit: x= 7065 98, y= 489 42, z= n. 130 (tila)

kl. Luupujoki

tl. Järvelä RNo 10³⁵

om. mv. Aarne Kärkkäinen, os. Järvelä 74840 Koppeloharju

KM 17621, Poikkiteräinen kivitaltta,

KuM 6280, Kourutaltta.

Kiuruveden inventoinnin yhtydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa em. esineiden löytöpaikat.

Järvelän tila sijaitsee Luupuveden eteläpuolella, Luupujoen niskassa, Kiuruvedelle menevän, joen ylittävän maantiesillan korvassa, joen länsipuolella n. 200 m sillasta.

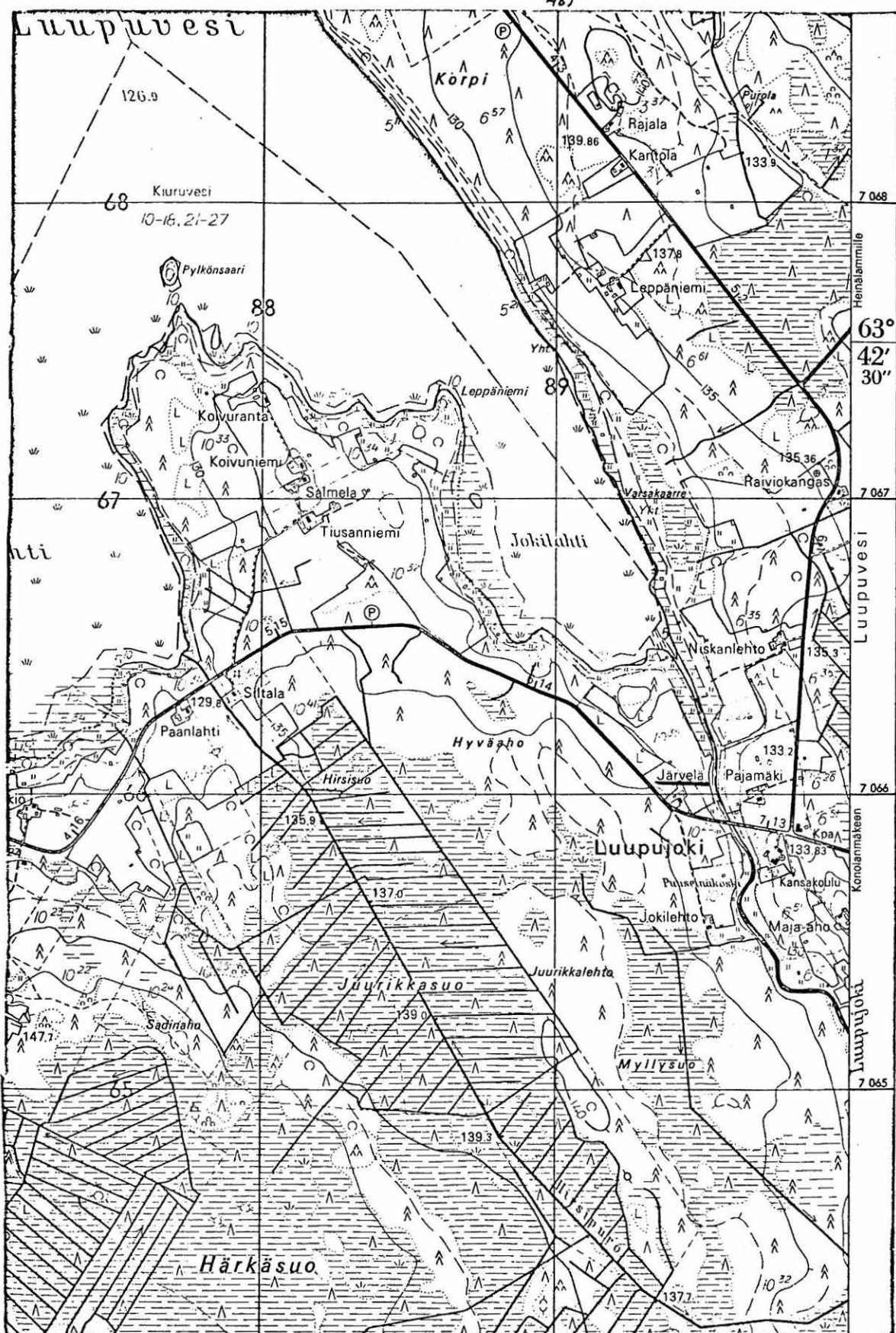
Asumukset on rakennettu Luupujoesta nousevalle rinteelle, tilan länsipuoli on raivattu pelloiksi.

Poikkiteräisen kivitaltan löysi Aarne Kärkkäinen tilan maalta paikalta, jossa viemärioja leikkaa Luupujärven vanhaa rantapenkkää. Kansallismuseoon esineen toimitti toht. Ville Luho v. 1968.

Talossa käydessämme saimme kuulla A.K:n tyttären Elvi Kärkkäisen löytäneen v. 1975 talon takapellosta kourutaltan. Paikka sijaitsee talosta n. 250 m luoteeseen. (Koordinaatit: x= 7065 22, y= 489 30, z= n. 130.) Löytöpaikalla pelto kiertää kivisen mäen ja taltta löytyi pellon yläreunasta. Paikalta on kynnettäessä paljastunut joskus myös nuotionpohjiin viittaavia, palaneita maa-alueita. Elvi K. otaksui isänsä löytäneen tasataltan samalta alueelta, jostain lähistöltä.

Pelto oli jätetty heinälle. Maaperä on savensekaista hiekkamoreenia, josta asuinpaikan merkkejä emme saattaneet havaita. Löytökorkeuden perusteella paikka sopisi asuinpaikaksi, siitä n. 3-5 km luoteeseen sijaitsevat Sirolän ja Rätylän asuinpaikat em. Luupuveden rannalla.

/97.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI
Luupujoki
Järvelä

KuM 6280 kourutaltan löytöpaikka n. luoteesta kuvattuna. Löytäjä Elvi Kärkkäinen seisoo löytöpaikalla, ks. nuoli. Taustalla Järvelän talo ja oikealla Luupujoen menevä maantie.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupujoki
Pajamäki

/98.

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: x= 7066 00, y= 489 70, z= n. 130 (tila)

kl. Luupujoki

tl. Pajamäki RNo 6²⁶

om. Petter Nousiaisen perik., os. 74840 Koppeloharju

KuM 6281, tasataltta, vihreänharmaata liusketta.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin FM Matti Huurteen kanssa Petter Nousiaisen (+) v. 1969 Luupujoen kylästä, Pajamäen tilaltaan löytämän tasataltan löytöpaikan. Esineen luovutti Kuopion Museoon emäntä Aini Nousiainen.

Pajamäen tila sijaitsee Luuruveden etelärannalla, Jokilahdesta laskevan Luupujoen niskassa, Kiuruvedeltä Kono-
lanmäkeen menevän maantien risteyksessä, n. 200 m risteyk-
sestä. Asuinrakennukset on rakennettu Luupujoesta itään
nousevalle rinteelle n. 150 m joesta, ympäristö on raivat-
tu pelloiksi.

Taltta löytyi asuinrakennuksesta n. 30-50 m länteen
olevalta pellolta peltotöiden yhteydessä emännän mukaan.

Tarkastettaessa talon pellot olivat ms. "paketissa"
ja viljelemättä, joten havaintojen teko oli vaikeaa. Löy-
töpaikan vierellä olevasta perunapellosta emme löytäneet
mitään asuinpaikkaan viittaavaa.

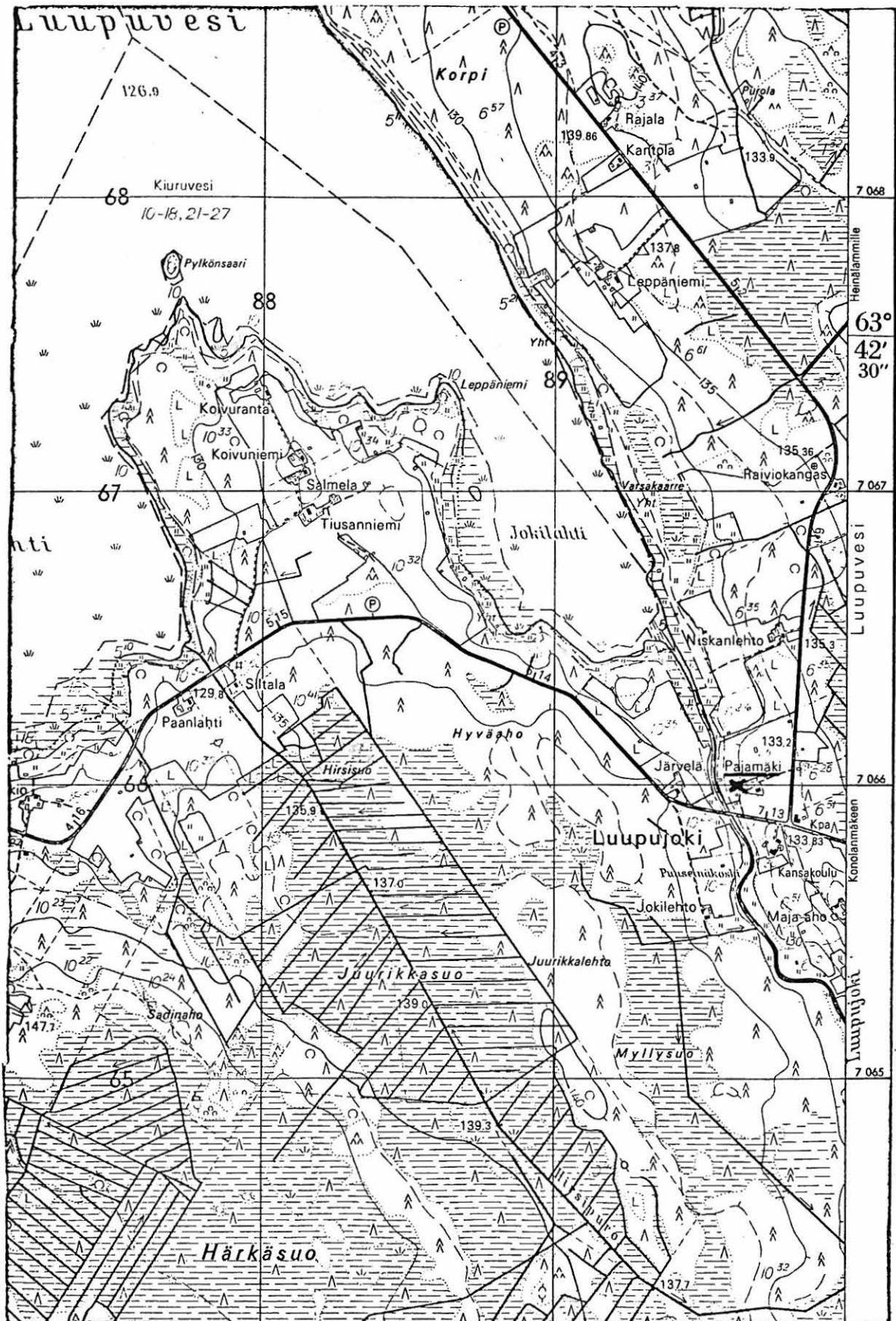
KIURUVESI

Luupujoki

Pajamäki

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

489 /98.

/99.

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

Koordinaatit: x= 7069 24, y= 488 63, z= 145 (tila)

kl. Luupuvesi

tl. Partala RNo 1³³

om. mv. Aarne Partanen, os. 74840 Koppeloharju

KuM 6274, pieni tasataltta

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä otti Aarne Partanen minuun yhteyttä ja kertoi tämän vuoden toukokuussa löytäneensä taltan tilansa pellosta.

Partalan tila sijaitsee Luupuv veden ja Välijärven välisellä kannakkeella, korkeahkon harjanteen päällä. Harjanne ja sen rinteet on molempiin järviin saakka raivattu pelloiksi. Peruskarttaan merkitty Partalan asuinrakennus on muutettu sikalaksi, uudisrakennus, jota karttaan ei ole merkitty, on rakennettu vanhasta n. 120 m luoteeseen.

Isännän opastuksella tarkastin löytöpaikan. Se sijaitsee vanhasta asuinrakennuksesta (ts. sikalasta) 200 m koilliseen, rinnepellolla. Esine löytyi lumen sulamisen jälkeen kynnöksen päältä. Pelto kasvoi orasta ja oli helppo tarkastaa, tosin kuivuus häyttasi havainnointia. Maaperä löytöpaikalla on mullan- ja savensekaista hiekkamoreenia. Paikalta ja sen ympäristöstä en löytänyt mitään mainittavaa.

Taltan lisäksi tilalta löytyi pari vuotta sitten, uudisrakennukselle perustaa kaivettaessa 1 :en taalarin ploomu v:lta 1743. Löytö on isännän hallussa.

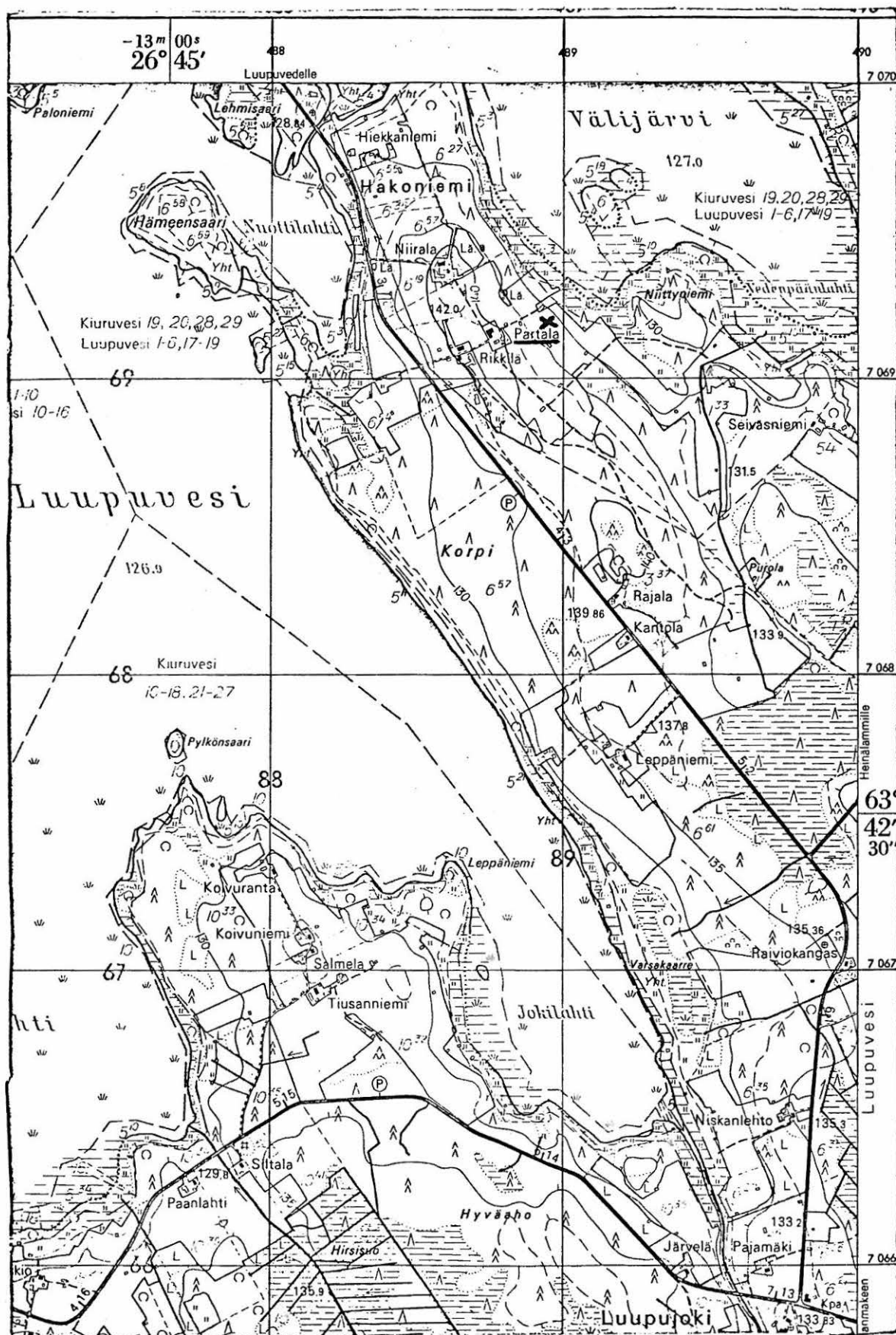
KIURUVESI

Luupuvesi

Partala

PERUSKARTTA 3323 09 KIURUVESI

/99.

KUOPION MUSEO KhO
ESIHIST. TOP. ARK.

KIURUVESI

Luupujoki

Partala

KuM 6274 taltan löytöpaikka n. luoteesta kuvattuna. Vasemmalla alhaalla erottuu Välijärven järviäjättöä, oikealla ent. Partalan pöörakennus, joka nykyisin toimii sikalana.

Valok. H. Matiskainen 1977

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

s. 445

KIURUVESI
Luupuvesi
Niirala

Peruskartta: 3323 09 KIURUVESI

/100.

Koordinaatit: x= 7069 40, y= 488 58, z= n. 140 (tila)

kl. Luupuvesi

tl. Niirala RNo 6¹⁹

om. mv. Eero Ahonen, os. Koppeloharju 74840

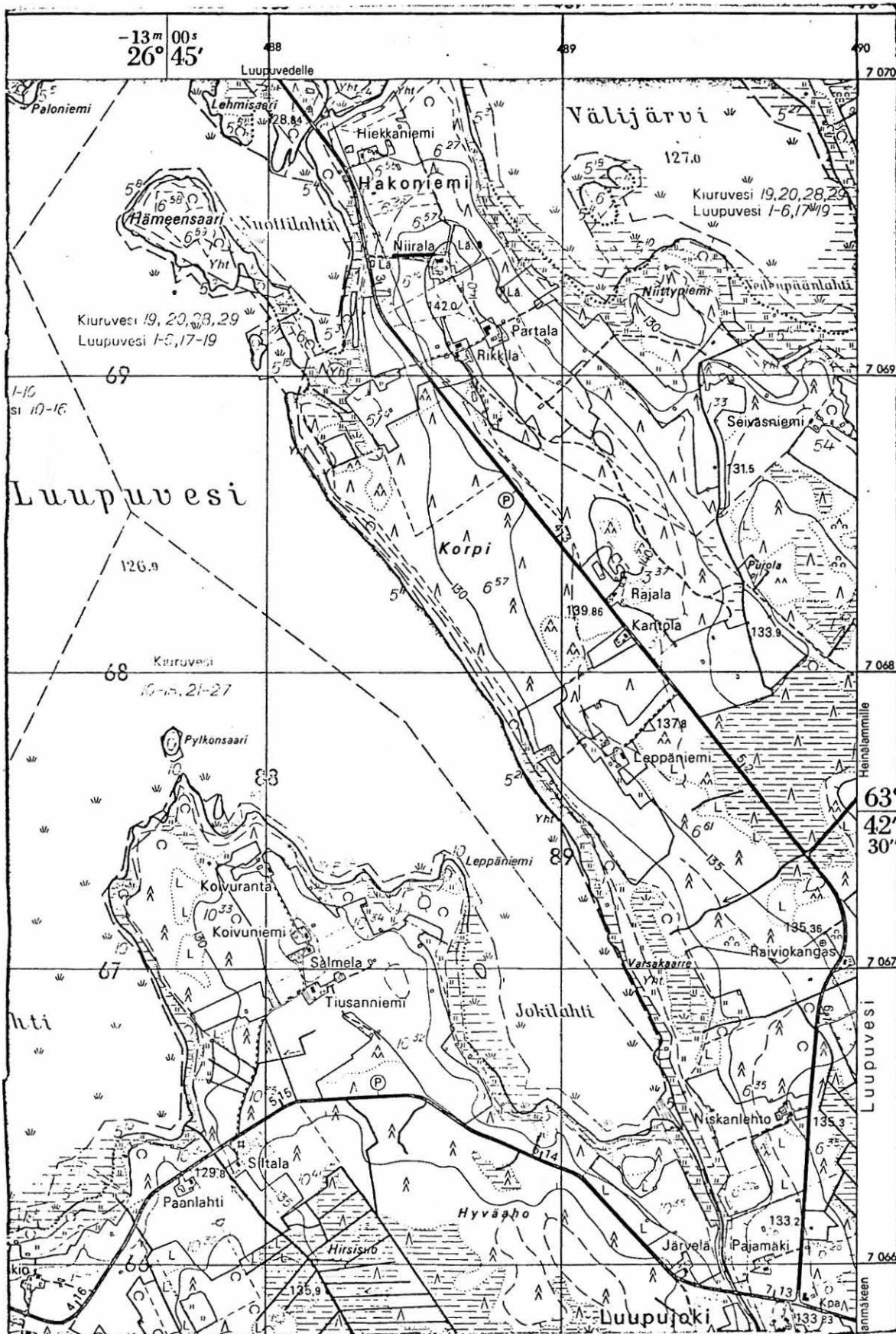
KM 4063:5, kivikanki

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin loisi Juho Korhosen v. 1891 löytämän ja ylioppilas A. Tikkasen Kansallismuseoon lähettämän (v. 1902) "kivikangen" löytötiedot.

Niiralan tila sijaitsee Luupuveden ja Välijärven välisellä kannakkeella, luode-kaakko -suuntaisen korkean harjanteen luoteispäässä. Rakennusten ymäristö ja harjanteen rinteet on raivattu pelloiksi.

Mv. Eero Ahonen ei löytöä tuntenut, eikä muistanut tilan mailta myöhemminkään mitään erikoista löydetyn. Tikkasen mukaan esine löytyi "niittyketoa pelloksi kuokkiessa. - Lähes korttelin paksuiselta oli ollut maata päällä."

Summittaisen tarkastuksen perusteella en havainnut mitään mainittavaa. Maaperä rinteessä on mullan värjäämää moreenia, muuttuen alempana savipitoiseksi.

Kuopion Museo Kh0
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi
Koppeloharju

/101.

peruskartta: 3324 07 LUUPUVESI

koordinaatit: x= 7073 28, y= 489 36, z= n. 135 (tila)

kl. Luupuvesi

tl. Koppeloharju RNo 23³¹

om. mv Reino Röntynen, os. 74840 Koppeloharju

KM 4541:1, taltta

Esineestä on seuraavat löytötiedot: Löytänyt lois Olli
Partanen n. v. 1902 uutispeltoa kuokkiessaan Koppeloharjun ta-
lon läheisyydestä.

Paikka tarkastamatta.

Peruskartta: 3314 09 TOMMONMÄKI

/102.

Koordinaatit: x= 7038 70, y= 483 39, z= n. 105 (tila)

kl. Nousiala

tl. Asiaiskoski RNo 12¹²

om. kunnanjohtaja Kalervo Kokkarinen, Mäntyharju 52710

KM 13646, kourutaltoa.

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot, josta seuraavaa: Esineen löysi mv. Abel Pietikäinen omistamansa Asiaiskosken tilan maalta, "Isoniityltä", n. 600 m Sulkavankoskesta pohjoiseen v. 1954 peltoa kyntäessään. Löytäjä toimitti esineen Kansallismuseoon v. 1954.

Paikalla käydessäni sain viereisen tilan isännältä, Heikki Keräselältä kuulla, että A.P. on kuollut jo v. 1959-60. Tilan omistaa nykyään Kalervo Kokkarinen, joka asuu Mäntyharjulla. Rakennukset toimivat ainoastaan kesäasuntona.

Verifikaatissa olleen epämääräisen karttaluonnoksen perusteella oletan paikallistaneeni löytöpaikan. Isoniitty on nykyisessä peruskartassa Peräniitty, joka sijaitsee n. 600 m koskesta A.P:n ilmoituksen mukaan. Niittyä leikkaa sen eteläpuolella Salmenkylään menevä kylätie, joka on äskettäin rakennettu. Peruskartassa sitä ei näy. Maastonmuodoltaan löytöpaikka on loivaa rinnettä kahden harjanteen välissä. Maaperä on turpeensekaista hienoa hiekkaa. Pelto oli tarkastettaessa vast'ikään istutettu metsälle ja pinnan rikkoneista auranviilloista käsin se oli helppo tarkastaa. Mitään erikoista en Peräniityssä havainnut. Lisäksi tein lukuisia koekuoppia pellon molemmilla puolilla oleville harjanteille edulliselta vaikuttaviin kohtiin. Tuloksetta.

KIURUVESI

s. 450

Nousiala

Asiaiskoski

PERUSKARTTA 3314 09 TOMMONMÄKI

/102.

7038

Kuopion Museo KhO
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Niemiskylä
Pennala

/103.

peruskartta: 3323 06 OSMANNA

koordinaatit: x= 7060 18, y= 475 14, z= 110 (tila)

kl. Niemiskylä

tl. Pennala RNo 18⁶⁰

om. leskiemäntä Saara Pennanen, os 74720 Niemiskylä

KM 8311, reikäkivi

KM 13403, kiviveitsi

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em esineiden löytötiedot, joista seuraavaa: KM 8311 löysi talonisäntä Antti Pennanen Niemisjärven kylän Niskalanniemen Petron pellolta. K.A. Lindströmin lähetys v:lta 1924. - KM 13403, esineen löysi mv Väimö Pennanen Niskalanniemestä Niskalan talosta n. 300 m luoteeseen Petronniemeen päin, salaojaa kaivettaessa n. 50-60 cm syvyydestä. Paavo Ruotsalaisen lähetys v:lta 1953

Talo sijaitsee Niskalanniemellä, joka pistää Niemisjärveen pohjoisesta, Iisalmi-Ylivieska -radalle on matkaa n. 1,3 km pohjoiseen. Tila on rakennettu järvestä kohoavalle mäelle, rinneet ympäriltä on raivattu pelloiksi.

Saara Pennanen ei muistanut löytöjä. Petron pellon hän kertoi sijaitsevan asuinrakennuksesta luoteeseen ennen Petronniemeä. Tarkastin Petronniemen ja asuinrakennuksen välillä olevat kynöksellä olleet pellot, havaitsematta mitään erikoista.

/103.

Kuopion Museo Kho
esihist. top. ark.

KIURUVESI
Luupuvesi
Lahti

/104.

peruskartta: 3324 07 LUUPUVESI

koordinaatit: x= 7070 60, y= 486 18, z= n. 135.

kl. Luupuvesi

tl. Lahti 13⁶⁰

om.

KiKsM 4, taltta,

Kiuruveden inventoinnin yhteydessä tarkastin em. esineen löytötiedot. Kiuruveden kotiseutumuseon kiviesinekortiston mukaan esineen löysi Ritva Timonen v. 1946 Lahden talon pellosta.

Lahti sijaitsee Luupuv veden pohjoisrannalla, Kätkylahdesta luoteeseen n. 250 m, Kiuruvesi-Vieremä -maantien kaakkoispuolella tiestä n.200 m. Rakennukset olivat autiona ja pellot "paketissa". Ohikulkevalta kyläläiseltä sain tietää, että paikka on edelleen Timosen suvulla ja asuinrakennusta käytetään kesäasuntona.

KIURUVESI

Luupuvesi

Lahti

PERUSKARTTA 3324 07 LUUPUVESI

/104.

7070